

★ GOUDA ★
★ 750 ★
★ 1272 - 2022 ★

**Geef
Gouda
door!**

Programmabegroting 2022-2025

gemeente
gouda

Inhoudsopgave

1	Introductie	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Begroting 2022 op hoofdlijnen	7
3	Beleidsbegroting: programma's	10
3.1	Economie, werk en onderwijs	11
3.2	Energie en klimaat	21
3.3	Wonen en leefomgeving	26
3.4	Sociaal domein	35
3.5	Cultuur, sport en recreatie	48
3.6	Leefbaarheid en veiligheid	56
3.7	Bestuur en organisatie	61
3.8	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	68
4	Beleidsbegroting: paragrafen	73
4.1	Lokale heffingen	74
4.2	Weerstandvermogen en risicobeheersing	82
4.3	Onderhoud kapitaalgoederen	93
4.4	Financiering	97
4.5	Investerings	103
4.6	Bedrijfsvoering	104
4.7	Verbonden partijen	110
4.8	Grondbeleid	123
5	Financiële begroting	125
5.1	Inleiding	125
5.2	Financieel beleid en indicatoren	125
5.3	Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting	125
5.4	Grondslagen	135
5.5	Overzicht van baten en lasten	136
5.6	Incidentele baten en lasten	137
5.7	Concerninvesteringsplan	140
5.8	Financiering	140
5.9	Stand en verloop reserves	141
5.10	Stand en verloop voorzieningen	142
5.11	Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	142
6	Besluit bij Programmabegroting 2022-2025	143
7	Bijlagen	144
7.1	Concerninvesteringsplan 2022-2026	144
7.2	Specificatie per reserve en voorziening	148
7.3	Financiële onderbouwing taakvelden	157

1 Introductie

1.1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 (hierna: programmabegroting) van de gemeente Gouda. De programmabegroting maakt deel uit van de Planning & Controlcyclus. Gemeenten zijn volgens de [Gemeentewet](#) verplicht om ieder jaar een begroting, meerjarenraming, jaarverslag en jaarrekening binnen deze Planning & Controlcyclus vast te stellen.

In de begroting wordt het gemeentelijk beleid op hoofdlijnen toegelicht. De plannen zijn beschreven in zeven programma's, waarbij steeds drie vragen centraal staan:

- Wat wil Gouda bereiken?
- Wat gaat de gemeente daarvoor doen?
- Wat gaat het kosten?

Met deze begroting legt het college van burgemeester en wethouders de voor 2022 geplande lasten en baten ter vaststelling aan de gemeenteraad voor. De begroting dient ter ondersteuning van de rol van de raad. In deze rol ligt de nadruk op kaderstelling, controle, sturing op hoofdlijnen, autorisatie en allocatie van middelen. De budgetten voor 2022 worden door het vaststellen van deze begroting door de raad op programmaniveau geautoriseerd. Daarnaast geeft de meerjarenraming de raad een beeld van de verwachtingen ten aanzien van de financiële ontwikkelingen in de drie daaropvolgende jaren.

1.2 Leeswijzer

De brede samenstelling van het gemeentelijk takenpakket maakt het lezen van een gemeentebegroting niet eenvoudig. Deze leeswijzer is bedoeld om u daarbij op weg te helpen.

De programmabegroting is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

De begroting op hoofdlijnen

Dit onderdeel bevat een samenvatting van de belangrijkste ambities uit de begroting en de bijbehorende financiële vertaling.

Programma's

Een (beleids-)programma is een samenhangende verzameling van taken, activiteiten en geldmiddelen, wat gericht is op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten. De burgers kunnen de raad aanspreken op de te realiseren prestaties van de programma's in de begroting.

Elk programma gaat in op de eerder aangehaalde drie W-vragen:

- Wat wil Gouda bereiken? (geeft inzicht in de gestelde doelen);
- Wat gaat de gemeente daarvoor doen? (geeft een beschrijving van de doelen en prestaties en de bijbehorende beleidsindicatoren);
- Wat gaat het kosten? (bevat een overzicht van lasten, baten en investeringen).

Ieder programma wordt afgesloten met een overzicht van de verbonden partijen.

Verplichte overzichten

De overzichten Overhead en Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn verplichte onderdelen van de programmabegroting. Het overzicht Overhead is verwerkt in programma 7 Bestuur en organisatie. Op algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien wordt ingegaan in hoofdstuk 3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Paragrafen

In de paragrafen worden financiële en bedrijfsmatige onderwerpen (van belang voor het inzicht in de financiële positie) gebundeld en per thema gepresenteerd. De volgende paragrafen maken onderdeel uit van de begroting: Lokale heffingen, Risicobeheersing en Weerstandsvermogen, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Investeringen, Verbonden partijen en Grondbeleid. Het onderwerp Investeringen is wederom dit jaar toegevoegd om extra inzicht in de verwachte uitgaande geldstroom te creëren; de andere 7 onderwerpen zijn wettelijk verplicht.

Financiële begroting

Dit onderdeel bevat een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente Gouda. Met onder andere de geprognosticeerde balans in meerjarenperspectief, de meerjarige ontwikkeling van het EMU-saldo en een meerjarig overzicht van baten en lasten. Ook de investeringsplanning, een overzicht van de reserves en voorzieningen en de

grondslagen waarop de ramingen zijn gebaseerd, worden gepresenteerd. De meeste overzichten in dit onderdeel zijn wettelijk voorgeschreven.

In de begroting zijn veel optellingen opgenomen. Voor deze tabellen geldt dat als gevolg van afronding de som der delen kan afwijken van het totaal.

Besluit en bijlagen

De begroting wordt gecompleteerd met het voorgestelde raadsbesluit en enkele bijlagen, waaronder een vertaaltabel met baten en lasten per programma / taakveld.

2 Begroting 2022 op hoofdlijnen

Begroting 2022 op hoofdlijnen

In het coalitieakkoord 2018-2022 'Nieuwe energie' is afgesproken te investeren in belangrijke thema's in de stad en in de samenleving. Onze inspanningen gaan in 2022 onverminderd door, zodat daarmee ook nieuwe energie in de stad ontstaat. Gouda kiest met beperkte middelen voor duidelijke prioriteiten in investeringen.

22,9
MILJOEN

ECONOMIE, WERK EN ONDERWIJS

- 1 Campus Gouda groeit met meer hbo-modules en succesvolle living labs
- 2 Onderwijsagenda uitvoeren en verbinden met NPO
- 3 Beter benutten bedrijventerreinen Goudse Poort en Kromme Gouwe
- 4 Uitvoering Taalakkoord & Regionaal plan Laaggeletterdheid
- 5 Onderwijshuisvesting: oplevering gerenoveerde panden Ark-Gemiva en De Goudse Waarden en de ontwerpen voor nieuwbouw Auris-Triangel en integraal kindcentrum Westergouwe.

44,3
MILJOEN

OMGEVING, BOUWEN, WONEN EN MOBILITEIT inclusief participatie

- 1 Woningbouw versnellen voor alle doelgroepen, opleveren en start bouw diverse projecten, o.a. Spoorzone, start fase 3 Westergouwe
- 2 Afspraken met corporaties over aanpak kwetsbare buurten
- 3 Besluitvorming over Omgevingsvisie en beleid omgevingskwaliteit
- 4 In samenwerking met de stad opstellen mobiliteitsplan voor de binnenstad, inclusief parkeerstrategie
- 5 Ingebruikname Ecopark

18,7
MILJOEN

CULTUUR, SPORT EN RECREATIE

- 1 Opstellen nieuwe Cultuurnota en opening Chocoladefabriek 2.0
- 2 Inzet op beweegvriendelijke en sportieve stad voor alle Gouvenaars
- 3 Opvolging geven aan samenwerkings-overeenkomst binnenstad
- 4 Waterrecreatie benutten als kans voor toerisme: verbeteren verbinding Reeuwijkse Plassen en Gouda
- 5 Vieren Gouda750: een feest van en door de stad

ENERGIE EN KLIMAAT

29,8
MILJOEN

- 1 Bodemdaling: oplevering toolbox en kenniscentrum (regiodeal)
- 2 Klimaatadaptatie: meer openbaar groen in de stad
- 3 Energietransitie: verkenningen aardgasvrij Plaswijck Kern en Middenwillens West
- 4 Energietransitie: inspireren inwoners – Dit doen wij, wat doe jij?
- 5 Energietransitie: verduurzamen gemeentelijk vastgoed

SOCIAAL DOMEIN

132,1
MILJOEN

- 1 Uitvoeringsagenda SamenLeven voor een inclusieve stad opstellen en uitvoeren
- 2 Ontwikkelen van de Gezonde Wijk, verbinden van fysiek en sociaal domein
- 3 Uitbreiden huisvestingsaanbod voor uitstroom uit beschermd wonen en opvang
- 4 Uitvoering programma Sturen op kosten (jeugdhulp en Wmo)
- 5 Verdere reductie van het aantal bijstandsgerechtigden
- 6 Uitbouwen sociale coöperatie

LEEFBAARHEID EN VEILIGHEID

10,3
MILJOEN

- 1 Afname van jeugdcriminaliteit en-overlast
- 2 Blijvend verminderen van woninginbraken
- 3 Tegengaan van ondermijning in horeca en vastgoed en de aanpak van criminele netwerken en drugscriminaliteit
- 4 Stadstoezicht draagt bij aan een veilige leefomgeving

BESTUUR EN ORGANISATIE inclusief Toekomstvisie

31,9
MILJOEN

- 1 Ruimte voor bewonersinitiatieven
- 2 Samenwerking in de regio (Alphen a/d Rijn, Woerden en Midden-Holland)
- 3 Invulling geven aan de Toekomstvisie 'Gouda ligt goed'

INKOMSTEN

TOTALE INKOMSTEN: 291,1 MLN

RIJK			
€	Gemeentefonds	€ 166,3 miljoen	1
€	Specifieke uitkeringen	€ 32,0 miljoen	2
	Rioolheffing	€ 18,9 miljoen	3
	OZB	€ 17,2 miljoen	4
	Overig	€ 13,7 miljoen	5
	Afvalstoffenheffing	€ 11,6 miljoen	6
	Grondexploitatie	€ 9,7 miljoen	7
	Huur en erfpacht	€ 8,0 miljoen	8
	Overige lokale heffingen	€ 7,8 miljoen	9
	Inzet van reserves	€ 5,9 miljoen	10

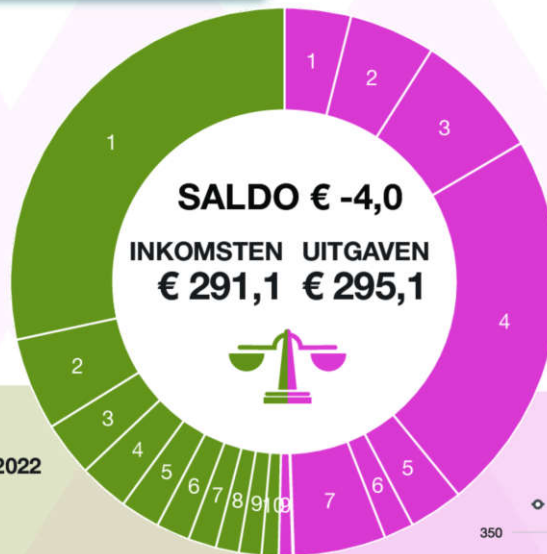
GEMEENTE

UITGAVEN

TOTALE UITGAVEN: 295,1 MLN

	Economie, werk en onderwijs	€ 22,9 miljoen	1
	Energie en klimaat	€ 29,8 miljoen	2
	Wonen en leefomgeving	€ 44,3 miljoen	3
	Sociaal domein	€ 132,1 miljoen	4
	Cultuur, sport en recreatie	€ 18,7 miljoen	5
	Leefbaarheid en veiligheid	€ 10,3 miljoen	6
	Bestuur en organisatie	€ 31,9 miljoen	7
	Algemene dekkingsmiddelen	€ 0,4 miljoen	8
	Toevoeging aan reserves	€ 4,7 miljoen	9

WEERSTANDSCAPACITEIT 2022

3 Beleidsbegroting: programma's

3.1 Economie, werk en onderwijs

Waar staat het programma voor?

Lasten x € 1.000
22.870

Baten x € 1.000
9.414

Percentage van totale uitgaven
8%

Het programma Economie, werk en onderwijs draait om het versterken van de economie, waarbij inwoners zoveel mogelijk meedoen. Dit vraagt om een stevige verbinding tussen de drie werkvelden economie, werk en onderwijs. Het programma draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, aan innovatie en aan een goed functionerende arbeidsmarkt. Tevens draagt dit bij aan een goed onderwijsaanbod, adequate onderwijshuisvesting en een goede verbinding tussen onderwijs en het sociaal domein. Circulair produceren en consumeren gelden in dit kader als uitgangspunt.

Wat wil Gouda bereiken?

Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en stimuleren innovatie

Gouda wil dat het aanbod van opleidingen in Midden-Holland aansluit op de vraag van het bedrijfsleven en wil daarnaast de innovatie in Triple Helix-verband versterken. Gouda stimuleert, onder andere vanuit Campus Gouda, dat jongeren opleidingen kiezen met een beroepsperspectief en de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen en aan het werk te gaan. Met bedrijven en studenten wordt, via een regionale projectenagenda, gewerkt aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Via Campus Gouda halen we extra hbo-aanbod naar onze stad en regio.

Sluitende aanpak jeugdwerkloosheid

Gouda wil jeugdwerkloosheid voorkomen. Gouda zet daarom in op preventie en een effectieve aanpak, opdat de jeugdwerkloosheid in de periode '19-'22 met 100 jongeren structureel daalt.

Versterken vestigingsklimaat in Gouda en de regio

Gouda wil een aantrekkelijke stad zijn voor het midden- en kleinbedrijf en grote ondernemers. Om te onderzoeken op welke manier het bestaande areaal bedrijventerreinen beter benut kan worden, gaat een projectleider aan de slag met de schuifpuzzel Kromme Gouwe – Goudse Poort. Ook gaat Gouda aan de slag met de uitvoering van de prioriteiten uit de Economische Agenda 2021-2024. Hierbij zoekt de gemeente aansluiting bij de uitvoering van de regionale Triple Helix innovatieve projectenagenda (MKB-deal met provincie Zuid-Holland).

Versterken onderwijs en tegengaan schooluitval

Gouda wil dat jongeren zich tijdens hun schoolloopbaan zo optimaal mogelijk ontwikkelen. Tijdens corona is het aantal voortijdig schoolverlaters gedaald, maar dit kan in 2022 veranderen. Voorkomen dat jongeren hun opleiding stoppen om te gaan werken is een speerpunt in 2022. Via de Goudse Onderwijsagenda versterken we het Goudse onderwijs. Gouda legt daarbij verbinding met het Nationaal Programma Onderwijs.

Aanpak laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid is een groot maatschappelijk probleem, ook in Gouda. De uitvoering van het Gouds Taalakkoord en het Regioplan Laaggeletterdheid zijn belangrijke prioriteiten voor 2022. De gemeente speelt hierin een voorbeeldrol, door 'direct duidelijk' te communiceren en mensen te verwijzen vanuit haar baliefuncties.

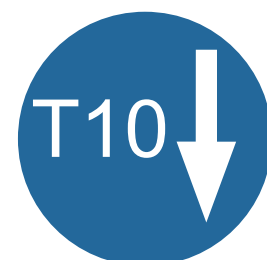
Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

Streefwaarde 2022: afname
aantal voortijdige schoolverlaters
tot 1,75% (= 100 jongeren)

Streefwaarde periode 2019-2022:
afname jeugdwerkloosheid met
100 jongeren structureel

Streefwaarde 2022: leegstand
kantoren : Dalende trend
Programmabegroting 2022-2025

3.1.1 Doelen en prestaties

Dit programma heeft een sterke relatie met de opgave in programma 4 Sociaal Domein, dat zich richt op 'aan het werk en meedoen'.

Thema 1: Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en innovatie

Er wordt gewerkt aan een sterkere samenwerking in de 'Triple Helix', tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid. Met als doel om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken en innovatie aan te jagen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Triple Helix meerjarige projectenagenda

Met partners (gemeenten in de regio Midden-Holland, bedrijfsleven en onderwijs) wordt, op basis van een projectenagenda, gewerkt aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke problemen en een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De speerpunten uit de regionale economische visie staan hierbij centraal. Er wordt gewerkt aan technisch vakmanschap, bodemdaling, zorgtechnologie en slimme oplossingen rondom transport, logistiek en stadsdistributie. Met de afgesloten deal tussen het midden- en kleinbedrijf (MKB) en de provincie wordt in 2022 extra ondersteuning geboden aan deze samenwerking.

Campus Gouda

In 2022 wordt verder ingezet op versterking van het hoger onderwijs in Gouda en de regio Midden-Holland. De focus vanuit Campus Gouda ligt hierbij (in aansluiting op de regionale projectenagenda) op de ontwikkeling van een living lab zorg & technologie en een living lab bodem & technologie. De labs bieden ruimte aan zowel innovatieve projecten (inclusief start-upklimaat) als aan het 'leven lang ontwikkelen' (waaronder cursussen en modules) rondom elk thema. Het modulaire aanbod wordt in samenwerking met de Hogescholen verder uitgebreid wat betreft de thema's zorg en bodemdaling en dit komt ook terug in de samenwerking met de provincie Zuid-Holland rond de Human Capital Agenda. Het streven is een deelakkoord. Inzet is om de Campus in 2022 een fysiek zichtbare plek in de stad te geven, bij voorkeur in samenhang met het nationaal Kenniscentrum Bodemdaling.

Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV) Smart Technology & Welzijn en Zorg

De gemeente Gouda bouwt de samenwerking in het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Smart Technology (CIV ST) en het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Welzijn en Zorg (CIV WZ) verder uit. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de arbeidsmarkttekorten in de techniek- en zorgsector. Daarnaast dragen de CIV's bij aan innovatie. Beide CIV's participeren in de living labs zorg & technologie en bodem & technologie. Hierbinnen werken zorgpartners, onderwijs, bedrijven en gemeenten samen aan (onderwijs)innovatie. Tevens doen mbo- en hbo-studenten binnen deze living labs onderzoek naar bodemdaling en de kansen van zorgtechnologie.

Techniekwerkplaats in de Chocoladefabriek (techniekakkoord)

Met onderwijspartners (inclusief brede school en bibliotheek) en bedrijven wordt een 'Gouds' Techniekakkoord afgesloten. Dit akkoord zorgt voor een inbedding van en samenwerking rond de te realiseren Techniekwerkplaats in de Chocoladefabriek die in 2022 wordt geopend (zie ook bij Doorlopende leer en ontwikkellijnen).

Kom Binnen bij Bedrijven (regionaal)

De afgelopen jaren heeft platform Groene Hart Werkt! de actieweek 'Kom Binnen Bij Bedrijven' georganiseerd. Om verschillende redenen wordt het evenement niet meer binnen de samenwerking van Groene Hart Werkt! georganiseerd. De gemeenten Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Waddinxveen en het UWV hebben besloten het evenement alsnog te gaan organiseren, vanuit het Werkgeversservicepunt (WSP) Midden-Holland. De vernieuwde week van 'Binnen Kijken Bij Bedrijven' (BKBB) is in 2021 voor het eerst georganiseerd in oktober. Het doel van 'BKBB' is om werkzoekenden en werkgevers bij elkaar te brengen door de deuren van bedrijven te openen voor binnenkijkers die een nieuwe baan willen, denken aan een carrièreswitch of een stageplek zoeken. De organisatie zet in op verschillende activiteiten, waarin werkzoekenden, scholieren en studenten kennis kunnen maken met bedrijven in de regio Midden-Holland. Daarmee worden werkzoekenden aan een baan geholpen en is er op de lange termijn voldoende opgeleid personeel vanuit de opleidingen beschikbaar voor werkgevers.

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Match vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in relatie tot de energietransitie

Om de energietransitie te realiseren ontstaan bij bedrijven nieuwe vacatures en functies. Gouda wil dat het onderwijs hierop inspeelt via her- bij- en omscholing. Daarom stimuleert Gouda de onderwijspartners, waaronder mbo Rijnland en Yuverta (opvolger van het Wellantcollege), om een 'mbo-opleiding Energie en Milieu' te starten. In dit kader heeft de gemeente een agenderende en faciliterende rol. In 2022 wordt door het WerkgeversServicepunt, in nauwe samenwerking met werkgevers die actief zijn in de energietransitie, onderzocht of werkzoekenden opgeleid kunnen worden om vacatures in deze sector te vervullen.

Versterken samenwerking arbeidsmarktpartijen

In 2022 wordt de regionale samenwerking in de arbeidsmarktregio Midden-Holland verder doorontwikkeld. Het per 1 januari 2021 gestarte 'Kernteam Midden-Holland Werkt Door' voert de regie op de uitvoering van het 'Regionaal Jaarplan Midden-Holland Werkt Door 2022'. In dit jaarplan zijn de activiteiten met inzet van alle regionale middelen (restant 'Perspectief op

Werk', ESF, 'Structurele middelen Versterken arbeidsmarkt' en restant 'Steun- en Herstelpakket') vastgelegd. De gevolgen van Corona worden hierin meegenomen. In nauwe samenwerking met de regiogemeenten, werkgeversvertegenwoordigers, werknemersvertegenwoordigers, onderwijspartners, Promen, SBB, Leerwerkloket en het UWV wordt dit plan binnen een regionale overlegstructuur uitgevoerd.

Gezamenlijk wordt er gewerkt aan de volgende resultaten.

- Doorontwikkelen van het WerkgeversServicepunt. De regionale samenwerking rondom de werkgeversdienstverlening wordt versterkt door per 1 januari 2022 als één regionaal team met één doelstelling en aansturing te opereren met een fysiek ontmoetingspunt in het HVDS.
- Regionaal offensief garantiebanen om de regionale doelstelling garantiebanen te realiseren. Hiermee worden arbeidsbeperkten aan een baan geholpen.
- Doorontwikkelen regionale samenwerking in het Regionaal Mobiliteitsteam. Dit team heeft de opdracht om werkzoekenden die van 'Werk-naar-werk' geleid moet worden en zelfstandigen wiens bedrijf niet levensvatbaar blijkt, toe te leiden naar werk al of niet met inzet van passende scholing.
- De samenwerking met het MBO, de uitzendbureaus en het UWV krijgt verder vorm. Binnen het Huis van de Stad wordt dit ook via een fysieke ruimte versterkt.
- In 2022 worden ook werkzoekende statushouders (als onderdeel van het 'Programma Statushouders') en jongeren richting werk geholpen.

Thema 2: Sluitende aanpak jeugdwerkloosheid

Ketenaanpak doorontwikkelen (extra aandacht door corona)

Door binnen de gemeente in toenemende mate integraal te werken en door een intensieve samenwerking met de partners in de regio blijft de gemeente Gouda, mede vanuit haar regionaal als centrumgemeente, inzetten op een 'sluitende aanpak jeugdwerkloosheid'. Hierbij worden ook de gevolgen van Corona (werkloosheid onder jongeren, problemen met het vinden van stage- en leerwerkplekken) in regionaal verband opgepakt.

School@work

Gouda blijft het project School@work (een activiteit van het mbo Rijnland en Promen) financieel ondersteunen, omdat het voorkomt dat jongeren langdurig werkloos worden. Jongeren die niet binnen het reguliere onderwijs passen, behalen binnen School@work een diploma op niveau 1 (of een Praktijkverklaring). Jaarlijks maken ongeveer 15 jongeren gebruik van dit aanbod. School@Work is ook geschikt te maken voor statushouders. Daarom wordt het dusdanig afgestemd dat het binnen de nieuwe Wet inburgering past die op 1 januari 2022 van kracht wordt.

Praktijkverklaringen

Gouda heeft, vanuit de rol als penvoerder namens de arbeidsmarktregio, in 2019 toestemming gekregen om in een landelijk 'Pilot Praktijkverklaringen' te participeren. De pilot duurde twee jaar en het doel was om 150 werkzoekenden, in overleg met de werkgever, om te scholen voor erkende deeldiploma's. Hiermee droeg de pilot bij aan het terugdringen van de werkloosheid onder werkzoekenden zonder startkwalificatie en het invullen van werkgelegenheid. De resultaten zijn door Corona sterk achtergebleven. Gelet op het belang van praktijkverklaringen voor doelgroepen met beperkte kansen op de arbeidsmarkt en om zij-instromers makkelijk aan het werk te helpen, wordt in 2022 daarom met de partners binnen de arbeidsmarktregio een extra inspanning gepleegd om via dit instrument zoveel mogelijk werkzoekenden naar werk te leiden en te scholen.

Stage- en leerwerkplekken mede in relatie tot discriminatie

Samen met de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) zet Gouda in op voldoende stage- en leerwerkplekken en het oplossen van knelpunten. Hiermee draagt Gouda bij aan het voorkomen dat jongeren hun opleiding vroegtijdig onderbreken. Het probleem discriminatie van jongeren op de arbeidsmarkt wordt in 2022 in regionaal verband geagendeerd, met als doel eventuele knelpunten op te lossen. Op de Goudse Onderwijsagenda is bij het thema 'Segregatie/burgerschap' de volgende ambitie opgenomen: Scholen (po, vo en mbo) maken zich samen sterk voor het tegengaan van segregatie en discriminatie.

Inzet jongerencoach 'Spookjongeren'

'Spookjongeren' zijn jongeren die buiten beeld zijn en niet bekend bij gemeenten, UWV, onderwijs, justitie. Via het ministerie wordt periodiek een overzicht aangeleverd. In Gouda zijn er structureel ongeveer 100 'spookjongeren'. Er is een gespecialiseerde werkcoach die deze groep via een outreachende aanpak benaderd en zoveel mogelijk begeleidt naar werk en/of school. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met jongerenwerk en andere partners. Deze werkcoach is medio 2021 geïntegreerd in de afdeling 'Opgroeien en Start Arbeidsmarkt'. Jaarlijks zijn er ongeveer 50 jongeren kansrijk.

Thema 3: Versterken vestigingsklimaat

Versterken vestigingsklimaat in Gouda en de regio

Om het vestigingsklimaat in Gouda en de regio te versterken werkt de gemeente nauw samen met lokale en regionale partners. De gemeente werkt samen met Gouda Onderneemt aan de uitvoering van de Economische Agenda 2021 – 2024. In deze agenda staan drie hoofdpogaves voor het Goudse vestigingsklimaat centraal met daaraan gekoppeld verschillende actiepunten. Gouda ziet uitdagingen en kansen voor het versterken van de structuur van economie en het

vestigingsklimaat, zoals het bevorderen van innovatie in het bedrijfsleven als een oplossing voor maatschappelijke vraagstukken en verdieping in de verbinding tussen onderwijs, overheid en het bedrijfsleven. De gemeente zet daarnaast in op het accountmanagement voor bedrijven in Gouda. Deze thema's hebben raakvlakken met verschillende onderdelen van de programmabegroting, waaronder duurzaamheid en klimaatadaptatie. In 2022 hernieuwt de gemeente het Ondernemersfonds na de evaluatie met het bestuur Stichting Ondernemersfonds. In de regio werkt Gouda samen met de andere gemeenten op strategisch niveau op het gebied van bedrijventerreinen, kantoren, detailhandel en circulaire economie. In triple helix verband geeft de gemeente uitvoering aan innovatieve projecten op het gebied van de speerpuntsectoren: de maakindustrie, transport, logistiek en distributie, bodemdaling en zorg en welzijn.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Ontwikkelstrategie Goudse Poort met als doel versterken van de vitaliteit van de Goudse Poort

De Goudse Poort is een belangrijk bedrijventerrein voor Gouda. Samen met betrokken partijen heeft de gemeente in de Versnellingskamer Goudse Poort een ontwikkelstrategie voor het gebied opgesteld. De gemeente wil, samen met de eigenaren en gebruikers van de Goudse Poort (EVGP en BVGP) en het parkmanagement van de Goudse Poort, meer werk maken van het verhogen van de kwaliteit van het bedrijventerrein en het profileren van de Goudse Poort als aantrekkelijke plek om te ondernemen. Door middel van inzet van de Vliegende Brigade van de provincie werft de gemeente een projectleider die aan de slag gaat met het aanjagen van het beter benutten van de Goudse Poort onder andere door een clustering en verplaatsing van perifere detailhandel van Kromme Gouwe naar de Goudse Poort (GoStores), signaleren van koppelkansen voor verhuisbewegingen en vestiging van nieuwe bedrijven en het terugdringen van de kantorenleegstand door acquisitie, functiemenging en transformatie naar bedrijvigheid. Gouda stelt hierbij een levendig gemengd bedrijventerrein centraal. Een oplossing voor het Goudse Poortgebouw is lastig te realiseren. De gemeente wil daarom samen met de partijen van de Versnellingskamer Goudse Poort een aantal scenario's hiervoor ontwikkelen, met als doel de urgentie op het dossier aan te jagen.

Uitvoering van prioriteiten in Economische Agenda 2021 – 2024

In 2021 is een nieuwe Economische Agenda opgesteld in samenwerking met ondernemerskoepel Gouda Onderneemt. Er zijn diverse actiepunten benoemd onder een drietal hoofdpogaves.

- Structuurversterking economie en vestigingsklimaat.
- Innovatieve oplossingen in maatschappelijke vraagstukken.
- Verbinding en verdieping van de relatie onderwijs, overheid en bedrijfsleven.

Deze drie hoofdpogaves zijn vertaald in actiepunten rondom verschillende aandachtsgebieden. Op basis van deze actiepunten werken gemeente en ondernemers samen aan uitvoering van concrete activiteiten en projecten. De programmamanager heeft hierin een verbindende rol richting ondernemersnetwerken en de regio.

Onderzoek stadsdistributie

In 2025 is de binnenstad van Gouda een ZES-zone (Zero Emission Stadslogistiek). De markt moet zich in de komende tijd hierop gaan voorbereiden. De gemeente inventariseert hoe zij ondernemers hierbij kan ondersteunen en hierover kan communiceren. In het kader van flankerend beleid wordt in samenwerking met de regio een business case onderzocht voor het realiseren van een stadsdistributie hub met betrokken partijen (bedrijven, brancheorganisaties en ondernemersvertegenwoordiging). Dit onderzoek wordt zoveel mogelijk uitgevoerd als Triple Helix project.

Regionale bedrijventerreinenvisie

In 2020 is door de regio Midden-Holland een bedrijventerreinenvisie opgesteld met een kwantitatieve insteek (wat is de ruimtebehoefte van bedrijven en op welke manier kan de regio hierin voorzien). In 2022 wordt een vervolgvisie opgesteld met een kwalitatieve insteek (typering van bedrijventerreinen, juiste bedrijf op juiste plek). De lokale bedrijventerreinenvisie die in 2021 is opgesteld geldt, als input voor deze regionale visie. Doel is om tot aanvaarding van de visie door Gedeputeerde Staten te komen.

Circulaire economie

De circulaire economie geldt als uitgangspunt. Afval is grondstof. In ons beleid en de uitvoering neemt Gouda kansen voor circulariteit mee in de afwegingen die worden gemaakt. In het Uitvoeringsprogramma Duurzame Ontwikkeling Gouda 2020 en de Economische Agenda 2021-2024 volgen we de activiteiten in het kader van Groene Hart Werkt, de regionale agenda Midden-Holland en de activiteiten van het Duurzaamheidsplatform Gouda. Waar nodig en mogelijk participeert de gemeente in deze activiteiten. Gouda ziet voor het Duurzaamheidsplatform Gouda (DPG) en Groene Hart Werkt een mogelijke aanjaagrol richting ondernemers en initiatieven uit de markt.

Thema 4: Versterken onderwijs en tegengaan schooluitval

Gouda wil dat jongeren zich tijdens hun schoolloopbaan zo optimaal mogelijk ontwikkelen. Met het onderwijs werkt Gouda aan een goed onderwijsaanbod, aan doorlopende leerlijnen en aan de voorwaarden opdat jongeren een startkwalificatie behalen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Goudse Onderwijsagenda

In 2022 gaan het Goudse onderwijsveld en de gemeente hun samenwerking verder vormgeven rond de thema's op de Goudse Onderwijsagenda.

- Taalontwikkeling en de versterking van het educatieve thuismilieu.
- Doorlopende ontwikkelingslijnen en oriëntatie op loopbaan en beroep.
- Segregatie/burgerschap en de verbinding onderwijs-thuis-vrije tijd.

Het uitgangspunt voor deze onderwijsagenda is dat er meer voor leerlingen kan worden gerealiseerd als er breed wordt samengewerkt en als opgebouwde kennis en ervaring worden gedeeld. In deel A van de onderwijsagenda zijn ambities, acties en afspraken geformuleerd. In deel B is een aantal inspirerende 'good practices' opgenomen. Daar wordt op voortgebouwd en ook gekeken naar de kansen die het Nationaal Programma Onderwijs de komende tijd gaat bieden.

Doorlopende leer en ontwikkelingslijnen

De overgang tussen voorschools onderwijs, basisonderwijs en voortgezet onderwijs (vo) wordt in 2022 doorontwikkeld. Dit is één van de thema's op de Goudse Onderwijsagenda. Tevens wordt ingezet op een soepele overgang van vmbo naar middelbaar beroepsonderwijs (mbo) om uitval te voorkomen. Jongeren worden vroegtijdig in aanraking gebracht met techniek en 21-eeuwse vaardigheden. Dat doet Gouda door de realisatie van een Techniekwerkplaats in de Chocoladefabriek en het afsluiten van een Gouds Techniekakkoord. Dit akkoord bouwt voort op de samenwerking die rondom Sterk Techniekonderwijs is ontstaan tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente. Via de plannen vanuit dit Sterk Techniekonderwijs worden de mogelijkheden gecreëerd voor een doorlopende leerlijn techniek in de Goudse regio en zo duurzaam gewerkt aan een inspirerend techniekonderwijs.

Voor- en vroegschoolse educatie, onderwijsachterstandenbeleid en samenwerking Brede school en Weekendschool

Gouda zet in op het bestrijden van onderwijsachterstanden, binnen de landelijke kaders, ingevuld met gemeentelijk beleid. De rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid (OAB) wordt via gemeentelijke subsidieregelingen doorgezet naar kinderopvangorganisaties, schoolbesturen, Brede school en Weekendschool.

Activiteiten zijn:

- Voorschoolse educatie op de peuteropvang;
- Vroegschoolse educatie, schakelklassen en onderwijstijdverlenging op de scholen;
- Stadsbrede collectieve voorzieningen via de Brede School en de Weekendschool.

De uitvoerende organisaties werken, waar mogelijk, wijkgericht samen aan een afgestemd en doorlopend OAB-aanbod voor de doelgroep.

Nationaal Programma Onderwijs

Gouda krijgt in de periode 1 augustus 2021 tot en met 31 juli 2023 een specifieke uitkering uit het Nationaal Programma Onderwijs (NP Onderwijs): voor maatregelen om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie (voorschoolse periode, primair- en voortgezet onderwijs). Het betreft onderwijsvertragingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak.

De maatregelen moeten aansluiten op de behoeften van kinderen/jongeren en bij de interventies, die scholen al nemen. Gouda neemt maatregelen in overleg met scholen, kinderopvang, Bibliotheek, Brede School, samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en andere lokale partijen zoals de jeugdgezondheidszorg. We verbinden het NPO zoveel mogelijk met de Goudse Onderwijsagenda.

Goudse Gelijke kansen Alliantie - agenda

In aansluiting op het thema segregatie op de Goudse Onderwijsagenda wordt in 2022 het, aan de Goudse Gelijke Kansen Alliantie (GKA)-Agenda toegevoegde, addendum 'tegengaan onderwijssegregatie' uitgevoerd. Het addendum wordt ondertekend door Gouda en het Ministerie van OCW. Ook de projecten uit de Goudse GKA-Agenda zelf worden uitgevoerd. In het kader van het addendum geven twee VO-besturen (De Goudse Waarden en Carmelcollege Gouda) en twee PO-besturen (De Vier Windstreken en De Groeiling) in een boven-schoolse 'Stimulansklas' extra taalondersteuning en/of metacognitieve ondersteuning: aan leerlingen met de cognitieve mavo/havo/vwo, maar die vanuit hun thuisituatie onvoldoende ondersteuning krijgen om succesvol op mavo/havo/vwo te functioneren. Het doel is dat kinderen op het onderwijsniveau terecht komen dat past bij hun cognitieve. Alle Goudse PO-scholen worden uitgenodigd om leerlingen aan te melden voor de Stimulansklas.

Gouda 750

In 2022 viert Gouda 750 jaar stadsrechten. We zetten in op het betrekken van scholen bij de programmering en er is aanbod van educatieve lesprogramma's, rond het thema verdraagzaamheid. Hierbij zijn partijen zoals Museum Gouda, de Sint Jan, Libertum, de Brede School, het samenwerkingsverband passend onderwijs VO alsook het samenwerkingsverband 1572 gemeenten betrokken.

Versterken samenwerking jeugdhulp aansluiting op passend onderwijs

Gemeenten in Midden-Holland stellen ieder jaar samen met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs thema's vast die voor de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs van belang zijn. Voor 2022 richt de gemeente zich vooralsnog op inzicht en gezamenlijke inzet op scholen van zowel onderwijsondersteunende zorg als aanvullende jeugdhulp. Daarnaast zijn de kwaliteit van geleverde zorg en ondersteuning punt van aandacht, evenals de doorontwikkeling van Jeugdhulp op School (JOS) en de aansluiting op de lokale toegang.

In 2022 wordt in overleg met de schoolbesturen het dekkend netwerk voor primair onderwijs weer aangevuld door de schoolbesturen met een cluster 4 voorziening en maken de gemeenten goede afspraken over hoe de jeugdhulp daarbij aansluit. Dit is het gevolg van goed overleg in de laatste twee jaren sinds de sluiting van de Regenboogschool medio 2019. Ook voor het voortgezet onderwijs is de gemeente betrokken bij de sturing op een dekkend netwerk voor passend onderwijs en een juiste aansluiting met jeugdhulp en de arbeidsmarkt. Waar nodig experimenteren Gouda in pilots met andere vormen van samenwerking ten einde de ontwikkelingsmogelijkheden zoveel mogelijk te benutten.

Aanpak Laaggeletterdheid

Gouda is centrumgemeente voor de regio Midden-Holland. Samen met de regiogemeenten zoekt Gouda naar de beste manieren om laaggeletterden te bereiken. De regio Midden-Holland wil hen ondersteunen bij het verbeteren van hun taal-, reken-, en digitale vaardigheden. Voor de periode tot en met 2024 is een plan van aanpak gemaakt, waarin op een brede manier wordt samengewerkt met alle partijen die bij de aanpak laaggeletterdheid betrokken zijn. In 2021-2022 maken alle gemeenten een lokaal uitvoeringsplan, gebaseerd op het regionale plan om het nog concreter aan te kunnen pakken. In zowel het regionale als lokale plan van aanpak wordt aandacht besteed aan de volgende punten.

- Vinden van NT1-ers en voor hen geschikte trajecten.
- Versterken van het netwerk en de samenwerking in het sociale domein, zowel lokaal als regionaal.
- Optrekken met werkgevers voor het bereiken van laaggeletterde werknemers.
- Voorkomen van laaggeletterdheid en bevorderen digivaardigheden als steviger onderdeel van gemeentelijk beleid.
- Bereiken van de doelgroep door in te zetten op het herkennen en doorverwijzen van inwoners met een achterstand op de basisvaardigheden.

Gouda werkt met de Bibliotheek aan uitvoering van het in 2021 vernieuwde Gouds Taalakkoord. Hierin is veel aandacht voor werkgevers. Gouda ontvangt naast de jaarlijkse rijksbijdrage voor Wet Educatie Beroepsonderwijs (WEB-middelen) van 2020-2024 ook een extra bijdrage van het Rijk, specifiek voor activiteiten voor NT1-ers. Daarnaast krijgt Gouda nog Rijksmiddelen via het programma Tel Mee met Taal 2020-2024. Daarnaast gaat de regio onderzoeken wat de samenwerkingsmogelijkheden zijn met de aanpak inburgering.

Reductie schooluitval en bieden van kansen aan jongeren die een startkwalificatie willen behalen

Vanuit het Regionaal Meldpunt Schoolverlaters en door Leerplicht wordt voortdurend gewerkt aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (VSV). Jongeren die niet terug naar school kunnen, worden toegeleid naar werk. Tevens wordt meer integraal gewerkt met het zorgdomein. Ook eerdere schoolverlaters worden zoveel mogelijk toegeleid naar werk en/of school. De coronacrisis heeft grote impact en heeft negatieve en soms positieve gevolgen voor jongeren. Studenten raakten hun stageplek of leerbaan kwijt. Afstandsonderwijs was voor sommige jongeren prettig, anderen raakten eerder buiten beeld. Een en ander leidt vooralsnog niet tot meer VSV, maar dit kan veranderen het komend jaar. Als de arbeidsmarkt verder aantrekt wordt 'groenpluk' weer actueel, waarbij jongeren stoppen met hun opleiding om te gaan werken. Hoewel VSV-cijfers zeer laag zijn, is het van belang om de ontwikkelingen goed in de gaten te houden en snel te schakelen als dat nodig is, in samenwerking met partners binnen de gemeente, het onderwijs en het bedrijfsleven. Rond groenpluk was vlak voor corona een initiatief gestart waarbij jongeren bij de werkgever werden opgezocht en aangespoord om toch ook aan opleiding te werken, samen met de werkgever. Dit initiatief is in 2021 weer opgepakt en zal ook in 2022 nodig zijn, is de verwachting.

Bemiddelen maatschappelijke stages

Bemiddeling rond maatschappelijke stages is primair de verantwoordelijkheid van de vo-scholen. De gemeente faciliteert in het kader van de maatschappelijke diensttijd (mbo / hbo) het netwerk 'Samen voor Goud'.

Thema 5: Kosten efficiënte onderwijshuisvesting met duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

Wat wil Gouda bereiken?

Uitgangspunt is een goede balans tussen kosten én duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen, onder andere gebaseerd op een clustering van scholen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Uitvoeringsplan 1e tranche IHP 2020-2024

De gemeenteraad is op 19 februari 2020 akkoord gegaan met het Uitvoeringsplan 1e tranche IHP en het daarvoor benodigde budget. Dit Uitvoeringsplan is gebaseerd op de eerder vastgestelde bouwstenen en strategische (inhoudelijke)

uitvoeringskaders en is samen met de betrokken schoolbesturen opgesteld. Meteen daarna is gestart met de voorbereidingen van de realisatie van een aantal van de benoemde huisvestingsprojecten uit de 1e tranche.

Het betreft omvangrijke bouwprojecten, met een lange doorlooptijd waarbij de gemeente via de betreffende stuurgroepen de IHP-doelstellingen inclusief budgetten bewaakt.

Concreet lopen de volgende projecten in 2022 en is de rol van de gemeente.

- Monitoring van de voortgang en projectbegeleiding van de planvorming, bouwvoorbereidingen en de daadwerkelijke realisatie van de uitbreiding van de Calvijnschool aan De Dreef; schoolbestuur CNS is de bouwheer.
- Voorbereiding en uitvoering van de sloop van de gymzaal aan de Hoogenburg.
- Verdere planvorming en voorbereiding van de clustering in nieuwbouw van Auris Taalplein en De Triangel aan de Coniferensingel, waarbij de gemeente op verzoek van de twee schoolbesturen bouwheer is. Eind 2021 is de Europese aanbesteding van de architect afgerond, zodat in 2022 de architect aan de slag gaat met het ontwerp van het gebouw op basis van het zogenoemde Programma van Eisen wat samen de met de onderwijsteams is opgesteld. Ondertussen worden de technische (installatie) eisen uitgewerkt en worden de belanghebbenden en omwonenden via een communicatie- en participatietraject verder betrokken bij de planvorming. De geplande oplevering van het nieuwe gebouw is voorjaar 2024.
- Monitoring van de voortgang en projectbegeleiding van de planvorming en voorbereidingen van de uitbreiding en renovatie van het Kesper College aan de Nansenstraat; schoolbestuur Horizon is de bouwheer.
- Monitoring van de voortgang en projectbegeleiding van de planvorming van het najaar 2021 gestartte project voor de uitbreiding van de Al Qalam school aan de Calslaan, schoolbestuur van de Stichting Islamitische scholen Rijn en Gouwe is bouwheer.
- Verdere planvorming en projectbegeleiding van het eind 2021 gestartte project voor de nieuwbouw van de Livingstoneschool aan de Livingstonelaan. De gemeente treedt op als bouwheer vanwege de verkenning naar de mogelijkheden van alternatief financieren die bij dit nieuwbouwproject vanaf de start onderdeel uitmaakt.

Andere huisvestingsopgaven onderwijs

Planvorming en uitvoering van reeds in gang gezette huisvestingsopgaven die niet onder het Uitvoeringsplan 1^e tranche IHP vallen:

Renovatie De Goudse Waarden – locatie Heemskerkstraat

In december 2020 zijn de leerlingen verhuisd naar de tijdelijke huisvesting in de PWA-kazerne, waarna in 2021 het schoolbestuur de sloop (deels) en het strippen van het gebouw aan de Heemskerkstraat in gang heeft gezet. Het gevonden asbest is inmiddels gesaneerd en het schoolbestuur heeft de verwachting uitgesproken in de zomer van 2022 het gerenoveerde gebouw in gebruik te kunnen nemen.

Nieuwe locatie Ark-Gemiva

De realisatiefase van het project Ark-Gemiva aan de Clematislaan is nog in volle gang. In 2021 is het te verwijderen bouwdeel gesloopt, zijn de funderingspalen voor het nieuwe gebouwdeel geplaatst en is er begonnen met de renovatie en de nieuwbouw. In het voorjaar van 2022 wordt het pand opgeleverd.

Dit is op tijd in relatie tot de start van het clusteringsproject Auris Taalplein-De Triangel, aangezien De Ark nu (deels) gevestigd is bij De Triangel aan de Coniferensingel. Eerder heeft het college al besloten dat de huidige locatie Jan Luykenstraat van De Ark na de verhuizing naar de Clematislaan zal worden gesloopt en ter vergroening van de Kadebuurt zal worden getransformeerd tot een park.

Kindcentrum De Ontdekkingsreizigers/ voorzieningencluster in Westergouwe

In 2021 is samen met de schoolbesturen, de woningbouwcorporatie en de kinderopvangorganisatie het Programma van Eisen voor de nieuwbouw gemaakt. Ook is de aanbestedingsprocedure doorlopen om een architect te kiezen. Deze architect gaat in 2022 het ontwerp van het voorzieningencluster maken samen met de school, Sport.Gouda, de woningcorporatie en de kinderopvang. Belanghebbenden en omwonenden worden via een communicatie- en participatietraject op de hoogte gehouden en ook betrokken bij het ontwerp en de voortgang. Streven is om de nieuwbouw in de zomer van 2025 in gebruik te nemen.

De huidige tijdelijke locatie van het kindcentrum is in het najaar van 2021 al uitgebreid en wordt in de zomer van 2022 verder uitgebreid met opnieuw een aantal lokalen om voldoende ruimte te bieden voor de groeiende aantallen kinderen totdat de nieuwbouw gereed is.

Ten slotte wordt in 2022 de uitvoering van de subsidies “vergroenen schoolplein” en “SUVIS” (dit is voor het verbeteren van de ventilatie op scholen) gemonitord.

3.1.2 Eigen indicatoren

Voor het monitoren van de doelstellingen van dit programma gebruikt Gouda de volgende eigen indicatoren.

Taakveld	Omschrijving	Gouda	Streefwaarde
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Aantal banen	36.300	Behoud van het aantal banen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Aantal bedrijfsvestigingen	6.449	Behoud van het aantal bedrijfsvestigingen
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Leegstand kantoren als positie van gemeente met hoogste leegstand (Bron Cushman & Wakefield)	plek 11 (C&W, jan 2018)	Plek buiten top 10
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Afname aantal jongeren zonder werk t/m 27 jaar	201	In de periode 2020-2023 daling realiseren van 100 jongeren

3.1.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2020	143,9	158,4	Gouda stuurt niet op deze indicator
3. Economie	Funciemenging	%	2020	52,1	53,2	Gouda stuurt niet op deze indicator
4. Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2020	1,6	1,7	Afname naar 1,75 (100 jongeren)
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2018	1,7	1,9	Gelijk blijven
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2019	60	26	Afname

Tekstuele toelichting op de indicatoren

Indicator	Toelichting
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019".
Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.
Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding '2019' staat voor schooljaar '2018/2019'.

3.1.4 Wat gaat het kosten?

3.1.4.1 Overzicht exploitatie

Programma 1 Economie, werk en onderwijs

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten	22.870	21.353	21.449	21.547
Baten	-9.414	-8.125	-7.579	-7.582
Saldo van lasten en baten	13.456	13.228	13.870	13.965
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-48	-49	-49	-47
Saldo mutaties reserves	-48	-49	-49	-47
Resultaat	13.408	13.179	13.821	13.918

3.1.4.2 Toelichting op de exploitatie

De 3e begrotingswijziging 2021 heeft geleid tot de volgende mutaties (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2e ijkmoment 2021 voortgang 2021	-672	-304	-210	-209
2.4 Economische havens en waterwegen	-5	-5	-4	-4
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-10	-10	-10	-10
3.4 Economische promotie	-141	-39	-39	-38
4.2 Onderwijshuisvesting	-257	-140	-139	-139
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-259	-110	-18	-18
Meicirculaire 2021	0	0	0	1
3.4 Economische promotie	0	0	0	1
Kadernota 2022	-445	-50	-55	-55
3.4 Economische promotie	-400	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-45	-50	-55	-55
Totaal	-1.117	-354	-265	-263

3.1.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2.4 Economische havens en waterwegen	1.174	1.336	1.268	1.286
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	68	66	65	64
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	73	73	73	73
3.4 Economische promotie	2.257	1.553	1.584	1.480
4.2 Onderwijshuisvesting	7.048	7.788	8.508	8.690
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.835	2.412	2.371	2.371
Totaal	13.455	13.228	13.869	13.964

3.1.4.4 Investeringen

Investeringen op basis van jaar gereed (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
40 jrs renovatie DGW Heemskerkstr (2020)	20.003			
IHP Onderwijshuisvesting	1.381	20.055	9.946	
Kredieten Westergouwe	0	518	0	18.439
Totaal	21.384	20.573	9.946	18.439

3.1.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland

Een prettige woon- en leefomgeving voor medewerkers is een aspect dat voor bedrijven een belangrijke rol speelt bij de keuze voor een vestigingsplaats. Met haar historische binnenstad en aantrekkelijke omgeving met gevarieerde recreatieve mogelijkheden biedt Gouda deze prettige woon- en leefomgeving. De recreatiegebieden van Groenalliantie Midden-Holland in Gouda en de bredere regio zijn hierin ook van groot belang. Deze gebieden zijn de afgelopen periode verder ontwikkeld, waarbij de Groenalliantie inspeelt op verschillende doelgroepen: actieve recreatie, beleven en gebruiken. Op die manier voegen de recreatiegebieden meerwaarde toe aan het grotere maatschappelijk en economische perspectief van Gouda.

De Groenalliantie wil ook in 2022 blijven investeren in nieuwe projecten die recreatieve meerwaarde bieden. Dit gebeurt binnen de kaders van het Ontwikkel- en beheerplan. De Groenalliantie heeft de organisatiekracht om samenwerkingen en allianties aan te gaan. Onder andere door deelname aan overlegtafels op gebiedsniveau worden op regionale schaal duidelijke en afgestemde afspraken gemaakt over de inhoud en (co-) financiering van ambities en wensen. Daarnaast wordt op basis van projecten samenwerking gezocht met gebruikers, gebruikersgroepen, exploitanten, ondernemers en andere terreinbeheerders.

Bedrijvenschap Regio Gouda

Het Bedrijvenschap Regio Gouda is een zelfstandige organisatie waarin de gemeenten Gouda, Waddinxveen en Zuidplas op gelijkwaardige basis samenwerken. Het bedrijvenschap ontwikkelt het regionale bedrijventerrein Gouwe Park van 45 ha netto om zo ruimte te bieden voor de vestiging van bedrijven en daarmee werkgelegenheid te behouden of te verbeteren. In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat deze wordt opgeheven nadat alle bedrijfskavels zijn verkocht; dit heeft het afgelopen jaar plaats gevonden. De gemeenschappelijke regeling zal, conform het besluit van het Algemeen Bestuur van 4 december 2019, op 31 december 2022 worden opgeheven. De administratieve en organisatorische afwikkeling van

de opheffing zal in 2022 zijn beslag krijgen. Het financiële eindresultaat wordt dan gelijkelijk verdeeld over de deelnemende gemeenten.

Grondbank RZG Zuidplas

De Grondbank heeft tot doel het ontwikkelen, vaststellen, initiëren en uitvoeren van een strategisch beheer- en uitnamebeleid voor de verworven gronden ten behoeve van de beoogde ruimtelijke en sectorale doelstellingen (artikel 3 WGR Grondbank). Op 1 juli 2021 is een koopovereenkomst gesloten tussen de Grondbank en de gemeente Zuidplas, waarin de gemeente Zuidplas de gronden van de Grondbank in eigendom overneemt. De koopovereenkomst zorgt ervoor dat de focus van de Grondbank komt te liggen op het beheren van het grondbezit en daarop aanwezige opstallen totdat deze door de gemeente Zuidplas worden overgenomen. Het streven is daarbij dat de Grondbank per 31-12-2024 wordt opgeheven.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de marktgeden en toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel.

3.2 Energie en klimaat

Lasten x € 1.000

29.804

Baten x € 1.000

32.015

Percentage van totale uitgaven

10%

Waar staat het programma voor?

Het klimaat verandert. Er is steeds vaker sprake van extreme weersomstandigheden die droogte, hitte en wateroverlast veroorzaken. Dit heeft gevolgen voor de woon- en leefomgeving. Dit programma beschrijft de inzet van de gemeente op het gebied van klimaatadaptatie, groen en water, bodemdaling en energietransitie. De ambitie is om in 2040 CO₂-neutraal en aardgasvrij te zijn. Zo werkt de gemeente aan de toekomstbestendige stad voor de volgende generaties.

Wat wil Gouda bereiken?

Klimaatadaptatie: water en groen

De gemeente wil de kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen en de stad leefbaar en aantrekkelijk houden voor mens en dier. Samen met inwoners zorgt de gemeente voor het behouden en uitbreiden van het groen in de stad. De inzet op meer en kwalitatief beter groen draagt bij aan het tegengaan van overlast van water, hitte en droogte. Zo bereidt Gouda zich beter voor op de verandering van het klimaat.

Bodemdaling

Gouda ligt in een gebied met sterke bodemdaling. Dit heeft impact voor overheden, maar ook voor bewoners en ondernemers. De gemeente werkt samen met partners aan innovatieve maatregelen. De kennis, oplossingsrichtingen en instrumenten voor al deze partijen dragen bij aan een toekomstbestendige stad en regio. Het is daarom van belang dat deze kennis voor iedereen toegankelijk is.

Energietransitie: gasloos bouwen en wonen

De gemeente wil de stad voorbereiden op de energietransitie. De energietransitie vraagt aanpassingen aan elke woning en elk pand in Gouda. Keuzes kunnen daarom alleen met inwoners worden gemaakt. In een uitgebreid participatieproces kunnen inwoners meedenken over de Regionale Energiestrategie en de Transitievisie Warmte, plus de uitvoering daarvan.

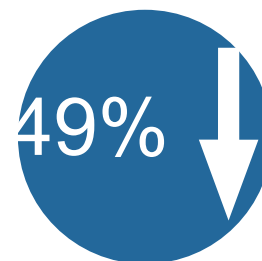
Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

Afname huishoudelijk restafval per inwoner per jaar; streefwaarde is 30 kg per inwoner in 2025

Toename van aantal m² openbaar groen in de bestaande stad

uitstoot CO₂ omlaag

3.2.1 Doelen en prestaties

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Klimaatadaptatie: water en groen

De kwetsbaarheden van de stad voor klimaatverandering zijn in beeld gebracht. Op basis hiervan is de klimaatadaptatiestrategie opgesteld. Naast klimaatadaptief bouwen als uitgangspunt, komt er meer en beter groen voor het vasthouden van regenwater en voor verkoeling. Bovendien heeft groen een positief effect op de biodiversiteit, luchtkwaliteit, stikstofconcentraties, gezondheid en welzijn. Daarom blijft Gouda samen met haar inwoners op verschillende manieren werken aan het behouden en uitbreiden van (openbaar) groen in de stad.

Vergroening en initiatieven vanuit het Groenfonds

Het is belangrijk dat de gemeente het goede voorbeeld geeft. Zo zorgt zij voor het toevoegen van openbaar groen bij projecten. In 2022 gebeurt dit onder meer bij de locaties 'het 'Spinnewiel', 'Achter de Waag', de gevel op de hoek Slapperdel/Nieuwe Haven en het Schouwburgplein (park De Ark). Ook wordt bij ophogingsprojecten gekeken naar de mogelijkheid om geveltuinen aan te leggen.

De gemeente stimuleert daarnaast vanuit het Groenfonds groene ideeën en initiatieven van inwoners. Bijvoorbeeld met 'Grijs wordt Groen-initiatieven', waarbij inwoners ideeën kunnen indienen om hun straat groener te maken. De focus ligt hierbij op de wijk Korte Akkeren omdat deze wijk door een gebrek aan groen, overlast van water en hitte kent. Met geld uit het Groenfonds creëert Gouda ook meer groen in de overige minder groene wijken: Binnenstad, Kadebuurt, Kort Haarlem, Gouda Noord en Goverwelle. Ten slotte is er in 2022 opnieuw de mogelijkheid voor (groot)ouders om een boom te laten planten in het Gouds geboortebos in de Oostpolder.

Groen bij bouwplannen

De Structuurvisie Groen geeft randvoorwaarden voor groen bij planontwikkelingen. Op grond van de structuurvisie is groen een vast onderdeel van bouwplannen. Bij nieuwbouw, verbouwing of transformatie is het uitgangspunt dat minimaal 15% van het totale projectgebied openbaar groen is. Als alternatief zijn onder meer groene daken en groene gevels mogelijk. De eerste evaluatie van de Structuurvisie Groen in 2020 bracht enkele dilemma's naar voren. Bij de tweede evaluatie in 2021 zijn deze dilemma's verder uitgewerkt. In 2022 wordt de Structuurvisie Groen opnieuw geëvalueerd.

Biodiversiteit en waterkwaliteit

De gemeente zet zich in om de biodiversiteit te vergroten. Groen met een grote diversiteit levert vele ecosysteemdiensten en beschermt tegen de gevolgen van veranderingen in het milieu en het klimaat. Naast groen is goede waterkwaliteit een belangrijke factor voor het vergroten van de biodiversiteit. De gemeente voert in 2022 een nulmeting uit op het gebied van biodiversiteit en waterkwaliteit en blijft dit de aankomende jaren monitoren door het opzetten van een meetnet.

De gemeente voert daarnaast waar mogelijk ecologisch beheer uit, onder andere door ecologisch maaibeheer van bermen en het aanleggen van natuurlijke oevers.

Uitvoering beheer en onderhoud openbaar groen

De gemeente zet in 2022 het verbeteren van de kwaliteit van het groen voort. Waar mogelijk wordt het groen ecologisch beheerd. Naast het aanwezige groen in de stad zijn de omliggende recreatiegebieden van groot belang voor Gouda. De gemeente werkt hiervoor ook in 2022 samen met Groenalliantie Midden-Holland en het Programma Veenweiden Gouwe Wiericke.

Klimaatadaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda

De Klimaatadaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda brengen de kwetsbaarheden van de stad en de kansen die klimaatverandering biedt in beeld. Het geeft aan hoe Gouda zich kan aanpassen om minder kwetsbaar te zijn voor klimaatverandering. In 2022 werkt de gemeente aan de acties en maatregelen uit de uitvoeringsagenda, zoals het opstellen van een lokaal hitteplan. De deelname aan Stichting Steenbreek en de samenwerking met de Tuinambassadeurs wordt voortgezet om particulier terrein klimaatadaptief in te richten. Inwoners worden gestimuleerd om een regenton aan te schaffen en hun tuin klimaatadaptief in te richten. Daarnaast maakt de gemeente gebruik van de impulsregeling die het klimaatadaptief inrichten van schoolpleinen stimuleert en geplande projecten, zoals de Vogelbuurt en Kort Haarlem, verbreed met klimaatadaptieve maatregelen. Bij bouwplannen geldt het programma van eisen uit het Convenant Klimaatadaptief Bouwen. Naast de Klimaatadaptatiestrategie en Uitvoeringsagenda en het Convenant Klimaatadaptief Bouwen zijn er ook nog eisen met betrekking tot het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte opgenomen in het Gemeentelijk Rioleringsplan. In 2022 begint de uitvoering van de rioolvervanging Kort Haarlem, Kadenbuurt en Vogelbuurt.

Subsidie groenblauwe daken

Gouda heeft een gemeentelijke Subsidieregeling groen/blauwe daken. Met deze regeling stimuleert de gemeente inwoners, bedrijven en instellingen om maatregelen te treffen die bijdragen aan de biodiversiteit en het tegengaan van wateroverlast en hittestress.

Programma bodemdaling

Gouda neemt een proactieve rol bij de ontwikkeling van nodige kennis om met bodemdaling om te gaan. kennis is nodig om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden. De gemeente deelt de kennis met woningeigenaren, scholieren, bedrijven en overheden, zodat het bewustzijn vergroot over de consequenties van de bodemdaling en hun handelingsbereidheid wordt vergroot. Daarmee worden de kosten op lange termijn beheersbaar en neemt de leefbaarheid toe.

De komende jaren zet de gemeente haar inzet in het Platform Slappe Bodem en de daarbinnen opererende Coalitie Stevige Steden voort. Binnen dit breed netwerk van overheden, bedrijven, kennisinstellingen en belangenorganisaties wordt gewerkt aan handelingsperspectieven. En gezamenlijk zorgen zij ervoor dat bodemdaling niet alleen op de agenda blijft staan, maar dat er ook structureel middelen komen voor innovatie en wetenschappelijk onderzoek.

De aanleiding van de overlast door bodemdaling in de binnenstad is anders dan in andere delen van de stad. Met uitvoering van het Kaderplan bodemdaling Binnenstad (KBB) zorgt Gouda voor minder overlast door bodemdaling in de binnenstad. De gemeente werkt aan de voorbereidingen van rioolaanpassingen en een aanvullende infiltratievoorziening om het grondwaterpeil in een deel van de binnenstad te verlagen en mogelijke schade te voorkomen. Dit moet gereed zijn eind 2024, wanneer het hoogheemraadschap klaar is met de aanleg van het gemaal en de peilscheidingen.

Het uitvoeren van het monitoringsplan maakt ook onderdeel van het KBB. Dit is nodig om de effecten van de peilverlaging te bepalen. Daarom is het van belang om al in 2022 te meten. En als laatste onderdeel van het KBB is het onderzoeken van overlast door bodemdaling in overige delen van de binnenstad.

In mei 2022 host Gouda samen met Delft een groot internationaal bodemdalingcongres: Tenth International Symposium on Land Subsidence (TISOLS).

Projecten Regio Deal Bodemdaling Groene Hart

Binnen de Regio Deal bodemdaling Groene Hart werken overheden, kennisinstellingen, agrarische sector, bewoners en bedrijfsleven gezamenlijk aan een aanpak voor het omgaan met bodemdaling.

Gouda heeft twee projecten ingebracht.

1. De Toolbox Bodemdaling. Deze toolbox is gebaseerd op de beleidsinstrumenten en handelingsperspectieven die in Gouda zijn ontwikkeld. Andere steden in Nederland kunnen deze toolbox gebruiken bij hun aanpak van aan bodemdaling gerelateerde problemen. Oplevering van de instrumenten is medio 2022 voorzien.
2. Het opzetten van het landelijk Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen. Dit centrum wordt in digitale vorm vormgegeven en afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming in 2021, wordt in 2022 een fysiek centrum in Gouda geopend. Dit centrum richt zich op eigenaar-bewoners, bouwers, deskundigen, studenten en overheden (bestuurders en ambtenaren). Toegankelijke en actuele kennis over onderzoek en oplossingen, maar ook ontmoeting en het stimuleren van innovatie zijn daarbij cruciaal. Onderdeel van dit centrum is de aanleg van een diepe extensometer. Met deze unieke meter wordt meer inzicht verkregen in de oorzaken van bodemdaling.

Energietransitie: gasloos bouwen en wonen

Aan de hand van de Regionale Energiestrategie (RES) en een Transitievisie Warmte (TVW) wordt binnen het programma energietransitie gewerkt aan twee sporen: aardgasvrij en aardgasvrij ready.

Beleidskeuzes aardgasvrij

In juni 2021 is de Regionale Energiestrategie vastgesteld en in december 2021 ligt de Transitievisie Warmte voor ter besluitvorming. Heel 2022 staat in het teken van het starten met de uitvoering. Voor de RES wordt een beleidskader lokaal eigendom opgesteld en aan de raad voorgelegd. Verder wordt er gewerkt aan het realiseren van opwek van energie op grote daken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het Duurzaamheidsplatform Gouda en de Energiecoöperatie Gouda. De TVW geeft voor elke buurt in Gouda een mogelijk warmtealternatief aan en een voorlopig tijdsplan wanneer welke buurten kunnen beginnen met de overgang naar aardgasvrij. De TVW benoemt twee buurten om in 2022 verder te gaan met de verkenningen naar aardgasvrij: Plaswijck Kern (gebied rondom winkelcentrum Bloemendaal tot aan de Mammoet) en Middenwillens West. In deze buurten wordt samen met inwoners en andere belanghebbenden verder onderzocht wat het beste alternatief is voor aardgas en hoe dat het beste kan worden gerealiseerd.

Inspiratie voor aardgasvrij-ready

Aardgasvrij-ready gaat erom inwoners voor te bereiden op de stap naar aardgasvrij. Dat betekent dus alvast aan de gang gaan met isoleren, besparen en lokale opwek. Inwoners hebben daarvoor handelingsperspectief en aansprekende voorbeelden nodig om hun woning te verduurzamen. De communicatiecampagne 'Dit doen wij, wat doe jij?' loopt ook in 2022 door. In deze campagne komen inwoners aan het woord die al stappen hebben gezet. Daarnaast is er ook ondersteuning voor initiatieven van inwoners, buurtcoöperaties en Verenigingen van Eigenaren (VVE's). De gemeente biedt laagdrempelig en concreet advies via energiecoaches, het Duurzaam Bouwloket en Klimaatroute. Daarnaast krijgen inwoners korting om de eerste duurzame maatregelen te treffen. Deze activiteiten zijn voor een groot gedeelte afhankelijk van subsidie van het rijk. Halverwege 2022 stopt deze regeling. Als het rijk dan niet met een nieuwe subsidie of andere financiële bijdrage komt, dan past de gemeente haar activiteiten hierop aan.

Regiegroep en raads werkgroep

De gemeente houdt samen met de Energiecoöperatie Gouda, woningcorporaties, Duurzaamheidsplatform Gouda en Stedin regie op het proces van de energietransitie. Ook de raads werkgroep energietransitie is nauw betrokken.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

In de eerste fase van verduurzaming van gemeentelijk vastgoed is per object een maatregelenpakket vastgesteld. De eerste fase ziet op 20% energiebesparing en 25% CO₂-reductie. Gekozen is voor de meest effectieve maatregelen. Dat betekent dat de benoemde maatregelen het hoogste rendement tegen de laagste kosten hebben. Met de huurders van 26 panden die de gemeente verduurzaamt, zijn afspraken gemaakt. Zij leveren een bijdrage aan de investeringen door middel van het inzetten van het energiekostenvoordeel.

Vijf gebouwen zijn aangemerkt als 'showcases' voor verduurzaming. Twee van de vijf projecten zijn in 2020 opgeleverd: Cultuurhuis Garenspinnerij en Buurtservicecentrum Lekkenburg 1. In 2021 is verder gewerkt aan het verduurzamen van De Goudse Schouwburg, de Chocoladefabriek en de kinderboerderij. De panden worden geïsoleerd en bijvoorbeeld voorzien van zonnepanelen.

Om de ambitie te halen om het gemeentelijk vastgoed in 2040 energie- en CO₂-neutraal te maken, ontwikkelt de gemeente Gouda in 2022 een routekaart waarin duurzaamheidsactiviteiten en bijbehorende investeringen zijn opgenomen. Subdoelstelling is om 49% vermindering van CO₂-uitstoot reeds in 2030 te realiseren.

3.2.2 Eigen indicatoren

Voor het monitoren van de doelstellingen van dit programma gebruikt Gouda de volgende eigen indicatoren.

Het dashboard Duurzaamheid biedt aanvullend op deze eigen indicatoren een overzicht van diverse indicatoren op het gebied van duurzaamheid. Dit dashboard verschijnt elk jaar rond mei. Daarnaast bevat de evaluatie van de Structuurvisie Groen en het Groenfonds, die in dezelfde periode verschijnt, indicatoren op het gebied van groen.

Taakveld	Omschrijving	Gouda	Streefwaarde
7. Volksgezondheid en milieu	Bomenbalans	23.002	Toename. Minimaal 22.500 bomen in openbaar gebied (peil 2017)
7. Volksgezondheid en milieu	Groenbalans	2.050.411	Toename. Minimaal 2.043.560 m ² groen (peil 2019) exclusief Westergouwe
7. Volksgezondheid en milieu	Groenherstel	5.000	Toename aantal m ² openbaar groen in bestaande stad, exclusief Westergouwe

3.2.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde
7. Volksgezondheid en milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2019	114	161	100 kg in 2022
7. Volksgezondheid en milieu	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2019	4,1	20,1	5%

Tekstuele toelichting op de indicatoren

Indicator	Toelichting
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	Het CBS hanteert de volgende definitie: Hernieuwbare elektriciteit is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Hernieuwbare elektriciteit komt uit bronnen die steeds opnieuw worden aangevuld. Kernenergie valt niet onder hernieuwbare elektriciteit.

3.2.4 Wat gaat het kosten?

3.2.4.1 Overzicht exploitatie

Programma 2 Energie en klimaat

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten	29.804	28.682	28.895	28.966
Baten	-32.015	-32.016	-32.126	-32.032
Saldo van lasten en baten	-2.211	-3.334	-3.231	-3.066
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	-1.130	0	0
Saldo mutaties reserves	0	-1.130	0	0
Resultaat	-2.211	-4.464	-3.231	-3.066

3.2.4.2 Toelichting op de exploitatie

De 3e begrotingswijziging 2021 heeft geleid tot de volgende mutaties (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2e ijkmoment 2021 voortgang 2021	888	1.702	2.025	1.856
7.2 Riolering	-32	764	1.072	926
7.3 Afval	956	974	991	968
7.4 Milieubeheer	-36	-36	-38	-38
Budgetneutraal	-100	0	0	0
7.4 Milieubeheer	-100	0	0	0
Totaal	788	1.702	2.025	1.856

3.2.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
7.2 Riolering	-1.849	-2.648	-2.710	-2.564
7.3 Afval	-2.811	-2.835	-2.856	-2.838
7.4 Milieubeheer	2.449	2.149	2.336	2.336
Totaal	-2.211	-3.334	-3.230	-3.066

3.2.4.4 Investerings

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Rioleringskrediet	13.600	12.188	11.305	8.466
Totaal	13.600	12.188	11.305	8.466

3.2.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Omgevingsdienst Midden-Holland (milieudeel)

De milieutaken van de ODMH omvatten vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuregels, en advisering, ontwikkeling en uitvoering van milieu- en duurzaamheidsbeleid. Jaarlijks gaat het bij Gouda onder meer om 150 milieuvergunningen, meldingen en ontheffingen en 300 toezichtstaken. De ODMH adviseert ook over milieu- en duurzaamheidsaspecten bij ruimtelijke plannen. Daarnaast blijft in 2022 de implementatie van de Omgevingswet aandacht houden binnen de ODMH en de gemeente.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland

Klimaatadaptatie is belangrijk om Gouda toekomstbestendig te maken en de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden voor mens en dier. Naast het aanwezige groen in de stad zijn de omliggende recreatiegebieden van de Groenalliantie Midden-Holland hiervoor van groot belang. Deze gebieden dragen bij aan de vermindering van hittestress, geven inwoners van Gouda ruimte om de warme stad voor een paar uur te 'ontvluchten' en fungeren mee in het totale wateropvangsysteem van de stad. Inwoners van Gouda recreëren onder andere in het Krimpenerhout, Loetbos, Reeuwijkse Hout, Goudse Hout, 't Weegje, Twaalfmorgen, Oostpolder, Gouwebos en Elfhoeven.

Naast gebiedsgerichte investeringen wil de Groenalliantie in 2022 positief bijdragen aan opgaven als gezondheid, biodiversiteit, de energietransitie en klimaatadaptatie. Zo kunnen de natuur- en recreatiegebieden een bijdrage leveren aan de infiltratie van regenwater of dit regenwater langer vasthouden. Er wordt een duurzame balans gezocht tussen natuur en recreatie waarbij het uitgangspunt is dat de natuurwaarden en biodiversiteit toenemen in de komende jaren. Daarnaast zet de Groenalliantie het onderzoek naar de mogelijkheden voor verduurzaming in 2022 voort.

Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de reinigingsheffingen en de rioolheffingen ter dekking van de kosten van het ophalen en verwerken van afvalstoffen en voor de werking van een adequaat rioolstelsel.

3.3 Wonen en leefomgeving

Lasten x € 1.000
44.267

Baten x € 1.000
16.759

Percentage van totale uitgaven
15%

Waar staat het programma voor?

Het bieden van voldoende woningen voor elke doelgroep is een belangrijke doelstelling voor de gemeente Gouda. Daarom is sinds 2018 versnelling van woningbouw op diverse locaties ingezet. Duurzame mobiliteit moet de bereikbaarheid van de stad verbeteren en bijdragen aan een gezonde leefomgeving. Initiatiefnemers weten door duidelijke regelgeving en efficiënte procedures sneller waar ze aan toe zijn. De opgaven en keuzes voor de fysieke leefomgeving worden integraal vastgelegd in het Omgevingsbeleid.

Wat wil Gouda bereiken?

Versneld ontwikkelen woningbouw voor elke doelgroep:

Op diverse plaatsen in de stad worden nieuwe woningen gebouwd. In Westergouwe is fase 2 (500 woningen) vrijwel afgerond en is gestart met de uitvoering (bouw) van 900 woningen in fase 3. Ook wordt begonnen met de planvorming voor Westergouwe fase 4 en een nieuwe versie van het Masterplan.

Voor diverse woningbouwlocaties in de stad zijn bestemmingsplannen vastgesteld, worden overeenkomsten gesloten en plannen voorbereid. In overleg met initiatiefnemers en samenwerkende overheden worden mogelijkheden benut om de woningbouw te versnellen. Met woningcorporaties en marktpartijen wil de gemeente Gouda zorgdragen voor een breed woningaanbod voor alle doelgroepen. Daaronder wordt ook het huisvesten van kwetsbare doelgroepen in bijzondere woonvormen verstaan.

Implementatie Omgevingswet:

De implementatie van de Omgevingswet is gericht op het beter begeleiden van initiatieven, onder meer door integrale besluitvorming en inzichtelijk omgevingsbeleid. Strategische opgaven en keuzes voor de stad worden opgenomen in de Omgevingsvisie, zoals de woningbouwopgave. De eerste stappen worden gezet naar overzichtelijke regelgeving voor de fysieke leefomgeving; het Omgevingsplan.

Stimuleren duurzame mobiliteit:

Het verkeerscirculatieplan streeft naar het verbeteren van leefbaarheid en gezondheid van mensen, een aantrekkelijke (binnen)stad, het stimuleren van duurzame mobiliteit en het verbeteren van de economische bereikbaarheid. De maatregelen in het verkeerscirculatieplan moeten toekomstbestendig en haalbaar zijn en als een sleutel passen op de hogere doelen en hieraan bijdragen. In 2022 wordt begonnen met uitvoering van de eerste tranche aan maatregelen.

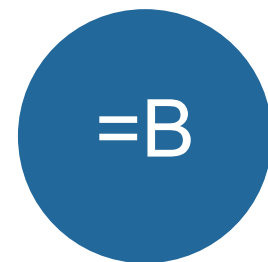
Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

In 2022 worden 50 extra sociale en 50 extra middeldure huurwoningen toegevoegd

In 2022 worden 5 knelpunten aangepakt voor een betere bereikbaarheid

De gemiddelde kwaliteit van de openbare ruimte blijft minimaal op het niveau B(CROW)

3.3.1 Doelen en prestaties

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Ontwikkeling Woningbouw

Realisatie Westergouwe

In 2022 wordt gestart met de uitvoering van fase 3 van Westergouwe. In deze fase zullen in totaal circa 900 woningen, een kindcentrum met sportvoorzieningen voor de hele wijk en andere maatschappelijke voorzieningen worden gebouwd. Bij de voorbereiding worden ook de mogelijkheden onderzocht voor een project met collectieve warmte. Parallel wordt begonnen met de planvorming voor fase 4. Diverse ontwikkelingen en nieuwe inzichten worden verwerkt in een nieuwe versie van het Masterplan.

Gebiedsgerichte aanpak transformatie Spoorzone

Op basis van het Ontwikkelperspectief Spoorzone wordt gewerkt aan het realiseren van extra woningen in Spoorzone. Prioriteit wordt gegeven aan de realisering van woningen op de Blokkerlocatie, Locatie C1K2 en in Spoorzone A1. In totaal gaat het om een programma van ruim 1.000 extra woningen, zowel koop als huur, waarvan een groot deel sociaal en middenhuur, conform gemeentelijk beleid. Op de begane grond van de gebouwen worden commerciële ruimten voorzien die zorgen voor levendigheid. De woningen worden in de periode tot 2025 gerealiseerd. Als gevolg van deze woningbouwontwikkeling én van autonome ontwikkelingen is het nodig om de infrastructuur in het gebied aan te passen. In dat kader wordt het profiel van de Burgemeester Jamessingel en een aantal van de aansluitende kruisingen aangepast. Waar mogelijk worden de kosten van deze investeringen verhaald op de concrete projecten, maar voor een deel zal de gemeente Gouda de kosten voor deze aanpassingen zelf moeten dragen. In de begroting wordt hiermee rekening gehouden. Daarnaast zoekt de gemeente Gouda naar mogelijke co-financiering vanuit de provincie en de Woningbouwimpuls van het rijk. Voor het overige wordt ingezet op de begeleiding van overige initiatieven van derden (waar onder de Hotelkavel naast het station, De Lombok locatie, Rijsselseweg en Harderwijkweg). Het programma en de planning van deze projecten worden afgestemd op de prioritaire projecten. Gewerkt wordt aan een nadere strategische visie voor de middellange termijn als het gaat om het gebied Antwerpseweg en omgeving.

Binnenstedelijke woningbouw

Alhoewel in Westergouwe en de Spoorzone grote aantallen woningen kunnen worden gerealiseerd, blijft de gemeente Gouda ook initiatieven voor woningbouw elders in de stad faciliteren, in de vorm van planbegeleiding en het sluiten van overeenkomsten. Dit draagt bij aan het creëren van een divers woningaanbod en slim ruimtegebruik in de compacte stad Gouda. Voorbeelden hiervan zijn de nieuw te bouwen woningen aan de locatie Sportlaan, Fluwelensingel, de locatie Livingstonelaan (voormalig Huize Bloemendaal), de Kattensingel (De Blauwe Haan) en de Van Loonlocatie.

Wijkontwikkeling door verbetering woningaanbod

De gemeente Gouda werkt met de woningcorporaties aan projecten in de wijken Korte Akkeren en Gouda Oost:

- In 2022 start de bouw van de woningen aan de Van Heuven Goedhartsingel en op de locatie Oostvogel;
- De verwachting is dat ook in het Middengebied (De Rijkestraat/ De Kortestraat) in 2022 gestart zal worden met de woningbouw en in het Zuidelijk stempel Oost;
- Op de locatie van de voormalige Gunningmavo in Korte Akkeren is eind 2021 gestart met de bouw van 67 appartementen;
- Voor de locatie Jan Ligthart zal een nieuw bouw- en inrichtingsplan in procedure worden gebracht.

Aan de slag in kwetsbare buurten

In 2022 worden met de corporaties afspraken gemaakt hoe de aanpak van kwetsbare buurten in de toekomst vorm gegeven kan worden. Daarbij zal niet alleen gekeken worden naar de onderlinge spelregels, maar ook naar wat aan investeringen nodig is, opdat de reserve Wijkontwikkeling adequaat kan worden gevuld en benut.

Goudse Poort

De gemeente Gouda werkt actief mee aan initiatieven die passen binnen de Ontwikkelstrategie voor de Goudse Poort. De nadruk ligt hierbij op de transformatie van leegstaande kantoren. Locaties gelegen in de omgeving van de Antwerpseweg en Harderwijkweg worden meegenomen in de gebiedsontwikkeling van de Spoorzone. Panden die op den duur worden getransformeerd of in een gebiedsontwikkeling worden betrokken, kunnen op basis van de Leegstandswet worden benut voor tijdelijke woonvormen. Uitgangspunt bij transformatie is dat de locatie nabij voorzieningen moet liggen en aansluiten aan woongebied of dat tevens in leefbaarheid en veiligheid wordt geïnvesteerd door initiatiefnemer.

Wonen kwetsbare groepen en ouderen

De gemeente Gouda stuurt op voldoende woningen voor kwetsbare doelgroepen en ouderen, zowel in de bestaande woningvoorraad als in nieuwbouwprojecten. Dit gebeurt onder meer door het stimuleren van realisatie van geclusterde woonvormen en woonzorgvormen en realisatie van Skaeve Huse. In samenwerking met huurdersorganisaties en woningcorporaties en mogelijk ook zorgaanbieders wordt uitgewerkt hoe ouderen op de woningmarkt kunnen worden ondersteund in een verhuizing naar een beter passende woning.

Sturen op realisatie en behoud van betaalbare woningen

Afhankelijk van de in 2021 door de gemeenteraad behandelde woon(zorg)visie neemt Gouda (meer) regie op realisatie en behoud van betaalbare woningen in gemengde wijken. Daartoe wordt een fonds Betaalbaar Wonen opgezet. In 2022 komt wetgeving beschikbaar die gemeenten in staat stelt bij verkoop van bestaande woningen te sturen op zelfbewoning ("Opkoopbescherming"). Afhankelijk van besluitvorming in de gemeenteraad hierover in de woon(zorg)visie zal dit instrument gebiedsgericht danwel gemeentebreed ingezet gaan worden om op die manier meer betaalbare woningen beschikbaar te houden.

Implementatie van de woon(zorg)visie

In 2022 wordt deels uitvoering gegeven aan de uitvoeringsagenda behorend bij de in 2021 door de raad behandelde woon(zorg)visie. Gestart wordt tevens met de voorbereidingen voor een nieuwe Huisvestingsverordening, die in samenwerking met de regiogemeenten in 2023 wordt geactualiseerd. Daarnaast worden, op basis van de nieuwe woon(zorg)visie prestatieafspraken met de woningcorporaties opgesteld en zal gewerkt worden aan de meerjarige raamovereenkomst wonen. Daarbij zal verkend worden of afspraken verbreed kunnen worden naar andere partijen, bijvoorbeeld zorgorganisaties.

Regionale strategie en afspraken woningbouw

De gemeente Gouda draagt bij aan een regionale verstedelijkingsvisie en legt nieuwe jaarlijkse afspraken over de regionale woningbouwprogrammering vast in het Regionaal Programma Woningbouwprojecten (RPW). Andere overheden en particuliere partijen worden actief betrokken bij de woningbouwkansen zoals verkend in de verstedelijkingsagenda.

Implementatie Omgevingswet

Omgevingsvisie

Begin 2022 is de Omgevingsvisie klaar voor besluitvorming. Daarbij wordt ook bekeken naar de wijze waarop de Omgevingsvisie wordt doorvertaald in het overige omgevingsbeleid. Het beleid voor de fysieke leefomgeving wordt hierdoor meer integraal en eenvoudig raadpleegbaar. De verschillende instrumenten van de Omgevingswet maken onderdeel uit van de beleidscyclus

Samenwerking en besluitvorming onder de Omgevingswet

Gelet op de invoering van de Omgevingswet op 1 juli 2022, worden in 2022 afspraken vastgelegd over samenwerking en besluitvorming.

Dit omvat ten minste de volgende zaken.

- Het implementeren van de nieuwe participatiestrategie met betrekking tot initiatieven uit de samenleving, in combinatie met de wensen en bedenkingen route.
- Het maken van nieuwe samenwerkingsafspraken met de Omgevingsdienst Midden-Holland. Ook de Wet op de kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) die op 1 januari 2022 in werking treedt wordt hierbij betrokken.
- Regionale en landelijke afstemming van omgevingsbeleid en de verschillende implementatiewerkzaamheden.

Regels voor de leefomgeving integraal en efficiënt

De eerste stappen worden gezet naar overzichtelijke regelgeving voor de fysieke leefomgeving; het Omgevingsplan. In 2022 is het casco opgeleverd, dat als basis dient voor het verder vormgeven van het Omgevingsplan de komende jaren. Voor een bestaande woonwijk (Goverwelle) wordt een pilot Omgevingsplan opgesteld, met als doel bekend te raken met de nieuwe manier van werken. Ook zal in dat kader een roadmap en plan voor de transitiefase worden opgesteld. In het kader van de pilot Goudasfalt wordt in 2022 het 'bestemmingsplan met verbrede reikwijdte' opgeleverd.

Digitale toegang tot informatie over de leefomgeving verbeteren

In aanloop naar de invoering van de Omgevingswet op 1 juli 2022, is het Digitaal Stelsel Omgevingswet operationeel voor Gouda. Nieuw beleid voor de fysieke leefomgeving wordt zo opgesteld, dat er vanuit het beleid een koppeling is met de werkingsgebieden op de digitale kaart. Er wordt geoefend met het opstellen van toepasbare regels. Dit wil zeggen dat initiatiefnemers door middel van een digitale vragenlijst zelf duidelijkheid kunnen krijgen of het initiatief past in het gemeentelijk beleid.

Snellere en betere besluitvorming

Er is in de geest van de Omgevingswet gestart met de adviescommissie Omgevingskwaliteit, waar de AOK en de commissie Cultuurhistorie in samenkomen. Verder wordt er gewerkt met het nieuwe initiatievenproces. Aan een intaketafel en omgevingstafel vindt een integrale verkenning van initiatieven plaats. Met opleidingen en coaching wordt bijzondere aandacht besteed aan de nieuwe manier van werken.

Bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen

Gouda stelt bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen op ten behoeve van (particuliere) plannen en projecten. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zal conform de nieuwe regelgeving worden gewerkt met de buitenplanse omgevingsplanactiviteit en het Omgevingsplan.

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen is in het bijzonder aandacht voor:

- Het realiseren van betaalbare woningen in de vorm van sociale en gereguleerde middeldure huur en betaalbare koopwoningen;
- Gemengde wijken;
- Voldoende groen;
- Het reguleren van particuliere kamer- en vakantieverblijf;
- Het bevorderen van multifunctionaliteit op locaties, door middel van brede bestemmingen.

Opstellen gebiedsvisies cultuurhistorische omgevingskwaliteit

In de Gebiedsvisies Cultuurhistorische Omgevingskwaliteit wordt omschreven welke historische kwaliteiten in verschillende delen van de stad aanwezig zijn, met als doel deze te verankeren in het Beleid Omgevingskwaliteit en waar nodig te beschermen. De basis hiervoor is de cultuurhistorische basiskaart. Via deze kaart wordt de ontwikkelingsgeschiedenis van de stad digitaal gevisualiseerd en ontsloten. Daarmee is het een belangrijke basis bij het opstellen van de Omgevingsvisie. De historische linten vormen met hun landschappelijke en cultuurhistorische waarden de dragende structuur van de stad. De Historische Lintenvisie beschrijft deze waardevolle elementen en geeft inzicht in hoe deze behouden kunnen blijven.

In 2021 is gezamenlijk met de eigenaren van Goudse gebedshuizen de toekomstvisie "Geef Gouds Religieus erfgoed door" (Kerkenvisie") opgesteld. Hierin zijn de resultaten van de dialoog over de toekomst van het religieus cultureel erfgoed van Gouda vastgelegd. Daarnaast is een nadere inventarisatie van het religieus erfgoed uitgevoerd. In 2022 wordt opvolging gegeven aan deze visie.

Bodemtaken

Met de Omgevingswet worden verschillende bodemtaken die nu onder de provincie vallen overgedragen aan de gemeenten. Om deze overgang zo goed mogelijk te laten verlopen, werkt de gemeente met andere gemeenten in de regio Midden-Holland, de ODMH en Provincie Zuid-Holland aan een schone en gezonde bodem.

Implementatie van het verkeerscirculatieplan

Verbeteren leefbaarheid en gezondheid van mensen

Dit doel wordt behaald door het verminderen van doorgaand autoverkeer op de binnenstadsingels en in woonstraten, door betere lucht- en geluidskwaliteit en verkeersveiligheid.

Ten behoeve van het verminderen van slachtoffers in het verkeer wordt gewerkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. De concrete projecten waarmee de voorbereidingen worden gestart in 2022 zijn het herinrichten van de Koningin Wilhelminaweg naar 30 km/u zone, herinrichten van de kruising Goudkade – Industrierweg, herinrichten van Wilhelmina van Pruisenlaan, Componistenlaan en Poldermolendreef naar 30 km/u wegen, het verbeteren van de oversteeklocaties op de Goudse Houtsingel, en maatregelen op de Bodegraafsestraatweg. De nota grote voertuigen wordt geactualiseerd.

Een aantrekkelijke (binnen)stad

Door minder verkeersdruk en autoluwe binnenstad, meer klimaatadaptiefgroen, meer verblijfs- en omgevingskwaliteit (inclusief oog voor ruimtelijke en historische kwaliteiten) wordt een aantrekkelijke (binnen)stad gecreëerd. Voor de binnenstad wordt een parkeerstrategie uitgewerkt, waarbij de inzet is om de bestaande parkeercapaciteit beter te benutten door onder meer toepassing van een dynamisch parkeerverwijssysteem en beprijzing. Ook is aandacht voor de routing en het stallen van fietsen. Deze parkeerstrategie is onderdeel van een wijkmobiliteitsplan voor de binnenstad, waarbij zwaar verkeer en routing van verkeer belangrijke onderdelen zijn. Ter voorkoming van parkeeroverlast wordt gewerkt aan een procesvoorstel voor de mogelijke uitbreiding van gereguleerde gebieden. In 2022 wordt de pilot Nieuwe Veerstaal uitgevoerd, zo mogelijk in combinatie met Gouda750.

Stimuleren van duurzame mobiliteit

Door het stimuleren van fietsgebruik, OV en deelmobiliteit wordt een bijdrage geleverd aan een transitie naar schone mobiliteit. In 2022 worden verdere voorbereidingen getroffen op het bereiken van "zero-emissie stadsdistributie" in 2025. Voor het verbinden van Westergouwe met de stad aan de oostzijde van de Gouwe, wordt een verdere uitwerking gedaan van het voorstel voor een fietsverbinding. In totaal worden voor vier regionale snelfietsroutes nadere verkenningen en uitwerkingen gedaan, in samenwerking met de provincie en regiogemeenten. De aanpak van fietsknelpunten en het verbeteren fietsparkeervoorzieningen bij de stations en in de binnenstad zal in 2022 worden voortgezet. Bestaande fietsroutes krijgen een upgrade, zoals de fietsroute Haastrechtsebrug – Plaswijck met als onderdeel het onderzoek naar een fietsbrug Karnemelksloot. Er zal uitvoering worden gegeven aan het Regionaal Mobiliteitsplan (Klimaatakkoord), onder meer door het faciliteren van e-laadplekken.

Ter bevordering van het gebruik van openbaar vervoer wordt gewerkt aan de verbetering van de OV-bereikbaarheid van Gouda. De gemeente Gouda zal een bijdrage leveren aan de nieuwe concessie voor het busvervoer in Zuid-Holland Noord. Daarnaast wordt aangesloten bij strategische overleggen met betrekking tot de toekomst van het OV in de regio, met als doel het versterken van de positie van station Gouda als regionaal OV-knooppunt. Daarnaast wordt met een lobby ingezet op hoogwaardig openbaar vervoer voor Westergouwe en omliggende regionale woningbouwlocaties.

Verbeteren economische bereikbaarheid

Dit doel wordt gehaald door het verbeteren van de doorstroming op hoofdroutes, de bereikbaarheid van parkeerlocaties en bevoorrading, bereikbaarheid bedrijventerreinen, robuust netwerk en aantrekkelijke wandel- en fietskwaliteit. Concrete projecten waar in 2022 wordt gestart, is de capaciteitsuitbreiding van kruispunten in de spoorzone, en kruispunten Goudse Houtsingel.

Daarnaast heeft de gemeente Gouda een adviserende rol in provinciale en landelijke mobiliteitsprojecten. In 2022 is dit van toepassing voor de verbreding van de A12 en A20, het project beter bereikbaar Gouwe (agendalid), en de verbetering van de N228, N457, N207 door de Provincie Zuid-Holland.

Toekomstbestendig en haalbaar

In 2022 wordt een monitorings- en evaluatie opgesteld, dat de basis gaat vormen voor het bepalen van de effecten van de maatregelen van het Verkeerscirculatieplan (VCP). Een dashboard/thermometer zal vanaf dat moment de stand van zaken rond de VCP-maatregelen zichtbaar maken.

Duurzaam beheer openbare ruimte

Ecopark

Om het oude afvalbrengrstation om te vormen tot een aantrekkelijk milieupark met aandacht voor circulariteit, verrijst op het voormalig Cyclusterrein een compleet nieuw Ecopark. Zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase is hergebruik, duurzaamheid en circulariteit het uitgangspunt. Dit wordt in het ontwerp zichtbaar en in de gebruiksfase is ruimte beschikbaar voor opleiden en rondleiden van scholieren op het gebied van afval, duurzaamheid en circulaire economie. In de zomer van 2021 is de aanbesteding van het Ecopark afgerond en vanaf eind 2021 wordt gestart met de realisatie. Het Ecopark is op de toekomst voorbereid op nieuwe rest-grondstofstromen en gereserveerde ruimte voor toekomstige (kleinschalige) circulaire activiteiten.

Duurzaamheid bij projecten in de openbare ruimte

Middels een voorbeeldproject worden kansen voor duurzaamheid geïnventariseerd en waar mogelijk direct geïmplementeerd. Deze kansen worden beschreven en gebruikt als input voor nieuwe projecten. Daarnaast volgt de gemeente duurzame ontwikkelingen die elders worden toegepast en bekijkt per project welke hiervan kunnen worden geïmplementeerd. Het betonconvenant waarin hergebruik van beton in bepaalde projecten wordt voorgeschreven is hier een voorbeeld van. Ook LED verlichting -dat inmiddels mainstream is- maar ook aandacht voor de ondergrondse én bovengrondse groeiplaats voor bomen is hier onderdeel van.

Herinrichting Korte Vest en Agnietenstraat

De Korte Vest en Agnietenstraat worden opnieuw ingericht. De reden hiervoor is dat in de straat vele nieuwe winkels en voorzieningen (de Cheese Experience, een supermarkt) gehuisvest worden en tevens de damwand aan de Korte Vest vervangen moet worden. Ook wordt het gebied visueel aangesloten op het Kernwinkelgebied en op inrichtingsniveau "Plusgebied" gebracht. Het project wordt fasegewijs uitgevoerd. In 2021 is gestart met grondonderzoek en bomenkap. Ook loopt de vergunningsverlening voor dit deel van het project. De eerste zichtbare werkzaamheden zijn het vervangen van de damwand in februari/ maart 2022. De herinrichting van de Agnietenstraat en de Korte Vest wordt na Gouda750 vanaf oktober 2022 opgepakt. Hierdoor moet het aantrekkelijker worden om een 'rondje binnenstad' te lopen.

Start rioolvervangings Vogelbuurt en Kort Haarlem

Na uitvoerig overleg met bewoners en informatie en communicatie over funderingen is de aanbesteding van de rioolprojecten Vogelbuurt en Kort Haarlem afgerond. In de projecten wordt een nieuw en robuust riool en waterafvoersysteem gerealiseerd. In deze aanpak worden beiden buurten vernieuwd en wordt geanticipeerd op heviger regenval in kortere perioden. Waar mogelijk wordt extra vergroening voor snellere wateropname in de bodem gerealiseerd. Vanaf eind 2021 zal in beide buurten gestart worden met de realisatie van de rioolvervangings en deze werkzaamheden lopen door tot eind 2023. Met deze twee projecten is komende jaren ruim € 12 miljoen gemoeid.

Meer informatie over riool- en ophoog projecten is te vinden op de website van Gouda.

Herstel civieltechnische kunstwerken

Uit inspecties en onderzoeken is gebleken dat een aantal civiele kunstwerken zoals bruggen aan het einde van hun levensduur zijn gekomen en (deels) vervangen moeten worden om de veiligheid en toegankelijkheid van wijken en buurten te waarborgen. Recent voorbeeld is de Noothoven van Goorstraat die is afgesloten voor voertuigen omdat de draagkracht van de brug is verminderd. Door de destijds gehanteerde betonsamenstelling, die gevoelig is voor ASR aantasting, blijkt dat het viaduct Noothoven van Goorstraat medio 2023 vervangen dient te worden. De vervangingsinvestering wordt geschat op ca. € 2,8 miljoen. Dit zal zijn beslag krijgen in de periode 2023-2025. De besluitvorming over de vervanging wordt op korte termijn afgerond en zal aansluitend verwerkt worden in de eerstvolgende begrotingswijziging.

Marktprijsontwikkelingen

Het afgelopen jaar blijkt er sprake te zijn van een aantrekkende markt met als gevolg materiaalkorten en stijgende prijzen. Voor geplande aanbestedingen voor projecten en beheer zal dit naar verwachting een prijsopdrijvend effect hebben. Het

effect is echter nog niet kwantificeerbaar en wordt als risico opgenomen. Daarnaast kan de olopende levertijd van materialen effect hebben op de uitvoeringsplanning.

3.3.2 Eigen indicatoren

Voor het monitoren van de doelstellingen van dit programma gebruikt Gouda de volgende eigen indicatoren.

Taakveld	Omschrijving	Gouda	Streefwaarde
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	De gemiddelde kwaliteit van de verschillende onderdelen van de openbare ruimte (Wegen, Groen, Meubilair etc.)		Blijft minimaal niveau B(CROW). Dit m.u.v. elementenverharding
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	Het aantal speelplekken in Gouda		151
8.3 Wonen en bouwen	Sociale huurwoningen		+50 per jaar
8.3 Wonen en bouwen	Middeldure huurwoningen		+50 per jaar
8.3 Wonen en bouwen	Sociale huur in grote nieuwbouwprojecten (+60 woningen)		33%
Mobiliteit	Aanpak knelpunten mobiliteit	5	6

3.3.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde
8. VHROSV	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2021	1.044	733	Hier wordt niet op gestuurd.
8. VHROSV	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2021	1.040	810	Hier wordt niet op gestuurd.
8. VHROSV	Gemiddelde WOZ waarde	x €1.000	2017	180	217	Hier wordt niet op gestuurd.
			2018	188	230	Hier wordt niet op gestuurd.
			2019	206	248	Hier wordt niet op gestuurd.
			2020	222	270	Hier wordt niet op gestuurd.
			2021	245	290	Hier wordt niet op gestuurd.
8. VHROSV	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2020	7,7	8,9	Hier wordt niet op gestuurd.
8. VHROSV	Demografische druk	%	2021	71,1	70,1	Hier wordt niet op gestuurd.

Tekstuele toelichting op de indicatoren

Indicator	Toelichting
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

3.3.4 Wat gaat het kosten?

3.3.4.1 Overzicht exploitatie

Programma 3 Wonen en leefomgeving

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten	44.267	41.176	41.313	34.321
Baten	-16.759	-14.533	-14.622	-7.130
Saldo van lasten en baten	27.508	26.643	26.691	27.191
Toevoegingen aan reserves (lasten)	2.333	1.758	1.470	1.221
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-2.349	-41	-41	-41
Saldo mutaties reserves	-16	1.717	1.429	1.180
Resultaat	27.492	28.360	28.120	28.371

3.3.4.2 Toelichting op de exploitatie

De 3e begrotingswijziging 2021 heeft geleid tot de volgende mutaties (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2e ijkmoment 2021 voortgang 2021	-775	-737	-747	-751
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-13	-11	-11	-11
2.1 Verkeer en vervoer	-576	-673	-683	-686
2.2 Parkeren	-10	-10	-10	-10
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	-138	-122	-126	-126
8.1 Ruimtelijke ordening	-9	108	111	111
8.3 Wonen en bouwen	-29	-29	-28	-29
Budgetneutraal	0	0	0	0
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	-3	-3	-3	-3
8.3 Wonen en bouwen	3	3	3	3
Kadernota 2022	-26	-116	-116	-475
2.1 Verkeer en vervoer	0	0	0	-360
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	-26	-26	-26	-25
8.3 Wonen en bouwen	0	-90	-90	-90
Totaal	-801	-853	-863	-1.226

3.3.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.083	798	854	844
2.1 Verkeer en vervoer	15.480	16.369	16.267	16.780
2.2 Parkeren	1.201	1.208	1.197	1.192
2.5 Openbaar vervoer	111	109	108	107
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	6.730	5.339	5.644	5.645
8.1 Ruimtelijke ordening	1.669	1.603	1.486	1.486
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	1.234	1.216	1.135	1.137
Totaal	27.508	26.642	26.691	27.191

3.3.4.4 Investerings

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Onderhoudsinvesterings 2022 Overig	36	0	0	0
Onderhoudsinvesterings 2023 Schouwv.	0	759	0	0
Onderhoudsinvesterings 2024 Schouwv.	0	0	472	0
Onderhoudsinvesterings 2025 Schouwv.	0	0	0	306
Doorontwikkeling 2de verdieping Chocoladefabriek	0	633	0	0
Dubbelzijdig fietspad verb. Jamessingel	0	835	0	0
Herinrichting Sportlaan	235	0	0	0
Herinrichting Agnietenstraat	400	0	0	0
Herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied	2.182	0	0	0
Investerings PP jaarschijf 2022	0	0	0	0
Investerings PP jaarschijf 2023	0	0	0	0
Investerings PP jaarschijf 2024	0	0	0	0
Kruising Jamessingel/Rijsselseweg	1.194	0	0	0
Kwaliteitsverhoging binnenstad. Js 22	75	0	0	0
Kwaliteitsverhoging binnenstad. Js 23	0	635	0	0
Kwaliteitsverhoging binnenstad. Js 24	0	0	640	0
Kwaliteitsverhoging binnenstad. Js 25	0	0	0	345
Noord-zuid fiets- en wandelroutes, bereikbaar Hoogvliet	0	419	0	0
PP CIP jaarschijf 2022	0	0	0	0
PP CIP jaarschijf 2023	0	0	0	0
PP CIP jaarschijf 2024	0	0	0	0
PP Lange Termijn Investerings (LTI) jaarschijf 2022	0	0	0	0
PP Lange Termijn Investerings (LTI) jaarschijf 2023	0	0	0	0

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
PP Lange Termijn Investerings (LTI) jaarschijf 2024	0	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2022 10jr	319	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2022 15jr	557	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2022 20jr	6.842	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2022 40jr	1.262	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2023 10jr	0	279	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2023 15jr	0	613	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2023 20jr	0	2.710	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2023 40jr	0	3.343	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2024 10jr	0	0	457	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2024 15jr	0	0	241	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2024 20jr	0	0	3.722	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2024 40jr	0	0	49	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2025 10jr	0	0	0	1.552
Verv.invest. Openbare Ruimte 2025 15jr	0	0	0	276
Verv.invest. Openbare Ruimte 2025 20jr	0	0	0	3.745
Verv.invest. Openbare Ruimte 2025 40jr	0	0	0	2.143
Verv.invest. Openbare Ruimte 2026 10jr	0	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2026 15jr	0	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2026 20jr	0	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2026 40jr	0	0	0	0
Vervangen computers best.Selectief Toegangssysteem Binnenstad (zakpalen)	0	0	350	0
Vervanging Kade - en Walmuren 2023	0	0	3.500	0
Vervanging VRI Goejanverwelledijk - Fluwelensingel - Haastrechtsebrug, nr 24 (2017)	0	395	0	0
Voetpad door spoorpark	0	0	370	0
Voorber. Kruising Jamessingel/Rijsselseweg	500	0	0	0
Voorber.dubbelzijdig fietspad Jamessngl	0	0	0	0
Voorber. Noord-zuid fiets en wandelroutes	0	0	0	0
Maatr. Knelpunt.verkeer en VCP 2022-2025	0	0	5.000	0
Totaal	13.602	10.621	14.801	8.367

3.3.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Omgevingsdienst Midden-Holland (BWT-deel)

De afdeling Bouw- en woningtoezicht (BWT) van de ODMH ziet namens de aangesloten gemeenten toe op de veilige bouw en het toegestane gebruik van gronden en bouwwerken. Zij doet dat door vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering op het gebied van bouwregelgeving en ruimtelijke ordening. Voor 2022 gaat het bij Gouda onder meer om circa 1000 afhandelingen van aanvragen omgevingsvergunningen en meldingen, 600 toezichtstaken, 175 juridische procedures vergunningen en 150 handhavingzaken. In 2022 en verder zal ook de implementatie van de Omgevingswet ruime aandacht krijgen binnen de ODMH, waaronder ook advisering richting gemeenten. Ten slotte is de ODMH verantwoordelijk voor de implementatie van het project "Pandenaanpak Gouda 750". In 2022 doen zich enkele ontwikkelingen voor die financieel en inhoudelijk raken aan de ODMH. Dit betreft onder andere de invoering van de Wet Kwaliteitsborging Bouw en de overheveling van bodemtaken vanuit de provincies.

Grondbank RZG Zuidplas

Door de deelname in de Grondbank met 6% heeft Gouda invloed op de regionale woningbouwopgave. De verkoop van de gronden van de Grondbank aan de gemeente Zuidplas, vastgelegd in de koopovereenkomst die door beide partijen op 1 juli 2021 ondertekend is, borgt de ontwikkeling van het Vijfde dorp door de gemeente Zuidplas, waarbij de komende jaren 8.000 woningen gebouwd gaan worden. Hierbij draagt de gemeente Zuidplas zorgt voor 30% sociale huurwoningen over het totale woningbouwprogramma van het Vijfde Dorp.

Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de leges bouwvergunningen ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag en het verstrekken van een dergelijke vergunning.

Cyclus N.V.

Op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst met Cyclus NV heeft Cyclus een vijfjarig contract voor Afval (inzameling / verwerking), Reiniging en Gladheidsbestrijding. Cyclus opereert op het snijvlak van markt en overheid en biedt

haar klanten een marktconforme prijs en dienstverlening. Als zodanig levert zij een bijdrage aan schoon en duurzaam leefmilieu.

Coöperatie ParkeerService U.A.

ParkeerService ondersteunt en ontzorgt gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid.

ParkeerService ondersteunt bij het maken van een vertaalslag tussen strategische visies en tactisch parkeerbeleid.

Daarnaast geeft de coöperatie adviezen over verordeningen, tarifiering, parkeerexploitaties.

3.4 Sociaal domein

Lasten x € 1.000
132.075

Baten x € 1.000
27.320

Percentage van totale uitgaven
45%

Waar staat het programma voor?

De grote verantwoordelijkheid en de (zorgen over de) omvang van de middelen voor de sociale opgaven in de stad vragen om een gerichte integrale aanpak binnen het programma sociaal domein. Wat is ieders rol in de inclusieve stad; hoe kunnen zoveel mogelijk mensen meedoen in de samenleving; hoe kunnen mensen worden gestimuleerd om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en gebruik te maken van hun eigen kracht; welke kwaliteit van zorg en ondersteuning; hoe kan de dienstverlening ingericht worden naar de taken en opgaven in het sociaal domein; hoe kan gezorgd worden voor normalisatie en demedicalisering; hoe kan ervoor gezorgd worden dat kinderen veilig opgroeien en de cirkel van opgroeien in armoede doorbroken worden. Dit is een greep uit de vraagstukken die in dit programma aan bod komen.

Wat wil Gouda bereiken?

Sturing op kosten jeugdhulp

Het beschikbaar blijven van goede zorg en ondersteuning voor hen die het nodig hebben, én zorgen dat het geheel betaalbaar blijft. Daarvoor is een lange termijn inspanning nodig, gericht op het realiseren van de doelstelling in 2024: "Het verlagen van het relatieve aantal inwoners onder de 18 jaar dat een maatwerkvoorziening ontvangt van 1 op de 7 naar 1 op de 8. En het stabiliseren van de gemiddelde uitgaven per cliënt. Deze doelstellingen zullen stapsgewijs worden gerealiseerd."

Innovatie in de opvang

De corona- pandemie heeft grote impact op onze samenleving. In 2022 wordt verder gewerkt aan vermindering van het aantal dakloze- en thuisloze mensen en verbetering van voorzieningen voor deze doelgroep. De projecten in het Actieplan dakloosheid zijn onderverdeeld in 3 thema's: Preventie, Vernieuwing van de opvang en Wonen met begeleiding. De 4 initiatieven voor 2022: Gouwe Huse, Wonen Eerst, Waakvlam en Saneringskrediet voor Jongeren.

Aan het werk en meedoen

Meer inwoners participeren in de samenleving, bij voorkeur door te werken; Een structurele afname van minimaal 200 inwoners die langdurig (2 jaar of langer) afhankelijk waren van een bijstandsuitkering per medio 2022; Een duurzaam verbeterde dienstverlening op het gebied van werk en inkomen; Een betere dienstverlening aan werkgevers; Continueren van de experimenten met ondernemen met bijstand; Voortzetten huidig beleid tegenprestatie en vrijwilligerswerk.

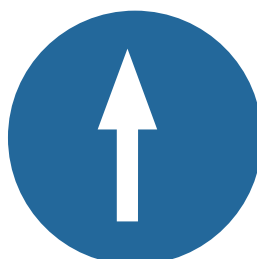
Integrale uitvoeringsorganisatie sociaal domein vanaf 1 januari 2021 van start

Vanaf 1 januari 2021 is er voor inwoners één toegang voor alle gemeentelijke ondersteuning o.b.v. de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. De ondersteuningsvraag van inwoners staat centraal; eerst kijken wat nodig is en pas daarna hoe dit te realiseren onder welke wet. Rechtvaardig, creatief en met een positieve bejegening. De integrale benadering is hierbij de basis. Waar nodig pakt de gemeente de regie om in afstemming met andere organisaties tot de beste oplossing te komen. De thema's: Een inclusieve en tolerante stad; Preventie (inclusief aanpak armoede); (Thuis) wonen in de wijk; Kwaliteit van zorg en ondersteuning & samenwerking in de keten; Programma 'integrale uitvoeringsorganisatie'; Aan het werk en meedoen.

Wat zijn de belangrijkste indicatoren

Beheersen kosten jeugdzorg en
Wmo

wooneenheden voor bijzondere
doelgroepen

Structurele afname aantal
Programmaopgrotting 2022-2025
langdurig bijstandsgerechtigden
vanaf medio 2018

3.4.1 Doelen en prestaties

Thema: Een inclusieve en tolerante stad

Gouda is een diverse, inclusieve en tolerante stad, waarin iedereen zichzelf kan zijn binnen de rechten en plichten van burgerschap. Wanneer inwoners van Gouda elkaar allereerst zien als mede-Gouwenaar en pas daarna als een bijzondere Gouwenaar, met een bepaalde afkomst, beperking, religie, status, geaardheid, een goed idee, of bepaalde principes, zal er meer onderling begrip en verdraagzaamheid zijn.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Samen met organisaties en initiatiefnemers in de stad werkt de gemeente aan de inclusieve samenleving.

VN Verdrag Handicap

- Mensen met een beperking voelen zich welkom in de samenleving.
- Doelstellingen Uitvoeringsplan VN-Verdrag 2022 realiseren.

Tegengaan discriminatie en ongelijkheid

In stadsgesprekken met Gouwenaars verkennen waar discriminatie en ongelijkheid worden ervaren en wat daartegen te doen. Samen met organisaties vormgeven van Antidiscriminatie Platform Gouda. Meer aandacht op scholen voor discriminatie en racisme. Beter zichtbaar maken meldpunt Discriminatie.

Burgerschap / Respect

Vergroten van kennis over de democratie en de rechten en plichten van burgerschap bij de inwoners van Gouda en van respect en tolerantie tussen Gouwenaars onderling.

Activiteiten rondom de Week van Respect; Afstemmen gastlessen PO en VO; gezamenlijke activiteiten met Libertum.

Regenboogstad

- Vergroten van de zichtbaarheid, acceptatie en veiligheid van LHBTI-personen.
- Samen met de Regenboogalliantie Uitvoeren van Regenboogplan.

Thema: Preventie

De ambitie is dat iedereen zo goed mogelijk mee kan doen, op school, op het werk en in de samenleving, door het versterken van de eigen kracht en het stimuleren van initiatieven die de gezondheid bevorderen en/of beschermen. Daarnaast zijn er nog steeds verschillen in gezondheid. De ambitie is om deze verschillen te verkleinen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen

Kansrijke Start

'Kansrijke Start' richt zich op een goede en gezonde start voor elk kind en op het verbeteren van de positie van kwetsbare (aanstaande) ouders. Verbinding tussen het medisch en het sociaal domein staat hierbij centraal. In 2021 is een lokale coalitie gevormd en is de samenwerking verstevigd. Het plan van aanpak van de lokale coalitie Kansrijke Start wordt in 2022 verder uitgevoerd. In 2022 gaat het prenataal huisbezoek bij kwetsbare zwangeren van start. Daarnaast wordt het (landelijk) digitaal zorgpad, dat in 2021 is ontwikkeld, geïmplementeerd. Dit zorgt ervoor dat zorg- en hulpverleners die in contact komen met kwetsbare zwangeren, eerder en dichter bij huis van de zwangere, steun in kunnen zetten.

Gezonde Wijk

De ambitie van de Gezonde Wijk-aanpak is te werken aan een gezondere fysieke en sociale leefomgeving en gezondheidsachterstanden te verkleinen. Hierbij gaat het zowel om gezondheidsbevordering (bewegingsvriendelijke inrichting, rookvrije gebieden, inclusieve speeltuinen) als gezondheidsbescherming (geluid, hittestress). Hierbij wordt één specifieke wijk gekozen. Belangrijk is om vanuit het fysiek en sociaal domein gezamenlijk op te trekken. Dit wordt zoveel mogelijk geborgd in bestaand werk bij het fysiek domein. In 2022 wordt het plan van aanpak afgerond en vindt de uitvoering plaats.

Preventieakkoord

Gemeente Gouda heeft met ruim 60 lokale partners afspraken gemaakt om Gouda gezonder te maken. De acties zijn onderverdeeld in de thema's 'Bewegen en voeding', 'Gezonde Leefomgeving', 'Armoede en Schulden', 'Verslaving' en 'Inclusie/meedoen'. Door middel van het Preventieakkoord wordt de gezonde keuze zo mogelijk gemaakt (bijvoorbeeld meer speelplekken en wandel- en fietsroutes, rookvrije sportverenigingen en lidmaatschappen nog toegankelijker te maken). In 2022 worden acties uit het Preventieakkoord uitgevoerd en gemonitord. Hierbij wordt verbinding gezocht met sport

Verslavingspreventie

In 2022 worden de activiteiten op het gebied van verslavingspreventie voortgezet. GGD Hollands Midden en Brijder Verslavingszorg werken gezamenlijk aan de preventie van verslaving. Dit bestaat uit lessen op basisscholen, VO-scholen en ook MBO-scholen, bijeenkomsten en webinars voor ouders, deskundigheidsbevordering voor leerkrachten en mentoren, individuele gesprekken met jongeren en ouders en publieksvoorlichting.

Verbinding Sport

Zowel bij de uitvoering van het Preventieakkoord als bij de Gezonde Wijk-aanpak wordt verbinding gezocht met Sport. Sport heeft veel raakvlakken met gezondheidsbeleid en door gezamenlijk op te trekken kan het één het ander versterken.

Preventieve ondersteuningsstructuur jeugd

Nader vormgeven van de ondersteuningsstructuur voor de jeugd in de wijk en op school gericht op een effectieve samenwerking tussen jeugdpartners in de stad zoals de Brede school en de jeugdgezondheidszorg. Samen met partners richt Gouda nieuwe netwerken in en versterken goed-werkende bestaande netwerken, gericht op concreet resultaat voor inwoners, meebewegend met wat er nodig is. Gouda maakt de verbinding met andere gerelateerde (soms regionale) programma's, zoals de Gezonde Wijk, Kansrijke Start en de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp.

Jongerenwerk

Met het jongerenwerk in Gouda wordt beoogd (kwetsbare) jongeren die opvallen door overlast gevend en risicovol gedrag op positieve wijze mee te laten doen in de samenleving door hen aan te spreken op kwaliteiten, talenten en verantwoordelijkheden, door grenzen te stellen en perspectief te bieden. Op deze wijze hoopt de gemeente een ontwikkeling richting criminaliteit te voorkomen. Met ingang van 1 januari 2021 is een nieuwe organisatie voor jongerenwerk: Buurtwerk, van start gegaan in Gouda. De opdracht is aangescherpt, met meer aandacht voor monitoring/verantwoording van resultaten, samenwerking met ketenpartners en een duidelijkere regierol voor de gemeente. Er zijn twee jongerenwerkers van de vorige organisatie mee overgegaan. Buurtwerk heeft inmiddels met alle belangrijke partners kennisgemaakt en is ook voor de jeugd zichtbaar in de stad.

Armoede en schulddienstverlening

Aanpak Schulden

In 2022 dient de raad een nieuw beleidsplan voor de aanpak van schulden vast te stellen. Daarbij zijn de volgende ontwikkelingen van belang.

Vroegsignalering

In 2021 is de plicht tot vroegtijdig signaleringen van schulden in de wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening verankerd. Op grond van deze wet ontvangen gemeenten signalen van betalingsachterstanden op de vaste lasten zoals huur, zorgverzekeringspremie en gas, water en elektriciteit en zijn gemeenten verplicht om de inwoner een hulpaanbod te doen. De implementatie van deze plicht heeft in 2021 geleid tot de aanschaf van een systeem waarin deze signalen kunnen worden uitgewisseld en een voorlopige werkwijze waarbij de wijze waarop hulp geboden wordt, oploopt van een brief tot huisbezoek tot bemoeizorg indien de signalen meer zorgwekkend worden. Omdat tot medio 2021 nog niet bekend was hoeveel inwoners kampen met betalingsachterstanden, kon nog geen goede inschatting gemaakt worden van de benodigde capaciteit voor het afleggen van huisbezoeken. Om deze reden is bij wijze van pilot gestart en afhankelijk van de beschikbare informatie zal een meer definitieve werkwijze worden vormgegeven in 2022.

Gezondheid en schulden

Schulden en armoede hebben invloed op het algemeen welzijn en gezondheid van inwoners: alleen al om die reden is het vroegtijdig signaleren van schulden van belang en is dit thema ook onderdeel van het preventieakkoord. Om inwoners met schulden beter te bereiken zal in 2022 ook het contact met huisartsen worden versterkt met als doel om eerder schuldhulpverlening te kunnen bieden.

Goudse Standaard

Het doorlopend versterken van de samenwerking met het maatschappelijke veld zoals vastgelegd in het convenant Goudse Standaard om inwoners in armoede en met schulden beter te ondersteunen.

Inzet ervaringsdeskundigheid

In 2022 dient te worden besloten welke effecten de pilot ervaringsdeskundigen schulden had en of financiering voor de inzet ervaringsdeskundigen kan worden voortgezet.

Kinderarmoede

Ook in 2022 is armoedebelief primair gericht op het bestrijden van de gevolgen van armoede onder kinderen en hen in staat te blijven stellen om mee te doen. Er wordt ingezet op het blijven bieden van voorzieningen voor deze kinderen, zoals de Rotterdampas met het jeugdtegoed. Gouda heeft de afgelopen jaren via Stichting Leergeld Zuid-Holland Midden de mogelijkheid gehad om voor kinderen in gezinnen met een laag inkomen ook fietsen aan te vragen, maar de financiering voor dit project wordt in 2022 niet langer via landelijke fondsen ondersteund. Hierdoor vervalt de mogelijkheid om een fiets aan te vragen bij Stichting Leergeld. Onderzocht zal worden of een alternatief kan worden geboden.

Pilot verzorgingsproducten

Verzorgingsproducten zijn regelmatig terugkerende uitgaven en uit onderzoek is bekend dat mensen die in armoede leven niet altijd voldoende geld hebben om de meest basale producten te kopen, zoals menstruatie-artikelen. Gouda heeft de mogelijkheid om via het jeugdtegoed dergelijke producten te kopen maar het jeugdtegoed is alleen beschikbaar voor inwoners van 4 tot 18 jaar. Voor inwoners vanaf 18 jaar wordt nu onderzocht op welke wijze een pilot verzorgingsproducten kan worden vormgegeven en zal worden uitgevoerd in 2022.

Thema: (Thuis) wonen in de wijk

De ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen wonen met de juiste ondersteuning. Transformatie van beschermd wonen en opvang naar (voor wie dat kan) ambulante woonvormen met flexibele begeleiding, Zorg zo lokaal mogelijk, regionaal waar nodig. Inhoudelijke en financiële afspraken over het aanbod van Beschermd wonen (BW) Maatschappelijke Opvang (MO) en de doordecentralisatie van de Rijksmiddelen in de regio Midden-Holland.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

- Realiseren van beschutte woonplekken in de regio.
- Regionale financiële afspraken vertalen in regionale begroting.
- Invoering woonplaats beginsel beschermd wonen.

Winterdijk 10

Tijdelijk en flexibel wonen voor jongeren en bijzondere doelgroepen. Dit project is (in hoofdzaak) geïnitieerd vanuit de behoefte aan huisvesting voor bijzondere doelgroepen. Onder de bijzondere doelgroep worden personen verstaan die een vorm van zorg of begeleiding nodig hebben vanuit een zorgpartij.

Gouwe Huse

Gouwe Huse is huisvesting voor mensen die door hun afwijkend gedrag en behoeften niet kunnen wonen in een gewone woning of woonvorm in een druk bevolkte buurt of wijk. Deze vorm van huisvesting biedt deze doelgroep (met vaak een historie van langdurige dakloosheid) een menswaardig bestaan. Het vermindert overlast en zorgt ervoor dat de leefbaarheid in reguliere woonwijken verbetert. Ze komen op een rustigere en meer afgelegen plek te wonen met passende begeleiding.

Wonen Eerst

Met Wonen Eerst worden dakloze mensen niet eerst opgevangen in een crisis- of woonvoorziening, maar ze krijgen snel een zelfstandige woonruimte aangeboden. Ze krijgen daarnaast intensieve, integrale ondersteuning bij hun verdere herstel. De doelgroep voor Wonen Eerst zijn de langdurig dakloze mensen met meervoudige problematiek. Het gaat om de mensen bij wie echt alles geprobeerd is, die niet (meer) terecht kunnen in de nachtopvang en niet geschikt zijn voor een beschermd wonen-traject, maar waarbij een reële kans gezien wordt om via Wonen Eerst weer een plek te krijgen in de maatschappij.

Waakvlam

Een algemeen probleem bij de overgang van een plek in de opvang naar zelfstandig wonen is een gebrek aan nazorg. Om dit beter in te richten, komt er een waakvlam-functie. Een vorm van laagdrempelig, weinig intensief contact tussen de voormalig dak- of thuisloze persoon en diens hulpverlener(s), waarmee langdurig vinger aan de pols gehouden wordt.

- Uitvoeren samenwerkingsafspraken in de regio, toekomstplan zorglandschap (verbinding Wmo, Jeugd en Wlz), project innovatie in de opvang.
- Inhoudelijke en financiële afspraken over het aanbod van BW en MO in de regio MH (Norm voor opdrachtgeverschap).

Innovatie in de opvang

In 2021 en 2022 wordt uitvoering gegeven aan het Actieplan dakloosheid. Het doel is het aantal dak- en thuisloze mensen te verminderen en het snel kunnen bieden van passende zorg. De projecten in het Actieplan zijn onderverdeeld in 3 thema's.

(1) Preventie

- Voorkomen huisuitzettingen
- Aansluiting met armoedebeleid en schuldenaanpak
- Aansluiten bij aanpak huiselijk geweld (vrouwenopvang)
- Aansluiten bij preventie complexe scheidingen
- Aanpak dak- en thuisloosheid onder jongeren

(2) Vernieuwing van de opvang

In 2021 is het Centraal meldpunt dak- en thuislozen gestart in Gouda. Het Centraal meldpunt is voor dak- en thuisloze mensen vanaf 23 jaar. In 2022 wordt gekeken of ook de toegang voor jongeren hierbij aansluit. Er wordt mogelijk een apart inloophmoment voor jongeren georganiseerd.

De visie op de opvang wordt opnieuw gemaakt en vastgesteld. Hierbij worden scenario's voor opvang, doorstroom en uitstroom uitgewerkt. Tijdens de corona- pandemie is de opvang opgebouwd van nachtopvang met stapelbedden naar 24-uurs opvang met iedereen een eigen kamer. De jongerenopvang heeft een eigen locatie gekregen. De ervaringen met de opvang tijdens de corona- pandemie worden meegenomen in de nieuwe visie.

(3) Wonen met begeleiding

Het recht op huisvesting staat centraal.

Zie thema hierboven: (Thuis) wonen in de wijk

- Gouwe Huse
- Waakvlam
- Wonen Eerst

Afspraken woningcorporaties: er worden prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties specifiek voor dak- en thuisloze mensen.

Gewoon Thuis Jeugd

Zoveel mogelijk kinderen veilig in een (t)huis situatie laten opgroeien. Gouda voert samen met de eigen regio en bovenregionaal, aanbieders, verwijzers en onderwijs het plan van aanpak Gewoon Thuis Jeugd (actielijn 2 van het transformatiefonds jeugd) uit. Hiervoor zijn middelen beschikbaar uit het landelijk Transformatiefonds jeugd en uit het Bovenregionaal Expertise Netwerk (BREN).

- Realisatie en doorontwikkeling van alternatief op verblijfszorg in de thuissituatie: In verbindingsteam (IVT) en de Pilot Ambulant Specialistische hulp Thuis (PAST). Dit zijn twee integrale teams die beide op een eigen manier ambulante werken. In deze teams zijn verschillende expertises vertegenwoordigd die voortdurend van elkaars vaardigheden gebruikmaken en leren (lichtverstandelijk beperkt, ggz en jeugd en opvoedondersteuning), met gebruikmaking van de inzet van het eigen netwerk van de jeugdige.
- De experttafel (doorbreken in vastlopende complexe zorgcasussen door het bieden van passend(maatwerk)traject met perspectief) en centrale verblijfstafel (1 aanspreekpunt voor verwijzers voor wanneer er verblijf nodig is voor een jongere in de regio) ontwikkelen met elkaar een beter passende samenwerking zodat zowel ambulante als verblijfszorg passend is, snel kan starten maar niet onnodig door bijvoorbeeld stagnatie in probleemoplossend vermogen.
- Start met een nieuwe samenwerkingsvorm tussen verschillende pleeggezinnen en professionals, waarin ingezet wordt op versterking van de relaties tussen verschillende pleeggezinnen en hun (pleeg)kinderen, waarbij het doel is doorplaatsing van pleegkinderen zoveel mogelijk te beperken en waar noodzakelijk in hetzelfde netwerk te behouden (het Mockingbird model en werving van pleeggezinnen, alsmede verbetering kwaliteit bij gezinshuizen, projecten om jongeren (18-/+) die moeilijker aan woonruimte komen op gang te helpen zoals beschut wonen voor jongeren, zelfstandig wonen met begeleiding voor jongeren en kamers met aandacht.
- Afbouw van de gesloten plaatsingen met het project doorontwikkeling jeugdzorg+ en betere samenwerking bij jongeren voor wie verblijfszorg met onderwijs, al dan niet gesloten of open, noodzakelijk is.

Inclusief wonen en langer thuis wonen

Goede ondersteuning en zorg thuis van kwetsbare inwoners. De aanpak hangt sterk samen met 'wonen'. De ontwikkeling van nieuwe wooninitiatieven en de doorstroming van (met name) ouderen op de woningmarkt leveren een positieve bijdrage aan de ondersteuning en zorg thuis. 2022 staat in het teken van de implementatie van de woon-zorgvisie en de omgevingsvisie, een bijdrage leveren aan het realiseren van nieuwe wooninitiatieven en nieuwe acties bepalen/starten samen met de samenwerkingsorganisaties en ouderen.

Participatie in de Buurt 3.0

Een infrastructuur van ondersteunende (accommodatiegebonden) voorzieningen die bijdragen aan sociale cohesie, voorkomen van sociaal isolement en ter ondersteuning van mantelzorgers. Binnen het kader van het Programma Sturen op subsidies wordt de regeling Participatie in de Buurt herijkt op inhoudelijke doelen en werkwijze. Er komt in 2022 meer aandacht voor onderlinge samenwerking, samenhang in aanbod van activiteiten en meer inzicht in bereik.

Mantelzorg

Om mantelzorgers te faciliteren wordt de mantelzorgondersteuning verbeterd waar mogelijk. In elk geval zal voor de groep mantelzorgers die zorgen voor iemand met een GGZ-achtergrond een team van ervaringsdeskundigen worden opgeleid om hen meer te gaan ondersteunen. In overleg met sociaal team en Palet Welzijn (en op basis van eerdere onderzoeken onder mantelzorgers) worden de prioriteiten voor 2022 bepaald.

Thema: Kwaliteit van zorg en ondersteuning & samenwerking in de keten

Het doel is zo goed mogelijke kwaliteit van zorg en ondersteuning leveren. Dit uit zich in goed contractmanagement en het kunnen monitoren van gegevens, waardoor op aspecten van kwaliteit van zorg gestuurd kan worden.

De gemeente en de zorgaanbieders zijn niet de enige actoren in en rond het zorgdomein. De relatie met andere 'schakels in de keten', onder meer vanwege de raakvlakken tussen de Wet Langdurige Zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (ZvW), de Wmo en Jeugdwet is belangrijk om te komen tot een sluitende aanpak en gezamenlijk nieuwe initiatieven te kunnen opzetten.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Kinderen groeien kansrijk op in een veilige omgeving, daar waar dat kan thuis. Gouda voert samen met de regio het plan van aanpak actielijn 5 van het transformatiefonds uit (dit wordt financieel ondersteund met middelen uit het landelijke Transformatiefonds jeugd). Adviezen van professionals en cliënten vanuit de onderzoeken naar effectievere samenwerking in de jeugdbeschermingsketen zijn meegenomen in de werkwijze van de betrokken instellingen en in een nieuwe werkwijze teammodel waarbij de partners eerder samenwerken. Zo wordt complexe problematiek eerder herkend en aangepakt. Er is gestart in Bodegraven-Reeuwijk, en de uitbreiding naar de regiogemeenten wordt voorbereid. Hiermee wordt aangesloten bij het landelijk toekomstscenario voor de jeugdbescherming.

De resultaten van de caseloadverlaging worden gevolgd. Jeugdbeschermers ervaren minder werkdruk en ook cliënten zijn positief.

In juli 2021 is de regio, samen met de omliggende jeugdzorg regio's onder verscherpt toezicht gesteld door de landelijke Inspectie. Er wordt een plan van aanpak gemaakt dat zich, naast directe oplossingen ook richt op de lange termijn. Het gaat hierbij met name om het tijdiger realiseren van passende jeugdhulp. Daarnaast is er aandacht voor de kwetsbaarheid van de jeugdbeschermingssector, waar de werkdruk hoog is en het verloop groot.

Eind 2021 loopt het landelijk programma Scheiden zonder Schade af. De regio Midden-Holland aangesloten bij het regio lab Scheiden zonder schade Haaglanden. Begin dit jaar is in Gouda een pilot Gezinsvertegenwoordiger gestart waarbij ouders in het scheidingsproces langere tijd ondersteund kunnen worden, ook richting de rechtbank. De in 2020 gestarte pilot Begeleide OmgangsRegeling waarbij ouders door getrainde vrijwilligers ondersteund worden in het opzetten van een omgangsregeling heeft geleid tot positieve resultaten en zal voorlopig voortgezet worden.

Aanpak Huiselijk Geweld

Met alle gemeenten in Hollands Midden is een Regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis 2019-2023 vastgesteld. De ambities zijn om huiselijk geweld eerder en beter in beeld te krijgen, duurzaam te stoppen en aandacht te besteden aan specifieke doelgroepen. Het uitvoeringsplan is gericht op de thema's: Meldcode, Ouderenmishandeling, Mensenhandel, versterken lokale samenwerking, doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis, de MDA++-aanpak bij complexe casuïstiek en traumahulp.

Prioriteiten voor 2022 zijn: innovatie in de Vrouwenopvang, aanpak ouderenmishandeling, doorontwikkeling van MDA++, en doeltreffende traumahulp. MDA++ is een specialistische en multisectorale aanpak van ernstig structureel geweld. Het expertiseteam ondersteunt professionals om een doorbraak te bewerkstelligen bij cliënten bij wie sprake is van structurele complexe geweldpatronen. Het team is gepositioneerd in het Zorg- en Veiligheidshuis en kenmerkt zich door een snelle start, zowel betrokken hulpverleners als cliënten aan tafel, gezamenlijk komen tot een gedragen Plan van Aanpak, samenwerking met het lokale veld, snelle doorgeleiding naar hulp, zorg en procesregie en monitoring.

Programma volumebeheersing Specialistische GGZ (SGGZ)

Gestuurd wordt op wachtlijsten, soorten zorg (meer specificatie), ondersteunen ons zorglandschap om te innoveren en aan de huidige en toekomstige vraag te voldoen. Door Corona zijn er meer jongeren over de hele Jeugd GGZ-keten die zich aanmelden, gemeenten bekijken waar (incidenteel) bij bijgesprongen moet worden om kwalitatieve zorg te behouden. Het doel is inzichtelijk te maken welke factoren zorgen voor groei van de kosten, welke rol de SGGZ heeft ten opzichte van de totale jeugdzorg, en hoe hier beter op te kunnen sturen, zodat de kosten en omvang van de SGGZ beter onder controle zijn.

Ontwikkeling zorg en veiligheidshuis

Sinds 1 januari is het Zorg- en Veiligheidshuis van start gegaan als nieuwe organisatie, door samenvoeging van de sector Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis (GGD) en het Veiligheidshuis Hollands Midden. Door koppeling van de zorg- en veiligheidsketen is er betere afstemming tussen deze domeinen en kan complexe casuïstiek efficiënter en effectiever worden aangepakt. Deze nieuwe organisatie is binnen de RDOG Hollands Midden gepositioneerd.

In 2022 wordt ingezet op een optimale afstemming en samenwerking met gemeenten en ketenpartners.

Analyse en monitoring

Sinds 2021 informeert het college de gemeenteraad met de *rapportage Sturen op het sociaal domein* over de voortgang op de beleidsambities zoals verwoord in de nota sociaal domein, relevante ontwikkelingen in het sociaal domein en over opgaven voor de beheersing van de kosten voor maatwerk Jeugd en Wmo.

De rapportage is aanvullend op verantwoording via de PenC-cyclus. De rapportage gaat over de beleidsopgaven zoals verwoord in de nota sociaal domein en over de sturingsopgaven maatwerkvoorzieningen jeugdhulp en Wmo. De opgenomen indicatoren en de voortgangsinformatie beogen een gedegen informatievoorziening aan de raad met als doel een gezamenlijke beeldvorming van de opgaven en realisatie van doelen van het sociaal domein te bereiken.

Over de overige opgaven in het sociaal domein en de financiën wordt de gemeenteraad geïnformeerd via de reguliere Planning en Control cyclus. Daarnaast ontvangt de raad 4x per jaar de 'Raadsinformatie Voortgang Sociaal Domein' over belangrijke projecten/activiteiten en ontwikkelingen.

Sturen op subsidies

Het meerjarig programma Sturen op Subsidies geeft uitvoering aan de ambitie om de subsidieverlening in het sociaal domein te vernieuwen. De uitgangspunten voor deze vernieuwing zijn:

- vereenvoudiging in de procedure voor kleinere (vrijwilligers)organisaties;
- de ambitie van de gemeente vertalen in inhoudelijke doelen;
- gemeentelijke regie en sturing op inhoudelijke doelen en resultaten;
- samenhang en samenwerking in het gesubsidieerd lokaal maatschappelijk veld;
- ruimte bieden aan nieuwe initiatieven;
- gedeelde verantwoordelijkheid in plaats van concurrentie bij de gesubsidieerde partners.

Hiermee wordt betere afstemming en meer samenwerking tussen partijen in het veld gestimuleerd en naar verwachting meer effect bereikt voor onze inwoner voor de subsidie-euro. De subsidieverlening voor de thema's Participatie in de Buurt en Preventieve ondersteuningsstructuur Jeugd hebben prioriteit binnen dit programma.

Programma: sturen op kosten Jeugdhulp en Wmo

Er is een forse toename zichtbaar in de uitgaven voor jeugdhulp en Wmo. Om de doelstellingen op het gebied van met name de Jeugdhulp maar ook de Wmo te realiseren wordt een programma gestart met als doel de zorg en ondersteuning beschikbaar te houden voor wie dat echt nodig heeft én te zorgen dat dit betaalbaar blijft.

Opgave Jeugdhulp

Ten aanzien van de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp is gekozen voor het formuleren van richtinggevende doelstellingen op het aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening en op de gemiddelde kosten per cliënt. Aanneمة bij deze reeks is het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp (nu 1 op 7) terug te brengen naar 1 op 8. Daarnaast is hier uitgegaan van het 'keren' van de stijging van de gemiddelde zorgzwaarte per jeugdige. Uitgangspunt is het tij van de kostenstijgingen van de afgelopen jaren te keren. Dit wordt gerealiseerd door een programmatische aanpak waarbij de doelen centraal staan. In 2022 wordt in ieder geval aan de volgende maatregelen gewerkt.

- Het aanscherpen van de toegang: hiertoe wordt het juridisch kader voorzien van een strakkere afbakening en scherpere keuzes. Cruciaal is daarbij vervolgens aandacht voor de implementatie daarvan in het indicatiestellingsproces. Aandachtspunt is de mate van regionale afstemming hierop, zodat de afbakening ook kan worden versterkt door gesprekken in het regionaal contractmanagement.
- Datagedreven werken is goed bevallen om meer grip en sturing te verkrijgen: weten wat er speelt maakt dat je de effectieve maatregelen kan nemen. Dit gaat echter niet vanzelf en vraagt om continue aandacht.
- Het voeren van een maatschappelijk debat over normalisatie is nodig: samen de jeugdhulp betaalbaar houden.
- Afstemming met de autonome verwijzers zoals huisartsen en de gecertificeerde instellingen wordt geïntensiveerd. De pilot met huisartsen die in najaar van 2020 is gestart wordt op basis van evaluatie bijgesteld en indien succesvol verder verspreid.
- Het versterken van de grip op aanbiederszijde door het versterken en differentiëren in het contractmanagement en het gericht instellen van en sturen op budgetplafonds en productieverwachtingen.
- De aansluiting en afbakening van jeugdhulp op het passend onderwijs.
- Blijvende aandacht om cliënten die gezien de problematiek in de Wlz horen, daar ook naar toeleiden en ondersteunen in het aanvraagproces.

Het actiever opvolgen van signalen uit de uitvoering, van cliënten(organisaties) en het maatschappelijk veld is een aandachtspunt, omdat deze juist vaak in op regionaal niveau samengebracht en aangekaart moeten worden. Een deel van deze activiteiten kunnen namelijk alleen in regionaal verband plaatsvinden, door de inkoop en contractmanagement op regioniveau. Op basis van het draagvlak dat hiervoor is opgebouwd, zal de gemeente zich ook in 2022 inspannen om deze veranderingen en aanscherpingen in de regio te realiseren.

Opgave Wmo maatwerk

De kosten voor de Wmo zijn de afgelopen jaren sterk gestegen, onder meer vanwege de verplichte invoering van het abonnementstarief. In 2021 is onderkend dat een deel van de gerichte taakstellingen lastig te monitoren is, daar er veel andere ontwikkelingen parallel lopen. Het effect is daardoor lastig te isoleren. Gouda gaat eraan werken om in 2022 te komen tot vastgestelde doelstellingen vergelijkbaar met jeugd, maar afgestemd om de Wmo-doelgroep. Bij Wmo zijn hierbij beleidsrijke doelstellingen nodig die ook input kunnen vormen voor de nieuwe inkoop en uitgaan van de verschillende doelgroepen en de samenhang met de andere wetten in het sociaal domein.

Ondertussen wordt er wel gewerkt aan de maatregelen onderliggend aan de oorspronkelijke taakstellingen door gerichte sturing van aanbieders en inzet op de werkwijze van consultants waarbij wordt gekeken naar het voorliggend veld, de indicatiestelling en kwaliteit van toetsing. Ook de afbakening met de Wlz met de Wmo zal aandacht krijgen door het versterken van de kennis van de afbakening voor toegangsconsultenten.

Vorbereiden inkoop 2025

De contracten voor de maatwerkvoorzieningen jeugd en Wmo hebben een looptijd tot eind 2024. In 2022 starten de voorbereidingen voor het inkoopproces voor de contractperiode vanaf 2025. Met de nieuwe raden wordt het proces gestart over de regionale samenwerking en uitgangspunten voor de inkoopperiode vanaf 2025.

Gedeelde zorg

Gedeelde zorg - een samenwerkingsverband van de 5 gemeenten in Midden-Holland, zorgaanbieders en Medis – wordt gemoderniseerd en geformaliseerd. De verwachting is dat per 1 januari 2022 de organisatie geformaliseerd is als rechtspersoon in de vorm van een vereniging. Gemeenten krijgen hierin waarschijnlijk een aparte positie (geen lid van de vereniging). De nieuwe gemoderniseerde structuur is de vrijblijvendheid voorbij en moet de huidige overlap in sommige overlegtafels voorkomen.

Binnen Gedeelde Zorg is het Dataplatform Midden-Holland opgericht. Deelname aan het Dataplatform Midden-Holland om op (juridisch) verantwoorde manier data uit te wisselen tussen de deelnemende organisaties in Gedeelde Zorg is voorzien eind 2021. Doel van de data-analyse is vormgeven aan De Juiste Zorg op de Juiste Plek, het opsporen van knelpunten op de raakvlakken (informele) zorg en sociaal domein. Het gaat hierbij om medische- en GGZ zorg (ZvW) 24 uur zorg (Wlz) en zorg en ondersteuning vanuit de Wmo.

Een ander project in Gedeelde zorg is Samen in de Buurt. Samen in de Buurt beoogt de sociale cohesie in de wijk te verhogen door verandering van gedrag van inwoners en professionals. Uitgangspunt hierbij is positieve gezondheid.

Samen in de Buurt is vanwege de coronamaatregelen in 2021 op pauze gezet. Het is de bedoeling om alsnog aan de slag te gaan met een wijkgerichte aanpak in de wijk Kort-Haarlem.

Thema: Programma Integrale uitvoeringsorganisatie sociaal domein

Per 1 januari 2021 is de integrale uitvoeringsorganisatie van start gegaan. Nu is er voor inwoners één toegang voor alle gemeentelijke ondersteuning op basis van de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. In de gemeentelijke toegang staat de ondersteuningsvraag van de inwoners centraal. Eerst kijken wat nodig is en pas daarna hoe dit te realiseren onder welke wet. Rechtvaardig, creatief en met een positieve bejegening. Het doel is dat inwoners de ondersteuning krijgen die past bij de soms complexe problemen op diverse levensterreinen en daarbij wordt ernaar gestreefd dat de dienstverlening naast efficiënt ook snel en toegankelijk is. Bij de uitvoerende afdelingen staat niet de wet centraal, maar de levensfase en situatie waarin een inwoner zich bevindt. De integrale benadering is hierbij de basis. Waar nodig pakt de gemeente de regie om in afstemming met andere organisaties tot de beste oplossing te komen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen

Sociaal teams 3.0

De drie sociaal teams zijn er voor inwoners van 0 tot 100+ en leveren laagdrempelige en beschikingsvrije individuele en collectieve basishulp en onafhankelijke cliëntondersteuning. Na het eerste ontwikkeljaar van de teams 3.0. ligt de nadruk in 2022 in het verstevigen van de (praktische) kortdurende hulp gericht op zelfredzaamheid en betekenisvolle participatie en het op orde krijgen en herstellen van regie in het gezin. De verbinding en samenwerking met het onderwijs, de huisartsen en de gemeentelijke organisatie hebben prioriteit. Daarnaast is het de taak van het sociaal team om in verbinding met de wijk, de lokale partners en vrijwilligersorganisaties tot vernieuwende oplossingen voor de inwoners te komen

Overgang 18- / 18+

Bij de overgang van 17 naar 18 jaar komt een jongere van het ene op het andere moment in een ander wettelijk kader, er wordt blijvend ingezet om de overgang soepeler te laten verlopen. De gemeente ziet erop toe dat aanbieders met 17-jarigen een toekomstplan maken en afspraken uitvoeren met als doel eventuele knelpunten op te lossen. Daarnaast worden regelingen en voorzieningen die leeftijdsafhankelijk zijn inzichtelijk gemaakt en gecommuniceerd.

Beter en sneller integreren van statushouders in de samenleving

In 2022 wordt de nieuwe inburgeringswet van kracht. In de wet komt de regie op de inburgering bij gemeenten te liggen. Gouda bereidt zich in regioverband voor op deze nieuwe taak. De bestaande begeleiding en ondersteuning van statushouders wordt voortgezet en interne en externe werkprocessen worden gestroomlijnd en aangepast op de nieuwe taken. Er wordt nauw samengewerkt met Vluchtelingenwerk en andere maatschappelijke organisaties (sociaal teams, vrijwilligersorganisaties) met als doel om de integratie van de doelgroep te verbeteren en hen zoveel mogelijk in de samenleving te laten deelnemen, het liefst met betaald werk. Statushouders met een bijstandsuitkering krijgen daarom maatwerkbegeleiding richting school, werk of vrijwilligerswerk. In aanloop naar de invoering van de wet wordt er in pilots voor de nieuwe wet gewerkt aan verhoging van het taalniveau van de huidige groep inburgeraars met projecten in de geest van de wet.

Thema: Aan het werk en meedoen

De doelen zijn:

- Meer inwoners participeren in de samenleving, bij voorkeur door te werken;
- Een structurele afname van minimaal 200 inwoners die langdurig (2 jaar of langer) afhankelijk waren van een bijstandsuitkering per medio 2022;
- Een duurzaam verbeterde dienstverlening op het gebied van werk en inkomen waarover cliënten tevreden zijn;
- Een betere dienstverlening aan werkgevers;
- Continuering van de experimenten met ondernemen met bijstand;
- Voortzetten huidige beleid tegenprestatie en vrijwilligerswerk.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Werkzoekenden ondersteunen bij het vinden en behouden van (duurzaam) werk

In 2022 ligt de prioriteit bij het vinden van werk voor die inwoners die een beroep deden op bijstand als gevolg van de coronacrisis. Dit aantal is in 2020 en 2021 flink toegenomen. Gouda wil hen zo snel mogelijk weer aan het werk helpen.

Daarnaast is er in 2022 in de begeleiding naar werk nadrukkelijk oog voor langdurig bijstandsgerechtigden (met een verblijfsduur van 2 jaar of langer), statushouders, cliënten met GGZ-problematiek, arbeidsbeperkten (inclusief zij die geen bijstandsuitkering ontvangen) en jongeren (ook jongeren die geen recht hebben op een bijstandsuitkering).

Bij de ondersteuning van statushouders wordt als uitgangspunt een brede blik op alle leefgebieden van de statushouder gehanteerd met als doel om zo snel mogelijk te integreren in de Goudse samenleving met als beoogd resultaat betaald werk.

Duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt wordt gestimuleerd via het zorgen voor behalen van diploma's, (deel-)certificaten en praktijkverklaringen.

Daarnaast worden cliënten in beeld gehouden; dit is belangrijk om cliënten goed te kunnen matchen. Voor cliënten die (op termijn) kunnen werken betekent dit dat ze minstens 2 keer per jaar worden gesproken en een actueel plan van aanpak hebben, waarin de afspraken tussen cliënt en gemeente over te ondernemen acties voor het komende half jaar zijn vastgelegd. De andere cliënten worden 2 keer per jaar gesproken in het kader van heronderzoeken; hierbij is naast rechtmatigheid aandacht voor de leefsituatie, de behoefte aan ondersteuning en het gebruik van minimaregelingen.

Ondersteunen bij participatie

Het ondersteunen bij participatie is ook nadrukkelijk een taak voor de gemeente. Voor inwoners die niet kunnen werken wordt ingezet op sociale activering en het doen van vrijwilligerswerk.

Voor arbeidsbeperkten wordt gezocht naar mogelijkheden voor het switchen tussen de Wmo (dagbesteding) en de Participatiewet.

Inrichten van een verbetercyclus

In 2022 wordt in een domeinbrede aanpak een plan gemaakt waarin de resultaten en verbeterpunten voor de dienstverlening worden vastgelegd. De GASD en de GCR worden hierbij betrokken. De gemeente gaat hiervoor in dialoog met haar inwoners; op welke wijze dat gebeurt wordt nog uitgewerkt mede op basis van de eerste ervaringen in 2021.

Borgen verbeterde werkgeversdienstverlening

De in 2021 bereikte verbeteringen in de werkgeversdienstverlening vanuit het project "perspectief op Werk", de samenwerking met alle regionale partijen (Promen, gemeenten uit de arbeidsmarktregio Midden-Holland en het UWV) in het Werkgeversservicepunt worden in 2022 voortgezet.

Vanaf 2022 worden werkgevers ook digitaal ondersteund met een online matchingsplatform (techniek achter Hallo Werk!) voor werkzoekende en werkgevers.

Ruimte voor experimenten

Het re-integratietraject "deeltijd werken en deeltijd ondernemen vanuit de bijstand" wordt in 2021 geëvalueerd. Afhankelijk van de uitkomsten wordt het re-integratietraject aangepast voortgezet vanaf 2022.

Het experiment "ondernemen met een bijstandsuitkering in de sociale coöperatie" wordt eind 2021 geëvalueerd. Het is aan het volgende college om te besluiten over voortzetting.

Implementeren van nieuwe wetgeving

De invoering van de nieuwe wet Inburgering wordt voorbereid. De nu beoogde ingangsdatum is 1 juli 2022. De doorgaande lijn van AZC naar betaald werk wordt geoptimaliseerd. Het taalniveau van statushouders onder de oude wet wordt verhoogd.

Er is in beleid en uitvoering meer oog voor de menselijke maat. De ruimere mogelijkheden om arbeidsbeperkten aan werk te helpen worden benut als de wet Breed Offensief in werking treedt. Er wordt gewerkt aan (invoering van) nieuw beleid op het gebied van handhaving.

Continueren Social Return

In 2022 wordt de werkwijze voor social return voortgezet, inclusief het stimuleren van subsidierelaties en contractpartners (zoals Wmo-, jeugd- en Beschermd Wonen organisaties) om de SR-verplichting in te vullen. Er is blijvende aandacht voor de communicatie.

De gemeenten uit de arbeidsmarktregio werken aan harmonisering van het social return beleid, zodat het voor werkgevers ook eenduidiger en duidelijker wordt.

Promen

Door de Participatiewet (PW) dienstverlening is binnen Promen een aparte BV opgericht: ProWork. Om de PW dienstverlening vorm te geven en ook vast te leggen, is met ProWork een dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld. De looptijd van deze DVO is, na een positieve evaluatie in 2020 verlengd tot eind 2022. Uit de evaluatie is gebleken dat de samenwerking wederzijds als positief ervaren is.

De grondslag van deze DVO blijft hetzelfde; namelijk de productportfolio 'Modules voor Re-integratie Participatiewet'. Maar ook in 2022 worden weer meer afspraken gemaakt dan alleen over de modules. Ook in 2022 worden via deze DVO doelen geformuleerd voor het aantal plaatsen beschut werk, garantiebannen en Job-coaching. Deze afspraken maken de Goudse doelen transparant. De verbreding van de DVO gaat hand in hand met de ontwikkeling van Promen naar een mensontwikkelbedrijf. Door de actieve rol van Promen positioneert Promen zich als een natuurlijke partner binnen de diverse samenwerkingsverbanden. Daarnaast is Promen initiatiefrijke bij voorstellen en experimenten op de arbeidsmarkt en weet samenwerking en aansluiting te organiseren met diverse partners waaronder het onderwijs/Mbo.

3.4.2 Eigen indicatoren

Voor het monitoren van de doelstellingen van dit programma gebruikt Gouda de volgende eigen indicatoren.

Taakveld	Omschrijving	Gouda	Streefwaarde
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Inclusie: % inwoners dat tevreden is over deelname aan de samenleving	66%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 65-70%
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Tolerantie: % inwoners dat tevreden is met de mate van respect in de buurt	83%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 75-80%
6.2 Wijkteams	kinderen: % kinderen met een gezond gewicht	71%	Afname
6.2 Wijkteams	Eenzaamheid: % ouderen (65+) dat zich ernstig eenzaam voelt	12%	Afname
6.2 Wijkteams	Gebruik kindpakket: Aan unieke jeugdigen dat gebruik maakt van regelingen uit het kindpakket	1.364	Toename
6.2 Wijkteams	Schuldhelpverlening: % geslaagde trajecten schuldhelpverlening	68%	Toename
6.2 Wijkteams	Bekendheid: % inwoners dat aangeeft bekend te zijn met het sociaal team	38%	Toename
6.2 Wijkteams	Toegang: % inwoners dat aangeeft dat het sociaal team de problematiek goed begrijpt	76%	Toename
6.3 Inkomensregeling	Bijstand: afname aantal inwoners dat 2 jaar of langer een bijstandsuitkering ontvangt	465	Minimale afname 200 in 4 jaar vanaf 1 juli 2018
6.5 Arbeidsparticipatie	Sociale dienst: cijfer waardering sociale dienst	7,0	Toename
6.6 Maatwerkvoorziening	Wmo: % inwoners dat tevreden is met de kwaliteit van de ondersteuning	82%	Toename
6.6 Maatwerkvoorziening	Wmo: % inwoners die tevreden zijn met de manier waarop er geluisterd werd tijdens het (keuken)gesprek	89%	Toename
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Kwaliteit zorg: % jeugdigen dat aangeeft goed geholpen te zijn bij vragen en problemen	84%	Toename
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdzorg: % ambulante jeugdzorg	91%	Toename
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Beschermd wonen: aantal cliënten in beschermd wonen	246	Afname
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Verhouding aantal inwoners tot 18 jaar met een maatwerkvoorziening (incl. Jeugdbescherming en -reclassering en pgb) i.r.t. het aantal inwoners tot 18 jaar	1 : 6,97	1 : 6,7*
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Uitgaven jeugdhulp / aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening	€ 11.130	Afname
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	Veilig thuis: % meldingen Veilig Thuis waar binnen 5 werkdagen triage plaatsvindt	65%	Toename
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	Veilig thuis: % onderzoeken Veilig Thuis dat binnen 10 werkdagen is afgesloten	55%	Toename
7.1 Volksgezondheid	Voorzieningen: % ouderen dat tevreden is over voorzieningen in de buurt	18%	Toename

3.4.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	768,8	795,9	Indirecte sturing op behoud of toename
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2020	68,7	68,4	Monitoring Goudse waarde t.o.v. landelijke waarde
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2020	518,8	459,7	Afname
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	107,8	202	Geen doel op zich (maatwerk)
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	per 10.000 inwoners	2020	730	700	Geen; aantal is geen doel
6. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2019	6	6	Geen
6. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2019	1	2	Hier wordt niet op gestuurd.
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	%	2019	1	1	Geen
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	15,1	11,9	Afname of gelijk
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	2020	1,8	1,2	Afname of gelijk
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2020	0,4	0,4	Afname of gelijk

Tekstuele toelichting op de indicatoren

Indicator	Toelichting
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst.

Indicator	Toelichting
	In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

3.4.4 Wat gaat het kosten?

3.4.4.1 Overzicht exploitatie

Programma 4 Sociaal domein

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten	132.075	127.262	124.823	124.570
Baten	-27.320	-28.607	-27.320	-27.320
Saldo van lasten en baten	104.755	98.655	97.503	97.250
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-2.854	-735	-735	0
Saldo mutaties reserves	-2.854	-735	-735	0
Resultaat	101.901	97.920	96.768	97.250

3.4.4.2 Toelichting op de exploitatie

De 3e begrotingswijziging 2021 heeft geleid tot de volgende mutaties (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2e ijkmoment 2021 voortgang 2021	-3.890	-2.570	-2.084	-2.086
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-670	-638	-661	-661
6.2 Wijkteams	-73	-76	-83	-83
6.3 Inkomensregelingen	1.021	1.019	1.010	1.010
6.4 Begeleide participatie	471	471	471	471
6.5 Arbeidsparticipatie	-1.342	-700	-713	-715
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-146	-148	-153	-153
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-581	-581	-588	-588
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-1.736	-1.697	-1.684	-1.684
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	-760	-143	402	402
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	-69	-72	-80	-80
7.1 Volksgezondheid	-4	-4	-4	-4
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1	-1	-1	-1
Budgetneutraal	-424	-424	-424	-424
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-101	-101	-101	-101
6.2 Wijkteams	-25	-25	-25	-25
6.5 Arbeidsparticipatie	-424	-424	-424	-424
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	433	150	-43	-43
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	58	58	58	58
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	-433	-150	43	43
7.1 Volksgezondheid	68	68	68	68
Meicirculaire 2021	-1.013	-1.112	-1.095	-1.072
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2	-2	-2	-2
6.3 Inkomensregelingen	12	12	12	12
6.4 Begeleide participatie	-150	-135	-107	-82
6.5 Arbeidsparticipatie	-23	-25	-27	-29
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-269	-269	-269	-269
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	-534	-646	-654	-654
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	-30	-30	-30	-30

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
7.1 Volksgezondheid	-17	-17	-18	-18
Kadernota 2022	-488	-588	-566	-566
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-50	-50	-50	-50
6.2 Wijkteams	-50	-60	-70	-70
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-194	-239	-223	-223
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-194	-239	-223	-223
Totaal	-5.815	-4.694	-4.169	-4.148

3.4.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	7.610	7.361	7.356	7.354
6.2 Wijkteams	4.381	4.386	4.399	4.399
6.3 Inkomensregelingen	6.712	6.703	6.708	6.708
6.4 Begeleide participatie	10.157	9.877	9.593	9.220
6.5 Arbeidsparticipatie	5.469	4.930	5.045	5.167
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	3.096	3.069	3.046	3.046
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	14.363	14.233	14.221	14.221
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	25.662	21.597	21.365	21.365
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	20.139	19.622	19.081	19.081
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	4.208	3.919	3.729	3.729
7.1 Volksgezondheid	2.924	2.924	2.925	2.925
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	34	34	34	34
Totaal	104.755	98.655	97.502	97.249

3.4.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Promen

Met Promen is het 'Hoofdlijnenbesluit 2018-2025' afgesloten. Hiermee is een financiële en juridische knip ingevoerd tussen de GR Promen (uitvoering Sociale Werkvoorziening) en de onderliggende BV die de Participatiewet (PW) dienstverlening uitvoert.

De BV die de PW dienstverlening uitvoert (re-integratiemodules, diverse arbeidscontracten zoals 'Beschut Werk', Garantiebaan en Regulier contract) heet ProWork. Jaarlijks maakt de gemeente Gouda maatwerkafspraken met Prowork.

Voor de WSW, die wordt uitgevoerd door Promen, zal de kostprijs per WSW-fte de komende jaren stijgen. Daarnaast neemt het aantal WSW-ers af. Om te voorkomen dat de exploitatietekorten toenemen, zullen, daar waar mogelijk, optimalisaties in de formatie staf en leiding en de overige bedrijfskosten worden doorgevoerd.

Beide onderdelen (Promen en ProWork) zorgen ervoor dat - buiten onverwachte wijzigingen in wet- en regelgeving - er geen grote begrotingstekorten te verwachten zijn. Door de coronacrisis was het voor beide locaties noodzakelijk dat de luchtbehandelingssystemen moesten worden aangepast. De aanbesteding voor de locatie in Capelle aan den IJssel is onlangs afgerond. Voor deze locatie is sprake van een fors hogere investering dan geraamd. Dit houdt verband met sterk gestegen prijzen op de inkoopmarkten als gevolg van de coronacrisis. De aanbesteding voor de locatie Gouda loopt nog, maar ook hier wordt een overschrijding op de eerdere ramingen verwacht.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidsdienst Hollands Midden (RDOG HM)

De meest omvangrijke taak van de RDOG HM is de jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar. Het betreft o.a. over- en ondergewicht, kindermishandeling, internetgebruik en school-/ziekteverzuim/schooluitval. De RDOG HM voert werkzaamheden uit voor Veilig Thuis, het Meldpunt Zorg en Overlast, Basiszorg Kwetsbare Kinderen (BKK) en draagt bij aan het op gang brengen van de hulpverlening bij een huisverbod. Ook ondersteunt de RDOG HM gemeenten in de ontwikkeling van beleid voor kwetsbare burgers. De RDOG heeft een belangrijke taak in coördinatie en uitvoering van verschillende activiteiten rond het Covid-19 virus.

3.5 Cultuur, sport en recreatie

Lasten x € 1.000
18.726

Baten x € 1.000
3.314

Percentage van totale uitgaven
6%%

Waar staat het programma voor?

Gouda is een bruisende, vitale en authentieke stad, waar de historie volop wordt beleefd. Goede voorzieningen en toonaangevende evenementen zijn cruciaal voor Gouda als aantrekkelijke stad om te wonen en werken. Mede daarom investeren we in cultuur voor al onze inwoners. Het beleid uit de nieuwe cultuurnota wordt de komende jaren uitgevoerd en de relatie tussen cultuur en het sociaal domein en tussen cultuur en economie wordt versterkt.

Bewegen en sporten brengt mensen dichterbij elkaar. Dat geldt voor jong en oud, via het sporten zelf maar ook via het verenigingsleven. In een stad met voor iedereen toegankelijke sportvoorzieningen is het goed en gezond leven. Toerisme is van wezenlijk belang voor Gouda.

Wat wil Gouda bereiken?

Cultuur

Samen met alle culturele partners wordt gewerkt aan het herstel na de coronacrisis en aan verbreding van cultuurparticipatie en –educatie voor alle Gouwenaars. Onder andere via de urban curator en de nieuwe amateurkunstmakelaar. In 2022 wordt gewerkt aan een nieuwe Cultuurnota, wordt het kunstwerk in het zuidelijk Stationsgebied geplaatst en wordt de uitbreiding van de Chocoladefabriek met Libertum en de Techniekwerkplaats gerealiseerd.

Uitvoeren Gouds Sportakkoord en Nota sportaccommodaties

Samen met uitvoeringspartner SPORT•GOUDA wordt ook in 2022 gewerkt aan een toekomstbestendig aanbod van sportvoorzieningen in heel Gouda, vitale sportverenigingen, het stimuleren van sport in de buitenruimte en de inzet van sport en bewegen voor het sociaal domein en kwetsbare doelgroepen. Via het Gouds Sportakkoord en de Sportimpulsregeling worden concrete initiatieven van, voor en door gouwenaars georganiseerd.

Gouda 750 jaar en Instandhouding Erfgoed

In 2022 wordt van april t/m september het feest van 750 jaar stadsrechten gevierd, voor en door Gouwenaars. Via o.a. de subsidieregeling Gevelherstel wordt gezorgd dat de stad er mooi bij staat in het feestjaar.

Binnenstad

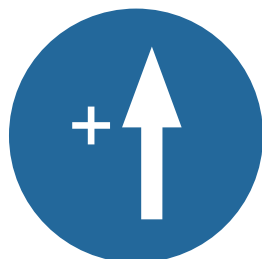
De gemeente geeft uitvoering aan de afspraken uit de samenwerkingsovereenkomst binnenstad, die in 2021 met de economische partners in de binnenstad is opgesteld. De gemeente stelt hiervoor extra middelen ter beschikking.

Waterrecreatie- en toerisme

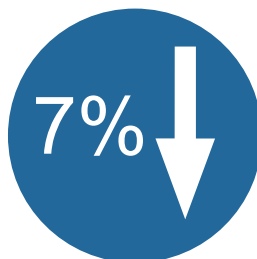
In 2022 wil de gemeente de kansen benutten die waterrecreatie biedt, daarbij ligt de focus op het verbeteren van de verbinding tussen de Reeuwijkse Plassen en Gouda.

In samenwerking met de regio wordt onderzoek gedaan naar hoe de vaarverbinding tussen Gouda en Reeuwijk kan worden verbeterd. Ook wordt de “kaassteiger” bij de Korte Vest gerealiseerd.

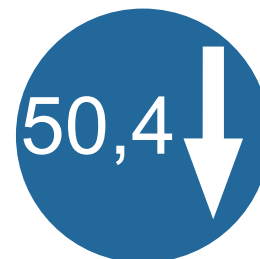
Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

Bijdragen uit de stad in het kader van Gouda750

Dalende leegstand binnenstad, streven 7% (disclaimer: lange termijn (na-ijl) effecten corona nog onbekend)

Percentage inwoners dat voldoet aan landelijke Beweegrichtlijn (streven 52,5%)

3.5.1 Doelen en prestaties

Cultuur

Het jaar 2022 zal een jaar van culturele hoogtepunten zijn in Gouda. Voor de viering van Gouda750 hebben culturele organisaties de afgelopen jaren gewerkt aan het vormgeven van een bijzonder programma. De C4 is verantwoordelijk voor enkele mijlpalen uit het programma. De C4 zijn grote cultuurorganisaties die behoren tot de culturele basisinfrastructuur; Museum Gouda, de Goudse Schouwburg, Bibliotheek Gouda en Cultuurhuis Garensponnerij. De projecten die zijn opgetuigd, geven ook verdere uitvoering aan de uitgangspunten en ambitie uit de Cultuurnota "Het culturele vermogen van Gouda". Maar niet alleen de C4 zal in 2022 uitblinken, ook de vele verenigingen en culturele organisaties werken aan een prachtig programma waaruit zal blijken hoe veelzijdig en verrassend cultureel Gouda is.

Daarnaast blijft de gemeente ook in de reguliere activiteiten samen met al de culturele partners werken aan een verbreding van cultuurparticipatie en –educatie voor alle inwoners in de stad. Onder andere via de urban curator en de nieuwe amateurkunstmakelaar. Dit draagt bij aan een gezonde, toekomstbestendige culturele infrastructuur. Om de infrastructuur verder te verstevigen, zijn grote culturele organisaties continu in ontwikkeling om alle doelgroepen te blijven aanspreken en prikkelen. Verder zet Gouda zich in op kennismaking met cultuur in het onderwijs door middel van het vernieuwde programma "Cultuureducatie met Kwaliteit". De relatie met het sociaal domein wordt verder doorontwikkeld om deze specifieke doelgroepen te bereiken en hen te helpen met bijvoorbeeld het bouwen en houden van een sociaal netwerk en zelfexpressie.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Opstellen Cultuurnota 2023 t/m 2026

De Cultuurnota "Het culturele vermogen van Gouda" is in 2017 vastgesteld voor de periode 2018-2022. Om ook na 2022 een stevige basis te hebben voor cultuurbeleid, is in 2021 het proces gestart om de huidige Cultuurnota te evalueren en de uitgangspunten te bepalen voor de vorming van de nieuwe nota. Met deze eerste stappen, maakt Gouda een solide start voor een nieuwe cultuurbeleidsperiode. Daarbij zal ook aandacht zijn voor de corona-effecten. In 2022 wordt de nieuwe nota voorgelegd aan de gemeenteraad.

Herstelmaatregelen Cultuur na corona

Gouda is trots op haar culturele voorzieningen, groot en klein. Zij maken de stad levendig, bruisend en aantrekkelijk. Met de Rijkscompensatiemiddelen zijn culturele organisaties en verenigingen ondersteund zodat het culturele landschap behouden is. Toch zal corona zijn sporen nalaten in de toekomst. Organisaties hebben flink moeten interen op de reserves en personeel en bij meerdere organisaties ontbreekt het aan middelen om nieuwe activiteiten op te zetten en promotie te voeren. Dit vraagstuk wordt betrokken in de nieuwe Cultuurnota.

Indien er vanuit het Rijk nog compensatiemiddelen voor cultuur worden uitgekeerd via het Gemeentefonds, is het streven deze volledig in te zetten ten behoeve van de cultuursector.

Gebouwtechnische maatregelen ten behoeve van cultuur

In 2022 is de oplevering van de verbouwing en verduurzaming van de Chocoladefabriek voorzien en zullen Libertum, Mirakel en de Techniekwerkplaats hun intrek nemen.

Museum Gouda is gehuisvest in een monumentaal pand dat eigendom is van de gemeente. Het pand kent een aantal knelpunten die belemmerend (kunnen) werken voor de uitvoering van de museale taken volgens landelijke richtlijnen. Denk hierbij aan de klimaatbeheersing in de zalen voor de museumstukken en de toegankelijkheid. In 2022 wordt een concreet beeld opgesteld van welke acties noodzakelijk en rendabel zijn om de komende jaren uit te voeren.

Businesscase Goudse Schouwburg

In verband met corona is in 2020 de uitwerking van de businesscase van de Goudse Schouwburg op pauze gezet, deze was op dat moment bijna gereed. De vraagstukken waarop de businesscase een antwoord moest bieden zijn nog steeds grotendeels actueel. In 2022 zal gestart worden met de actualisering van de businesscase en een afrondend advies aan de Gemeenteraad.

Project zuidelijk Stationsgebied

In samenwerking met de kunstcommissie en inwoners uit de stad is in 2021 een keuze gemaakt voor een kunstwerk dat als een iconisch herkenningspunt in het vernieuwde Zuidelijk Stationsgebied een plek gaat krijgen. Het ontwerp van Atelier ARI wordt uitgewerkt en in het voorjaar 2022 geplaatst.

Amateurkunstmakelaar

Al lange tijd heeft Gouda een amateurkunstmakelaar. Dit is een persoon die als verbindingsofficier tussen culturele verenigingen opereert, bijdraagt aan de promotie van amateurkunst met de website en vraagbaak is voor verenigingen. Een waardevolle functie voor de gemeente. In de nieuwe Cultuurnota zal aandacht besteed worden aan deze functie en onderzocht worden of er verbetermogelijkheden zijn in de uitvoering.

Onderhoud kunst openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte wordt periodiek onderhouden door Kunstwacht. Er wordt gestreefd naar een goede balans tussen tijdig en kwalitatief goed onderhoud en beheersbaarheid van de kosten. In sommige gevallen kan het zijn kunstwerken dusdanig beschadigd dat de kosten voor reparatie of restauratie hoger zijn dan de beschikbare budgetten. Wanneer dat aan de orde zal overleg gevoerd worden hoe ermee wordt omgegaan en zal het college een keuze worden voorgelegd.

Urban curator

Doel van de inzet van deze functie is het organiseren van kunst- en cultuurprojecten die bijdragen aan het vergroten van de leefbaarheid in de stad; participatieve cross-overprojecten voor álle Gouvenaars. In 2020-2021 heeft er een pilot plaatsgevonden. Er zijn met succes meerdere projecten opgezet met een multidisciplinair karakter, in samenwerking met organisaties uit onder andere het sociale domein. Het accent van de projecten ligt in de wijken en/of buiten de muren van de cultuurinstellingen zelf. Daarmee is de meerwaarde van de functie voor Gouda aangetoond en zal dit in 2022 worden voortgezet

Sport

Sport en bewegen leveren een positieve bijdrage aan de bevordering van maatschappelijke participatie en betrokkenheid, en aan een actieve en gezonde levensstijl. Sport vormt bovendien voor een heel groot aantal inwoners een belangrijke daginvulling: als actief sporter, vrijwilliger, supporter of toeschouwer. Om zoveel mogelijk inwoners voldoende te laten bewegen en te kunnen laten sporten, zijn het Sportakkoord ” en de sportaccommodatienota “Ruimte voor sport in Gouda: een goede match!” belangrijke inspiratiebronnen. Samen met uitvoeringspartner SPORT●GOUDA werken we aan een toekomstbestendig aanbod van sportvoorzieningen, vitale sportverenigingen, het stimuleren van sport in de buitenruimte en de inzet van sport en bewegen voor het sociaal domein en kwetsbare doelgroepen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Opstellen nieuwe sportnota

De in 2017 vastgestelde sportnota loopt tot en met het jaar 2022. De evaluatie en actualisatie van de nota vindt in 2022 plaats. De bestaande nota, het Sportakkoord en de in 2021 vastgestelde Sportaccommodatienota vormen de basis voor nieuwe kaders in het sportbeleid. Daarbij zal ook aandacht zijn voor de effecten van corona.

Sport en bewegen in Westergouwe

Bij de inrichting van Westergouwe zijn ook een sportzaal en een multifunctioneel sportveld voorzien. In 2022 wordt duidelijk hoe die voorzieningen er concreet uit gaan komen te zien. Uitgangspunt is dat het innovatieve en uitdagende sportaccommodaties worden die een echte eyecatcher voor de wijk gaan worden. Ook in de rest van de wijk wordt gewerkt aan een beweegvriendelijke inrichting. Dat gebeurt in een goede samenwerking met het Projectbureau Westergouwe, SPORT●GOUDA en vertegenwoordigers van bewoners.

Meerjarenstrategie en -onderhoud SPORT●GOUDA

Met uitvoeringsorganisatie SPORT●GOUDA stemt de gemeente continu haar werkwijze af en houdt de vinger aan de pols als het gaat om het langetermijnonderhoud van de sportvoorzieningen. De huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO) met SPORT●GOUDA eindigt einde 2022. Nieuwe afspraken voor de periode daarna worden in 2022 vastgelegd in een geactualiseerde DVO.

Uitvoering Gouds Sportakkoord

Ook in 2022 is er weer budget beschikbaar voor lokale initiatieven die passen binnen het Sportakkoord. Deze Sportakkoord'pot' is bedoeld voor concrete activiteiten, projecten en sportvoorzieningen die goed zichtbaar zijn voor de inwoners van Gouda. Met gerichte campagnes en publiciteit worden inwoners en organisaties ook in 2022 opgeroepen om aanvragen in te dienen. In de jaren 2020 en 2021 is al een aantal mooie projecten opgestart en tot uitvoering gebracht. Het Sportakkoord is daarmee inmiddels een begrip geworden, en veel organisaties proberen er met hun activiteiten aansluiting bij te vinden. In 2022 komt ook het bedrijevnetwerk Gouda SportSupport van de grond, een uitvloeisel van het Sportakkoord.

Inzet van sport en bewegen in het sociaal domein

In het verlengde van het Sportakkoord is er ook budget beschikbaar vanuit het Preventieakkoord. Ook daaruit wordt geput voor initiatieven die met sport en bewegen te maken hebben. De pilot met het Volwassenenfonds loopt nog door tot de zomer van 2022. Met veel publiciteit en de inzet van intermediairs probeert Gouda de doelgroep (minima) te bereiken. Daarnaast is de al sinds 2017 bestaande Sportimpulsregeling ook in 2022 (en 2023) weer van toepassing.

Uitvoeren Nota sportaccommodaties

De in 2021 vastgestelde visie op hoe om te gaan met sportaccommodaties en ruimte voor sport en bewegen, is in 2022 de basis voor de uitvoering. Het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte, aandacht voor nieuwe ('urban') sporten en het aanbrengen van uniformiteit in de eigendomsafspraken met sportverenigingen, zijn voorbeelden van belangrijke thema's waar Gouda uitvoering aan geeft. Dat geldt ook voor het treffen van duurzaamheidsmaatregelen bij gemeentelijke en verenigingsaccommodaties. Voor 2022 staan een natuurgrasveld en een kunstgrasveld op sportpark Oosterwei op de planning om gerenoveerd te worden.

Doorontwikkeling Sportraad

In 2021 zijn verdere voorbereidingen getroffen voor de oprichting van een Goudse Sportraad. In 2022 gaat de Sportraad daadwerkelijk aan de slag. Er is dan een vertegenwoordiging van nauw bij sport en bewegen betrokken sectoren, die breder is dan de huidige vertegenwoordiging van de sportverenigingen door de VGSO. De Sportraad wordt een orgaan dat sport en bewegen ook vanuit andere invalshoeken meer op de kaart gaat zetten bij bestuur en politiek.

Binnenstad

De binnenstad is een plaats van economische en maatschappelijke betekenis voor de stad. In de binnenstad komen verschillende functies bij elkaar, zoals winkelen, wonen, erfgoed, horeca, recreatie en cultuur. Daardoor is ze continue in beweging. De maatregelen ter bestrijding van het coronavirus brachten met zich mee dat de bezoekersaantallen in de binnenstad sterk afnamen en dat ondernemers in veel branches een groot omzetverlies hebben. Mede met het oog op de veranderende economische ontwikkelingen en de impact van de coronacrisis wil Gouda zoveel mogelijk integraal en met de partners samenwerken aan het versterken van de vitaliteit van de binnenstad. Dit doet de gemeente door leegstand te bestrijden, panden op te knappen en waar mogelijk de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Versterken samenwerking binnenstadpartners

In 2021 is met de partners in de binnenstad gesproken over het vernieuwen en versterken van de samenwerking in de binnenstad. Alle partijen in de binnenstad hebben elkaar hard nodig om de binnenstad vitaal te houden, kansen voor samenwerking te benutten en de complexe opgaven het hoofd te bieden. Veranderend consumentengedrag en de gevolgen van de coronacrisis hebben het belang van zulke samenwerking tussen de verschillende actoren in de binnenstad nog een keer onderstreept. Met de economische partners in de binnenstad geven we uitvoering aan de afspraken uit de samenwerkingsovereenkomst binnenstad, die in 2021 tot stand is gebracht. Die afspraken zien o.a. op ondernemersschapsbevordering en inzetten op combinatiebezoek. De gemeente cofinanciert de inzet van de centrummanager die daarin een belangrijke verbindende rol speelt.

Leegstand bestrijden en continueren uitvoering Wonen boven winkels

Om de leegstand in de binnenstad te bestrijden wordt actief ingezet op de combinatie van het uitvoeren van de leegstandsverordening, persoonlijke gesprekken met pandeigenaren en een pand-voor-pandbenadering. Twee keer per jaar wordt een schouw uitgevoerd waarbij de leegstand in het winkelgebied van de binnenstad in kaart wordt gebracht. De gemeente overlegt met de vastgoedeigenaren en makelaars in de binnenstad over toekomstige oplossingen voor bestaande en eventuele nieuwe leegstand. Daarnaast wordt de regeling Wonen boven winkels gecontinueerd. De regeling wordt vaak in combinatie met de leegstands aanpak opgepakt omdat de financiële tegemoetkoming pandeigenaren verder in beweging kan brengen. Met de SBG maken we een visie op de binnenstad als verblijfsgebied. Het bestemmingsplan binnenstad wordt geactualiseerd.

Actualiseren horecanota

De afgelopen jaren is er een toename aan aanvragen voor het exploiteren van een horecagelegenheid in de binnenstad. Mede omdat de horeca een belangrijke rol speelt in de gastvrijheid en de aantrekkelijkheid van de binnenstad, heeft de gemeente meegewerkt aan het voldoen aan de markt vraag. Gouda ontwikkelt een visie op de ontwikkeling van de horecafunctie in de binnenstad, waarbij een afweging plaatsvindt tussen levendigheid en leefbaarheid van de binnenstad. Verder blijft de gemeente in gesprek met de horecaondernemers over actuele ontwikkelingen en werkt zij aan een convenant om wederzijdse afspraken vast te leggen.

Meer groen in de binnenstad

Vergroening van de binnenstad draagt bij aan de positieve beleving van de bezoekers, het woongenot en klimaatadaptatie. In 2022 wordt gestart met de herinrichting van de Agnietenstraat, waarbij vergroening plaatsvindt om de verblijfskwaliteit te verbeteren. Bij het vergroenen van de openbare ruimte achter de Waag wordt onder meer de groenstructuur van de Zeugstraat doorgetrokken en pleinruimte voor ontmoeting, verblijf en activiteiten gecreëerd. De uitvoering hiervan wordt voorbereid.

Stadsmarketing

Met stadsmarketing willen we een beter imago bereiken en een hogere waardering van bezoekers, bewoners en bedrijven. De doelstellingen van Gouda750 hebben een grote overlap met de doelstellingen van stadsmarketing. Daarom is de focus vanuit stadsmarketing de afgelopen jaren gericht op activiteiten binnen het project Gouda750. Alle nieuwe activiteiten, nieuwe samenwerkingsverbanden en aandacht voor Gouda leveren bouwstenen voor een vernieuwd stadsmarketingbeleid. In 2022 werkt de gemeente aan de bouwstenen en na Gouda750 en zal dit uitgewerkt worden in een nieuwe visie stadsmarketing.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Gouda750

Van april t/m september 2022 viert Gouda dat zij 750 jaar stadsrechten heeft. Hiertoe is samen met de stad een mooi programma ontwikkeld waarin grote en kleine activiteiten en evenementen een plek hebben gekregen. Alle activiteiten en evenementen worden door bewoners en organisaties uit de stad uitgevoerd, hierdoor is het echt een feest van en door de stad geworden. Een door de gemeente ingesteld programmteam ondersteunt alle organisatoren bij de uitvoering en zorgt voor de overkoepelende communicatie.

Het door de gemeente ingestelde Fonds Gouda750 opereert onafhankelijk conform de kaders en richtlijnen die door de stuurgroep Gouda750 zijn vastgesteld. Het Fonds heeft alle aanvragen beoordeeld en waar mogelijk middelen toegekend. Dit alles in goed overleg met de stuurgroep, de gemeente en het programmteam. Het fonds heeft in 2021 veel activiteiten ontwikkeld om sponsors binnen te halen, dit is gelukt. Veel Goudse bedrijven en individuen hebben hier gehoor aan gegeven waardoor het beschikbare budget voor de activiteiten is toegenomen. Op de website www.gouda750.nl staat het programma voor de feestperiode, alle sponsors die een bijdragen hebben geleverd en waar men zijn of haar vraag kan stellen voor ondersteuning.

Vanuit Gouda750 legt de gemeente verbinding met het initiatief van de “1572-gemeenten”. Op 19 juli 1572 vond de eerste vrije Statenvergadering plaats in Nederland waarmee het huidige Nederland werd geboren. Gouda zal met dit landelijke initiatief samenwerken en de festiviteiten inpassen in het programma Gouda750.

Instandhouding Erfgoed

In aanloop naar de viering van 750 jaar stadsrechten in 2022 is een subsidieregeling van kracht om de gevels in het meest zichtbare gebied van de binnenstad op te knappen. Deze regeling loopt nog t/m het eerste kwartaal 2022. Op peildatum 2021 hadden zeker 25 eigenaren hiervan gebruik gemaakt. Daarmee is een mooie impuls gegeven aan de binnenstad voordat het feest in april 2022 van start gaat. Tevens is in 2021 een project gestart om eigenaren te ondersteunen bij het planmatig onderhoud van hun gemeentelijk monument. Dit voorkomt kostbare restauraties, is beter voor het monument en voor het milieu.

De gemeente stimuleert pandeigenaren om de winkelpui zo aan te passen dat dit bijdraagt aan het herstel van het beschermd stadsgezicht. Daarvoor is een subsidieregeling beschikbaar. Op grond van deze regeling zijn momenteel aan de westzijde van de Markt al verschillende puien vervangen.

De gemeente stuurt ook op haar eigen programmering van vastgoedonderhoud, zodat ook het gemeentelijk vastgoed er goed bij staat tijdens het feestjaar. Recent hebben er onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden aan de Waag en werkzaamheden aan de toren van de Sint Jan zijn gestart.

Toerisme en evenementen

Het Koersdocument toerisme biedt de kaders voor de uitvoering, waarvoor het Uitvoeringsplan toerisme ook in 2022 de leidraad is. De corona crisis heeft ook in 2021 een grote impact gehad op de vrijetijdsector. De gemeente ondersteunt de sector onder andere door in 2021 geen toeristenbelasting te heffen. De focus bij campagnes ligt op een hersteloffensief als gevolg van corona. Gouda werkt zoveel mogelijk samen met partners uit Gouda. Gouda750 is het thema om Gouda in 2022 bij bezoekers te profileren. In het feestjaar van Gouda750 wordt gewerkt vanuit een gezamenlijk marketing communicatieplan en een gezamenlijke huisstijl. Deze huisstijl is tevens de nieuwe huisstijl voor toerisme in de komende jaren. De investeringen van Gouda750 zijn dus ook een impuls op langere termijn.

De gemeente blijft in 2022 investeren in zakelijke toerisme. Samen met ondernemers in de binnenstad wordt intensief samengewerkt om de zakelijke toerist naar Gouda te laten komen.

Vanaf 2022 geldt de registratieplicht voor vakantieverhuur en monitort de gemeente het aanbod in Gouda. We zetten in op extra hotelcapaciteit voor Gouda.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Kaas

Cheese Valley is een succesvolle manier om Gouda als kaasstad, en als attractieve poort naar de regio, te profileren. Gouda is de plek waar kaas bij de historie hoort, maar ook waar je kaas culinair kan beleven. Er is elk jaar veel aandacht voor Cheese Valley in de media. De betrokken gemeenten zetten de samenwerking voort in de vorm van een stichting en verstevigen de samenwerking met private partners.

De kaasmarkt heeft in 2021 opnieuw niet kunnen plaatsvinden door de corona maatregelen. In 2022 blijft vernieuwing van de Gouda Kaasmarkt belangrijk om toekomstbestendig te blijven.

Watertoerisme en –recreatie

Gouda heeft door haar vaarverbinding met de Hollandse IJssel, Gouwe en Reeuwijkse Plassen vele mogelijkheden voor watertoerisme. De gemeente zet zich in om de kansen te benutten die waterrecreatie biedt, met daarbij de focus op de verbinding met de Reeuwijkse Plassen.

Gouda blijft in gesprek met de lokale en regionale betrokken partijen over het verbeteren van de vaarverbinding tussen de Reeuwijkse Plassen en de binnenstad van Gouda door de sluis en bruggen elektrisch te maken. In 2022 wordt de nieuwe aanlegsteiger bij de Korte Vest opgeleverd, waardoor het voor sloepjes nog makkelijker wordt om bij de binnenstad aan te leggen.

Verder zet de gemeente zich in om een sanitaire voorziening aan te blijven bieden voor waterrecreanten die Gouda bezoeken. De huidige huurovereenkomst voor een sanitaire voorziening stopt met ingang van het jaar 2022.

Evenementen

De Corona-maatregelen van de overheid hebben ook in 2021 weer verstrekende gevolgen voor de evenementen in Gouda. Het gros van de evenementen is niet doorgegaan. Een aantal evenementen heeft door enorme inzet en creativiteit van de organisatoren in aangepaste vorm plaatsgevonden. Voor 2022 gaat de gemeente uit van een herstart van evenementen in samenhang met de evenementen die in het kader van Gouda750 worden georganiseerd.

Evenementenorganisatoren die de gemeente subsidieert, hebben reeds gemaakte kosten vergoed gekregen. Ook voor 2022 zal de gemeente coulance betrachten ten aanzien van niet vermijdbare kosten in het kader van corona.

3.5.2 Eigen indicatoren

Voor het monitoren van de doelstellingen van dit programma gebruikt Gouda de volgende eigen indicatoren.

Taakveld	Omschrijving	Gouda	Streefwaarde
5. Sport, cultuur en recreatie	Bijdragen uit de stad in het kader van Gouda750		Stijging
5. Sport, cultuur en recreatie	Bestedingen bezoekers	2019: € 40,70 per persoon	Stijgende trend vanaf 2010
5. Sport, cultuur en recreatie	Leegstand winkels gemeten in vloeroppervlak		Doel in 2023 (eind van collegeperiode) het leegstandspercentage in het kernwinkelgebied: 7% Doel in 2022: 7%
5. Sport, cultuur en recreatie	Cultuurdeelname bij de gesubsidieerde culturele organisaties (zowel actief en als receptief)		Stijging
5. Sport, cultuur en recreatie	Aantal inwoners van 19 jaar en ouder dat voldoet aan de landelijke, recent aangescherpte, Bewegrichtlijn	50,40%	52,5%
5. Sport, cultuur en recreatie	Verhogen meerdaags verblijf (aantal personen).		Doelstelling: Stijgende trend

3.5.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2020	50,4	49,3	minder dan 50

Tekstuele toelichting op de indicatoren

Indicator	Toelichting
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

3.5.4 Wat gaat het kosten?

3.5.4.1 Overzicht exploitatie

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten	18.726	18.599	18.522	18.091
Baten	-3.314	-2.674	-2.674	-2.674
Saldo van lasten en baten	15.412	15.925	15.848	15.417
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-8	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-8	0	0	0
Resultaat	15.404	15.925	15.848	15.417

3.5.4.2 Toelichting op de exploitatie

De 3e begrotingswijziging 2021 heeft geleid tot de volgende mutaties (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2e ijkmoment 2021 voortgang 2021	-340	-160	-159	-159
2.3 Recreatieve havens	-2	-2	-2	-2
5.1 Sportbeleid en activering	-73	-83	-83	-83
5.2 Sportaccommodaties	30	30	30	30
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en - part	-41	-41	-41	-41
5.4 Musea	-31	-31	-30	-30
5.5 Cultureel erfgoed	-195	-5	-5	-5
5.6 Media	-28	-28	-28	-28
Kadernota 2022	0	-200	-200	0
5.1 Sportbeleid en activering	0	-200	-200	0
College- en raadsbesluiten	-23	-23	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	-23	-23	0	0
Totaal	-363	-383	-359	-159

3.5.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2.3 Recreatieve havens	162	166	166	165
5.1 Sportbeleid en activering	6.144	7.066	7.043	6.843
5.2 Sportaccommodaties	248	269	270	49
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en - part	3.812	3.559	3.547	3.538
5.4 Musea	2.287	2.295	2.275	2.275
5.5 Cultureel erfgoed	607	417	399	399
5.6 Media	2.062	2.062	2.056	2.056
Totaal	15.322	15.834	15.756	15.325

3.5.4.4 Investerings

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Renovatie veld 4 sportpark Oosterwei (2022)	458	0	0	0
Sanitair Waterrecre. Regentesseplein	180	0	0	0
Sportvelden (2022)	0	0	0	0
Sportvelden (2023)	0	305	0	0
Sportvelden (2024)	0	0	305	0
Sportvelden (2025)	0	0	0	305
Totaal	638	305	305	305

3.5.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland

De gebieden van de Groenalliantie zijn van groot recreatief belang voor Gouda en haar directe omgeving. De Groenalliantie werkt aan goed ingerichte en beheerde recreatiegebieden die bijdragen aan een actieve en gezonde samenleving. In de recreatiegebieden is het onder andere mogelijk om te wandelen, fietsen, spelen, sporten, kanoën, varen, vissen, en te genieten van natuur en landschap.

De verbetering van het padenstelsel en informatievoorzieningen wordt in 2022 voortgezet. Daarnaast zet Groenalliantie in op de promotie van de recreatiegebieden, de bestaande routenetwerken en andere voorzieningen in en om de recreatiegebieden. Hiermee vergroot de bekendheid van de gebieden en wordt een bezoek aan de gebieden gestimuleerd. Centraal hierin staat de boswachter publiek als gezicht van het gebied en aanspreekpunt voor vragen van omwonenden, recreanten, ondernemers, andere gebiedspartijen en media. Groenalliantie zoekt in 2022 de mogelijkheden voor het aanleggen van bootcampfaciliteiten en een hindernisbaan verder uit.

Streekarchief Midden-Holland

Het Streekarchief Midden-Holland (SAMH) is het cultuurhistorisch 'geheugen' van Midden-Holland. SAMH houdt en beheert relevante publicaties uit Gouda en de regio. SAMH bewaart conform de Archiefwet de archieven van de besturen

en ambtelijke instellingen van de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en de Omgevingsdienst Midden Holland.

De focus in de komende periode is planmatig werken aan verdere digitalisering van analoge archieven, sturing op standaardisering van de archivering bij de gemeenten via het toezicht en de opzet van een regionaal e-depot in samenwerking met de aangesloten gemeenten. Hiermee wordt invulling gegeven aan de beleidsvisie (vastgesteld in november 2020) en worden de effecten van de pandemie meegenomen.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de haven- en liggelden als algemeen dekkingsmiddel.

Sport.Gouda

Sport.Gouda zorgt voor de instandhouding van het aanbod aan sportvoorzieningen, zoals het Groenhovenbad, gymzalen, sporthallen en sportvelden. Daarnaast stimuleert Sport.Gouda actieve sportbeoefening door het ondersteunen van sportverenigingen en het organiseren van buitenschoolse activiteiten en sportevenementen.

3.6 Leefbaarheid en veiligheid

Lasten x € 1.000
10.259

Baten x € 1.000
126

Percentage van totale uitgaven
3%

Waar staat het programma voor?

Het programma Leefbaarheid en veiligheid omvat een breed scala aan onderwerpen, van jeugdcriminaliteit en radicalisering tot de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit. Veel energie is gericht op de aanpak van jeugdoverlast.

Voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken is de verbinding en samenwerking met en inzet van tal van partijen in de veiligheidsketen en ook daarbuiten essentieel. Stadstoezicht ondersteunt de uitvoering van het beleid met toezicht en handhaving.

Wat wil Gouda bereiken?

Door de aanpak van jeugdcriminaliteit de woninginbraken verder laten dalen

De inzet op jeugdcriminaliteit bestaat uit zowel preventieve als repressieve maatregelen. In de Kadernota Veiligheid 2019-2022 staat de aanpak van jeugdcriminaliteit centraal, met een intensieve samenwerking tussen de domeinen van veiligheid en zorg. In 2022 wordt de persoonsgerichte aanpak versterkt met procesregisseurs. Het aantal inbraken is in 2021 gestabiliseerd, dit wordt nauwgezet gevolgd.

Aanpak van drugscriminaliteit

Door analyse van informatie en het gezamenlijke optrekken met partners wordt de drugscriminaliteit in Gouda aangepakt.

Voorkomen van radicalisering en polarisatie

De nadruk ligt in 2022 op het versterken van het netwerk, het verkleinen van de voedingsbodem van radicalisering en jihadisme en het bieden van tegenwicht aan radicalisering.

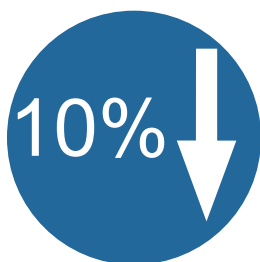
Tegengaan van ondermijning

Het is een maatschappelijk probleem wanneer de onderwereld en de bovenwereld zich met elkaar vermengen. Voor het tegengaan van ondermijnende criminaliteit wordt een integrale aanpak gehanteerd.

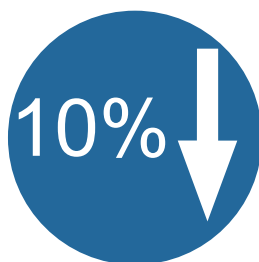
Afname sociale overlast: focus op woonoverlast en personen met verward gedrag

De zorg- en veiligheidspartners streven naar een hanteerbare mate van overlast op straat en in de buurt. Bij escalatie kunnen bestuurlijke instrumenten uitkomst bieden.

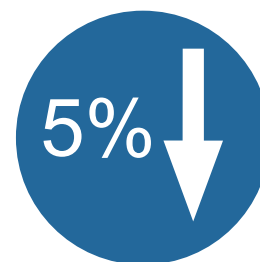
Wat zijn de belangrijkste indicatoren

Streefwaarde afname aantal woninginbraken in 2022

Streefwaarde afname aantal meldingen jeugdoverlast in 2022

Streefwaarde afname aantal meldingen burenruzie en conflictbemiddeling in 2022

3.6.1 Doelen en prestaties

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Door de aanpak van jeugdcriminaliteit de woninginbraken verder omlaag brengen

Persoonsgerichte aanpak van daders

De TopX aanpak richt zich met een persoonsgerichte aanpak op personen die verdacht worden van meerdere misdrijven. Deze aanpak heeft in 2021 nader vorm gekregen. De eerste resultaten laten zien dat het werken met een casusregisseur meer effect sorteert per casus. In 2022 wordt dit voortgezet. Op deze manier werkt het Veiligheidshuis samen met gemeente, politie en forensische partners aan een structurele aanpak van daders van onder meer woninginbraken en drugscriminaliteit.

Aanpak overlast en inzet op risicojongeren

Op de locaties in Gouda waar sprake is van overlast op straat worden snel en gericht (bestuurlijke) maatregelen getroffen. Opvallend is de laatste tijd dat veel overlastgevers ouder zijn dan 18 jaar. Dit vraagt een andere aanpak en dit wordt in 2022 verder voortgezet. Met procesregisseurs die casuïstiek nauwlettend volgen wordt de aanpak meer sluitend gemaakt. De stadsmarinier (met name voor 18+) en het jongerenwerk (met name voor 18-) investeren in relaties met jeugdige en oudere overlastgevers. Zij pakken samen met de partners binnen de aanpak (jeugd)veiligheid ook door als dat nodig is. Voor ondersteuning van risicojongeren en jongvolwassenen is trajectbegeleiding beschikbaar.

Vroegtijdig signaleren en preventie

In diverse actieoverleggen worden vroegtijdige signalen van overlast en risicogedrag in de wijken gedeeld en nemen de partners hierop maatregelen. Deze actieoverleggen worden ingezet op de locaties waar en wanneer het nodig is.

Inbraakpreventie

Met name in nieuwe hotspots (straten waar in korte tijd meerdere inbraken plaatsvinden) wordt ingezet op voorlichting door de buurtvoorlichters en het geven van anti-inbraaktips aan bewoners. Ook via de ruim 100 WhatsApp groepen worden tips met bewoners gedeeld. De omgevingsgerichte aanpak bestaat uit het beter verlichten van straten en achterpaden en de aanpak van vluchtroutes door het plaatsen van poorten of compartimentering en het weghalen van begroeiing waarbij het zicht wordt ontnomen. Daarnaast worden bestuurlijke maatregelen ingezet om inbrekers te weerhouden om in te breken, zoals bijvoorbeeld de last onder dwangsom voor het vervoer van inbrekerswerktuigen. Deze inzet is onderdeel van de persoonsgerichte aanpak van daders.

Aanpak drugscriminaliteit

Het onderzoek dat in 2020 is uitgevoerd door bureau Beke en bureau Bervoets heeft er toe geleid dat de aanpak van criminele families en netwerken versterkt is. Ook op de aanpak van deze netwerken wordt een procesregisseur ingezet. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de verbanden tussen jeugdcriminaliteit, TopX en de aanpak van ondermijning. Binnen preventie wordt ook meer aandacht gegeven aan de koppeling tussen drugsgebruik en criminaliteit en ondermijning. Drugshandel wordt tegengegaan met de inzet van een last onder dwangsom, na constatering van de politie.

Voorkomen van radicalisering en polarisatie

Netwerk en preventie

De gemeente onderhoudt een breed netwerk in de stad om polarisatie en radicalisering tegen te gaan. De netwerkregisseur werkt samen met de gemeenschappen aan initiëren van activiteiten die onderlinge verbinding stimuleren. Ouders van opgroeiende kinderen kunnen waar nodig weerbaarheidstraining ontvangen vanuit Oumnia works. Voor professionals worden trainingen op links-, rechts- en islamitisch extremisme georganiseerd.

Persoonsgerichte aanpak

Vanuit casusregie worden contacten onderhouden met (mogelijk) radicaliserende personen. De samenhang tussen de verschillende activiteiten van de partners (zoals de gemeente, politie, Openbaar Ministerie, zorg) wordt bewaakt om te komen tot een aanpak op maat. Dit geldt ook voor eventuele terugkeerders.

Tegengaan van ondermijning

Het doel van het Programma Ondermijning is het (zoveel mogelijk) verhinderen van criminele activiteiten door het verstoren van hun 'bedrijfsproces'. Onder de vlag van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) wordt ingezet op drugscriminaliteit, criminele families en netwerken, Outlaw Motorcycle Gangs, malafide bedrijven(terreinen), witwassen en (vastgoed)fraude en mensenhandel.

Malafide bedrijven(terreinen)

Om te voorkomen dat criminelen gebruik maken van gemeentelijke vergunningen wordt ingezet op de Wet Bibob, hiermee kan worden voorkomen dat vergunningen worden gebruikt voor het faciliteren van criminele activiteiten of om crimineel geld wit te wassen. Het toezicht op bedrijven(terreinen) wordt geïntensiveerd door intensiever samen te werken met het Haags Economisch Interventieteam (HEIT) en het Bestuurlijk OndersteuningsTeam (BOT).

Drugscriminaliteit

De meest voorkomende criminele activiteiten in Gouda spelen zich af in de drugscriminaliteit. Bij het aantreffen van drugs in

woningen en bedrijven, wordt door de politie een bestuurlijke rapportage opgesteld. Aan elke rapportage wordt door de gemeente opvolging gegeven met een bestuurlijke maatregel zoals een last onder dwangsom of een sluiting. Door criminelen worden veel juridische procedures gevoerd om te voorkomen dat de gemeentewoningen en bedrijven onttrekt aan het drugscircuit. Voor de ondermijningsaanpak betekent dit een verdere kwalitatieve impuls van de juridische besluiten en het beschikbaar hebben van voldoende capaciteit om de juridische procedures te kunnen voeren.

Criminele netwerken en families

Doel is het beperken van de instroom en het bevorderen van uitstroom uit de criminele netwerken en families. Met de extra aangetrokken analysecapaciteit wordt een meer dynamisch beeld gemaakt van de ontwikkelingen binnen een familie. Welk effect hebben de interventies? Veranderen de onderlinge verhoudingen? Welke familieleden stromen er uit? Is er sprake van nieuwe aanwas binnen een familie? Zo kunnen interventies gericht ingezet worden en kan meer zicht gehouden worden op de (verschuivende) verhoudingen binnen het netwerk van een criminele familie. Door de aanpak heeft een aantal personen trajectbegeleiding gehad en komen zij steeds meer op 'het juiste spoor'. Een aantal personen is weggegaan uit Gouda.

Mensenhandel

Gemeenten worden in 2022 geacht een aanpak op mensenhandel te hebben. Hiervoor is onder andere een regionaal ketenregisseur mensenhandel aangetrokken bij het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV). Binnen Gouda wordt vanuit de domeinen veiligheid, zorg en het sociaal domein ingezet op het voorkomen en tegengaan van mensenhandel. Voor de controles op illegale prostitutie en mensenhandel wordt samengewerkt met het HEIT.

Afname van sociale overlast: focus op woonoverlast en personen met verward gedrag

Tegengaan woonoverlast

De gemeente werkt integraal aan de aanpak van woonoverlast. Woonoverlast is vaak een combinatie van zorgmijding, een psychische stoornis, agressief gedrag, vervuiling en /of geluidsoverlast. Voor burens en omwonenden kan dit langdurig tot heel vervelende situaties leiden. Het Meldpunt Zorg en Overlast van de GGD is het eerste aanspreekpunt voor dergelijke meldingen en dat coördineert vervolgens de benodigde inzet. Bij escalatie kunnen bestuurlijke instrumenten soms uitkomst bieden.

Toezicht en handhaving

Het team Stadstoezicht werkt aan een schone, hele en veilige leefomgeving. Dit doet zij onder meer door toezicht te houden op parkeren, afval, jeugd, evenementen en horeca. Handhavers zijn zichtbaar en aanspreekbaar voor inwoners in de wijken. Daarbij werkt Stadstoezicht samen met de politie, de omgevingsdienst en met organisaties in de wijk. De leefbaarheid in de openbare ruimte staat daarbij centraal. Daarnaast zorgt Stadstoezicht voor het cameratoezicht, de brugbediening, de Havendienst en voor de beveiliging Huis van de Stad. Toezicht en handhaving werkt informatiegestuurd, waardoor leefbaarheidsvraagstukken sneller in beeld zijn en adequaat aanpak kunnen worden. Prioriteiten in de handhaving worden samen met het bestuur gesteld.

Ontwikkelingen in 2022

1. Door omstandigheden is de invoering van de scanauto voor het fiscaal handhaven vertraagd en is de verwachting dat deze per januari 2022 wordt ingezet. Om de scanauto operationeel te krijgen moet de gehele stad ingeregeld worden en soft- en hardware hierop ingesteld worden.
2. Door de inzet van gebiedsboa's sluit het toezicht beter aan bij de vraagstukken uit die wijk.
3. De afdeling is in het bezit van een voertuig om zelf aangehouden verdachten te vervoeren om deze zo spoedig mogelijk voor te geleiden bij de HOvJ (Hulpofficier van Justitie).
4. De afdeling verwacht, door de uitbreiding van het aantal uren inzet van Jeugdboa's, een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan de overlast.
5. De ontwikkeling van een dashboard om direct inzicht te hebben in de inzet en de vraagstukken.
6. De buitengewoon opsporingsambtenaren worden in de komende periode verder opgeleid om integraal te gaan werken.
7. De camera's en software gebruikt bij cameratoezicht is opnieuw aanbesteed.
8. Komend jaar wordt een gedeelte van de meldkamer ingericht om bediening op afstand te realiseren bij de brugbediening.

3.6.2 Eigen indicatoren

Voor het monitoren van de doelstellingen van dit programma gebruikt Gouda de volgende eigen indicatoren.

Taakveld	Omschrijving	Gouda	Streefwaarde
Openbare orde en veiligheid	Afname aantal woninginbraken	272	-10% per jaar
Openbare orde en veiligheid	Afname aantal meldingen jeugdoverlast	851	-5% per jaar
Openbare orde en veiligheid	Afname aantal meldingen gestoord/ overspannen persoon	887	-5% per jaar
Openbare orde en veiligheid	Afname aantal meldingen burenruzie en conflictbemiddeling	693	-5% per jaar

3.6.3 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde
1. Veiligheid	Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2020	x	x	Hier wordt niet op gestuurd in het Integraal Veiligheidsbeleid
1. Veiligheid	Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2020	x	x	4,1
1. Veiligheid	Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2020	5,4	4,6	Hier wordt niet op gestuurd in het Integraal Veiligheidsbeleid
1. Veiligheid	Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	2020	6,7	6,2	Hier wordt niet op gestuurd in het Integraal Veiligheidsbeleid
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2016	12	14	Hier wordt niet op gestuurd in het Integraal Veiligheidsbeleid
			2017	14	13	idem
			2018	10	12	idem
			2019	13	13	idem
			2020	13	11	idem

Tekstuele toelichting op de indicatoren

Indicator	Toelichting
Misdrijven - Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

3.6.4 Wat gaat het kosten?

3.6.4.1 Overzicht exploitatie

Programma 6 Leefbaarheid en veiligheid

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten	10.259	10.044	10.006	9.871
Baten	-126	-126	-126	-126
Saldo van lasten en baten	10.133	9.918	9.880	9.745
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-1	0	1	0
Saldo mutaties reserves	-1	0	1	0
Resultaat	10.132	9.918	9.881	9.745

3.6.4.2 Toelichting op de exploitatie

De 3e begrotingswijziging 2021 heeft geleid tot de volgende mutaties (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2e ijkmoment 2021 voortgang 2021	-53	-51	-243	-113
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-59	-59	-59	-59
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	8	-184	-54
Kadernota 2022	-75	-75	-75	-75
1.2 Openbare orde en veiligheid	-75	-75	-75	-75
Totaal	-128	-126	-318	-188

3.6.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.135	5.135	5.123	5.123
1.2 Openbare orde en veiligheid	4.997	4.782	4.757	4.622
Totaal	10.132	9.917	9.880	9.745

3.6.4.4 Investerings

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Vervanging camera toezicht js 2022	42	0	0	0
Vervanging camera toezicht js stadstoezicht 2023	0	42	0	0
Vervanging camera toezicht js stadstoezicht 2024	0	0	42	0
Vervanging camera toezicht js stadstoezicht 2025	0	0	0	44
Vervanging randapparatuur Meldkamer STZ	40	0	0	0
Totaal	82	42	42	44

3.6.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden (RDOG HM)

Het GGD Rampen opvangplan houdt het volgende in: ten tijde van crises en rampen zorgdragen voor de bescherming en bewaking van de gezondheid van burgers en wel in nauwe samenwerking en afstemming met ketenpartners. Na een crisissituatie wordt zo snel mogelijk herstel van (psychosociale) gezondheid en een veilige leefomgeving gerealiseerd, zoals die vóór de crisis aanwezig was.

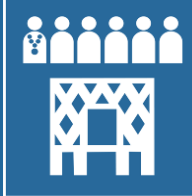
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)

De Veiligheidsregio Hollands Midden behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en rampenbestrijding. Daarnaast realiseert het een gecoördineerde inzet van de bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering de leges voor de uitvoering van bijzondere wetten ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van een aanvraag en het verstrekken van bijvoorbeeld een terrasvergunning of het houden van een evenement.

3.7 Bestuur en organisatie

Lasten x € 1.000
31.951

Baten x € 1.000
5.371

Percentage van totale uitgaven
11%

Waar staat het programma voor?

De gemeente Gouda staat met twee benen in de stad, werkt volop samen met bewoners en biedt initiatieven de ruimte. Daarom wordt actief gewerkt aan het stimuleren van bewonersinitiatieven en (burger-)participatie.

Naast de samenwerking met de inwoners van de stad, behartigt Gouda haar belangen ook samen met de omliggende gemeenten, onder meer in de regio Midden-Holland en in samenwerking met Alphen aan den Rijn en Woerden.

Wat wil Gouda bereiken?

Ruimte voor initiatieven

De gemeente wil aansluiten bij wat de stad vraagt en bewonersinitiatieven krijgen daarom de ruimte. De Goudse wijkteams worden ondersteund in hun samenbindende rol. GoudApot krijgt de kans zich verder te ontwikkelen en zo breed mogelijk initiatieven te honoreren.

Regionale samenwerking

Steeds meer maatschappelijke vraagstukken vragen om een aanpak die de gemeentegrenzen overstijgt, denk aan opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, duurzaamheid, economie, natuur en toerisme of de inkoop van zorg. In de regio Midden-Holland is sprake van netwerksamenwerking tussen de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas. In 2019 hebben zij een nieuwe agenda voor regionale samenwerking opgesteld onder de noemer 'De kracht van Midden-Holland: de regio van verbinding'. In 2022 en de daaropvolgende jaren wordt deze agenda uitgevoerd.

Ook in de netwerksamenwerking met Alphen aan den Rijn en Woerden wordt gewerkt aan een nieuwe stip op de horizon: een meerjarige samenwerkingsagenda. Bovendien zal de uitvoering van de regiodeal bodemdaling de komende jaren een belangrijk thema zijn in de samenwerking.

Tot slot is regionale samenwerking belangrijk voor de versterking van kaas als streekproduct. Samen met Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard en Woerden en private partijen willen we Cheese Valley doorontwikkelen.

Wat zijn de belangrijkste indicatoren?

€ 220

GoudApot volledig benut

4

Raadsbrede samenwerking op 4 onderwerpen

3.7.1 Doelen en prestaties

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Ruimte voor initiatieven

Participatie en budgetten

Bewoners en andere belanghebbenden worden in een vroeg stadium betrokken bij nieuwe ontwikkelingen. Hierbij wordt duidelijk gecommuniceerd over de kaders en regels die laten zien wat de mogelijkheden zijn. De mogelijkheden – of het gebrek eraan - bepalen in belangrijke mate de trede van participatie. Het communicatiedoel is om met het juiste participatieniveau, de juiste boodschap en de juiste middelen met alle belanghebbenden in contact te komen.

Bewonersinitiatieven worden ondersteund vanuit de verschillende vakafdelingen. Om participatie te bevorderen wordt gezocht naar kansen om fysieke en sociale projecten met elkaar te verbinden, de betrokkenheid van bewoners te vergroten en de sociale samenhang in een wijk te stimuleren. De Omgevingswet kent een belangrijk participatie-element. De organisatie werkt er hard aan om dat goed in te bedden.

Gouda750 stimuleert de participatie door geld beschikbaar te stellen in het FondsGouda750. Dit zal in 2022 tot veel nieuwe initiatieven leiden en bewoners enthousiast maken om iets voor hun stad te doen. Ook binnen het Gouds Sportakkoord is een stimuleringsbudget beschikbaar om initiatieven te stimuleren.

Goudse wijkteams

De Goudse wijkteams ontvangen jaarlijks € 3.000 als werkbudget voor communicatie en kleine uitgaven.

Doorontwikkeling GoudApot

De gemeente bekijkt in goed overleg met GoudApot hoe het concept ieder jaar verder kan worden ontwikkeld. GoudApot bereikt een brede groep van oude en nieuwe initiatiefnemers. Het budget van € 220.000 wordt jaarlijks nagenoeg volledig besteed aan zeer diverse activiteiten. Het bestuur van GoudApot zoekt naar een goede manier om ruimte te geven aan zowel terugkerende activiteiten als aan nieuwe initiatieven. Activiteiten die georganiseerd worden voor de viering van Gouda 750 jaar worden in goede afstemming tussen GoudApot en het fonds Gouda750 behandeld.

Samenwerking met Gouda Bruist

Gouda Bruist biedt een platform en een netwerk aan iedereen die in de stad actief is. Ongeveer 2.000 leden zijn actief op goudabruist.nl en maken gebruik van de activiteitenagenda, de sociale kaart en het platform. Voor de gemeente ontwikkelt Gouda Bruist op een aantal thema's nieuwe ideeën en methoden om participatie te bevorderen.

Regionale samenwerking

Samenwerking Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden

De gemeenten Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden werken al geruime tijd samen in een netwerkconstructie. Eind 2016 verankerden zij diverse samenwerkingsafspraken in een bestuursakkoord met de provincie Zuid-Holland, onder meer op het terrein van bodemdaling, toerisme en vervoer en een jaar later vonden alle partijen elkaar bij de aanpak van diverse projecten in het kader van Gebiedsgericht werken. In 2019 is de samenwerking verder geïntensiveerd door de ondertekening en verdere invulling van een regiodeal bodemdaling samen met nog vijf andere overheden. In 2022 en verder zetten Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden weer volgende stappen. In elk geval werken ze aan een nieuwe, meerjarige agenda, als basis voor de samenwerking. Dit gebeurt in nauwe afstemming met de omliggende gemeenten.

Daarnaast zal de uitvoering van de regiodeal de komende jaren een belangrijk speerpunt blijven. Vanuit Gouda zijn twee specifieke projecten aangedragen, met als doel deze onder de vlag van de regiodeal uit te voeren, namelijk (1) het opzetten van een kennis- en expertisecentrum bodemdaling, waarbij de eerste stap is om een (sluitende) businesscase te maken en (2) het vervaardigen van een toolbox voor historische steden met een zakkende bodem. Over de voortgang in de uitvoering van alle projecten onder de regiodeal vindt periodiek overleg plaats met de Rijksoverheid.

Samenwerking Cheese Valley

Ook voor versterking van kaas als streekproduct is regionale samenwerking belangrijk. Samen met Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard en Woerden en private partijen wil Gouda Cheese Valley doorontwikkelen.

Samenwerking in de regio Midden-Holland

In de regio Midden-Holland is in 2021 het kernverhaal van Midden-Holland omschreven rond de kernthema's groeigebied, bereikbaarheid en economische vitaliteit. In 2022 staat het uitvoering geven aan de lobby voor deze drie kernthema's centraal alsmede het verder uitvoering geven aan de strategische agenda 'De kracht van Midden-Holland: regio van verbinding'

In deze agenda is een aantal inhoudelijke accenten en speerpunten benoemd.

1. Op weg naar 2050: regio Midden-Holland energieneutraal. Onder deze noemer wordt onder meer ingezet op een regionale energiestrategie, waarbij opgaven als de energietransitie, de ruimtelijke impact daarvan, klimaatadaptatie, duurzame opwekking van energie, circulaire economie alsmede een duurzame bebouwde omgeving en duurzame mobiliteit invulling krijgen.

2. Vitale regio en bereikbare woon- en werklocaties. Hierbij gaat het onder meer om het efficiënt verbinden van verschillende vervoerssystemen via openbaar vervoer, auto en fiets. In samenwerking met andere relevante partners, onder meer bij de provincie Zuid-Holland, wordt ingezet op diverse investeringen. Eén van de wensen is om een HOV-punt met P&R te realiseren (NS-station Gouweknoop) aan de westkant van Gouda, een traject dat een lange adem vergt, de samenwerking van veel partijen en genoeg financiële middelen. Ook zijn er ambities om te investeren in wegen om (ontwikkel)locaties goed bereikbaar te houden en in de versterking van de fietsinfrastructuur.
3. Toekomstbestendige economie. Een toekomstbestendige economie vraagt onder meer om een aantrekkelijk vestigings-, ondernemers- en kennisklimaat, de benodigde aandacht voor innovatie en goede samenwerkingsverbanden binnen en tussen de private en de publieke sectoren. Randvoorwaarden om dit te realiseren zijn onder meer een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en een regionale aanpak gericht op de detailhandel, bedrijventerreinen en kantoorpanden.
4. Voldoende en passende woningen van goede kwaliteit. In de regio Midden-Holland liggen kansen om een substantiële bijdrage te leveren aan de regionale, maar ook bovenregionale woningbouwopgave van de provincie Zuid-Holland. De inzet is de woningvoorraad dusdanig te vergroten dat deze voorraad in 2050 op orde is, rekening houdend met de demografische ontwikkelingen. Het gaat daarbij niet alleen om een kwantitatieve opgave, maar ook in kwalitatieve zin met passende woningen die betaalbaar zijn voor starters, duurzaam, geschikt voor de combinatie wonen-zorg en waar ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen, en dat in een kwalitatief hoogwaardige woon- en leefomgeving.

Toekomstvisie

In 2018 besloot de gemeenteraad van Gouda tot de start van een traject om te komen tot een toekomstvisie voor Gouda, een beeld van Gouda in 2030, bedoeld om te inspireren, richting te geven en als basis te dienen voor toekomstig handelen. In 2019 is deze visie opgeleverd en vastgesteld, onder de noemer 'Gouda ligt goed'. De Toekomstvisie is een leidraad in de strategische keuzes die de gemeente maakt. In deze visie is ook een paragraaf opgenomen over regionale samenwerking (paragraaf 5 van deel II), met als titel 'groter denken en positie kiezen'. Deze paragraaf zal nader geconcretiseerd worden. Dat betekent onder meer dat een verkenning plaatsvindt naar nieuwe mogelijke strategische allianties op grond van inhoudelijke opgaven.

Raadsbrede samenwerking

De volgende onderwerpen worden in 2022 raadsbreed opgepakt:

- Energietransitie (bestaande bouw);
- Klimaatadaptatie (water en groen);
- Omgevingswet en omgevingsvisie;
- Gouda 750 jaar.

Samen met de raad wordt gewerkt aan raadsbrede werken in de stad Gouda volgens de door de raad vastgestelde startnotitie met de doelen en uitgangspunten. De intentie van raadsbrede werken is om meer betrokkenheid en draagvlak voor het democratisch proces en de besluitvorming te creëren en als college en raad samen met de stad op te trekken.

3.7.2 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Taakveld	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland	Streefwaarde
	Wettelijke indicatoren op basis van eigen bronnen					
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2019	n.v.t.		Hier wordt niet op gestuurd.
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021	6,73		Hier wordt niet op gestuurd.
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2019	€ 596		Hier wordt niet op gestuurd.
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2019	22%		20%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	2022	7,1%		Hier wordt niet op gestuurd.

Tekstuele toelichting op de indicatoren

Indicator	Toelichting
Formatie	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de gemeente voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In Gouda is dit niet van toepassing omdat de gemeente niet werkt met het principe van toegestane formatie.
Bezetting	Het geraamde werkelijk aantal fte's van het ambtelijk apparaat van de gemeente dat werkzaam is op peildatum 1 januari van het begrotingsjaar (Het is niet gebruikelijk de werkelijke bezetting voor een toekomstig begrotingsjaar in te schatten. Voor de begroting 2021 wordt gerekend met de bezetting van 1 januari 2020).
Apparaatskosten	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Indicator	Toelichting
Externe inhuur	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de gemeente in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces in verhouding tot het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves) volgens de begroting.

3.7.3 Wat gaat het kosten?

3.7.3.1 Overzicht exploitatie

Programma 7 Bestuur en organisatie

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten	31.951	31.452	31.406	31.387
Baten	-5.371	-5.371	-5.371	-5.371
Saldo van lasten en baten	26.580	26.081	26.035	26.016
Toevoegingen aan reserves (lasten)	557	557	557	557
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-664	-664	-664	-664
Saldo mutaties reserves	-107	-107	-107	-107
Resultaat	26.473	25.974	25.928	25.909

3.7.3.2 Toelichting op de exploitatie

De 3e begrotingswijziging 2021 heeft geleid tot de volgende mutaties (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2e ijkmoment 2021 voortgang 2021	879	1203	1189	1184
0.1 Bestuur	-51	-50	-50	-50
0.2 Burgerzaken	113	172	157	152
0.4 Overhead	817	1081	1082	1082
Budgetneutraal	25	25	25	25
0.4 Overhead	25	25	25	25
Kadernota 2022	-50	-40	-35	-35
0.1 Bestuur	-50	-40	-35	-35
Totaal	854	1.188	1.179	1.174

3.7.3.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
0.1 Bestuur	4.696	4.656	4.649	4.647
0.2 Burgerzaken	1.175	1.116	1.131	1.136
0.4 Overhead	20.709	20.309	20.255	20.233
Totaal	26.580	26.081	26.035	26.016

3.7.3.4 Investerings

Investerings op basis van jaar gereed (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Automatisering 2022	600	0	0	0
Automatisering 2023	0	480	0	0
Automatisering 2024	0	0	387	0
Automatisering 2025	0	0	0	707
Automatisering 2026	0	0	0	0
AV middelen (MIVOP 2025)	0	0	0	450
MIVOP 2022	0	0	0	0
Vervanging paternosterkasten 2022	0	0	0	0
Totaal	600	480	387	1.157

3.7.4 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Regio Midden-Holland (RMH)

In de Regio Midden-Holland werken de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas samen. Daar ligt een formele gemeenschappelijke regeling aan ten grondslag, maar in de praktijk heeft de samenwerking een netwerk-karakter.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de publieksleges ter dekking van de kosten voor de door burgerzaken diverse geleverde diensten.

3.7.5 Overhead

3.7.5.1 Inleiding

Het BBV schrijft voor dat in het programmaplan een overzicht van de overhead wordt opgenomen. Doordat de overhead in een apart overzicht verantwoord wordt, ontstaat beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en het halen van haar doelstellingen. Het idee is dat de begroting transparanter wordt en dat de raad beter kan sturen op de kosten van overhead. Daarnaast kan door het hanteren van een eenduidige systematiek een betere vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Deze kosten worden verantwoord op het taakveld Overhead. De kosten van personeel (en goederen en diensten) in het primaire proces worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

Vanwege administratief technische redenen heeft de gemeente ervoor gekozen de overhead in de programmabegroting 2019-2022 onderdeel uit te laten maken van programma 7 Bestuur en organisatie.

3.7.5.2 Toelichting op de overhead

Voorbeelden van kosten die tot de overhead worden gerekend zijn de salarislasten van leidinggevenden en van medewerkers van de afdeling financiën. Ook de exploitatielasten van het Huis van de Stad maken deel uit van de overhead.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, worden de overheadkosten centraal begroot. Voorheen werden deze kosten verdeeld over de programma's en niet apart inzichtelijk gemaakt.

Het saldo van de overheadkosten (inclusief het bedrag dat is toegerekend aan externe kostendragers) komt in 2022 uit op € 20,4 miljoen en is daarmee 6,93% van de totale lasten (inclusief reserves) van de begroting.

Voor het specificeren van de overheadkosten hanteert de gemeente Gouda een indeling in elf onderdelen.

Onderdeel	Toelichting
Directie	Kosten van de 3 directieleden en de bijbehorende management ondersteuning.
Primaire proces	Loonkosten van het personeel die niet direct aan een taakveld kunnen worden toegerekend, zoals alle leidinggevenden in het primaire proces en ondersteuning in het primaire proces (managementassistenten en administratieve medewerkers).
Bestuursondersteuning en Communicatie	Kosten die worden ingezet ten behoeve van de interne en externe communicatie en de bestuursondersteuning.
Concernstaf	Kosten die gemaakt worden ten behoeve van interne controle en advies.
Informatisering en Automatisering	Kosten die gemaakt worden voor het aanschaffen van hardware- en software, licenties, onderhoud, systeem- en netwerk beheer, helpdesk, applicatiebeheer en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Ook vallen hier de telefoonkosten, de kopieerkosten en de kosten van DIV onder. Hiervoor zijn alle automatisering en ICT kosten doorgelopen en indien van toepassing direct toegerekend aan een taakveld. De overgebleven kosten zijn verantwoord onder overhead.
HRM	Kosten die gemaakt worden voor het personeelsbeheer, zoals de salariskosten van de HRM-medewerkers, de kosten van het personeelssysteem, concern brede opleidingskosten en trainingen, werving en selectie, arbodienst, OR, detachering en kosten organisatieontwikkeling.
Huisvesting	Kapitaallasten en onderhoud die betrekking hebben op het Huis van de Stad, alsmede waterverbruik, energiekosten, schoonmaakkosten, beveiliging en het onderhoud binnen het Huis van de Stad.
Facilitaire zaken	Kosten die betrekking hebben op het callcentrum, catering/ kantine, en portokosten.
Financiën	Kosten voor het voeren van de administratie, de planning- en controlfunctie en adviesfunctie op het gebied van financiën, treasury en fiscale zaken.

Onderdeel	Toelichting
Inkoop	Kosten die worden gemaakt t.b.v. inkoop, waaronder ondersteuning aanbestedingen, ontwikkelen contractenbank en contractmanagement en de verzekeringen.
Juridische Zaken	Kosten die betrekking hebben op juridische zaken, zoals juridische advieskosten, proceskosten en schadevergoeding.

In het BBV is voor de grondexploitatie, investeringen en voorzieningen een uitzondering gemaakt voor wat betreft het centraal begroten en verantwoorden van overheadkosten. Deze uitzondering is gemaakt omdat het niet toerekenen van de overhead zou leiden tot een nadelig resultaat. De jaarlijkse last zou dan namelijk ineens ten laste van het begrotingsresultaat moeten worden gebracht in plaats van deze toe te rekenen aan het grondbedrijf, de onderhoudsvoorzieningen en de investeringen. De overhead die door wordt berekend aan deze externe kostendragers bedraagt € 4,3 miljoen.

Toerekening overhead aan heffingen en tarieven

Doordat de overhead sinds de BBV-wijziging op een apart overzicht wordt verantwoord en niet worden doorbelast aan de producten in het primaire proces, ontstaat een beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten binnen de programma's. Dit betekent niet dat de overhead buiten beschouwing wordt gelaten bij de berekening van de heffingen en tarieven. Deze wordt namelijk extracomptabel (buiten de boekhouding om) berekend ten behoeve van de tariefstelling en om aan te tonen dat de gemeente met deze heffingen geen winst maakt. De toegerekende overhead aan de heffingen en tarieven maken onderdeel uit van de in dit onderdeel gepresenteerde kosten van overhead.

3.7.5.3 Specificatie overhead

De specificatie van de lasten en baten van overhead leidt tot de volgende overzichten.

Verdeling van de lasten van de overhead over de afdelingen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Beheer Openbare Ruimte	-69	-68	-68	-68
Bestuurs- en Managementondersteuning	1.337	1.337	1.337	1.337
Concernstaf	626	626	626	626
Cultuur, Vastgoed en Ontwikkeling	2.403	2.412	2.411	2.411
Directie Algemeen	299	296	296	296,232
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	679	646	617	617
Facilitaire Zaken	2.404	2.543	2.543	2.542
Financiën	626	641	652	657
Human Resource Management	2.268	2.288	2.288	2.288
Informatievoorziening en Automatisering	7.893	7.708	7.687	7.672
Maatschappelijk Beleid	219	219	221	221
Projecten Openbare Ruimte	657	248	248	247
Regionale Dienstverlening Sociaal Domein	1.081	1.081	1.081	1.081
Ruimtelijk Beleid en Advies	368	368	368	368
Services	1.546	1.604	1.590	1.585
Stadstoezicht	95	93	93	93
Veiligheid en Wijken	149	149	149	149
Zorg en Ondersteuning	258	258	258	258
Centraal Juridische Afdeling	1.438	1.427	1.427	1.423
Werk en Financiën	260	260	260	260
Opgroeien en Start Arbeidsmarkt	299	299	299	299
Directie Ruimtelijke Ordening	163	163	163	163
Programmaorganisatie Control en Info Sociaal Domein	0	0	0	0
Totaal lasten	24.999	24.599	24.546	24.524

Verdeling van de baten van de overhead over de afdelingen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Bestuurs- en Managementondersteuning	0	0	0	0
Cultuur, Vastgoed en Ontwikkeling	-171	-171	-171	-171
Facilitaire Zaken	-534	-534	-534	-534
Human Resource Management	0	0	0	0
Informatievoorziening en Automatisering	-2.638	-2.638	-2.638	-2.638
Maatschappelijk Beleid	-18	-18	-18	-18
Regionale Dienstverlening Sociaal Domein	-799	-799	-799	-799

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Ruimtelijk Beleid en Advies	0	0	0	0
Veiligheid en Wijken	-103	-103	-103	-103
Centraal Juridische Afdeling	-27	-27	-27	-27
Werk en Financiën	0	0	0	0
Totaal baten	-4.290	-4.290	-4.290	-4.290

3.7.5.4 Overheadpercentage

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moeten worden opgenomen in de begroting. Deze indicator drukt de totale overheadkosten uit in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Totale overheadkosten (programma totaal)	24.999	24.599	24.546	25.524
Toerekening externe kostendragers	-4.290	-4.290	-4.290	-4.290
Totale overheadkosten (excl. toerekening)	20.709	20.309	20.256	21.234
Totale lasten (excl. toevoegingen aan reserves)	290.389	280.623	284.916	274.511
Berekend overheadpercentage	7,13%	7,24%	7,11%	7,74%

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Lasten x € 1.000

5.126

Baten x € 1.000

200.759

Percentage van totale uitgaven

2%

Waar staat het programma voor?

In de zeven programma's van deze begroting zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, de algemene belastingen, de financiering, onvoorzene uitgaven en stelposten en ook de vennootschapsbelasting. Deze komen aan bod in dit onderdeel Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (zoals OZB, precariobelasting). Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en doelstellingen. Daarom bevat dit onderdeel van de begroting geen overzicht met indicatoren.

De toelichting is opgebouwd aan de hand van de diverse taakvelden die binnen dit onderdeel worden verantwoord. In lijn met voorgaande jaren worden de volgende algemene dekkingsmiddelen onderscheiden:

- financiering/treasury;
- lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- overige baten en lasten.

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Op het taakveld treasury worden het renteresultaat en het resultaat op deelnemingen verantwoord.

Het renteresultaat wordt ook wel aangeduid als het saldo van de financieringsfunctie. Dit geeft het saldo weer tussen enerzijds:

- de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken kortlopende middelen zoals kasgeld en middelen in rekening-courant en
- de ontvangen rente (baten) over de uitzettingen, zoals deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen en anderzijds de rente die wordt doorberekend aan de producten, de investeringen en de grondexploitaties.

Het resultaat op deelnemingen bestaat uit ontvangen dividend van aandelen BNG. Cyclus en Oasen keren geen dividend uit. Naast dividend worden op deze post ook de ontvangen garantiepremies op verstrekte borgstellingen verantwoord.

Tot slot worden de kapitaallasten (rentelasten) voor deelnemingen in het aandelenkapitaal van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Cyclus N.V. en Oasen hier verantwoord.

Per saldo resteert een voordelig resultaat op het taakveld treasury van ongeveer € 1,6 miljoen in 2022. In de daaropvolgende jaren stijgt dit voordelig resultaat jaarlijks met ongeveer € 0,5 miljoen met de aantekening dat het rentepercentage waartegen mag worden doorberekend aan producten, investeringen en grondexploitaties op grond van regelgeving wellicht op enig moment moet worden verlaagd. Hierdoor zal het resultaat op taakveld treasury lager worden. Indien dit zich voordoet heeft dit weinig tot geen begrotingsconsequenties omdat dan de producten, de investeringen en de grondexploitaties minder rente doorbelast krijgen.

3.8.3 Toelichting op algemene dekkingsmiddelen

Mutaties reserves

De bij dit onderdeel geraamde onttrekkingen zijn grotendeels een gevolg van de besluitvorming over de aanwending van de reserve sociaal domein en de algemene reserve.

Resultaat van de rekening (baten/lasten)

Dit taakveld toont in feite het begrotingssaldo, na alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het begrotingssaldo kent het volgende meerjarige verloop.

Bedragen * € 1.000	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo	-4.041	1.684	3.184	4.159

Het saldo wordt administratief technisch in 2022 onttrokken en in 2023, 2024 en 2025 toegevoegd aan de algemene reserve.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De onroerende zaakbelasting (OZB) is een belasting die gemeenten mogen heffen over woningen en niet-woningen. De OZB maakt onderdeel uit van de groep lokale heffingen (rioolheffing, OZB, afvalstoffenheffing, leges, parkeeropbrengsten, precariobelasting, hondenbelasting, havengelden, staangelden, marktgelden en toeristenbelasting) en genereert voor de gemeente Gouda binnen de lokale heffingen de op een na hoogste belastingopbrengst. De OZB kan worden gesplitst in een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De aanslagen OZB worden berekend op basis van de waarde van de onroerende zaken. Deze waardering dient de gemeente uit te voeren op grond van de [Wet waardering onroerende zaken](#) (Wet WOZ).

Het tarief voor de heffing van de OZB wordt jaarlijks gewijzigd. De aanslag OZB wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van de Wet WOZ wordt vastgesteld. Voor het jaar 2022 worden de onroerende zaken gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2021.

Aan de lastenkant worden kosten geraamd voor het innen van de opgelegde belastingen, de zogenaamde perceptiekosten. Feitelijk zijn dit alle personele en materiële kosten die verband houden met de oplegging, inning, afhandeling van bezwaarschriften en de kosten van de uitvoering van de Wet WOZ.

Parkeerbelastingen

Tot dit taakveld behoren de heffing en invordering van parkeerbelasting, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten uit boetes. In Gouda zorgen met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad en de stationsparkeergarage voor jaarlijkse inkomsten.

Overige belastingen

Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, zoals de precariobelasting en de hondenbelasting.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De (algemene) uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De hoogte van de algemene uitkering wordt bepaald op basis van objectieve maatstaven zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, het aantal woonruimten en andere sociale en fysieke kenmerken van de gemeente. Naast de algemene uitkering komen uit het gemeentefonds ook decentralisatie-uitkeringen, integratie-uitkeringen en suppletie-uitkeringen, die allemaal hun eigen specifieke basis hebben.

De hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de periode 2022-2025 is gebaseerd op informatie uit de meicirculaire gemeentefonds 2021. De raad is met de raadsmemo van 29 juni 2021 geïnformeerd over de uitkomsten van deze circulaire.

De fondsbeheerders hebben de eerder beoogde ingangsdatum van 1 januari 2022 voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds losgelaten. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling - voorzien per 1 januari 2023 - is aan het nieuwe kabinet. Na definitieve besluitvorming vindt zo spoedig mogelijk de verwerking in een circulaire van het gemeentefonds plaats. De herverdeeffecten zullen op dat moment definitief worden bepaald.

Over de resultaten van de septembercirculaire 2021 wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd. De uitkomsten worden bij de eerstvolgende begrotingswijziging verwerkt.

Overige baten en lasten

Binnen dit taakveld presenteert de gemeente de algemene lasten en baten, de post onvoorziene uitgaven algemeen en de stelposten voor nog toe te wijzen middelen. Binnen dit taakveld staan ook de loonkosten voor bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorziene uitgaven

Wettelijk is voorgeschreven dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven is opgenomen. Er zijn geen voorschriften, of normen, over de omvang hiervan. Het is aan de raad om aan te geven welke omvang hij nodig acht. De raming voor 2022 bedraagt € 151.000. Dit is het totaalbedrag dat beschikbaar is voor alle programma's tezamen, dat onder voorwaarden (onvoorzien, onvermijdbaar, onuitstelbaar) kan worden aangewend. De hoogte van de onvoorziene uitgaven is trouwens niet bedoeld om omvangrijke afwijkingen binnen de begroting op te vangen. Daarvoor dient de beschikbare weerstandscapaciteit.

Stelposten

Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemeen beeld, maar nog niet zijn uitgewerkt of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Het is wenselijk zo min mogelijk met stelposten te werken.

Binnen de begroting van Gouda zijn de volgende stelposten verwerkt:

- Stelposten loon- en prijscompensatie: De inkomsten uit het gemeentefonds worden weergegeven in zogenaamde lopende prijzen. Dat betekent dat rekening is gehouden met de verwachte toekomstige cumulatieve loon- en prijsstijgingen. De loon- en prijsgevoelige budgetten in de Goudse begroting worden in 2022 verhoogd met de 1,2% voor loongevoelige budgetten en 1,4% voor prijsgevoelige budgetten.
- Stelpost uitbreiding Westergouwe: Op basis van eerdere ramingen van de gevolgen van de bouwactiviteiten in Westergouwe voor de opbrengsten OZB en de uitkering uit het gemeentefonds is ook een (stel)post opgenomen ter dekking van hogere lasten voor de gemeente.
- Stelpost taakmutaties uitkering gemeentefonds: De taakmutaties die genoemd worden in circulaire van het gemeentefonds worden in afwachting van nadere inhoudelijke en financiële onderbouwing geraamd op een afzonderlijke post in de begroting. Voor 2022 en verder kunnen nog middelen worden bestemd met betrekking tot onder andere de

nieuwe wetten Wet inburgering en Wet open overheid en ook voor "antidiscriminatievoorziening" en prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg.

Alle bedragen in onderstaande tabel zijn positief. Dat betekent dat de middelen beschikbaar zijn voor besteding.

Stelposten

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stelposten loon- en prijscompensatie	0	2.711	4.569	7.023
Stelpost uitbreiding Westergouwe	404	404	393	380
Stelpost taakmutaties uitkering gemeentefonds	562	574	585	587
Totaal	966	3.689	5.547	7.610

Als onderdeel van de algemene baten en lasten is ook de reeds gerealiseerde en verwachte winstuitkering geboekt van het Bedrijfschap Regio Gouda (BRG) met betrekking tot Gouwe Park. De BRG heeft besloten tot een fysieke winstuitkering aan de drie deelnemende gemeenten in de jaren 2020 (€ 1 miljoen), 2021 (€ 1 miljoen) en 2022 (ongeveer € 1,9 miljoen). Conform het besluit van het algemeen bestuur wordt het BRG 31 december 2022 opgeheven.

Vennootschapsbelasting

Overheden vallen onder de vennootschapsbelastingplicht. Over de winst die zij met ondernemingsactiviteiten hebben behaald, moeten zij vennootschapsbelasting (VPB) betalen.

De gemeente Gouda verwacht op basis van de huidige inzichten dat de activiteiten Straatparkeren, Parkeergarage, reclame, bedrijfsafval en opbrengsten restafval (PMD, ijzer, glas) door de ondernemerspoort gaan:

- voor het Straatparkeren kan een vrijstelling worden toegepast, waardoor geen VPB-druk ontstaat;
- voor de overige activiteiten geldt geen vrijstelling en is de geraamde vennootschapsbelasting € 130.000 voor 2022 en € 402.500 voor de periode 2023-2025.

3.8.4 Wat gaat het opleveren?

3.8.4.1 Overzicht exploitatie

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Lasten	5.126	6.054	9.024	11.931
Baten	-200.759	-193.169	-195.618	-198.449
Saldo van lasten en baten	-195.633	-187.115	-186.594	-186.518
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.800	0	0	200
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	1.800	0	0	200
Resultaat	-193.833	-187.115	-186.594	-186.318

3.8.4.2 Toelichting op de exploitatie

Uit de 3e begrotingswijziging 2021 zijn de volgende mutaties opgenomen (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
2e ijkmoment 2021 voortgang 2021	3.555	4.244	3.210	3.504
0.10 Mutaties reserves	215	1.231	101	101
0.5 Treasury	479	181	287	586
0.61 OZB woningen	327	327	327	327
0.62 OZB niet-woningen	677	677	677	677
0.63 Parkeerbelasting	-1	-1	-1	-1
0.64 Belastingen overig	-36	-36	-36	-36
0.8 Overige baten en lasten	1.894	1.865	1.855	1.850
Budgetneutraal	499	399	399	399
0.8 Overige baten en lasten	499	399	399	399
Meicirculaire 2021	1.792	1.059	926	459
0.61 OZB woningen	-3	1	5	20
0.62 OZB niet-woningen	-8	-10	-11	-2
0.64 Belastingen overig	-1	-1	-2	-1
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	1.561	883	910	682
0.8 Overige baten en lasten	243	186	24	-240
Resultaat 3e raadswijziging 2021	733	-2.188	-1.767	-1.208

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
0.11 Resultaat vd rekening baten/lasten	733	-2.188	-1.767	-1.208
Kadernota 2022	0	0	0	-200
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	-200
Totaal	6.579	3.514	2.768	2.954

3.8.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit onderdeel van de begroting. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
0.10 Mutaties reserves	-1.235	-305	538	1.225
0.11 Resultaat vd rekening baten/lasten	-4.041	1.684	3.184	4.196
0.5 Treasury	-2.295	-2.860	-3.338	-3.831
0.61 OZB woningen	-8.496	-8.625	-8.760	-8.901
0.62 OZB niet-woningen	-8.265	-8.388	-8.516	-8.650
0.63 Parkeerbelasting	-3.969	-3.979	-3.979	-3.979
0.64 Belastingen overig	-407	-420	-428	-437
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	-166.283	-167.854	-171.187	-174.481
0.8 Overige baten en lasten	-641	3.633	5.893	8.341
Totaal	-195.632	-187.114	-186.593	-186.517

3.8.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de publieksleges ter dekking van de kosten voor de door burgerzaken diverse geleverde diensten.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De gemeente Gouda heeft 82.446 aandelen BNG à € 2,50 nominaal van de in totaal 55.690.720 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan de BNG. De betrokkenheid van de BNG bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen beperkt zich tot de dividenduitkering die als algemeen dekkingsmiddel wordt gebruikt. Voor 2022 en verder wordt uitgegaan van een jaarlijkse dividenduitkering van € 100.000.

Oasen

De gemeente Gouda heeft 72 aandelen Oasen à € 455,00 nominaal van de in totaal 2.500 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan Oasen. De betrokkenheid van Oasen bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen is gering. Oasen keert geen dividend uit en levert in dit verband geen bijdrage aan de algemene dekkingsmiddelen.

4 Beleidsbegroting: paragrafen

4.1 Lokale heffingen

4.1.1 Inleiding

Lokale heffingen zijn een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten.

Heffingssoorten

Er is onderscheid tussen belastingen, rechten en bestemmingsheffingen.

- Belastingen zijn verplichte bijdragen aan de gemeente waar geen directe tegenprestatie tegenover staat. De opbrengst van de gemeentelijke belastingen gaan naar de algemene middelen.
- Rechten zijn vergoedingen voor kosten die verband houden met een individuele dienst, zoals het verstrekken van een vergunning. De opbrengst mag niet meer dan 100 procent kostendekkend zijn.
- Bestemmingsheffingen zijn vergoedingen die een gemeente vraagt voor het beschikbaar stellen/onderhouden van een collectieve voorziening. De opbrengst mag niet meer dan 100 procent kostendekkend zijn.

Lokale heffingen Gouda

Gouda kent de volgende lokale heffingen.

- Belastingen: onroerende zaakbelastingen (OZB), hondenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting en precariobelasting.
- Rechten: Leges, marktgelden, havengelden, staangelden.
- (Bestemmings)heffingen: rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsrechten.

Deze paragraaf geeft informatie over het beleid en de ontwikkeling van de tarieven van de diverse lokale heffingen en de consequenties daarvan voor de inwoners en bedrijven. Ook wordt in deze paragraaf ingegaan op de kostendekking van de diverse gemeentelijke heffingen; de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges. De consequenties van het beleid voor de belastingverordeningen worden nader uitgewerkt in het belastingvoorstel dat in de raadsvergadering van december wordt behandeld.

De Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) verzorgt voor Gouda de heffing en de invordering van de lokale belastingen en heffingen. Ook bepaalt de BSGR de hoogte van de WOZ-waarde voor alle onroerende zaken in onze gemeente. Meer informatie over de BSGR is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen en op de website van de BSGR.

4.1.2 Beleid en belangrijkste wijzigingen in 2022

Algemeen

De uitgangspunten voor de tarieven zijn gebaseerd op het Coalitieakkoord 2018-2022. Het streven is om de OZB met niet meer te laten stijgen dan het inflatiepercentage. Daarnaast is het streven om Gouda binnen de top 25 van duurste gemeente te laten zakken. In 2021 zijn de tarieven OZB voor huiseigenaren opgetrokken naar het landelijk gemiddelde. De meeropbrengst van 1 miljoen is benut ter dekking van de extra kosten voor jeugdhulp en Wmo. De rioolheffing is verlaagd in 2021.

Tariefontwikkeling

Zoals verwoord in de kadernota 2022-2025 wordt bij het bepalen van de opbrengsten 2022 rekening gehouden met een inflatiepercentage van 1,4% (op basis van de meicirculaire 2021. In 2021 betrof dit percentage 1,8%). In 2021 zijn de tarieven voor rioolheffing verlaagd. In 2022 stijgen de tarieven voor rioolheffing niet (dus ook geen ophoging met het inflatiepercentage). De afvalstoffenheffing stijgt om de heffing kostendekkend te houden. Het vaste tarief afvalstoffenheffing wordt opgehoogd met € 38,50. Dit is inclusief het inflatiepercentage van 1,4%.

Woonlasten (lokale lastendruk)

De woonlasten bestaan uit de onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De woonlasten worden berekend voor een eigenaar of huurder van een woning die de woning bewoont met meerdere personen. Op verzoek van de auditcommissie zal bij de behandeling van de begroting een separaat toelichtend memo over de financiering van de onderhoudswerkzaamheden aan en investeringen in het riool worden verstrekt.

In 2022 stijgen de woonlasten voor de eigenaar-gebruiker van een woning met een WOZ-waarde van € 245.000 (gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Gouda in 2021) met 4,01%. De woonlasten voor de huurder stijgen in 2022 met 6,96%.

Corona

Om ondernemers financieel te ondersteunen zijn in 2020 en 2021 de tarieven toeristenbelasting en precario terrassen en uitstallen van goederen op 0 vastgesteld. Met ingang van 2022 worden deze tarieven weer geheven (tarief 2020; + 1,8 % (inflatie 2021) + 1,4 % (inflatie 2022)).

Precariobelasting

Vanaf 2022 is het niet meer mogelijk om precariobelasting te heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Zie verder paragraaf 4.1.3. onder 'precariobelasting'

4.1.3 Beleidsuitgangspunten gemeentelijke heffingen in 2022

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Onroerende zaakbelastingen worden betaald door eigenaren en/of gebruikers van onroerende zaken zoals woningen, bedrijfspanden en grond. De opbrengsten van de OZB gaan naar de algemene middelen.

De ozb- opbrengst wordt opgehoogd met het inflatiepercentage van 1,4%. Gouda volgt daarmee de indexatie op basis van 'prijsoverheidsconsumptie' op. Wat dat betekent voor de hoogte van de tarieven is onder andere afhankelijk van de waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen.

De heffingsmaatstaf van de onroerende zaakbelastingen is de WOZ-waarde van de woning/niet-woning. Er wordt belasting geheven naar een percentage van deze vastgestelde WOZ-waarde. De WOZ-waarde wordt jaarlijks opnieuw bepaald. Zodra de nieuwe WOZ-waarden voor 2022 (peildatum 1-1-2021) bekend zijn, zal bij het tarievenvoorstel Belastingverordening (na vaststelling van de begroting) het definitieve belastingtarief hierop worden aangepast.

Voor de objecten die de gemiddelde waardeontwikkeling volgen zal de OZB-aanslag 2022 dus met ongeveer 1,4% stijgen.

Reinigingsheffingen

Afvalstoffenheffing is een heffing voor huishoudens waar de gemeente de plicht heeft om huisvuil op te halen. Met de opbrengst wordt de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval bekostigd. Het tarief voor afvalstoffenheffing bestaat uit een vast tarief (voor 2022 bepaald op 299,50) en een variabel tarief. Het variabele deel van de afvalstoffenheffing 2022 is afhankelijk van het aantal maal door huishoudens aangeboden restafval in 2021. Het tarief is € 1,50 per 60 liter restafval. Het aanvragen van kwijschelding is mogelijk. Tevens is er evenals de voorgaande jaren een mogelijkheid tot vrijstelling indien als gevolg van een medische aandoening sprake is van extra veel afval. Bij de vaststelling van de Verordening Reinigingsheffingen 2022 (raadsbehandeling in december 2021) worden de definitieve tarieven 2022 vastgesteld.

Reinigingsrecht is een heffing voor bedrijven die hun afval bij het huishoudelijk afval mogen aanbieden. Bedrijven mogen afval aanbieden dat qua samenstelling en hoeveelheid vergelijkbaar is met huishoudelijk afval. Het tarief betreft een tarief per aanbieding. Kwijschelding is niet mogelijk.

De reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) worden bepaald op basis van actuele berekeningen van kosten en opbrengsten met als uitgangspunt kostendekkende tarieven. In 2022 is een tariefsverhoging (naast de ophoging met het inflatiepercentage) noodzakelijk omdat de kosten voor het verwerken van de afvalstoffen stijgen.

Rioolheffingen

Rioolheffing is een heffing voor huishoudens en bedrijven die water direct of indirect op de gemeentelijke riolering afvoeren. Rioolheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengsten worden dan ook alleen gebruikt om de kosten te dekken die samenhangen met de wettelijke zorgplicht die de gemeente heeft voor de afvoer van afvalwater, de afvoer van regenwater en het beheer van het grondwaterpeil.

De heffing bestaat uit 2 soorten; een eigenaren- en een gebruikersdeel. Eigenaren betalen een vast bedrag per perceel. Gebruikers betalen een bedrag op basis van het aantal kubieke meters water dat vanuit een perceel wordt afgevoerd. Het gebruikersdeel wordt vermeerderd indien meer dan 400m3 water vanuit een perceel wordt afgevoerd.

De tarieven voor de rioolheffing zijn gebaseerd op het GRP 2019-2023. De rioolheffing voor 2022 wordt vervolgens bepaald op basis van actuele berekeningen baten en lasten. Gebaseerd op de actuele berekening worden de rioolheffingen 2022 niet verhoogd en blijven hetzelfde als de tarieven van 2021.

Marktgeden

Marktgeden worden geheven voor alle week- en dagmarkten in de gemeente. Er zijn tarieven voor een vaste standplaats en een dagplaats gedifferentieerd naar een tarief voor de zaterdagmarkt en een tarief voor de dinsdag, woensdag of donderdagmarkt. Belastingplichtigen betalen een bedrag op basis van de plaats (m2) die wordt ingenomen. De opbrengsten van deze belasting worden onder andere ingezet voor het onderhoud van de markt, daarbij valt te denken aan het reinigen van het marktterrein, dagelijks toezicht op de markt door de marktmeester en energie- en watervoorzieningen.

De tarieven van de marktgeden worden opgehoogd met het inflatiepercentage van 1,4%.

In 2021 is de opbrengst voor marktgeden naar beneden bijgesteld. In verband met de maatregelen rondom corona kon de non food sector een aantal maanden geen gebruik maken van de markt. Daarom is voor deze ondernemers een hardheidsclausule toegepast en zijn geen marktgeden geheven. Voor het opmaken van de begroting 2022 gelden deze coronamaatregelen vanaf 2022 niet meer, zodat de begrote opbrengst weer in lijn ligt met de jaren vóór 2021.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een belasting voor uitbaters van overnachtingsmogelijkheden zoals hotels en bed & breakfast. Er wordt een bedrag per overnachting betaald. De opbrengsten van deze belasting worden ingezet voor stadsmarketing en toerisme.

De raad heeft op 28 oktober 2020 besloten om de belastingtarieven van de toeristenbelasting voor 2020 en 2021 op € 0,00 vast te stellen. Dit besluit is genomen om ondernemers te ondersteunen bij de gevolgen van de coronamaatregelen. In 2022 wordt het belastingtarief van **2020** naast een ophoging met het inflatiepercentage van 2022 (1,4%) opgehoogd met het inflatiepercentage van 1,8 % (2021).

In 2022 krijgen de ondernemers aan het begin van het jaar een voorlopige aanslag. Deze mag in meerdere maandelijkse termijnen worden betaald. De definitieve aanslag volgt na afloop van het belastingjaar.

Per 1 januari 2021 kunnen gemeenten in hun huisvestingsverordening instrumenten opnemen voor het toezicht op en de handhaving van de ongewenste neveneffecten van de toeristische verhuur van woonruimte. Een van die instrumenten is een registratieplicht voor toeristische verhuur. Op 30 juni heeft de raad besloten een registratieplicht voor toeristische verhuur op te nemen, waardoor registratie vanaf 1 januari 2022 mogelijk is. Met de invoering van een registratieplicht voor toeristische verhuur kan een verhuurder niet langer vrijblijvend via bijvoorbeeld een digitaal platform zijn woning voor toeristisch gebruik aanbieden. Door invoering van een registratieplicht krijgt de gemeente dit in beeld. Dat is van belang om te kunnen beoordelen of het niet te veel druk op de woningmarkt geeft, om (brand)veiligheidseisen te kunnen handhaven en om toeristenbelasting te innen (gelijk speelveld).

Precariobelasting

Precariobelasting is een belasting voor personen of bedrijven die voorwerpen hebben onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorwerpen waarvoor de gemeente Gouda precariobelasting heft zijn onder andere bouwmaterialen, terrassen, en winkelluitstallingen. De opbrengsten van deze belasting gaan naar de algemene middelen.

De tarieven worden verhoogd met het inflatiepercentage van 1,4%. De tarieven voor terrassen en uitstallen van goederen worden met ingang van 2022 weer geheven. Deze tarieven zijn voor de belastingjaren 2020 en 2021 op 0 vastgesteld om de ondernemers te ondersteunen tijdens de coronamaatregelen.

Vanaf 1 januari 2022 is het niet meer mogelijk om precariobelasting op nutsnetwerken te heffen (tarief kabels en leidingen). Sinds 1 juli 2017 is in de Gemeentewet opgenomen dat er geen precariobelasting mag worden geheven over netwerken die nutsbedrijven, in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Voor gemeenten die op 10 februari 2016 een tarief voor nutsnetwerken in hun belastingverordening hadden, is geregeld dat zij dit tarief nog mochten heffen tot en met 2021. De opbrengsten zijn vanaf 2022 niet meer opgenomen in de begroting. Voor onze gemeente betekent het een lagere structurele baat van circa € 2 miljoen. Deze inkomstenderving is opgevangen in het financieel perspectief. Er is geen verhoging doorgevoerd van lokale heffingen ter compensatie.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is een belasting voor houders van honden. Het te betalen bedrag is afhankelijk van het aantal honden. De opbrengsten gaan in de algemene middelen en worden dus niet slechts gebruikt als vergoeding voor het beschikbaar stellen van collectieve voorzieningen voor honden (zoals onderhoud van hondenuitrenplekken en het beschikbaar stellen van hondenpoepzakjes). Voor belastingjaar 2022 wordt het tarief verhoogd met het inflatiepercentage van 1,4%.

Havengelden

Havengelden worden betaald voor vaartuigen die in gemeentewater aanleggen of verblijven. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de duur van het verblijf en de lengte (in strekkende meters) van het vaartuig. De opbrengsten van havengelden worden onder andere gebruikt voor het onderhoud van aanlegsteigers en voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart.

De tarieven van de havengelden worden verhoogd met het inflatiepercentage van 1,4%.

Staangelden

Staangeld wordt opgelegd aan de hoofdbewoner van een woonwagen voor het hebben van een standplaats voor een woonwagen. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de oppervlakte van de standplaats.

De staangelden worden verhoogd met het percentage van de maximale jaarlijkse huurverhoging voor woonwagenstandplaatsen van 0,0%. Tot en met 30 juni 2022 mag de huurprijs niet worden verhoogd (bron: www.rijksoverheid.nl).

Leges

Leges zijn vergoedingen voor een product die bij de gemeente wordt aangevraagd of voor een dienst die door de gemeente op verzoek wordt uitgevoerd.

In algemene zin worden de legestarieven verhoogd met het inflatiepercentage van 1,4%. Waarschijnlijk zullen enkele nieuwe belastbare feiten worden opgenomen c.q. bestaande belastbare feiten worden gewijzigd in relatie tot onder meer gewijzigde regelgeving. Enkele tarieven worden aangepast om een betere aansluiting te krijgen tussen tijdsbesteding van de behandeling van de aanvraag en de hoogte van het tarief. Verder zijn gemeentes gebonden aan de door de rijksoverheid vastgestelde maximumtarieven.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de wet Wkb (wet kwaliteitsborging voor het bouwen) is nu voorzien per 1 juli 2022. De implementatie van deze wetten heeft ruime aandacht bij de gemeente en de ODMH. Als gevolg van gewijzigde processen en regelgeving zullen legestarieven veranderen, bepaalde leges mogen niet meer worden geheven en er kunnen nieuwe tarieven worden geheven. Wat dit precies betekent voor de legesverordening en de kostendekkendheid van de tarieven is momenteel nog niet bekend. De belastingverordening 2022 wordt in de raadsvergadering van december 2021 aangeboden zonder te anticiperen op de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Bij inwerkingtreding van beide wetten per juli 2022 zal in de eerste helft van 2022, per die datum een aanpassing van de legesverordening doorgevoerd worden. De raad besluit daar dan over in de eerste helft van 2022.

Met de voorbereidingen op de Omgevingswet wordt gebouwd aan een overzichtelijk planproces om initiatiefnemers op een heldere manier van een globaal plan tot aan een vergunning te faciliteren. Daarbij worden ook de leges, die Gouda nu in rekening brengt voor alle diensten, opnieuw tegen het licht gehouden. De gemeentelijke faciliterende rol is op die manier meteen juist verwerkt in het verplicht verhalen van kosten. Daartegenover staat een veel betere risico-inschatting voor initiatiefnemers wat voor hen kosten verlagend werkt.

Er is gebleken dat de leges voor uitgebreide en bestemmingsplanprocedures niet kostendekkend zijn. Daarom worden deze leges (tarief 2.2.1 tot en met 2.2.3.) conform het collegebesluit van 12 oktober 2021 per 1 januari 2022 verhoogd. De gewijzigde tarieven dekken de kosten om te komen tot een intentieovereenkomst waarin de afspraken staan om de verdere kosten te dekken. De kosten voor een individuele RO procedure voor een bestemmingsplan of uitgebreide procedure blijven op deze wijze weer kostendekkend en de kosten voor individuele projecten blijven ook voor het individu en niet voor de gemeenschap. Deze vorm van kostenverhaal is geregeld in de Wet ruimtelijke ordening. Voor de reguliere procedure en de kruimelprocedure blijven de leges gelijk aan de huidige vooroverleg tarieven.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelasting wordt betaald voor het parkeren van een voertuig op plaatsen die door het college zijn aangewezen als betaald parkeerplaatsen. Tevens wordt parkeerbelasting geheven voor het verlenen van een parkeervergunning. De opbrengsten gaan in de algemene middelen.

Het kostenelement dat gemeenten in rekening mogen brengen bij de naheffingsaanslag parkeerbelasting voor 2022 is aangepast aan de consumentenprijsindex. En mag met € 1,20 worden verhoogd. De kosten van de naheffingsaanslag komen daarmee op € 66,50

4.1.4 Overzichten

In deze paragraaf staan de volgende overzichten:

1. overzicht lokale heffingen;
2. overzicht lokale lastendruk eigenaar/gebruiker en huurder.

1. Overzicht lokale heffingen

In het onderstaande overzicht staan de geraamde opbrengsten voor 2022.

Opbrengstsoort (bedragen x € 1.000)	Geraamde opbrengst 2022	Geraamde kwijtschelding 2022	Geraamde opbrengst 2021	Tarieven 2022
Belastingen en heffingen				
OZB-eigenaren woningen	8.742	2	8.627	0,0969%
OZB-eigenaren niet-woningen	5.011		4.898	0,3404%
OZB-gebruikers niet-woningen	3.486		3.401	0,00
Afvalstoffenheffing	11.598	976	10.123	344,50
Rioolheffing eigenaren	9.419	719	9.058	252,70
Rioolheffing gebruikers	9.501		9.120	247,40
Totaal Belastingen en heffingen	47.757	1.697	45.227	
Overige belastingen				
Hondenbelasting	269		266	79,15
Parkeerbelasting	4.036		3.986	div
Toeristenbelasting	145		2	0
Precariobelasting			2.046	div

Opbrengstsoort (bedragen x € 1.000)	Geraamde opbrengst 2022	Geraamde kwijschelding 2022	Geraamde opbrengst 2021	Tarieven 2022
Totaal Belastingen en heffingen	4.450	0	6.300	
Rechten				
Leges burgerzaken	1.020		912	div
Leges bouwvergunningen	2.150		2.150	div
Leges overig	283		293	div
Marktgeden	127		121	div
Havengelden	108		107	div
Staangelden	183		192	div
Reinigingsrechten	25		25	div
Totaal rechten	3.896	0	3.800	
Totaal Lokale heffingen	56.103	1.697	55.327	

De geraamde opbrengsten zijn bruto-opbrengsten zonder aftrek van geraamde kwijscheldingen.

De OZB-tarieven zijn nog gebaseerd op de WOZ-waarde met peildatum 1 januari 2020 en moeten dus nog worden gecorrigeerd op basis van de hertaxatie met peildatum 1 januari 2021.

De OZB-tarieven van een niet-woning zijn inclusief een opslag van 7% ten behoeve van het Ondernemersfonds Gouda (OFG). Het OFG ontvangt jaarlijks een subsidie van 7% van de OZB-inkomsten van niet-woningen van twee jaar daarvoor. In de begroting 2022 is voor deze subsidie een bedrag van € 544.505 opgenomen.

De afvalstoffenheffing is de som van het vaste tarief (€ 299,50) en het variabele tarief op basis van gemiddeld 30 aanbiedingen van 60 liter restafval á € 1,50 (€ 45,00). De geraamde opbrengst afvalstoffenheffing is exclusief de reinigingsrechten bedrijven.

2. Overzicht lokale lastendruk eigenaar/gebruiker en huurder

In onderstaande tabel is de lastendruk in Gouda in het jaar 2022 voor zowel een eigenaar-gebruiker als een huurder aangegeven. Ter vergelijking zijn de cijfers van 2021 toegevoegd. Zoals gebruikelijk in het woonlastenoverzicht worden hierbij de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffingen betrokken. Verder is als uitgangspunt genomen een meerpersoonshuishouden.

Voor de berekening van de OZB 2022 is uitgegaan van een woning met een WOZ-waarde van € 245.000 (gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Gouda in 2021). De gemiddelde WOZ-waarde voor 2020 is € 223.000. Deze gemiddelde WOZ-waarde is gebruikt voor de berekening van de OZB 2021. Voor het bepalen van het tarief voor afvalstoffenheffing is uitgegaan van het vaste tarief vermeerderd met 30 aanbiedingen van 60 liter zakken.

Opbrengstsoort (bedragen x € 1)	2022		2021		verschil in %	
	eigenaar/ gebruiker	huurder	eigenaar/ gebruiker	huurder	eigenaar/ gebruiker	huurder
OZB eigenaar	237,40		234,15		1,40%	
Afvalstoffenheffing	344,50	344,50	306,00	306,00	12,58%	12,58%
Rioolheffing eigenaar	252,70		252,70		0,00%	
Rioolheffing gebruiker	247,40	247,40	247,40	247,40	0,00%	0,00%
Totaal	1.082,00	591,90	1.040,25	553,40	4,01%	6,96%

Kwijschelding

Persone met een inkomen op bijstandsniveau en zonder vermogen kunnen in aanmerking komen voor kwijschelding van gemeentelijke belastingen. In Gouda is kwijschelding mogelijk voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerende zaakbelastingen. Voor het variabele tarief afvalstoffenheffing is een maximale kwijschelding van € 75,00 mogelijk.

In de praktijk komt kwijschelding vooral voor bij de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De kwijscheldingsnorm is 100%.

Met ingang van 1 januari 2022 is het mogelijk om voor AOW-gerechtigden en volledig arbeidsongeschikten de vermogensnorm die van toepassing is bij het beoordelen van een verzoek om kwijschelding van gemeentelijke belastingen met maximaal € 2.000 op te hogen. Hierdoor verspelen AOW'ers die een (kleine) financiële buffer hebben niet het recht op kwijschelding. Van een dergelijke mogelijkheid kan gebruik worden gemaakt als het gemeentelijk kwijscheldingsbeleid

wordt gewijzigd. In het belastingvoorstel dat in de raadsvergadering van december wordt behandeld wordt aangegeven of het beleid hierop wordt aangepast.

4.1.5 Kostenonderbouwing tarieven

De gemeente Gouda hanteert bij de vaststelling van de tarieven voor 2022 een kostendeekkende tarifiering als uitgangspunt.

Onderstaand zijn de kostprijsonderbouwingen van de tarieven voor leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor 2022 weergegeven.

Kostenonderbouwing legestarieven uit legesverordening

De kostendeektheid van de leges is in 2021 nader onderzocht en geheel geactualiseerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van kostendeektheid.nl. Een webapplicatie die door een groot aantal gemeenten (80) wordt gebruikt. In samenwerking met kostendeektheid.nl en de diverse deelnemende gemeenten wordt de komende jaren meer onderzoek verricht naar de kostendeektheid van de leges. Het doel is een hogere kwaliteit van de legesproducten (snellere dienstverlening), meer transparantie en tegen lagere kosten.

Titel 1 Algemene dienstverlening

Legesverordening (bedragen x € 1.000)	Lasten taakvelden	Overhead	Totale lasten	Totale baten	Kosten-dekking
1.1 Burgerlijke stand	150	12	162	110	68,09%
1.2 Reisdocumenten en NL ID-kaart	487	18	506	465	91,96%
1.3 Rijbewijzen	243	13	257	228	88,83%
1.4 Verstrekking Basisreg Personen	45	2	47	33	70,05%
1.5 Overige Publiekszaken	21	1	22	17	78,76%
1.7 Gemeentearchief	0	0	0	0	0,00%
1.9 Geluidshinder	0	0	0	0	0,00%
1.11 Huisvestingswet	16	0	16	0	0,00%
1.13 Verkeer en Vervoer	33	34	67	39	57,32%
1.14 Leegstandwet	0	0	0	0	55,35%
1.16 Kansspelen	0	0	0	0	77,40%
1.17 Telecommunicatie	18	14	32	37	116,36%
1.18 Diversen	6	1	6	3	50,97%
Totaal titel 1	1.020	96	1.116	933	83,64%

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Legesverordening (bedragen x € 1.000)	Lasten taakvelden	Overhead	Totale lasten	Totale baten	Kosten-dekking
2.1 Begripsomschrijving	0	0	0	0	0,00%
2.2 Vooroverleg / beoordeling conceptaanvraag	0	0	0	0	0,00%
2.3 Omgevingsvergunning	2.335	147	2.482	2.335	94,09%
2.4 Vermindering	0	0	0	-3	0,00%
2.5 Teruggaaf	0	0	0	0	0,00%
2.6 Intrekking Omgevingsvergunning	0	0	0	0	0,00%
2.7 Wijziging omgverg agv wijz project	0	0	0	0	0,00%
2.8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	0	0	0	0	0,00%
2.9 -					-
2.10 In deze titel niet benoemde beschikking	0	0	0	0	0,00%
Totaal titel 2	2.335	147	2.482	2.332	93,97%

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Legesverordening (bedragen x € 1.000)	Lasten taakvelden	Overhead	Totale lasten	Totale baten	Kosten-dekking
3.1 Horeca	28	3	31	30	98,47%
3.2 Organiseren evenementen of markten	73	7	80	27	33,71%
3.3 Prostitutiebedrijven	1	0	1	1	74,11%
3.4 Winkeltijdenwet	0	0	0	0	0,00%
3.5 vergunning ter bescherming van het ondernemersklimaat	0	0	0	0	0,00%
3.6. in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	0	0	0	0	0,00%
Totaal titel 3	102	10	112	58	51,73%

Recapitulatie

Titel (bedragen x € 1.000)	Lasten taakvelden	Overhead	Totale lasten	Totale baten	Kosten- dekking
Titel 1	1.020	96	1.116	933	83,64%
Titel 2	2.335	147	2.482	2.332	93,97%
Titel 3	102	10	112	58	51,73%
Totale tarieventabel	3.457	253	3.709	3.323	89,59%

Voor de berekening van de kostendekkendheid is gebruik gemaakt van de 'Handreiking kostentoerekening leges en tarieven' (opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse zaken) en van het kostenmodel van de VNG. Alle directe lasten die op de betreffende taakvelden staan worden betrokken in de berekening. Het gaat hierbij om de taakvelden Burgerzaken, Openbare orde en veiligheid, Parkeren, Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Milieubeheer en Wonen en bouwen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de kosten voor afdrachten van rijksleges voor rijbewijzen en reisdocumenten, inzet van de medewerkers van de Omgevingsdienst, maar ook aan automatiseringskosten en uren van medewerkers die direct kunnen worden toegerekend aan de betreffende producten.

De indirecte overheadlasten worden buiten de begroting om toegerekend op basis van de omvang van de taakvelden. De systematiek van toerekenen aan de hand van de omvang van het taakveld verdeelt de overhead over alle kosten. Het voordeel van deze systematiek is de eenvoud.

Aan de batenkant worden de geraamde inkomsten in beeld gebracht. Wanneer de baten worden afgezet tegen de lasten resulteert de kostendekkendheid. Een kostendekkendheid van minder dan 100% betekent dat de geraamde lasten hoger zijn dan de geraamde baten.

In de tabel is per heffing de mate van kostendekkendheid voor het begrotingsjaar aangegeven. Het is van belang dat de totale legesverordening de 100% kostendekkingsnorm niet overschrijdt. Kruissubsidiëring binnen titels van de legesverordening is dus mogelijk. Uit de tabel blijkt dat de geraamde baten van de verordening niet uitgaan boven de totale geraamde lasten van de verordening. Dit geldt ook wanneer de drie titels in de legesverordening individueel worden bekeken. Titel 3 is voor slechts 51% kostendekkend. Het betreft echter een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijk betekenis ervan is dit bij veel gemeenten niet kostendekkend.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2022

Afval op basis begroot 2022

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022
Kosten taakveld afval	9.566
Inkomsten excl. heffingen	1.214
Netto kosten	8.352
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	291
Kwijtschelding	976
Compensabele BTW	1.979
Totaal kosten	11.598
Opbrengst afvalstoffenheffing	11.598
Dekking	100,0%

Uitgangspunt bij de bepaling van de hoogte van de afvalstoffenheffing 2022 is 100% kostendekkend. Alle kosten die op het taakveld Afval staan, worden betrokken bij de berekening van de heffing. Het betreft hier zowel de kosten van afvalinzameling als van afvalverwerking. Daarnaast worden de kapitaallasten van reeds uitgevoerde investeringen (bijvoorbeeld ondergrondse containers) en de kosten van de kwijtscheldingen afvalstoffenheffing meegenomen.

Ook kosten vanuit andere taakvelden die aan de afvalstoffenheffing dienen te worden toegerekend, tellen mee. Aan de hand van de capaciteitsraming worden kosten Handhaving (in dit geval reinigingsinspectie) toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Op het taakveld Belastingen worden de perceptiekosten (kosten van aanslagoplegging en invordering van alle heffingen) verzameld. Op basis van het aantal aanslagregels afvalstoffenheffing vindt de toerekening aan Afval plaats. Vanuit het taakveld Verkeer en wegen wordt een deel van de kosten voor straatreiniging aan Afval toegerekend. Ook de kwijtscheldingen worden in de kostenonderbouwing meegenomen.

De directe uurkosten van medewerkers worden toegerekend op basis van de raming van de directe uren. In de uiteindelijke hoogte van de afvalstoffenheffing wordt (buiten de begroting om) een deel van de btw op afval-gerelateerde kosten toegerekend. Sinds de introductie van het btw-compensatiefonds (per 1 januari 2003) hanteren gemeenten deze werkwijze. Schommelingen in kosten worden zoveel mogelijk in de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing opgevangen. Dit voorkomt dat de afvalstoffenheffing voor de burger sterk fluctueert.

Kostenonderbouwing riolheffing 2022

Riool op basis begroot 2022

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022
Kosten taakveld riolering	14.651
Inkomsten excl. heffingen	9
Netto kosten	14.642
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	204
Kwijtschelding	719
Compensabele BTW	3.355
Totaal kosten	18.920
Opbrengst riolheffing	18.920
Dekking	100,0%

Voor de berekening van de hoogte van de riolheffing worden alle lasten verzameld die op het taakveld Riolering staan. Bij Riolering realiseert de gemeente 100% kostendekking. Grote kostencomponent binnen Riolering zijn de kapitaallasten van de historische investeringen (rioolvervangings). Daarnaast vormen de kosten van dagelijks- en groot onderhoud ook een belangrijke kostencomponent. Kwijtscheldingen van het opgelegde gebruikersdeel van de riolheffing worden betrokken in de kosten van Riool.

Op het taakveld Belastingen worden de perceptiekosten (kosten van aanslagoplegging en invordering van alle heffingen) verzameld. Op basis van het aantal aanslagregels riolheffing vindt de toerekening aan Riool plaats. Vanuit het taakveld Verkeer en vervoer wordt een deel van de kosten straatreiniging aan Riool toegerekend. Het betreft het deel dat betrekking heeft op het voorkomen van de vervuiling van het riool en de rioolkolken. Het deel van de kosten baggeren sloten en watergangen dat betrekking heeft op de verbetering van de waterkwaliteit, wordt toegerekend aan Riool.

De directe uurkosten van medewerkers worden toegerekend op basis van de raming van de directe uren. In de uiteindelijke hoogte van de riolheffing wordt, buiten de begroting om, een deel van de btw op riool-gerelateerde kosten toegerekend. Sinds de introductie van het btw-compensatiefonds hanteren gemeenten deze werkwijze. Met ingang van het jaar 2020 is de spaarvoorziening vervangingsinvesteringen riolering van voldoende omvang om vanuit deze voorziening de vervangingsinvesteringen riolering te bekostigen. Investeringsbudgetten die we over 40 jaar afschrijven zijn niet meer nodig.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.2.1 Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de ontwikkeling van risico's en daarmee inzicht in de financiële weerbaarheid van de gemeente. In de kern gaat het om de vraag in welke mate de gemeente in staat is om financiële gevolgen van risico's op te vangen. Deze paragraaf geeft aanvullend de stand van zaken van een zestal financiële kengetallen: netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit.

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de nota risicomangement en weerstandsvermogen en de nota reserves en voorzieningen. Daarnaast is gebruik gemaakt van de inzichten die vanuit het ministerie van BZK worden aangereikt (Financiële Regelgeving en Toezicht Decentrale Overheden).

4.2.2 Belangrijkste conclusies

De ratio van de weerstandscapaciteit bedraagt ultimo 2021, begin 2022, 2,27. Dit betekent dat het weerstandsvermogen de kwalificatie "uitstekend" krijgt om de gevolgen van het optreden van risico's financieel op te vangen.

De Goudse schuldquote wordt door de VNG als neutraal (onder de norm van 130%) bestempeld.

De structurele exploitatieruimte laat zien dat de structurele lasten meerjarig volledig worden gedekt door structurele baten.

4.2.3 Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit : Benodigde weerstandscapaciteit

4.2.3.1 Beschikbaar weerstandsvermogen

Het beschikbaar weerstandsvermogen bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om financiële risico's (niet begrote kosten of tegenvallende opbrengsten) op te vangen. Dit is de som van de algemene reserve, de reserve sociaal domein en het saldo van mutaties in de exploitatiesfeer, voor zover dit saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve of de reserve sociaal domein. De reserve sociaal domein wordt in 2022 afgebouwd naar nul.

De ontwikkeling van het beschikbaar weerstandsvermogen fluctueert met de jaarlijkse inkomsten en uitgaven van de gemeente Gouda. Het traceren van het beschikbaar weerstandsvermogen is begin 2019 aangescherpt, opdat een beter beeld wordt verkregen van dit beschikbaar weerstandsvermogen.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling meerjarig weergegeven. Aangezien het niet zeker is dat de begrote resultaten ook daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden en aangezien de bestemming van het rekeningresultaat voorbehouden is aan de gemeenteraad, kan het beschikbare weerstandsvermogen wijzigen als gevolg van het daadwerkelijk gerealiseerde resultaat en van besluitvorming in de gemeenteraad.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022 na resultaat / 3e begr.wijz. 2021	2023	2024	2025
	stand per 1 januari			
Algemene reserve	34.428	30.605	32.288	35.472
Reserve sociaal domein	1.207	0	0	0
Beschikbaar weerstandsvermogen	35.635	30.605	32.288	35.472

Dit leidt tot een beschikbaar weerstandsvermogen van € 35.635.000 begin 2022. In de oorspronkelijke meerjarenraming waren al mutaties in de algemene reserve en in de reserve sociaal domein opgenomen. Deze zijn eveneens in de bovenstaande tabel opgenomen per jaar, opdat een meer zuiver beeld van de ontwikkeling van het beschikbaar vermogen wordt weergegeven. Daarnaast zijn de mutaties die worden voorgesteld in deze programmabegroting meegenomen. Uiteindelijk leidt dit tot een beschikbaar weerstandsvermogen van € 35.472.000 begin 2025.

4.2.3.2 Benodigd weerstandsvermogen

Het benodigd weerstandsvermogen is een optelsom van alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen. Voor het berekenen van het benodigd weerstandsvermogen maakt de gemeente Gouda een onderscheid tussen risico's verbonden aan grondexploitaties en overige risico's. De risico's verbonden aan grondexploitaties worden gekwantificeerd met behulp van de IFLO methode. Daarbij wordt een risico-opslag van 10% gehanteerd met betrekking tot de

boekwaarden, de toekomstige opbrengsten en de toekomstige kosten. De overige risico's (going concern) worden gekwantificeerd met behulp van een Monte Carlo simulatie. Bij deze going concern risico's zijn tevens de financiële risico's opgenomen die in de kadernota 2022 stonden vermeld. Beide methoden zijn begin 2019 verder verfijnd om in deze begroting een zo goed mogelijk beeld te geven van het benodigd weerstandsvermogen.

In onderstaande tabel worden de risico's met de grootste financiële impact toegelicht.

Risico categorie	Sub aanduiding	Toelichting
Grondexploitaties		
Bouwplannen en projecten	Westergouwe	In september 2018 heeft de raad fase 3 toegevoegd aan fase 1 en 2 van de grondexploitatie Westergouwe. Fase 1 is zo goed als gereed en bevat nagenoeg geen risico's meer. Ook de risico's bij fase 2 nemen steeds verder af omdat er stap voor stap meer zekerheid komt over kosten en opbrengsten. Fase 2 is in aanbouw en voor het merendeel van de te realiseren opbrengsten zijn contracten gesloten of zijn de opbrengsten al gerealiseerd. Voor fase 3 fase drie bestaat meer onzekerheid over kosten en opbrengsten. Het stedenbouwkundig plan is nagenoeg gereed, de voorbereidingen voor de gronduitgifte worden getroffen en de gronden worden op dit moment voorzien van de benodigde voorbelasting.
	Spoorzone	Het risico is beperkt. De kavel tussen de Rabobank en de Bioscoop is grotendeels bouwrijp en moet nog worden verkocht. Een Goudse woningcorporatie is voornemens het bouwkegel aan te kopen voor het realiseren van sociale huurwoningen. De wijziging van het bestemmingsplan is in voorbereiding.
	Materiele Vaste Activa	Gouda bezit een voorraad potentiële bouwgronden langs de spoorzone en rondom Westergouwe fase 1 die in de toekomst geschikt zijn voor bebouwing. Deze gronden worden gefaseerd in exploitatie genomen. De omvang van de ontwikkellocatie en daadwerkelijke bestemming volgt de actuele marktvaart. De percelen langs de spoorzone hebben een kantoorbestemming. De vraag naar nieuwbouwwoningen is momenteel groot. De VON prijzen van woningen stijgen – helaas stijgen ook de bouwkosten. Dit kan in combinatie met de beperkte bouwcapaciteit de grondwaardes onder druk zetten. De waarde van toekomstige bouwgronden hangt samen met het gekozen bouwprogramma. Ambities en aanvullende eisen bepalen de daadwerkelijke grondprijs. Dergelijke eisen zijn grotendeels gemeentelijke keuzes. Marktrisico's zijn moeilijker te beïnvloeden – wel kan door de gekozen fasering en kleinschalige deelgebieden snel worden ingespeeld op veranderingen in de vraag.
	Grondbank	Voor de Grondbank heeft de gemeente Gouda een voorziening getroffen. Het risico bestaat dat deze voorziening niet hoog genoeg is. De gemeente Zuidplas heeft besloten om in 2020 samen met de partners tot een definitieve ontwikkelingsvisie voor het Middengebied van de Zuidplaspolder te komen voor de realisatie van ten minste 4000 woningen. In 2021 zullen de gronden van de Grondbank worden getaxeerd na bestuurlijke besluitvorming over deze ontwikkelingsvisie van het Middengebied. De verwachting is dat in 2021 ten opzichte van 2020 een positieve wijziging van de waarde van de gronden zal plaatsvinden. Medio 2021 wordt dan ook duidelijk of de voorziening toereikend is.

	Omschrijving	Risicogebied
Going Concern		
Frauderisico	Fraude is het bevoordelen van jezelf of een ander middels opzettelijk wederrechtelijk handelen. Bepalend voor fraude zijn dus de elementen bevoordeling en opzettelijke strijdigheid met wet- en regelgeving. Iedere organisatie loopt het risico om slachtoffer te worden van fraude. Om tegen dit risico te wapenen worden beheersmaatregelen getroffen. Desondanks is het risico op fraude niet uit te sluiten. Het frauderisico bestaat uit drie elementen: <ul style="list-style-type: none"> • incentive/druk: er is een druk ontstaan voor een individu of een organisatie om te gaan frauderen. • gelegenheid: onvoldoende beheersmaatregelen in de organisatie kunnen zorgen dat het voor een persoon of een organisatie(onderdeel) mogelijk is om te frauderen; • houding/rechtvaardiging: de frauderende persoon of organisatie moet het voor zichzelf kunnen rechtvaardigen dat het plaatsvindt. Het risico op fraude is niet verzekerd en is daarom opgenomen in de weerstandsparagraaf.	Risk & Compliance / Control
Niet voldoen aan Privacy Wetgeving (AVG)	Gemeenten verwerken voor de uitvoering van hun taken persoonsgegevens. Op grond van de op 25 mei 2018 in werking getreden Europese Algemene Verordening Persoonsgegevens zijn gemeenten ertoe gehouden om zorgvuldige verwerking van deze gegevens aantoonbaar te waarborgen. De nieuwe wetgeving is stevig, onder andere door het stellen van hoge boetes. Daarnaast zijn de inhoudelijke eisen streng, zoals het aanstellen van een data protection officer, het uitvoeren van risico-analyses, zogenoemde privacy impact assessments (PIA's) en het hebben van een actueel verwerkingenregister. Het risico blijft altijd aanwezig dat persoonsgegevens onzorgvuldig worden verwerkt, waaruit datalekken kunnen ontstaan. Dit kan leiden tot financiële schade, zoals opgelegde boetes. Ook kunnen datalekken of incidenten betrokkenen ernstig schaden en kan imago schade ontstaan voor de organisatie als een lek of incident bijvoorbeeld in de media veel aandacht krijgt.	AVG-Privacy

	Omschrijving	Risicogebied
Verzakkingen woonwagenlocaties	Risico is dat de gemeente extra kosten moet maken om verzakkingen van de woonwagenlocaties tegen te gaan. Aantal van de woonwagenlocaties in eigendom van de gemeente hebben te maken met verzakkingen. Als verhuurder zijn wij verantwoordelijk voor een goede woonplek en dus ook een goede ondergrond. Om verzakkingen tegen te gaan worden betonplaten geplaatst. Kosten hiervan zijn circa €100.000 per plek. De gemeente heeft vier woonwagenlocaties in bezit. Met name de locaties aan de Tiendweg en de Goudkade zijn het meest urgent. De onderhoudsmiddelen zijn mogelijk niet toereikend.	Beheer Openbare Ruimte
Einde economische levensduur civieltechnische kunstwerken	Een aantal van de civieltechnische kunstwerken (bruggen, viaducten, tunnels en walmuren) zijn bijna aan het einde van de economische levensduur. Deze bouwwerken worden normaal in 80 jaar afgeschreven. Dan moet besloten worden of deze worden vervangen of groot onderhoud moet worden gepleegd. Het risico is dat de kosten groter zijn dan het budget wat daarvoor beschikbaar is. Inspecties zijn al uitgevoerd en aanvullende inspecties worden nog uitgevoerd.	Beheer Openbare Ruimte
Vervanging viaduct Noothoven van Goorstraat	Noothoven van Goorstraat die is afgesloten voor voertuigen omdat de draagkracht van de brug is verminderd. Door de destijds gehanteerde betonsamenstelling, dat gevoelig is voor ASR aantasting, blijkt dat het viaduct Noothoven van Goorstraat medio 2023 vervangen dient te worden. De vervangingsinvestering wordt geschat op ca. € 2,8 miljoen.	Beheer Openbare Ruimte
Toegankelijkheid openbare ruimte naar woningen en bedrijven	Door een lage droogzettingsnorm te hanteren kan het openbaar gebied verder zakken voordat er wordt opgehoogd. Op verschillende plekken leidt dit tot toegankelijkheidsproblemen. Bij het oplossen van individuele situaties moeten aanzienlijke kosten worden gemaakt om de toegankelijkheid te waarborgen. Dit wordt alleen uitgevoerd als hier geen andere oplossingen (op eigen) terrein mogelijk zijn.	Beheer Openbare Ruimte
Stijgende Materiaalkosten en krapte op de markt	Risico dat prijzen omhoog gaan voor aanbestedingen. Veel materialen worden schaarser (en duurder) en veel aanbieders zitten vaak vol. Prijzen gaan dan omhoog voor nieuwe beheeraanbestedingen en projectaanbestedingen.	Beheer Openbare Ruimte
Gladheidsbestrijding	Het risico op een extreme winter. Extra kosten voor de gemeente doordat er meer gladheidsbestrijding moet worden uitgevoerd.	Beheer Openbare Ruimte
Stormschade	Het risico van zeer zware stormen wat extra kosten voor de gemeente betekent. Zoals het ruimen van bomen en vorstschade.	Beheer Openbare Ruimte
Ombouwen afvalcontainers	Het risico dat afval afvalcontainersystemen omgebouwd moeten worden van 2G naar 4G. 2G en 3G wordt namelijk uitgefaseerd. Ivm uitfasering 2G. Gaat over alle containers en is noodzakelijk voor diftar.	Beheer Openbare Ruimte
Brandblusleiding Spoorzone	Een speciale brandblusleiding in de Spoorzone is speciaal aangelegd om te kunnen bouwen langs het spoor. Onderzoek wordt uitgevoerd of onderhoud nodig is aan deze leiding. Er is geen rekening gehouden met dit onderhoud. Daarmee het risico van onvoorziene kosten.	Beheer Openbare Ruimte
Baggerkosten Oostpolder	De gemeente is aangeschreven door het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard voor het voldoen aan de onderhoudsverplichting om de sloten die in beheer zijn bij de gemeente op diepte houden. Deze kosten zijn niet begroot omdat de sloten eens per 10-15 jaar gebaggerd dienen te worden en niet in openbaar gebied liggen maar wel eigendom zijn van de gemeente. Er wordt onderzoek uitgevoerd naar de hiermee gemoeide kosten. Voorafgaand aan de baggerwerkzaamheden dient ook onderzoek naar niet gesprongen explosieven (NGE's) uitgevoerd te worden.	Beheer Openbare Ruimte
Baggerkosten Overig Openbaar gebied	De gemeente moet periodiek (ca. eens per 5-10 jaar) de bij de gemeente in beheer zijnde watergangen op diepte brengen. (baggeren). Voordat deze werkzaamheden gestart kunnen worden moet eerst NGE onderzoek worden uitgevoerd. Deze kosten werden voorheen gedekt uit de rioolheffing. Dit is afgebouwd. Toekomstige bagger activiteiten komen ten laste van het grootonderhoud openbare ruimte.	Beheer Openbare Ruimte
Uitstel Omgevingswet	Risico dat de omgevingswet opnieuw wordt uitgesteld. Invoering van de Omgevingswet is voorzien per 1 januari 2022. In 2022 is nog een bestemmingsreserve van € 250.000 beschikbaar voor het opstellen van het Omgevingsplan, daarna is er geen budget meer voor de dekking van de invoeringskosten van de Omgevingswet (opstellen en wijzigen Omgevingsplan, DSO, inhuur extra capaciteit in de transitieperiode etc.)	Ruimtelijk Beleid
Invoering Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)	De Wkb wordt gelijktijdig met de Omgevingswet ingevoerd. De Wkb leidt er naar verwachting toe dat de bouwleges zullen afnemen, terwijl een deel van de bestaande taken in stand zal blijven én er ook nog enkele nieuwe BWT-taken voor de ODMH bij zullen komen. Voor Gouda wordt op basis van een eerste globale toets per saldo een negatief bedrag verwacht van structureel € 300.000 tot € 350.000 (som van minder inkomsten en blijvende/nieuwe kosten van uitvoering van deze taken). Bezien wordt of er alternatieve heffingsmogelijkheden zijn. Hier wordt de raad uiteraard in meegenomen.	Ruimtelijk Beleid
Verbonden Partijen	Verbonden partijen zijn gemeentelijke samenwerkingsverbanden of deelnemingen die gevormd zijn om bepaalde taken bijvoorbeeld efficiënter uit te voeren. De gemeente Gouda heeft in de rechtspersonen bestuurlijke invloed en/of financiële belangen. De gemeentelijke bijdrage van Gouda aan de verbonden partijen bedroeg in 2019 € 40,7 miljoen.	Verbonden partij/subsidie

	Omschrijving	Risicogebied
	De COVID crisis raakt ook verbonden partijen. Hierdoor bestaat het risico op discontinuïteit van verbonden partijen en maatschappelijke instellingen. Waardoor extra financiële steun vanuit de gemeente nodig is.	
Specifieke Uitkeringen (SiSa)	De gemeente ontvangt allerlei specifieke uitkeringen welke verantwoord dienen te worden via de systematiek van Single Information Single Audit (SISA). Indien de verantwoording niet of onvoldoende invulling krijgt, loopt de gemeente het risico dat de uitkering niet als een rechtmatige besteding wordt aangemerkt en terugbetaald moet worden. Naast het risico van terugbetaling, bestaat er een financieel risico als gevolg van extra werkzaamheden door de accountant en/of ambtelijke inzet. Het aantal SiSa-regelingen is toegenomen van 9 naar 21. De totale omzet is toegenomen van € 29 miljoen naar € 43 miljoen.	Control
Vorderingen op personen/ bedrijven zijn niet te innen	Het toepassen van bestuursdwang (artikel 5.3.1 Awb) is een van de handhavings-instrumenten die gemeenten hebben tegen overtredingen van de wet en illegale situaties. Het risico bestaat dat de dwangsom vervolgens niet geïnd kan worden. Dit geldt ook voor andere vorderingen die de gemeente heeft op personen of bedrijven.	Financiën
Aansprakelijkheid en nadeelcompensatie	Niet of onvoldoende nakomen van contractuele afspraken en toezeggingen, onzorgvuldig handelen of onjuiste toepassing van regelgeving kan ertoe leiden dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade. Deze schade kan ontstaan in het openbaar gebied (letselschade, materiële schade, evenementen etc.) of door handelen/nalaten gemeente (onterecht weigeren/verlenen vergunning, werken in de openbare ruimte). Het gaat hierbij om grotere schades die niet worden gedekt door de verzekering (contractuele aansprakelijkheid) of boven de dekking uitgaan. De gemeente kan ook aansprakelijk worden gesteld voor schade als gevolg van op zichzelf rechtmatig handelen, bv. door werkzaamheden in het openbaar gebied doordat winkels en of bedrijven moeilijk bereikbaar zijn (gederfde winst). De drempel om in aanmerking te komen voor nadeelcompensatie is relatief hoog zodat de kans van optreden laag wordt ingeschat en het risico niet wordt meegenomen in het berekenen van de weerstandscapaciteit. Ook de Turfmarktkerk valt onder dit risico.	Bestuur & Management
Rampen en crises	Dit risico is de verzameling van alle veiligheidsrisico's: overstromingen, ordeverstoringen, treinongevallen, terrorisme. Hieronder worden per categorie de belangrijkste risico's genoemd. Natuur en milieu: - Overstromingen (omdat Gouda een laaggelegen gebied is en aan een grote rivier ligt) - Extreme weersomstandigheden (droogte, extreme neerslag, windhozen) Voorzieningen: - Verstoring gasvoorziening - Verstoring elektriciteitsvoorziening - Verstoring drinkwatervoorziening Gebouwde omgeving: - Grote branden - Instorting Vervoer - Spoorvervoerincidenten (vervoer gevaarlijke stoffen) - Wegvervoerincidenten Onvoorziene bodemdaling: -Effect op de openbare ruimte in geval dat zich een onvoorziene bodemdaling voordoet Gezondheid: - Pandemie Publieke veiligheid: - Extreem geweld - Verstoring openbare orde	Openbare Orde en Veiligheid
Geheugen van Gouda	Het Geheugen van Gouda is een groots opgezet programma waarbij een centraal organisatiegeheugen wordt opgezet met een focus op zaakgericht werken en centrale opslag van documenten. Belangrijkste risico's zijn: De capaciteit/ bemensing van het programma. Digivaardigheid van de organisatie, risico dat niet alle medewerkers mee kunnen of willen. Samenhang/ afhankelijkheden met andere programma's (bijv. omgevingswet, sociaal domein). Verantwoordelijkheid/ eigenaarschap van het management, bij overdracht van de taken naar de lijn. Afhankelijkheid van leveranciers met vertragingen als gevolg.	ICT
Langdurige stroomuitval	Langdurige stroomuitval brengt de continuïteit van de dienstverlening in gevaar. De kans dat de elektriciteit langdurig uitvalt, wordt klein geacht. Ook zijn de nodige waarborgen ingebouwd (bijvoorbeeld noodaggregaat; noodaggregaat ondersteunt	Facilair

	Omschrijving	Risicogebied
	overigens niet alles, alleen meldkamer bestuurscentrum en enkele andere voorzieningen). Het kan voor komen dat één of meerdere ICT-voorzieningen (langdurig) niet beschikbaar zijn. Hierdoor kunnen problemen ontstaan. Het kan bijvoorbeeld zijn dat bepaalde producten of diensten niet kunnen worden afgegeven of dat beveiligingssystemen niet werken. Hoewel de kans op uitval klein wordt geschat, kan de impact groot zijn. Bijkomend risico is dat de ict ondersteuning van andere gemeenten mogelijk niet kunnen worden uitgevoerd. Dit kan weer leiden tot mogelijke schade claims. Daarnaast kan imagoschade optreden. Risico is dat je aansprakelijk gesteld wordt door burgers/ bedrijven die daardoor persoonlijke schade hebben opgelopen.	
Bedrijfsvoering algemeen	De algemene risico's inzake bedrijfsvoering (BDV) zijn de risico's waardoor de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt zoals uitval, langdurige ziektes, grote uitstroom en problemen met invullen vacatures.	Bestuur & Management
Open einde regeling WMO	De Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) is een open-einde regelingen en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het betreffende jaar niet toereikend is (bijvoorbeeld door demografische ontwikkelingen). WMO doet de gemeente zelf. Voor de voorzieningen WMO is een abonnementstarief ingevoerd. Door het invoeren van een abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen worden minder eigen bijdragen ontvangen en extra kosten gemaakt door de mogelijke toenemende vraag naar Wmo-maatwerkvoorzieningen. Invoering van het abonnementstarief kan een aanzuigende werking hebben.	WMO
Informatieveiligheid en Cybercrime	Cybercrime is een vorm van digitale criminaliteit waarbij internetcriminelen inbreken op bijvoorbeeld een computer, telefoon of het complete netwerk van een organisatie. ICT is bij deze vorm van criminaliteit het doel én het middel. 'Malware', 'ransomware' en 'phishing' zijn de meest voorkomende vormen van cybercriminaliteit. Cybercriminelen gebruiken daarvoor onder meer computervirussen of kwaadaardige en schadelijke software. Bij ransomware worden bestanden ontoegankelijk gemaakt totdat het slachtoffer betaalt. Dit soort aanvallen worden steeds groter en vernuftiger, waarbij bedrijven en organisaties bewust worden aangevallen (in december 2019 de Universiteit van Maastricht). Dit kan leiden tot langere uitval van ICT systeem of zelfs financiële schade door het betalen van losgeld. Door het uitvoeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid wordt via 103 controls en bijbehorende verplichte maatregelen de gemeentelijke informatievoorziening beschermt. Hoe een maatregel wordt ingezet hangt af van risico-analyse en kosten/baten analyse waarbij de proceseigenaar nu kan kiezen uit 3 niveaus van beveiligen op basis van het onderkende belang. Ondanks dat gestreefd wordt naar optimale informatieveiligheid is 100% een illusie. Ten aanzien van beschikbaarheid kan het voorkomen dat een kritieke enkelvoudige glasvezel verbinding wordt verbroken waardoor ICT voorzieningen niet of beperkt beschikbaar zijn totdat de verbinding is hersteld (backups en recovery). Continuïteit van de dienstverlening komt daardoor in gevaar (burgerservicezaken, handhaving, uitkeringen, vergunningen, enz). Gemeente Gouda verzorgt ook de ICT voor de gemeentes Waddinxveen en Zuidplas. Bij incidenten bestaat hierbij de kans op claims omdat wij de gevraagde dienstverlening niet kunnen leveren.	ICT
Saldo financieringsfunctie valt lager uit dan begroot	Betreft het taakveld treasury: Volumerisico is het risico dat er een mismatch is tussen de werkelijke en de begrote financieringsbehoefte. Als het werkelijk investeringsniveau lager uitvalt dan ingeschat leidt dit tot een intern rentenadeel, doordat er minder doorbelast kan worden aan het betreffende project. Voor het onttrekken van geld, betaalt de gemeente een vergoeding (rente). De rente wordt vervolgens intern doorbelast aan het betreffende project of dienstonderdeel. Voor het doorbelasten wordt een omslagrente gehanteerd en gefixeerd in de begroting. Dit brengt financiële- en beheerstechnische risico's met zich mee. Omslagrente is als gevolg van hetgeen het BBV voorschrijft aangepast van 4% vanaf 2017 naar 2,75% in 2019 en ingaande 2020 naar 2,25%.	Treasury
Stijgende Rente	Het risico is dat de rente, die in toekomst betaald moet worden hoger wordt. Hoger dan het bedrag waarmee in de begroting rekening is gehouden.	Financiën
Lagere uitkeringen vanuit het Rijk	Risico is dat de inkomsten uit het Rijk lager uitvallen dan in de begroting is geraamd. Algemene en specifieke uitkeringen bepalen voor 63% van onze inkomsten zijn we hiervan afhankelijk (bron: jaarrekening 2020). Lagere inkomsten leiden tot een tegenvaller in de begroting. Om structurele tegenvallers op te vangen moeten inkomsten worden verhoogd of kosten worden verlaagd. De algemene uitkering gemeentefonds wordt herijkt. De voorlopige uitkomst van het onderzoek, het herzien (herijken) van het Gemeentefonds, is bekend. De gemeente Gouda is een zogeheten voordeelgemeente. De voorlopige uitkomst pakt voor Gouda voordelig uit. Echter allerlei onzekerheden kunnen nog van invloed zijn op deze herijking en uitkomst.	Financiën
Borgstelling via het Waarborgfonds Eigen Woningen	Dit risico betreft aan particulieren en aan woningcorporaties verstrekte geldleningen waarvoor waarborgfondsen optreden als borg; de gemeente fungeert als achtervang (als secundaire of tertiaire zekerheid). De gemeente zal pas op deze borgstellingen	Treasury

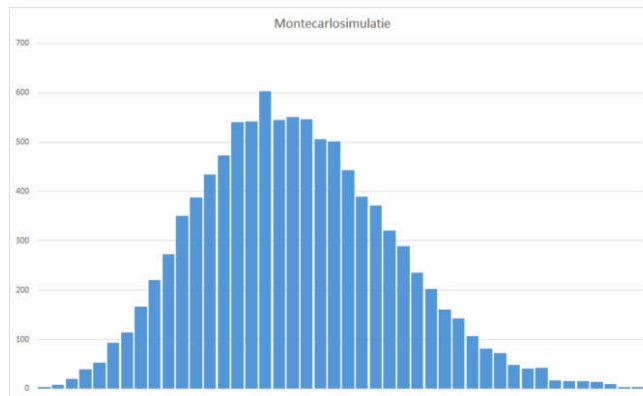
	Omschrijving	Risicogebied
(WEW) en WSW-borgstellingen voor woningcorporaties	<p>worden aangesproken als het garantievermogen van de waarborgfondsen onvoldoende is om de betalingsverplichtingen voor rente en aflossing van de gewaarborgde geldleningen over te nemen van de in gebreke blijvende instelling.</p> <p>De kans dat de gemeente op deze achtervangpositie wordt aangesproken, wordt zeer klein geacht. Indien dat toch gebeurt, zal de aanspraak eerst op basis van 50/50 worden verdeeld tussen Rijk en gemeenten waarna het deel dat aan de gemeenten wordt toebedeeld op basis van een bepaalde verdeelsleutel wordt omgeslagen naar de deelnemende gemeenten. Het eventueel voor Gouda resterende deel zal nooit meer zijn dan globaal 5% van het garantiebedrag en bestaan uit het verstrekken van een renteloze lening aan het betreffende waarborgfonds. Het eventuele netto verlies voor de gemeente bestaat derhalve uit derving van rentevergoeding op de verstrekte renteloze geldlening.</p>	
Open einde regeling Jeugd	<p>De Wet Jeugdzorg is een open-einde regelingen en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het betreffende jaar niet toereikend is. Jeugd advisering wordt door de Sociaal Teams uitgevoerd. Er wordt met lokale en regionale partners samengewerkt, waarbij gemeente Gouda maatwerkvoorzieningen levert en optreedt op als financier.</p> <p>Extra groei, bovenop de geraamde groei, van de jeugdzorguitgaven blijft een risico. Als de zorgvraag hoger ligt dan geraamd is de gemeente wettelijk verplicht deze te leveren.</p>	Jeugdzorg
Open einde regeling Participatiewet (PW-budget)	<p>Het PW-budget (v/h WWB BUIG-budget) is voor de gemeente Gouda sinds 2011 onvoldoende gebleken om de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te betalen. Kenmerkend voor dit budget is dat deze een open einde regeling is. Vooraf is niet duidelijk hoe de bijstandsvraag zich zal ontwikkelen en in hoeverre het budget wordt overschreden. Gemeenten moeten een tekort op hun budget voor de Participatiewet zelf opvangen.</p> <p>Negatieve effecten objectief verdeelmodel (impact is groter agv cumulatie regelingen en niet beïnvloedbare indicatoren). Vangnetregeling: er blijft een eigen risico van 7,5% op het tekort; van 7,5%-12,5% is het risico 50% en bij een hoger tekort dan 12,5% wordt 100% gecompenseerd door het Rijk. Drie momenten van vaststelling budget door het Rijk: voorlopige budget, nader voorlopig budget en definitief budget.</p>	Werk en inkomen
Integraal Huisvestingsplan (IHP)	<p>De gemeente heeft de wettelijke taak scholen van adequate huisvesting te voorzien. Een deel van de schoolgebouwen is aan het eind van hun levensduur en voldoet zowel functioneel als technisch niet meer aan de eisen van deze tijd. Samen met de schoolbesturen en een extern adviesbureau is een integraal huisvestingsplan (IHP) opgeleverd voor de komende vijftien jaar. Op basis van gezamenlijke uitgangspunten en een quickscan van gebouwen zijn verschillende scenario's voor herschikking, nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen uitgewerkt.</p> <p>Het organiseren en bouwen van veel schoolgebouwen levert een aantal risico's op. Belangrijkste zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het risico dat kredieten onderwijshuisvesting overschreden worden en dat als gevolg daarvan de kapitaallasten voor de gemeente toenemen, eventueel in combinatie met een stijging van de schuldquote. • Het risico dat schoolbesturen (bijvoorbeeld door onvoorziene omstandigheden) tijdens de rit uitstappen en zich niet meer committeren aan het IHP. • Het risico dat de implementatie van het IHP vertraging oploopt als gevolg van onvoorziene omstandigheden. • Het risico dat de sturing en governance tekort schiet, waardoor de gemeente zijn grip op het programma verliest en het college en de raad niet meer tijdig kunnen bijsturen. • Het risico van stijgende bouwkosten. 	Onderwijs
Onderhoud sportaccomodaties	Onderhoud van de sportaccomodaties is opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan. Het risico is dat het budget niet toereikend is. Terwijl het onderhoud wel uitgevoerd moet worden.	Vastgoed
MO overig	Overige risico's in het sociaal domein;	Sociaal Domein
Grondbank	<p>Het risico dat Zuidplas gebruik gaat maken van de opschortende voorwaarde. De accountant van de grondbank heeft aangegeven dat dit risico opgenomen moet worden in de risicoparagraaf. De afspraak tussen de deelnemers is nu gemaakt dat ieder uit moet gaan van hetzelfde bedrag aan risico en dat dit wordt opgenomen in de risico paragraaf.</p> <p>Vanaf 2011 functioneert de Grondbank Het Groene Hart (Grondbank RZG Zuidplas) als stallingbedrijf. De gronden zijn bedoeld voor de ontwikkeling van de Zuidplaspolder tot een gebied voor wonen, werken en natuur, indirect draagt de Grondbank bij aan het invullen van de regionale woningbouwopgave. Het aandeel van Gouda in de Grondbank is 6%. Voor dit percentage draagt Gouda bij aan de kosten van de Grondbank en staat via een verliesvoorziening samen met de andere deelnemers garant voor de eventuele tekorten.</p>	Verbonden partij/subsidie
Toename beroep op borgstellingen en garanties	Gemeenten staan borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van organisaties zoals culturele instellingen, voetbalclubs, bibliotheek, etc. Als een partij niet kan voldoen aan de verplichting jegens de bank dan zal de bank de gemeente aanspreken de betalingsverplichting over te nemen of de schuld over te nemen bij een faillissement	Financiën

	Omschrijving	Risicogebied
	<p>(afhankelijk van de gevestigde zekerheden). Borgstellingen met het hoogste risicoprofiel zijn de Schouwborg en de Cheese Experience.</p> <p>Er is een 80% borgstelling verstrekt aan de Stichting Schouwborgcomplex voor de bij de ABNAMRO opgenomen financiering van de Cinema. In beginsel zouden wij door de ABN aangesproken kunnen worden tot het voldoen van de 80% van de rente- en aflossingsverplichtingen. Indien dat gebeurt ontstaat een vordering van Gouda op de Schouwborg met daarbij de vraag of deze vordering ooit zal kunnen worden voldaan.</p> <p>De Cheese Experience is later geopend dan voorzien. De organisatie is sterk afhankelijk van het aantrekken van het (internationaal) toerisme dat door de Corona vooralsnog vrijwel is weggefallen. Door de Coronamaatregelen van het kabinet heeft de CE in 2020 enkele malen de horeca moeten sluiten dan wel geheel moeten sluiten.</p>	
Covid19		
Cultuurinstellingen die in financiële nood komen	Een groot deel van de culturele sector heeft in 2020 en 2021 verliezen geleden als gevolg van de maatregelen rondom Covid-19. De financiële impact verschilt per organisatie. Gebleken is dat bijvoorbeeld de podia en tentoonstellingsorganisaties harder getroffen zijn, dan cultuureducatie. Door de sluiting, de beperkingen qua publieksaantallen en de extra kosten die de maatregelen met zich meebrengen, komen culturele organisaties, groot en klein, in de problemen door het wegvallen van en vermindering van inkomsten. Meerdere organisaties benaderen de gemeente voor (financiële) steun. Indien de effecten van Covid19 meerjarig aanhouden, is de verwachting dat het verdienmodel van de cultuursector structureel onder druk komt te staan. Dit kan effecten hebben op het subsidiebeleid.	Covid19
Toename bijstand	In de eerste maanden van de coronacrisis was er een flinke toename van het beroep op bijstand. Het aantal bijstandsdossiers steeg van 1.594 op 1 januari 2020 naar 1.738 op 1 januari 2021. De instroom vanuit de WW valt mee. Dit is een landelijk beeld wat je ook bij andere gemeenten ziet. Het risico is dat de toestroom in 2022 verder toe kan nemen, bijvoorbeeld na het beëindigen van de steunmaatregelen vanuit de overheid.	Covid19
Lagere parkeerinkomsten	Substantieel lagere inkomsten uit heffingen en leges. Nieuwe beperkende maatregelen kunnen leiden tot minder bezoekers aan de stad, waardoor parkeeropbrengsten achter blijven.	Covid19
Lagere inkomsten uit verhuur of exploitatie	Veel huurders van gemeentelijke gebouwen ondervinden nog altijd de negatieve (financiële) gevolgen van de coronacrisis. Bij besluit van 31 maart jl. heeft het college daarom besloten om de inning van de huren van gemeentelijke gebouwen tot nader order op te schorten. Verder is besloten om onder voorwaarden, huurkortingen te verlenen aan de huurders die een daartoe gemotiveerd verzoek hebben ingediend. De gemeente wil een bijdrage leveren aan behoud van huurders van gemeentelijke accommodaties, waarbij de insteek is dat huurders zelf, voor zover mogelijk, een verantwoordelijkheid hebben. Daarnaast moet worden voorkomen dat maatschappelijke en culturele organisaties worden bedreigd in hun voortbestaan of failliet gaan, wanneer de gemeente geen steun zou verlenen. Nieuwe beperkende maatregelen kunnen leiden tot nieuwe steun.	Covid19
Extra uitgaven voor opvang dak- en thuislozen en vrouwenopvang	Voor de opvang van daklozen en voor de vrouwenopvang geldt dat deze zijn verplaatst naar een andere locatie. Dit om de de 1,5 meter regel te kunnen handhaven. Deze zijn verplaatst naar andere locaties zoals hotel/ vakantieparken. Nieuwe beperkende maatregelen.	Covid19
Oninbaarheid opgeschorte huren, leges en belastingen	Als gevolg van Covid is het risico aanwezig van oninbaarheid van de opgeschorte huren als partijen niet meer aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen. Ook kan de oninbaarheid van leges en belastingen dan toenemen. Zeker wanneer de steunmaatregelen van de overheid eindigen.	Covid19
Extra kosten afvalverwerking	Landelijk beeld is dat tussen de 20 en 25 procent meer afval ontstaat bij huishoudens. Extra verwerkingskosten zijn over het algemeen niet begroot. In Gouda zijn de voornaamste oorzaken van de extra kosten verschuiving van bedrijfsafval naar huishoudelijk afval door het thuiswerken. Maatregelen om bezoekersstroom op het ABS reguleren en algemene meerkosten voor Cyclus, die in het regionale overleg zijn afgestemd met de gemeenten.	Covid19
Haven- marktgeld en burgerserviceinkomsten	Een nieuwe golf en nieuwe beperkende maatregelen kunnen leiden tot lagere inkomsten uit leges door minder huwelijken, lagere ontvangen havengelden, lagere ontvangen marktgeld	Covid19
Extra uitgaven stimulerend lokale economie	Door het wegvallen van de steunmaatregelen kunnen meerdere ondernemers en winkels failliet gaan. Dit leidt tot meer leegstand in het centrum, minder activiteiten, etc waardoor de gemeente extra beleid ontwikkeld met bijbehorende kosten om de lokale economie weer een zwengel te geven. Dit heeft echter nog geen impact voor 2021.	Covid19
Uitgestelde zorgvraag	Risico van uitgestelde zorgvraag, Acute zorg krijgt voorrang en veel reguliere zorg is uitgesteld tijdens de crisis. Door het lange thuis zitten vereenzamen ouderen, raakt jeugd in de problemen door toename huiselijk geweld, etc. Dit kan leiden tot een toename van de zorgvraag na de crisis.	Covid19

De toekomstige kasstromen bij grondexploitaties leveren per definitie risico's op. Opbrengsten kunnen tegenvallen, terwijl ook de kosten hoger kunnen uitvallen. Deze risico's kunnen worden gekwantificeerd, waarbij ervan uit wordt gegaan dat er een kans bestaat dat opbrengsten en kosten met 10% tegenvallen. Het benodigd weerstandsvermogen voor grondexploitaties komt dan uit op € 6.544.974.

De Monte Carlo simulatie die is uitgevoerd met betrekking tot de overige procesrisico's (going concern) levert een benodigd weerstandsvermogen op van € 9.164.328. Daarbij wordt het gebruikelijke zekerheidspercentage van 90% gehanteerd.

Het benodigd weerstandsvermogen voor 2022 en verder bedraagt dan bij het opmaken van deze begroting € 15.709.302.

4.2.3.3 Beoordeling ratio weerstandsvermogensontwikkeling weerstandscapaciteit

Door het beschikbaar weerstandsvermogen te delen door het benodigd weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen van de gemeente verkregen.

In onderstaand tabel is de ontwikkeling meerjarig weergegeven.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022 na resultaat / 3e begr.wijz. 2021	2023	2024	2025
	stand per 1 januari			
Beschikbaar weerstandsvermogen	35.635	30.605	32.288	35.472
Benodigde weerstandscapaciteit:				
Going concern	9.164	9.164	9.164	9.164
GREX	6.545	6.545	6.545	6.545
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	15.709	15.709	15.709	15.709
Weerstandsratio	2,27	1,95	2,06	2,26

Aangezien de inschatting van het benodigd weerstandsvermogen een momentopname betreft, terwijl het beschikbare weerstandsvermogen meerjarig wordt berekend, rijst de vraag in hoeverre het juist is, om de ratio meerjarig weer te geven. Over een jaar zal het benodigd weerstandsvermogen immers lager zijn, omdat met name de grondexploitaties dan verder zijn gevorderd (met een navenante risicoreductie als gevolg). Overwogen kan worden om in komende begrotingen de ratio enkel voor het begrotingsjaar te presenteren, een werkwijze die in steeds meer gemeenten gevolgd wordt.

Door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen met de benodigde weerstandscapaciteit kan een kwalificatie worden gegeven over de toereikendheid van de weerstandscapaciteit.

Hiervoor wordt onderstaande tabel gehanteerd.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	Ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Het beschikbaar weerstandsvermogen moet minimaal gelijk zijn aan het benodigd weerstandsvermogen om voldoende weerstand te kunnen bieden als de risico's zich daadwerkelijk voordoen.

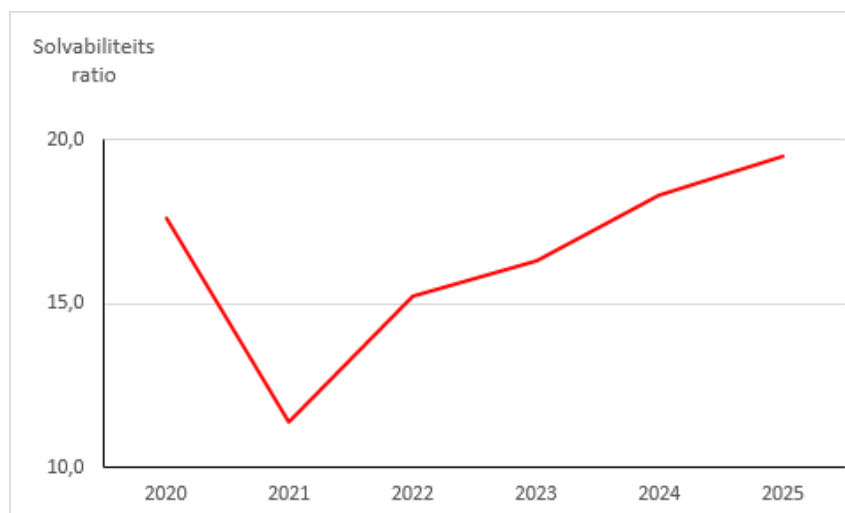
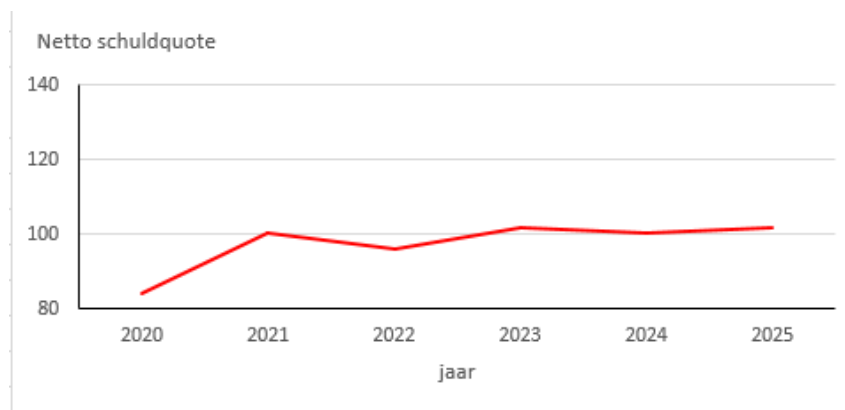
De weerstandsratio kan voor Gouda ultimo 2021 als volgt worden berekend: $35.635 / 15.709 = 2,27$ en kwalificeert dan ook als uitstekend.

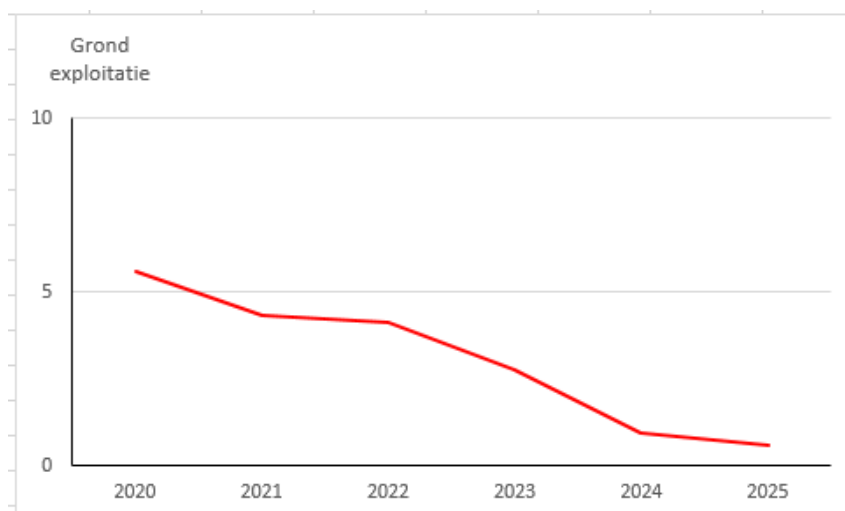
4.2.4 Kengetallen

Het opnemen van financiële kengetallen in de begroting past in het streven naar meer transparantie. Ook geven de kengetallen meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Het biedt ook de mogelijkheid om normen te stellen, net als bij de beoordeling van het weerstandsvermogen gebeurt. We relateren de normering zoveel mogelijk aan normen die door de VNG zijn voorgesteld.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat gemeenten een basisset van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de jaarrekening en begroting.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	normering GTK
Netto schuldquote	84,2%	100,5%	96,3%	101,9%	100,4%	102,0%	< 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	83,9%	100,0%	95,9%	101,5%	100,1%	101,6%	< 130%
Solvabiliteitsratio	17,6%	11,4%	15,2%	16,3%	18,3%	19,5%	> 20%
Structurele exploitatieruimte	6,2%	-4,3%	-0,5%	0,6%	1,1%	1,6%	> 0%
Grondexploitatie	5,6%	4,3%	4,1%	2,8%	1,0%	0,6%	< 10%
Belastingcapaciteit	133,9%	142,2%	129,0%	129,0%	129,0%	129,0%	100%

4.2.4.1 Toelichting

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

De schuldquote van de gemeente Gouda vertoont de komende jaren een dalende tendens en beweegt zich rond de 100%.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Solvabiliteitsrisico

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

In de periode 2020 tot en met 2025 neemt de solvabiliteit toe van 17,6% tot 19,5%. De VNG hanteert een norm van 20% als minimum.

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal 'structurele exploitatieruimte' geeft inzicht in welke mate de structurele lasten van de gemeente gedekt zijn door structurele baten. Dit is van belang om te beoordelen in welke mate de gemeente om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. De begroting 2022-2025 van de gemeente Gouda laat zien dat de structurele lasten vanaf 2023 volledig worden gedekt door structurele baten.

Grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren betreft. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

In de periode 2020 tot en met 2025 ligt dit kengetal van de gemeente Gouda "veilig" onder de GTK-norm van 10%.

Belastingcapaciteit

Het kengetal 'belastingcapaciteit' geeft weer hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde van alle gemeenten. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten voor de burger. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen.

Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een percentage boven de 100% betekent dat de woonlasten per huishouden hoger zijn dan het landelijk gemiddelde. Binnen de gemeente Gouda worden de hoge woonlasten veroorzaakt door het relatief hoge aanslagbedrag voor de rioolheffing, die nodig is om de financiering van de riolering toekomstbestendig te maken.

4.2.4.2 Conclusie

De Goudse schuldquote wordt als neutraal bestempeld, omdat deze onder de VNG-norm van 130% zit. De schuldquote laat meerjarig stabiele trend zien. De solvabiliteitsratio is langzaam aan het toenemen richting de norm van 20%.

De structurele exploitatieruimte laat zien dat vanaf 2023 de structurele lasten (waaronder die samenhangend zijn met de schuldenlast van de gemeente (rente en aflossing)), meerjarig volledig worden gedekt door structurele baten.

De woonlasten zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde aan de hoge kant. Er wordt een onderzoek gestart om Gouda binnen de top 25 van de duurste gemeenten te laten zakken binnen een periode van 10 jaar.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

4.3.1 Inleiding

De gemeente heeft op haar grondgebied een groot aantal kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, constructies, riolering, water en groen. Investeren in en onderhouden van kapitaalgoederen zijn belangrijk, omdat deze kapitaalgoederen een belangrijke bijdrage leveren aan de uitvoering van de programma's van de begroting, zoals milieu, onderwijs en verkeer. Een aantal van de taken, waarop kapitaalgoederen betrekking hebben, is verplicht. Zo heeft de gemeente een wettelijke plicht rondom riolering en onderhoud van wegen. Ook leggen de kapitaalgoederen een aanzienlijk beslag op de gemeentelijke middelen. Dit geldt niet alleen voor de aanschaf als investering, maar ook voor de jaarlijkse exploitatiekosten die hieruit voortvloeien. Het gaat dan vooral om kosten van rente en afschrijving, kosten van groot en klein onderhoud en beheerskosten. Dit vergt duurzaam onderhoudsbeheer op basis van door de Raad vast te stellen beleidskaders waaruit de voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting dienen te worden aangegeven.

In deze paragraaf geven we een dwarsdoorsnede van de meerjarige uitgaven voor het onderhoud. We maken onderscheid in kapitaalgoederen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld wegen, openbare verlichting, bruggen, openbaar groen en riolering) en gemeentelijke gebouwen (bijvoorbeeld Huis van de Stad, Schouwburg, Cultuurhuis De Garenspinnerij).

Het onderhoudsbeleid is gebaseerd op de onderstaande nota's die door de raad zijn vastgesteld:

Nota	Datum vaststelling
Uitvoeringsplan 1 ^e tranche IHP 2020-2024	Vastgesteld op 19-02-2020
Verordening Voorzieningen Huisvesting onderwijs gemeente Gouda 2020	Vastgesteld op 19-02-2020
Kadernota Vastgoed 2012	Vastgesteld op 12-12-2012
Nota kwaliteitsplan openbare ruimte (KOR)	Vastgesteld op 03-10-2005, actualisatie in 2018 (ter kennisname) aan de raad aangeboden
Nota lange-termijn-investeringen (LTI)	Vastgesteld op 25-05-2011
Nota beheerplan groot- en vervangingsonderhoud (GoVo)	Vastgesteld op 10-11-2012, actualisatie (ter kennisname) in 2018 aan de raad aangeboden
Klimaatadaptatiestrategie	Vastgesteld op 08-12-2019
Nota verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP)	Vastgesteld op 06-03-2019
Nota onderhoud sporthallen en zwembaden	Vastgesteld op 27-06-2005

Omdat de onderhoudsbehoefte per jaar kan verschillen, kunnen de uitgaven ook jaarlijks verschillen. Daarom worden kostenegalisatievoorzieningen gebruikt waaraan jaarlijks een bedrag wordt gedoteerd. In een jaar dat er minder wordt uitgegeven dan begroot, groeit de voorziening en de middelen uit de voorziening zijn beschikbaar in een jaar waarin er meer wordt uitgegeven dan wordt toegevoegd aan de voorziening.

4.3.2 Onderwijsgebouwen

4.3.2.1 Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor adequate onderwijshuisvesting van het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Overigens zijn de schoolbesturen sinds 2015 zelf verantwoordelijk voor al het onderhoud aan hun schoolgebouwen. Hiervoor ontvangen zij een vergoeding van het Rijk. De gemeentelijke gymnastiekzalen zijn in de dienstverleningsovereenkomst met Sport.Gouda ondergebracht. Sport.Gouda voert hier het beheer en onderhoud voor uit.

De gemeente stelt jaarlijks een programma Onderwijshuisvesting vast waarin de huisvestings- (en daaraan gerelateerde) aanvragen van de schoolbesturen zijn opgenomen. Daarnaast heeft de Raad in februari 2020 het Uitvoeringsplan 1^e tranche IHP 2020-2024 vastgesteld, waarin voor zes locaties een concrete nieuwbouw/ levensduurverlengende renovatie voor veertig jaar is bepaald. Uitgangspunt voor al het gemeentelijk beleid voor onderwijshuisvesting is de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Gouda, deze is in 2020 geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.

4.3.2.2 Financiële middelen

Dagelijks onderhoud

Voor het groot en dagelijks onderhoud van de bruikleenscholen (waar de gemeente wel eigenaar van is, maar die zonder huurvergoeding ter beschikking worden gesteld) en gymzaal blijft nog wel budget nodig, evenals voor het meerjarig onderhoud aan de Burgemeester Martenssingel 15 (vanwege gebruik door de GSG).

4.3.3 Gemeentelijke gebouwen en objecten

4.3.3.1 Beleid

Het Meerjarig OnderhoudsPlan (MOP) 2019-2058 is opgesteld op basis van de onderhoudsbehoefte per object. Het uit te voeren onderhoud wordt per jaar binnen het beschikbare budget geprioriteerd op basis van de conditie van een pand en de daarmee samenhangende risico's.

De Goudse Schouwburg en het Huis van de Stad kennen een afzonderlijke onderhoudsvoorziening. Ook voor deze gebouwen is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld.

4.3.3.2 Financiële middelen

Planmatig / groot onderhoud

Het planmatig en het groot onderhoud worden verrekend via een aantal onderhoudsvoorzieningen (Schouwburg, Huis van de Stad, Stationsgarage en gemeentelijke objecten). Vanuit de exploitatie vinden dotaties plaats aan deze onderhoudsvoorzieningen. In de begroting wordt rekening gehouden met het volgende verloop van deze voorzieningen:

Bedragen x € 1.000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Stand 1 januari	2.096	2.723	2.658	2.597	2.211	1.721
Dotatie	1.893	1.386	1.378	1.380	1.380	1.381
Uitputting	1.266	1.451	1.439	1.766	1.870	1.547

Dagelijks onderhoud

Voor dagelijks onderhoud (contract- en klachtenonderhoud) is € 225.000 begroot. Het dagelijks onderhoud voor de Schouwburg en het Huis van de Stad wordt via de eigen onderhoudsvoorziening afgewikkeld. Investerings van voldoende omvang die levensduurverlengend zijn, worden aangemeld voor het concerninvesteringsplan.

4.3.4 Openbare ruimte (wegen, kunstwerken, water en groen)

4.3.4.1 Beleid

Voor het dagelijks beheer van de stad wordt gewerkt de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus' gebaseerd op de landelijke beeldsystematiek van het CROW.

Vanaf 2019 stuurt Gouda zelf het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte aan. Het onderhoud is aanbesteed en gegund aan een aantal marktpartijen. De gemeente controleert de kwaliteit van het uitgevoerde onderhoud door maandelijks op 100 willekeurige punten kwaliteitsmetingen uit te voeren en via dagelijks toezicht op de uitgevoerde werkzaamheden.

Het groot- en vervangingsonderhoud wordt uitgevoerd wanneer dit technisch noodzakelijk is op basis van door de raad vastgestelde normen. In het beheerplan is een lange termijn doorkijk gemaakt van de noodzakelijke onderhouds- en vervangingswerkzaamheden met een prognose van de benodigde financiële middelen. De nota Beheerplan Groot- en vervangingsonderhoud, waarin de staat van de openbare ruimte wordt beschreven met een meerjarige doorkijk, wordt geactualiseerd en eind 2021 aan de raad aangeboden. Dit proces volgt een tweejaarlijks cyclus. Indien de financiële middelen op de middellange termijn niet toereikend zijn, worden keuzes voorgelegd aan de raad.

4.3.4.2 Financiële middelen

Groot- en vervangingsonderhoud openbaar gebied

De kosten van groot onderhoud komen ten laste van de voorziening "Groot Onderhoud Openbare Ruimte" (GO-OR). Vanuit de exploitatie vinden dotaties plaats aan deze voorziening. Met ingang van de wetgeving Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de verplichting om investeringen met maatschappelijk nut te activeren (investeringsbudgetten in meerdere jaren af te schrijven). Daartoe is er een reeks investeringsbudgetten opgenomen met, afhankelijk van de levensduur van de investering, verschillende afschrijvingstermijnen. Dekking van de afschrijvingslasten vindt plaats uit de egaliseringsreserve afschrijvingen investeringen maatschappelijk nut openbare ruimte. Voor de totaal beschikbare middelen voor Onderhoud Openbare Ruimte (zowel de voorziening groot onderhoud als de investeringsbudgetten) geldt dat de beschikbare middelen zijn afgestemd op de onderhouds- en investeringsbehoefte.

Vervangingsinvesteringen openbare ruimte worden op basis van het beheerplan openbare ruimte geprogrammeerd en komen ten laste van de investeringsbudgetten VervangingsInvesteringen Openbare Ruimte (VI-OR).

In de begroting wordt rekening gehouden met het volgende verloop van deze voorziening groot onderhoud. Daarnaast is een reeks investeringsbudgetten VervangingsInvesteringen Openbare Ruimte opgenomen.

Bedragen x € 1.000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Stand 1 januari	6.706	6.225	5.389	3.623	2.602	2.225
Dotatie	3.737	3.439	3.241	3.241	3.241	3.241
Uitputting	4.218	4.275	5.007	4.262	3.618	4.173
Investeringsbudgetten Vervangingen Maatschappelijk Nut Openbare Ruimte	3.199	7.840	8.980	6.945	4.469	7.715

Civieltechnische kunstwerken (bruggen, kademuren, sluisen, tunnels en viaducten)

De vervangingsinvesteringen worden, conform de regeling Besluit begroting en Verantwoording, geactiveerd. De meerjaren kapitaallasten worden in de begroting verwerkt. De benodigde investeringsbudgetten worden opgenomen in het CIP.

Herstel zakkende bodem

Door de bodemgesteldheid (veenbodem) behoort de zakkende bodem nog steeds tot de grootste aandachtspunten en kapitaalintensieve beheeronderdelen van Gouda. Bodemdaling zorgt ook dat woningen, bedrijven en instellingen steeds lastiger toegankelijk worden. In gebieden waar geen grootschalig onderhoud staat gepland zorgt dit voor uitdagingen bij het realiseren van de doelstelling om Gouda voor iedereen toegankelijk te houden. De ophoogprojecten worden ook vanuit de voorziening groot onderhoud openbare ruimte betaald. In de Rioleringsprojecten worden ook meteen de noodzakelijke ophogingen meegenomen, zodat het gebied weer volledig is opgeknapt.

Dagelijks onderhoud

Voor het uitvoeren van het dagelijks onderhoud zijn de volgende middelen beschikbaar:

Bedragen * € 1.000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
2.1 Wegen / Kunstwerken - dagelijks onderhoud	3.474	3.659	3.820	3.831	3.628	3.642
2.4 Water - dagelijks onderhoud	431	588	736	880	829	829
5.7 Groen - dagelijks onderhoud	3.779	4.698	4.949	4.701	5.021	5.020

Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door diverse gespecialiseerde marktpartijen waarbij de selectie van partijen via aanbestedingen plaatsvindt.

4.3.5 Riolering

4.3.5.1 Beleid

In maart 2019 is het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2019-2023 (inclusief een doorkijk en planning over de lange termijn) door de gemeenteraad vastgesteld. Met ingang van 2020 zijn er, door de nieuwe financieringssysteem, geen investeringsbudgetten Riolering meer opgenomen. Alle lasten worden direct uit de rioolheffing gedekt. De opbouw van de meerjarige kapitaallasten stopt daarmee. Binnen de GRP projecten worden (in het projectgebied) ook de noodzakelijke ophogingen meegenomen en gefinancierd vanuit het GRP. Ook is financiële ruimte gecreëerd voor het uitvoeren van de in december 2019 vastgestelde klimaatadaptatie strategie om de stad weerbaarder te maken tegen de effecten van klimaatverandering

4.3.5.2 Financiële middelen

Gebaseerd op het GRP 2019 -2023 is de planning voor de jaaruitgaven en de inkomsten voor de komende jaren als volgt:

Bedragen x € 1.000	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Stand voorziening per 1 januari	18.024	22.481	22.989	15.547	9.081	3.989
Totaal onderhoud incl. saldo BTW, kostentoekening en kwijtscheldingen	11.119	12.383	12.762	13.193	12.696	12.423
Opbrengst rioolheffing	19.240	18.189	18.920	18.915	18.909	18.904
Dotatie aan voorziening	8.121	5.806	6.158	5.722	6.213	6.481
Onttrekking aan voorziening	3.664	5.298	13.600	12.188	11.305	8.466

4.3.6 Sportgebouwen

4.3.6.1 Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de sporthallen, gymnastieklokalen en het Groenhovenbad in Gouda. De onderhoudsniveaus zijn vastgelegd in de Nota Sport en Bewegen in Gouda 2017-2022.

Sport.Gouda verzorgt voor de gemeente de uitvoering van het groot- en dagelijks onderhoud. Dit gebeurt in nauwe samspraak met de sportclubs. De sportclubs onderhouden zelf de eigen accommodaties.

De dienstverleningsovereenkomst met Sport.Gouda is in 2017 met een periode van vijf jaar verlengd. Na deze periode kan, op basis van de evaluatie, besloten worden om nogmaals met vijf jaar te verlengen.

4.3.6.2 Financiële middelen

Voor het onderhoud is een bedrag van rond de € 349.000 opgenomen als onderdeel van de dienstverleningsovereenkomst met Sport.Gouda. Dit bedrag is gebaseerd op het in de nota onderhoud sporthallen en zwembaden gekozen onderhoudsniveau.

Groot onderhoud

Het meerjarenonderhoudsplan is in 2020 opgesteld en loopt tot en met 2029. Tussentijds wordt het geactualiseerd wanneer daar aanleiding toe is.

Dagelijks onderhoud

Het contractonderhoud (jaarlijkse onderhoudsbeurten van installaties, schilderwerk, servicecontracten) en het klachtenonderhoud maakt deel uit van de meerjarenonderhoudsplannen.

4.4 Financiering

4.4.1 Waarin geeft de paragraaf financiering inzicht?

De paragraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen in de financiering het begrotingsjaar en behandelt de beleidsvoornemens voor het komende jaar.

In de paragraaf komen achtereenvolgens aan de orde:

- De belangrijkste conclusies;
- Het wettelijk kader van de paragraaf financiering;
- Het gemeentelijke financieringsbeleid;
- De rente-ontwikkelingen;
- De ontwikkeling van de leningenportefeuille;
- Het risicobeheer.

4.4.2 Belangrijkste conclusies uit de paragraaf financiering

De belangrijkste conclusies zijn:

- De renteniveaus zijn historisch laag en voor lange looptijden is de rente lager dan 0,60%.
- Het verwacht renteresultaat over 2022 is € 1,3 miljoen positief.
- Uit hoofde van risicobeheersing wordt nagedacht over transacties die inspelen op de extreem lage renteniveaus. In dit verband is in 2021 een drietal geldleningen van elk € 10 miljoen aangetrokken met storting van de leningen in de toekomst. De rentepercentages van die leningen zijn reeds vastgelegd.
- De omslagrente zal op termijn naar beneden moeten worden bijgesteld.
- In de jaren vanaf 2023 moet er weer langlopende financiering worden aangetrokken met name door herfinanciering en investeringen in scholen en duurzaamheidsmaatregelen.
- Alternatieve financieringsconstructies (niet bancaire financiering) worden bij aangewezen projecten onderzocht.
- In 2022 zal een visie worden ontwikkeld ter beheersing van de risico's van de borgstellingenportefeuille.

4.4.3 Wettelijk kader

Het beheersen van de risico's die verband houden met de financiering is een belangrijke taak van de gemeente. In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) is een aantal beheersmaatregelen vastgelegd dat vervolgens nader is uitgewerkt in het gemeentelijk treasury statuut. Het treasury statuut wordt periodiek geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. Het statuut is in 2020 geactualiseerd en op 1 juli 2020 vastgesteld door de gemeenteraad.

Enkele belangrijke punten uit het treasury statuut zijn:

- Het beleid is erop gericht dat er altijd voldoende financiële middelen beschikbaar zijn zodat de gemeente haar publieke taak op verantwoorde wijze kan uitvoeren;
- Het aangaan en verstrekken van geldleningen is alleen toegestaan als deze worden gebruikt in het kader van de publieke taak;
- Het alternatief financieren van daarvoor in aanmerking komende projecten is toegestaan;
- Het gebruik van financiële derivaten is toegestaan indien deze 1 op 1 zijn gekoppeld aan een lening;
- Het verstrekken van geldleningen groter dan € 500.000 wordt altijd voorgelegd aan de gemeenteraad om diens wensen en/of bedenkingen te vernemen;
- Uitzettingen (beleggingen) vinden alleen plaats bij Nederlandse overheidsinstellingen of financiële instellingen met een kredietwaardigheid van minimaal AA;
- Bij gebruik van financiële producten en samenwerking met financiële instellingen wordt de mate van duurzaamheid meegewogen in het keuzeprocess. In de praktijk wordt hierbij gekeken naar het beleid van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) van de instelling.

Daarnaast moet de gemeente zich conformeren aan de voorschriften uit de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) en het zogenaamde Schatkistbankieren.

- De Wet HOF is erop gericht om het begrotingstekort en de staatsschuld terug te dringen. Onder bepaalde voorwaarden

(meerjarige overschrijding macronorm voor decentrale overheden) mag het structurele tekort niet meer bedragen dan 0,5% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Om dit te monitoren is aan gemeenten de verplichting opgelegd om een overzicht van het EMU-saldo in de programmabegroting op te nemen (zie paragraaf 5.3.11 EMU-saldo).

- In de spelregels van het schatkistbankieren is vastgelegd dat een gemeente tijdelijk overtollige middelen moet beleggen bij het Rijk (of bij andere overheden zoals gemeenten, provincies en waterschappen). Het bedrag dat naar verwachting wordt uitgezet bij het Rijk is terug te vinden in het overzicht met uitgezette gelden.

4.4.4 Gemeentefinanciering

4.4.4.1 Financieringsbeleid

Het financieringsbeleid wordt uitgevoerd door de treasury van de afdeling Financiën en gedurende het jaar uitgevoerd in samenwerking met het treasurycomité.

Het treasuryproces wordt in control gehouden door een adequate administratieve organisatie en interne controle vastgelegd in het handboek treasury, dat in januari 2020 is geactualiseerd en vastgesteld door het college van BenW.

Het financieringsbeleid is gericht op het realiseren van een efficiënte financiering. De gemeente doet dat door op grond van de liquiditeitsplanning en de analyse van de meerjarige financieringsbehoefte te streven naar een optimale verhouding tussen kortlopende en langlopende financieringsmiddelen rekening houdend met marktontwikkelingen.

Uitgangspunten zijn:

- Kasgeldlimiet van ongeveer € 25 miljoen zoveel mogelijk benutten.
- Langlopende financieringsmiddelen aantrekken tegen looptijden welke in overeenstemming zijn met de periode dat deze benodigd zijn.
- Beheersen van renterisico's, eventueel door middel van financiële derivaten.

Daarnaast wordt permanent afgewogen op welke wijze er geprofiteerd kan worden van bijzondere marktomstandigheden, op dit ogenblik specifiek de extreem lage renteniveaus. Vanaf 2023 is de verwachting dat jaarlijks nieuwe langlopende geldleningen moeten worden aangetrokken (zie ook de tabel in het onderdeel leningenportefeuille). Door die volumes (al dan niet gedeeltelijk) eerder aan te trekken dan strikt noodzakelijk of door de renteniveaus waartegen op termijn wordt gefinancierd eerder vast te leggen kan enerzijds geprofiteerd worden van de lage rente en anderzijds het risico op stijgende rente wordt beperkt of afgewend.

In 2022 wordt aan het financieringsbeleid als volgt invulling gegeven:

Prioriteiten	Doelstelling	Activiteiten 2022
Beheersen omvang leningenportefeuille	<ul style="list-style-type: none"> • Blijven onder het schuldenplafond van € 295 miljoen op 31-12-2022	<ul style="list-style-type: none"> • Permanent bewaken of voorgenomen nieuwe besluitvorming in lijn blijft met meerjarig beheersen van de omvang van het schuldenplafond • Actief monitoren mogelijkheden van alternatieve financieringsconstructies (balansverkorting)
Beheersen financieringsbehoefte	<ul style="list-style-type: none"> • kasgeldlimiet: 8,5% • renterisiconorm op vaste schuld: 20% • limiet schatkistbankieren: 2,00%	Verder optimaliseren van inzicht in de cashflows van met name: <ul style="list-style-type: none"> - de grondexploitaties - de aanwendungen van reserves/voorzieningen - investeringen uit het CIP
Beheersen renterisico's	Zo goedkoop mogelijk en $\leq$ de rekenrente uit de begroting financieren, i.c.m. het tijdig signaleren en beperken van risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Renteontwikkelingen nauwgezet volgen; • Zo nodig renteniveaus voor in de toekomst benodigde financieringsmiddelen eerder vastleggen en/of inzetten van financiële derivaten
Onderhouden administratieve organisatie van de treasuryfunctie	In control houden van de treasuryfunctie	Treasury-activiteiten worden uitgevoerd conform de procesbeschrijvingen in het handboek treasury
Onderhouden cashflowprognose	De cashflow prognose met horizon van <2 jaar is voldoende betrouwbaar	<ul style="list-style-type: none"> • Verder optimaliseren informatievoorziening tussen de afdelingen beleid, uitvoering en financiën, o.a. binnen programma-/project sturing • Waar mogelijk dienstverlening aan regio gemeenten
Beheersen omvang borgstellingportefeuille	Omvang van de portefeuille matchen met de omvang van een verantwoord geacht risico	<ul style="list-style-type: none"> • Visie ontwikkelen welke risico omvang acceptabel is en ter vaststelling voorleggen aan de raad

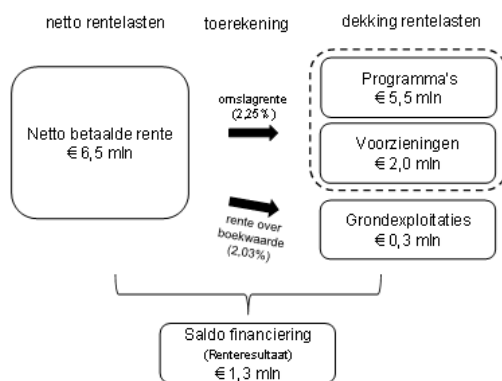
4.4.4.2 Rente

Voor de begroting 2022 wordt rekening gehouden met € 6,5 miljoen aan rentekosten (begroting 2021: € 7,2 miljoen). Via de methodiek van de renteomslag wordt totaal € 7,5 miljoen aan rentelasten omgeslagen over de activa en daarmee doorbelast aan de taakvelden; daarnaast wordt € 0,3 miljoen doorberekend aan de grondexploitaties. Het verwachte renteresultaat voor 2022 komt op circa € 1,3 miljoen (2021: € 1,0 miljoen). Dit renteresultaat maakt deel uit van het resultaat van het taakveld treasury.

De rentekosten zijn € 0,6 miljoen lager dan in 2021, grotendeels als gevolg van herfinanciering tegen lage rentepercentages. Gevolg hiervan is dat ook minder rente wordt doorberekend aan de activa, hetgeen leidt tot lagere kapitaallasten in de programma's.

Schema rentetoerekening jaar 2022 (in €)

	Omschrijving		
a	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	6.700.000	
b	De externe rentebaten	-155.201	
	Totaal door te berekenen externe rente		6.544.799
c1	De rente die aan de grondexploitaties wordt worden doorberekend	-312.349	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
	Totaal rente grondexploitaties en projectfinanciering		-312.349
	Saldo door te berekenen externe rente		6.232.450
d1	Rente over eigen vermogen	0	
d2	Rente over voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde	0	
	Totaal rente over eigen vermogen en voorzieningen		0
	De geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		6.232.450
e	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)		7.486.233
f	Renteresultaat op het taakveld treasury (- betekent voordelig)		-1.253.783

In de programmabegroting 2022-2025 zijn ten aanzien van de rente de volgende uitgangspunten gehanteerd.

	2022	2023	2024	2025
Omslagrente	2,25%	2,25%	2,25%	2,25%
Rente over boekwaarden grondexploitaties	2,03%	1,93%	1,83%	1,73%
Rekenrente in de grondexploitaties	2,40%	2,40%	2,20%	2,20%
Rekenrente aan te trekken kort geld	0,00%	0,00%	0,25%	0,50%
Rekenrente aan te trekken lang geld	n.v.t.	0,80%	1,00%	1,20%

De hoogte van de omslagrente, de rente over de boekwaarden van de grondexploitaties en de hoogte van de rekenrente in de grondexploitaties zijn vastgesteld op basis van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hiervoor stelt.

Ten aanzien van de meerjarige ontwikkeling van de omslagrente bestaat het risico dat deze, als gevolg van de lage renteniveaus waartegen de gemeente kan lenen, al vanaf 2023 verder naar beneden moet worden bijgesteld. Bij het eerste ijkmoment 2022 zal een nieuwe analyse van de verwachte toekomstige ontwikkeling plaatsvinden en zullen eventuele budgettaire consequenties worden verwerkt.

De rekenrentes voor aan te trekken kort en lang geld zijn afgeleid van de actuele marktverwachtingen.

De verwachting is dat zowel de korte als de lange rente in 2022 laag zullen blijven maar op enig moment wel iets zullen gaan oplopen. Vanwege de toenemende onzekerheid in de verdere toekomst is de verwachting dat het oplopen van de rente zich vanaf 2022 zal gaan manifesteren en daarna, marginaal, zal voortzetten.

4.4.4.3 Leningenportefeuille

De afgelopen jaren is de bewustwording rond schuldposities, juist ook van overheden, sterk toegenomen. Het college heeft het verder beperken van de schuldpositie als belangrijke opgave benoemd waarbij een jaarlijks met € 5 miljoen dalend schuldenplafond is overeengekomen. In dit verband wordt een schuldenplafond per 31 december 2022 van € 295 miljoen als kader gehanteerd.

Op basis van het verwachte verloop van de reserves en voorzieningen, grondexploitaties, investeringen en uitzettingen is een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van het de komende jaren benodigde vreemd vermogen en van de verwachte gemiddelde rentevoet van het vreemd vermogen.

Onderstaande tabel maakt de ontwikkelingen in de omvang van de opgenomen gelden (inclusief de financieringsbehoefte) zichtbaar en toont ook de invloed daarvan op de gemiddelde te betalen rente. De mutaties die onder renterisico op vaste schuld vermeld zijn, zijn in deze tabel verwerkt.

Mutaties in opgenomen kortlopende en langlopende gelden (o/g) (bedragen x € 1.000.000)

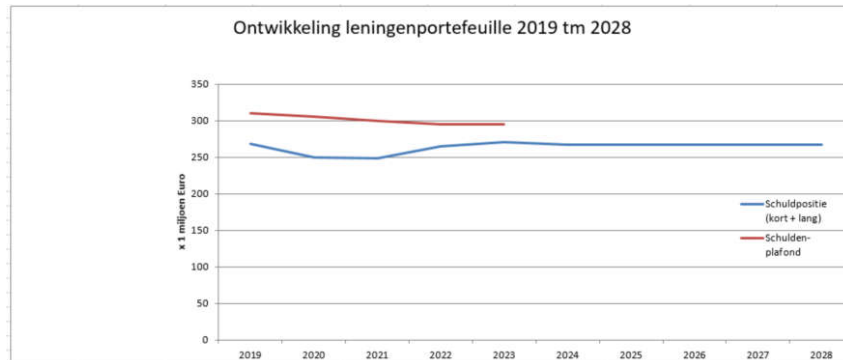
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Stand 1 januari							
Langlopende financiering	251,0	234,6	240,1	233,0	235,7	230,8	228,2
Kortlopende financiering	37,1	70,8	50,1	33,5	30,8	30,1	29,3
Uitzetting in 's Rijks schatkist	-40,0	-40,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omvang leningenportefeuille / schuldpositie	248,1	265,4	270,2	266,5	266,5	260,9	257,5
Langlopende financiering: reguliere aflossingen	-16,4	-16,5	-17,1	-17,3	-17,9	-17,6	-17,4
Langlopende financiering: algehele aflossingen (contractueel)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Langlopende financiering: reeds aangetrokken nieuwe leningen (*)	0,0	10,0	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0
Langlopende financiering: nog aan te trekken nieuwe leningen	0,0	12,0	0,0	10,0	13,0	15,0	15,0
Kortlopende financiering: mutatie gedurende het jaar	33,7	-20,7	-16,6	-2,7	-0,7	-0,8	0,0
Uitzetting in 's Rijks schatkist, mutaties	0,0	20,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mutaties in leningenportefeuille / schuldpositie	17,3	4,8	-3,7	0,0	-5,6	-3,4	-2,4
Stand 31 december							
Langlopende financiering	234,6	240,1	233,0	235,7	230,8	228,2	225,8
Kortlopende financiering	70,8	50,1	33,5	30,8	30,1	29,3	29,3
Uitzetting in 's Rijks schatkist	-40,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Omvang leningenportefeuille / schuldpositie	265,4	270,2	266,5	266,5	260,9	257,5	255,1
Schuldenplafond	295,0						
Ruimte onder het schuldenplafond	29,6						
Gemiddelde rente opgenomen gelden per 31 december	2,8%	2,5%	2,4%	2,3%	2,2%	2,1%	2,1%

In 2022 zullen naar verwachting geen langlopende financieringsmiddelen behoeven te worden aangetrokken. De voor 2022 benodigde financieringsmiddelen zullen worden verkregen door het aantrekken van kortlopende financiering in de vorm van kasgeldleningen en indien noodzakelijk door aanwending van het bedrag van € 40 miljoen dat per 1 januari 2022 bij 's Rijks Schatkist is uitgezet.

De schuldpositie, bestaande uit langlopende en kortlopende aangetrokken financieringsmiddelen bedraagt eind 2022 naar verwachting ± € 266 miljoen, € 29 miljoen onder het kaderstellend schuldenplafond.

(*) Voor de jaren 2023 tot en met 2025 is medio 2021 uit hoofde van beheersing van renterisico voor elk van de drie genoemde jaren een geldlening van € 10 miljoen aangetrokken die telkens op 1 juli van genoemde jaren zal worden gestort. De rentepercentages van die leningen zijn al in 2021 vastgelegd.

Meerjarig wordt op basis van de actuele inzichten de volgende ontwikkeling van de (korte- en langlopende) leningenportefeuille verwacht:

4.4.4.4 Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het financieringsbeleid bij de gemeente Gouda zijn renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.

De Wet Fido kent een tweetal wettelijke normen te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm, die beogen om de renterisico's van lagere overheden binnen de perken te houden en te beheersen. De kasgeldlimiet ziet hierbij op het beheersen van de kortlopende schuld (met een looptijd korter dan 1 jaar) en de renterisiconorm op het beheersen van de langlopende schuld (met een looptijd langer dan 1 jaar).

kasgeldlimiet

Om grote fluctuaties in de rentelasten van de gemeente te vermijden is de omvang van de korte financiering door de wet FIDO begrenst op maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar, met een minimum van € 0,3 miljoen. Het is hierbij niet toegestaan meer dan twee kwartalen achtereen de kasgeldlimiet te overschrijden.

Kasgeldlimiet

Bedragen * € 1.000.000 grondslag: omvang begroting per 1-1-2022	rekening 2020 ultimo	begroting 2021 gemiddeld	begroting 2022 1e kwartaal	begroting 2023 2e kwartaal	begroting 2024 3e kwartaal	begroting 2025 4e kwartaal
Begrotingstotaal	267	299	295	295	295	295
Norm (%)	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	23	25	25	25	25	25
Gemiddelde kortlopende schuld (negatief betekent schuld, positief betekent tegoed)	35	-14	-14	-21	-19	-21
Ruimte (+) / overschrijding (-)	+58	+17	+11	+5	+15	+15

Bovenstaande tabel toont aan dat de gemeente Gouda de renterisico's op korte schuld beheerst binnen de daarvoor gestelde wettelijke kaders. Bij een eventuele transactie waarbij korte schuld wordt omgezet in lange schuld, beïnvloedt dit de ruimte onder de limiet positief.

Renterisiconorm

Om grote fluctuaties in de rentelasten bij lange financiering te vermijden is door de wet FIDO bepaald dat een gemeente elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal mag aflossen. Doel van de norm is dat gemeenten de renterisico's over de jaren spreiden. Onderstaand de renterisico's met betrekking tot de vaste schuld

Renterisiconorm

Bedragen * € 1.000.000 grondslag: omvang begroting per 1-1-2021	2022	2023	2024	2025
Begrotingstotaal	295	285	285	281
Norm (%)	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	59	57	57	56

Bedragen * € 1.000.000 grondslag: omvang begroting per 1-1-2021	2022	2023	2024	2025
Aflossingsverplichtingen op vaste schuld	16	16	17	17
Ruimte (+) / overschrijding (-)	+43	+41	+40	+39

Bovenstaande tabel geeft aan dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente Gouda in de periode 2022 tot en met 2025 ruim binnen de wettelijk gestelde normen blijft.

Kredietrisico

De gemeenteraad heeft als algemeen uitgangspunt vastgesteld dat alleen leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Andere uitzettingen zijn op grond van de Wet Fido niet toegestaan. Eventuele overtollige financiering mag uitsluitend nog worden belegd bij banken die voldoen aan de juiste kredietwaardigheid, de rijksoverheid of medeoverheden.

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartij bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstekte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Bedragen * € 1.000	Rekening 2020	Begroting 2021	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025
Publieke taak							
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	58	47	43	43	43	43	43
Leningen aan woningbouwverenigingen	0	0	0	0	0	0	0
Prudent beheer							
Financiële instellingen (rating A en hoger)	2.353	16	2.353	2.353	2.353	2.353	2.353
Uitzetting in 's Rijks schatkist	40.000	0	40.000	40.000	20.000	0	0
Totaal	42.396	63	42.396	42.396	22.396	2.396	2.396

De uitzettingen bij financiële instellingen met een rating van A of hoger betreffen met name uitzettingen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

De uitzetting in 's Rijks Schatkist die op 1 januari 2022 € 40 miljoen bedraagt, zal worden aangewend ter dekking van de investeringen 2023 en verdere jaren. De tijdelijke overliquiditeit is het gevolg van de uit renterisicobeheersende overwegingen aangetrokken langlopende geldlening van € 40 miljoen op 30 juni 2020.

Naast het verstrekken van kredieten, verleent de gemeente Gouda uit hoofde van de publieke taak in uitzonderlijke gevallen een borgstelling richting derden (voor een toelichting, zie het onderdeel Niet uit de balans blijvende verplichtingen uit de jaarstukken). Het kredietrisico op borgstellingen wordt periodiek gewaardeerd en meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen (zie paragraaf 4.2.3.2).

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat er onvoldoende middelen zijn om aan directe betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. Dit doet zich voor indien de met BNG Bank overeengekomen kredietlimiet van € 10 miljoen op de rekening-courant van de gemeente wordt overschreden. Dit risico wordt beheerst door een actief liquiditeitenbeheer dat wordt ondersteund door een permanent onderhouden liquiditeitsplanning met een horizon van ongeveer 2 jaar.

Op basis van onderbouwde voorspellingen van de in- en uitgaande geldstromen kan tijdig actie worden ondernomen om tekorten aan te vullen en overschotten uit te zetten. De liquiditeitsplanning wordt ook ingezet als hulpmiddel om de renterisico's te bepalen en het dagelijks saldo te beheren. Bovendien is een gemeente zeer kredietwaardig en altijd in staat geld uit de geld-en/of kapitaalmarkt te halen.

4.5 Investerings

4.5.1 Inleiding

De gemeente staat voortdurend voor de uitdaging om met beperkte middelen taken en investeringen uit te voeren. Gouda geeft hierbij prioriteit aan woningbouw, onderwijshuisvesting, verbetering kwaliteit bestaand groen, onderhoud sport, stadsmarketing en veiligheid.

De investeringen leveren een positieve bijdrage aan de fysieke leefomgeving, waardoor de stad voor inwoners, bedrijven en toeristen aantrekkelijk blijft. Daarom blijft het college in de begroting ruimte maken voor zowel investeringen met een economisch als een maatschappelijk nut.

4.5.2 Geldstromen door investeringen

In de begroting wordt jaarlijks een meerjarige investeringsplanning opgesteld. Met dit instrument wordt de omvang van de investeringskredieten en de kapitaallasten vastgesteld. Bij iedere programmabegroting wordt een inschatting van de verwachte operationele, investerings- en financieringskasstromen opgesteld, waardoor liquiditeits- en renterisico's beheersbaar blijven.

Op basis van prioriteiten uit de programmabegroting is een investeringsplanning tot stand gekomen.

Voor de leesbaarheid wordt in de presentatie onderscheid gemaakt tussen:

1. Investeringsbudget > € 500.000 met een incidenteel karakter;
2. Investeringsbudget > € 500.000 met een planmatig karakter
3. Investeringsbudget <= € 500.000

De kapitaallasten die uit deze investeringen voortvloeien zijn meegenomen in de exploitatielasten. Het totaalbedrag aan investeringen per jaar is als volgt.

Planning jaar gereed (bedragen x € 1.000.000)	2022	2023	2024	2025
Investeringsbudget > € 500.000	50,0	42,6	34,0	31,0
Investeringsbudget <= € 500.000	1,0	1,8	2,8	5,8
Totaal investeringsbudget (CIP)	51,0	44,4	36,8	36,8

Overzicht met geplande investeringen met een incidenteel karakter > € 500.000

Omschrijving	Programma	Maakveld 2022	2022	2023	2024	2025
40 jrs renovatie DGW Heemskerkstr (2020)	1	4.2 Onderwijshuisvesting	20,0	0,0	0,0	0,0
Voorbereiding, niet-commerciële voorzieningen Westergouwe (2007)	1	4.2 Onderwijshuisvesting	0,0	0,5	0,0	0,0
Investerings Westergouwe	1	4.2 Onderwijshuisvesting	0,0	0,0	0,0	14,4
Herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied	3	2.1 Verkeer en vervoer	2,2	0,0	0,0	0,0
Dubbelzijdig fietspad verb. Jamessingel	3	2.1 Verkeer en vervoer	0,0	0,8	0,0	0,0
Kruising Jamessingel/Rijsselseweg	3	2.1 Verkeer en vervoer	2,5	0,0	0,0	0,0
Kwaliteitsverhoging binnenstad.	3	2.1 Verkeer en vervoer	0,0	0,6	0,6	0,0
Voorber. Kruising Jamessingel/Rijsselseweg	3	2.1 Verkeer en vervoer	0,5	0,0	0,0	0,0
Maatr. Knelpunt.verkeer en VCP 2022-2025	3	2.1 Verkeer en vervoer	0,0	0,0	5,0	0,0
Doorontwikkeling 2de verdieping Chocoladefabriek	3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0,0	0,9	0,0	0,0
Totaal			25,2	2,8	5,6	14,4

Overzicht met geplande investeringen met een planmatig karakter > € 500.000

Omschrijving	Programma	Maakveld 2022	2022	2023	2024	2025
Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (IHP)	1	4.2 Onderwijshuisvesting	1,4	20,1	9,9	0,0
Rioleringskredieten	2	7.2 Riolering	13,6	12,2	11,3	8,5
Onderhoudsinvestering schouwburg	3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0,0	0,8	0,0	0,0
Vervanging Kade - en Walmuren	3	3. Wonen en leefomgeving	0,0	0,0	3,5	0,0
Vervangings investeringen Openbare Ruimte	3	2.1 Verkeer en vervoer	8,7	6,7	3,7	7,4
Renovatie veld 4 sportpark Oosterwei	5	5.2 Sportaccommodaties	0,5	0,0	0,0	0,0
Automatisering	7	0.4 Overhead	0,6	0,0	0,0	0,7
Totaal			24,8	39,8	28,4	16,6

4.6 Bedrijfsvoering

4.6.1 Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering heeft als doel het zo optimaal mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van de gemeente (inwoners, ondernemers en bezoekers), interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen. In deze paragraaf worden de belangrijkste prioriteiten beschreven die gaan bijdragen aan het optimaliseren van de bedrijfsvoering in 2022.

4.6.2 Wat zijn de belangrijkste prioriteiten

- Verbeteren financiële functie;
- Gouda 2022: de vitale medewerker;
- Het benutten inzetten van alternatieve financieringsbronnen;
- Verbetering aansturing programma's en projecten en optimalisaties;
- Digitalisering;
- Informatiebeveiliging;
- Privacy;
- Aanbestedingsbeleid.

4.6.2.1 Verbetering financiële functie

In een gemeente is het van groot belang dat de ruggengraat van de organisatie, de financiële functie, op het juiste niveau opereert. Op die manier is de verantwoording richting het bestuur, de gemeenteraad en de stad op een efficiënte en effectieve manier in te richten. De ervaringen rond onder andere de totstandkoming van de Jaarrekening 2020 maken inzichtelijk, dat op dit moment de financiële functie op een aantal punten verbeterd moet worden. Hiertoe worden vanaf de zomer 2021 acties in gang gezet die ook in 2022 zullen doorlopen. Zo zal de organisatie van de financiële functie verbeterd worden, waarbij aandacht wordt besteed aan kaderstelling, rollen en verantwoordelijkheden, sturing en managementinformatie. Daarnaast zal een groot aantal financiële processen opnieuw worden doorgelicht en worden geoptimaliseerd, waarbij het accent zal liggen op het aanbrengen van functiescheiding, interne controle, planning en instructies. Het nieuwe financiële systeem (K2F) zal verder doorontwikkeld worden om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die dit systeem biedt. Tot slot, maar evenzeer van belang, zijn de principes op het gebied van cultuur en samenwerken. Hierbij gaat het zowel over de interne organisatie, als de samenwerking met college, accountant en raad.

Met de nieuwe accountant worden afspraken gemaakt om adequaat te voldoen aan de eisen die gesteld worden aan de jaarstukken. Dit geheel van activiteiten is belegd in een programma, dat de gehele problematiek binnen de financiële functie beslaat en dit programma heeft ook voor 2022 een zeer hoge prioriteit meegekregen.

4.6.2.2 Gouda 2022: de vitale medewerker

Corona heeft het werken van iedereen veranderd. De organisatie praat niet meer over een sterk en snel veranderende samenleving, maar maakt er dagelijks onderdeel van uit. De organisatie heeft laten zien dat ze flexibel kan inspelen op veranderingen en dit proces zal in 2022 alleen maar bestendigen. Flexibiliteit en wendbaarheid zijn basisingrediënten geworden voor het werken in een ambtelijke organisatie. Dit vraagt om vitale en weerbare medewerkers, die betrokken zijn op elkaar en de stad.

Als ambitieuze werkgever werkt de gemeente voor én met de stad. Met trots, maar vooral met een warm hart. Goede dienstverlening aan bewoners, ondernemers en bezoekers staat bij alles centraal. De gemeente biedt werknemers flexibele werktijden en werkplekken, waarbij voor ogen houden dat de inzet van medewerkers maximaal ten goede komt voor de stad, de organisatie, het team en zichzelf. De zoektocht naar balans tussen werk en privé wordt gestimuleerd.

Integriteit en betrouwbaarheid vindt de gemeente Gouda net zo belangrijk als het boeken van goede resultaten. De gemeente gelooft in gelijke kansen voor iedereen. Medewerkers krijgen de kans om te doen wat bij hen past en om zichzelf te ontwikkelen. De gemeente zet in op het werven van gemotiveerde en gekwalificeerde medewerkers, waarbij oog is voor diversiteit en inclusie. De gemeente investeert in een uitgebreid onboardingsprogramma en besteedt veel aandacht aan vitaliteit en verdere ontwikkeling van de talenten van de medewerkers.

Voor 2022 zijn de volgende thema's belangrijk:

Hybride samen werken

De wereld van het werk is veranderd. Hoewel het Huis van de Stad de plaats blijft om collega's te ontmoeten, zal het niet meer worden gebruikt als vóór de coronacrisis. In plaats daarvan ontwikkelt zich een hybride werkmodel, waarbij de werkplek wordt gekozen op basis van de uit te voeren taak en vaker wijzigt. Flexibiliteit en verbinding staan in deze ontwikkeling centraal. Hoe de gemeente dit gaat doen staat niet van te voren al in steen gebeiteld; we gaan samen op weg en ontdekken samen hoe dit het beste werkt

Binnen deze ontwikkeling hebben leidinggevend en medewerkers allebei een belangrijke rol. En beiden moeten hierbij optimaal worden toegerust en ondersteund. De werkgroep 'hybride werken' biedt ondersteuning bij deze ontwikkeling. In 2022 houdt de werkgroep voortdurend vinger aan de pols om flexibel te anticiperen op de laatste ontwikkelingen op dit gebied.

Vitaliteit

Wendbaarheid hangt nauw samen met vitaliteit. Hoe vitaler de werknemers, hoe wendbaarder de organisatie. In het vitaliteitsbeleid voor 2022 staan daarom vijf pijlers van vitaliteit centraal en hoe deze bijdragen aan een positieve energiebalans van medewerkers.

Het is heel belangrijk om het bewustzijn te creëren dat een doorlopende verandering nodig is. Medewerkers moeten zich er (meer) bewust van zijn dat zij regisseur zijn van hun (werk)leven en dus verantwoordelijk voor hun eigen werkplezier, inzet, mobiliteit, gezondheid en verdere ontwikkeling. De gemeente Gouda is, als werkgever, verantwoordelijk voor het faciliteren, stimuleren en motiveren van de medewerkers. En daarbij is altijd sprake van maatwerk: ieder mens is immers uniek.

Aandacht voor vitaliteit, preventie en werkdrukvermindering zal binnen de Goudse organisatie ook in 2022 meer structureel vorm krijgen. Zodanig dat het gesprek hierover vaker op de juiste plek plaatsvindt en medewerkers regie pakken over hun eigen gezondheid en vitaliteit. Dit realiseert de gemeente door de samenwerking met de nieuwe ARBO-dienst verder uit te breiden, door op basis van het MTO van 2021 de vervolgacties te bepalen en op te volgen en door de medewerkers in de organisatie te activeren eigen regie te pakken.

Talentontwikkeling

Continue aandacht voor ontwikkeling en de inzet van de juiste persoon op het juiste moment op de juiste plek, maakt dat we ambities kunnen realiseren en dat medewerkers duurzaam inzetbaar zijn. De gemeente Gouda gelooft dat elke medewerker unieke talenten heeft en wil bijdragen. De gemeente Gouda zet in op het herkennen van talenten, het stimuleren en faciliteren van het inzetten van de talenten binnen de gehele organisatie.

In 2022 richt de gemeente zich op 3 pijlers:

1. Eigen regie op duurzame inzetbaarheid. Iedereen neemt en krijgt hiervoor de ruimte;
2. Goed voorgaan is goed volgen. Leidinggevend vertonen voorbeeldgedrag;
3. Integraliteit. Leren en ontwikkelen is van iedereen en doe je overal.

Diversiteit en inclusie

Een organisatie die inzet op vitaliteit en talentontwikkeling kan dit niet doen zonder hierbij door de lens van diversiteit en inclusie naar de medewerkers te kijken. Organisaties met een divers personeelsbestand zijn vernieuwender, creatiever en lossen problemen beter op doordat de medewerkers vanuit verschillende perspectieven hun werk benaderen. Bovendien wil de gemeente dat inwoners zich kunnen herkennen in de gemeentelijke organisatie. Dat gaat echter niet vanzelf.

Om (verder) te bouwen aan een organisatiecultuur waar verschillen gewaardeerd en optimaal benut worden is het nodig om de bewustwording van alle medewerkers rondom dit thema (verder) te vergroten. In 2020 en 2021 zijn er op het gebied van inclusie diverse activiteiten in de stad georganiseerd en in het laatste kwartaal van 2021 wordt dit ook gedaan voor de medewerkers. We spelen hierbij in op landelijke themadagen (zoals bijv. Diversity Day en de regenboogweek), met inspiratiesessies en groepsgesprekken.

In 2022 gaan we op deze thema's verdiepen door aan de slag te gaan met onbewuste vooroordelen en inclusief werven en selecteren. De gemeente Gouda schrijft vacatureteksten zodanig dat deze een juiste reflectie zijn van de inclusieve organisatie die de gemeente wil zijn en geeft aandacht aan een diverse samenstelling van selectiecommissies en het inclusiever voeren van selectiegesprekken.

4.6.2.3 Maximaal benutten mogelijkheden van alternatieve financieringsbronnen

De gemeente Gouda is alert op kansen om externe financieringsbronnen te benutten (Indien daartoe de mogelijkheid bestaat én dit redelijkerwijs van toegevoegde waarde wordt geacht).

Maximaal benutten mogelijkheden

De omvang van de leningenportefeuille is groot. Daarom kijkt de gemeente bij investeringen actief naar mogelijkheden om alternatieve financieringsbronnen te genereren, bijvoorbeeld door cofinanciering van EU, Rijk, provincie of door private partijen en ondernemers uit de stad.

Inschatten en volgen van de liquiditeitsbehoefte

Ter beheersing van toekomstige renterisico's en het houden van inzicht in de ontwikkeling van de schuldpositie is het van groot belang een betrouwbaar inzicht te hebben in de (toekomstige) geldstromen. Daarom zal bij investeringen en projectplannen een duidelijk inzicht worden verschaft in inkomende en uitgaande geldstromen.

4.6.2.4 Verbetering aansturing programma's en projecten en optimalisaties

Doel is het implementeren van een nieuwe werkwijze voor programmagericht en projectmatig werken. Ten eerste richt de nieuwe werkwijze zich op een zorgvuldige en integrale beleidsvoorbereiding en besluitvorming ten aanzien van de vastgestelde programma's en grote projecten. Ten tweede ondersteunt de nieuwe werkwijze resultaatgericht werken en voorziet in een uniforme aansturing van en rapportage over de vastgestelde programma's en grote projecten.

Implementeren programma en projectsturing

In het coalitieakkoord zijn 11 programma's benoemd (4 raadsprogramma's en 7 gewone programma's). Deze programma's worden nu programmatisch opgepakt. Hiervoor zijn programmamanagers benoemd en is in 2019 een leer- en ontwikkeltraject gestart. Dit resulteert in een meer methodisch en gestructureerde aanpak van de programma's en betere samenwerking over de afdelingen heen.

In 2020 is gestart met een nieuw leer- en ontwikkeltraject met een groep van 15 programmamanagers en projectleiders. Door Covid19 heeft dit in 2020 even stilgelegen. In 2021 is het nieuwe traject hervat. Doel is om de nieuwe werkwijze zo nog breder te implementeren.

Omgevingswet

De komende tijd gaat de gemeentelijke organisatie zich verder voorbereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, die opnieuw is uitgesteld. De geplande ingangsdatum is nu 1 juli 2022.

Deze wet vraagt van betrokken partijen en betrokken medewerkers andere kennis en vaardigheden. Er is een opleidingsplan opgesteld om de medewerkers mee te nemen in deze verandering. De start van deze opleidingen wordt afgestemd op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Daarnaast worden de werkprocessen aangepast op deze nieuwe wet. Dit traject is nog niet afgerond.

4.6.2.5 Digitalisering

Doel van digitalisering is het bouwen van een toekomstbestendige ambtelijke organisatie door het efficiënter maken van werkprocessen en verbeteren van de informatiehuishouding.

Verdere implementatie Geheugen van Gouda

Het doel van het programma "Geheugen van Gouda" is de (digitale) dienstverlening te verbeteren door informatie op een betere manier te verwerken en op te slaan en processen volledig te digitaliseren, waarbij we uitgaan van digitale inclusie. Om de dienstverlening verder te digitaliseren, wordt de digitale balie organisatie breed geïmplementeerd en worden samenwerkingsomgevingen ingericht. De verdere beschikbaarstelling van de digitale dienstverlening, met ondersteuning van de zaakoplossing, vindt plaats op basis van een organisatiebrede inventarisatie van producten en diensten.

Voortzetten en uitbreiden van het ICT beheer

De samenwerking voor het ICT-beheer met de buurgemeenten Waddinxveen en Zuidplas wordt naar tevredenheid van alle partijen voortgezet. In 2021 is de samenwerking uitgebreid met de gemeenten Montfoort en IJsselstein. Daarnaast is in 2021 gestart met samenwerking op applicatieniveau zoals de MFP's, telefooncentrale en digitaal vergaderen.

Standaardisatie ICT

De organisatie heeft zich ten doel gesteld door standaardisatie het aantal applicaties waar mogelijk terug te dringen. In 2022 wordt de lijn voortgezet om zo min mogelijk maatwerk en zoveel mogelijk gebruik te maken van standaard beheer en applicaties. In het informatieplan wordt aangegeven hoe de sturing op het aantal applicaties wordt ingericht en welke maatregelen worden genomen.

Uit faseren overbodige applicaties

In de eerste helft van 2021 is Ontheffing parkeerregels van Parkeerservice en Gouda klant van GreenValley uitgefaseerd. Dus dit wordt voortgezet en tijdens de implementatie van de zaakoplossing zullen diverse applicaties tijdelijk parallel naast elkaar blijven functioneren, totdat alle processen hiernaar zijn overgezet. De historie van de uit gefaseerde applicaties wordt opgenomen in het digitale geheugen; het pre-depot.

Digitalisering processen sociaal domein

Verbetering van de dienstverlening aan de inwoners en inzicht in de effectiviteit van maatregelen zijn belangrijke onderdelen van de opgave voor het sociaal domein. In 2021 is verder ingezet op het digitaliseren van de processen binnen het sociaal domein. Producten die direct door inwoners aan te vragen zijn, zoals de minimaregelingen en de tijdelijke TOZO regelingen, zijn direct online aan te vragen. Dit is een meerjarenopgave die in 2022 doorloopt met het zoveel mogelijk digitaal werken in het primaire proces en daarmee de fysieke paperstroom terug te brengen. Dossiers zijn digitaal inzichtelijk (gebaseerd op rol/functie) zodat bij de gemeentelijk toegang inzichtelijk is dat er een voorziening loopt en wie de contactpersoon is. Daarnaast wordt informatievoorziening aangepast voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Voor het beter inzicht te krijgen in de te behalen beleidsdoelen, te bereiken effecten en financiën zijn en worden dashboards (verder) ontwikkeld met stuur- en managementinformatie.

4.6.2.6 Informatiebeveiligingsbeleid

Uitgangspunt informatiebeveiligingsbeleid is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) die als gemeentelijk basisnormenkader voor informatieveiligheid is gekozen en sinds 01-01-2020 van kracht is en de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) opvolgt.

De eigen toezichthouder, de gemeenteraad, wordt in het jaarverslag geïnformeerd over informatieveiligheid. De evaluatie hiervoor vindt sinds 2017 plaats via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Eind 2021 zal voor de tweede keer volgens het nieuwe normenkader BIO worden geëvalueerd.

Evaluëren en implementeren van de verbetermaatregelen vanuit ENSIA auditsine Informatiebeveiliging Overheid (BIO) Overheid (BIO) Tijdens de laatste zelfevaluatie is tevens een verschillenanalyse (GAP analyse) gemaakt tussen de normen van de BIG en de nieuwe normen van de BIO. De verbeterpunten hieruit en de verbeterpunten uit de voorgaande audits worden opgepakt en beveiligingsmaatregelen worden geactualiseerd op basis van nieuwe bedreigingen en kwetsbaarheden.

Aanpassen van de informatiebeveiligingsorganisatie en werkwijze.

De BIO bevat minder maatregelen, maar maatregelen zijn wel altijd verplicht. Ook de wijze van verantwoording verandert waardoor onder meer ENSIA opnieuw is ingericht. De veranderde en extra taken zijn aangepast aan de BIO en zijn vooralsnog zonder formatieve uitbreiding binnen de informatiebeveiligingsorganisatie belegd. Lopende 2021 zal deze situatie geëvalueerd worden.

4.6.2.7 Privacy

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is een Europese wet, die in de organisatie niet meer is weg te denken bij de dagelijkse uitvoering van taken waar met persoonsgegevens wordt gewerkt. Gouda zal continu aantoonbaar aan de AVG (compliance) moeten voldoen. Dit vergt organisatiebreed veel maatregelen. Een belangrijke maatregel is het in kaart brengen en up-to-date houden van gegevensverwerkingsrisico's (DPIA's). Op de meest privacygevoelige werkvelden, zoals binnen het sociaal domein heeft dit inmiddels plaatsgevonden. Naar gelang de stand van zaken zijn in 2021 veel beheersmaatregelen gerealiseerd of geoptimaliseerd, zodat binnen dit risico-aandachtsgebied ook op operationeel niveau sprake is van passende waarborgen. Evenwel zal dit doorlopend aandacht vereisen.

Personen hebben toegang tot de AVG-dienstverlening, zoals het recht op inzage en correctie. Via de website Gouda.nl kunnen personen hun privacyrechten uitoefenen met DigiD. Het blijft mogelijk om schriftelijk een verzoek tot inzage te doen, alleen dan moet de desbetreffende persoon zich identificeren. Er is een toename te zien van de verzoeken tot inzage die behoorlijk tijdrovend kunnen zijn. Een groot deel van deze verzoeken lijkt overigens naar misbruik van recht te neigen met als doel via procedures inkomsten te genereren.

Sinds de invoering van de AVG zijn er 21 Privacy Impact Assessments afgenomen. De afgelopen periode zijn de meest gevoelig werkprocessen in het sociaal domein doorgelicht aan de hand van de AVG. De komende periode worden de meeste gevoelige werkprocessen van openbare orde en veiligheid doorgelicht. De werkprocessen ondermijning, Wet politiegegevens, uitwisseling persoonsgegevens tussen woningcorporaties en gemeente door drugsoverlast en cameratoezicht staan daarbij op de lijst. Het werkproces van de bodycams is gedaan en de DPIA ligt voor instemming bij de OR.

Met het in kaart brengen van de ketenregie is een aanvang gemaakt en deze staat op de rol voor verdere afhandeling. Met ketenregie wordt hier bedoeld: met wie werkt Gouda samen op het gebied van persoonsgegevens en zijn daar nog acties voor nodig om aan de AVG te voldoen.

Met vullen van het verwerkingsregister is een hele stap gemaakt en hier wordt ook gestaag aan verder gewerkt. Met het verwerkingsregister wordt hier bedoeld een verplichte AVG-registratie van de persoonsgegevens die binnen de gemeente verwerkt worden.

- Zet in op duurzaam databeleid en hanteer de AVG hierbij als moreel kompas om te waarborgen dat gegevensverwerking ten dienste staat van de mens.
- Stuur zichtbaar op het bewerkstelligen van een volwassen organisatiecultuur en het behalen van doelen volgens het AVG-werkprogramma.
- Bespreek met buurgemeenten en ketenpartners rollen en verantwoordelijkheden, en hoe nieuwe technieken en technologieën maatschappelijk verantwoord dienen te worden ingezet.

4.6.2.8 Aanbestedingsbeleid

In het bestuursakkoord 2018-2022 is afgesproken expliciet aandacht te besteden aan de lokale economie en lokale ondernemers.

Uitgangspunt opgenomen in beleid

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Gouda voorziet hierin met het uitgangspunt dat in gevallen waar een enkelvoudig onderhandse offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse offerteaanvraag is toegestaan, we rekening houden met de lokale economie en de lokale ondernemers. Bij de meervoudig onderhandse offerteaanvragen streeft de gemeente ernaar minimaal 1 lokaal of regionaal bedrijf uit te nodigen om een offerte uit te brengen.

Uitvoeren steekproef

Jaarlijks wordt een steekproef uitgevoerd om de resultaten op dit vlak te meten, hier wordt over gerapporteerd bij de jaarrekening.

4.6.3 Personeel

4.6.3.1 Bezetting

De bezetting van de ambtelijke organisatie was 496 fte op 1 augustus 2021 (exclusief inhuur). De jaren ervoor was de bezetting op 31 december 466 fte (2020) en 455 fte (2019). Het aantal fte stijgt dus sinds 2019, als gevolg van het meer zelf uitvoeren van taken zoals beheer openbare ruimte en jeugdhulp. Dit sluit aan bij de formatie begroting.

4.6.3.2 Loonkosten

Het loonkostenbudget betreft een inschatting van kosten voor de benodigde personele capaciteit om de gepresenteerde beleidsambities te realiseren. De verwachte loonkosten stijgen de komende jaren van € 44,7 miljoen (2021) naar € 45,9 miljoen (2025). Het algemene beeld is dat de begrote loonkosten door de tijd heen ongeveer op eenzelfde niveau blijven.

Ten opzichte van eerdere jaren worden de loonkosten met 1,2% geïndexeerd en is er sprake van een stijging door opvolging van afspraken uit het coalitieakkoord, college- en raadsbesluiten.

In lijn met de besluitvorming worden de loonkosten van de gemeenteraad en griffie ten opzichte van eerdere jaren structureel verhoogd.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2021 na wijziging	2022	2023	2024	2025
Ambtelijke organisatie	43.477	42.412	42.292	42.206	42.206
College van BenW	804	804	804	804	804
Gemeenteraad	788	788	788	788	788
Griffie	558	558	558	558	558
Rekenkamer	16	16	16	16	16
Totaal	45.643	44.578	44.458	44.373	44.373

4.6.4 Doelstellingen bedrijfsvoering

Indicator	Toelichting	Doelstelling 2022
Personeel		
Verzuim	De afgelopen jaren is veel energie gestoken in het verlagen van het verzuim. Aandacht en heldere afspraken hebben geresulteerd in lager verzuim. Dit willen we zo houden, ook in en na corona tijd.	4,6% inclusief langdurig verzuim frequentie.
Salarislasten	De kosten aan salarissen inclusief sociale lasten zijn een belangrijke post in de begroting van de gemeente (2021: ongeveer 14,5% van de totale lasten). Reden om actief te sturen op realisatie en uitputting.	De salarislasten blijven binnen het begrote budget.
Inhuur externen	In 2020 bedroegen de kosten van de inhuur van externen 22% van het totaal van salarislasten en kosten externe inhuur (dit is incl. projectmatige inhuur op de programma's). Door het verhogen van de interne flexibiliteit en door meer grip op het inhuurproces wordt beoogd om de kosten van inhuur te verlagen. Tegelijkertijd heeft de organisatie te maken met tijdelijke middelen voor programma's, vervanging vanwege tijdelijke uitval of vacatures die moeilijk te vervullen zijn of zeer specifieke expertise voor een bepaald thema waardoor inhuur nodig is.	De kosten van de inhuur van externen bedraagt maximaal 20% van het totaal aan salarislasten en kosten externe inhuur.

Indicator	Toelichting	Doelstelling 2022
Financiën		
Exploitatiesaldo	De meerjarenbegroting is sluitend als er een goede verhouding is tussen baten en lasten.	Het verwachte saldo van baten en lasten in het meerjarenperspectief is > 0. Op basis van de voorliggende meerjarenbegroting wordt de verhouding tussen baten en lasten in 2024 positief.

Indicator	Toelichting	Doelstelling 2022
Weerstandsvermogen	Een reservepositie is adequaat als de reserves voldoende zijn om mogelijke risico's (voor zover die te kwantificeren zijn) op te kunnen vangen.	De verhouding (ratio) tussen het aanwezige en het minimaal beschikbare weerstandsvermogen ligt minimaal tussen 1,0 en 1,4. Voor de actuele berekening zie paragraaf 4.2.
Schuldenplafond	De omvang van de leningenportefeuille (langlopend + kortlopend) van de gemeente Gouda is ten opzichte van andere gemeenten hoog. In het coalitie akkoord is afgesproken dit te bewaken middels een plafond.	Het gehanteerde schuldenplafond bedraagt € 295 miljoen per 31-12-2022.
Handremprocedure	Indien de sluitende meerjarenbegroting onder druk dreigt te komen, de ratio voor het weerstandsvermogen < 1 dreigt te worden of het schuldenplafond overschreden dreigt te worden (dan wel een combinatie van deze factoren) dan geldt een handremprocedure. Dat houdt in dat alles tijdig in werking moet worden gesteld om binnen de normen te blijven en dat reeds gemaakte inhoudelijke afspraken – ook die in voorliggend akkoord – allemaal ter discussie mogen worden gesteld.	Opereren binnen de marges van het financieel kader uit het coalitieakkoord (sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen > 1 en schuldpositie onder schuldenplafond).
Factuurafhandeling	De wettelijke betalingstermijn voor facturen bedraagt standaard 30 dagen.	De gemeente Gouda betaalt ten minste 85% van de facturen binnen 30 dagen na ontvangst van de factuur.

Indicator	Toelichting	Doelstelling 2022
ICT		
Geheugen van Gouda	Gouda maakt een ontwikkeling door van taakgericht naar zaakgericht werken. Daartoe is het programma Het geheugen van Gouda opgezet.	In 2022 werkt het Sociaal Domein digitaal en worden geen nieuwe documenten in Verseon geregistreerd.
ICT-infrastructuur	Om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen is en wordt in de ICT geïnvesteerd. Hierdoor is de performance geleidelijk verbeterd.	In 2022 is de beschikbaarheid van de ICT infrastructuur binnen de afgesproken gebruikstijden 99,5% (2021: 99,7%).

Indicator	Toelichting	Doelstelling 2022
Privacy en datalekken	De AVG stelt stevige boetes op het onzorgvuldig omgaan met persoonsgegevens: € 20 miljoen of 4% van de jaaromzet als dit hoger is.	Om te (blijven) voldoen aan de AVG, behoeven de daarbij behorende maatregelen voortdurend aandacht en onderhoud, zoals bewustwording van de medewerkers, het afnemen en up to date houden van Privacy Impact Assessments, het onderhouden van het Register van verwerkingen en een actuele ketenregie.

Indicator	Toelichting	Doelstelling 2022
Juridische zaken		
Voorkomen van bezwaarschriften	Het aantal en type bezwaarschriften geeft inzicht in de uitwerking van gemeentelijk beleid in de praktijk en de kwaliteit van de uitvoering. De gemeente blijft zich ten doel stellen om het aantal ingediende bezwaren terug te dringen door het verbeteren van de kwaliteit van besluiten. Belangrijk is daarbij dat voorlichting en participatie in het besluitvormingsproces zijn ingebouwd en dat (gedeeltelijk) negatieve besluiten vooraf worden gecommuniceerd zodat er het besluit geen verrassing meer kan zijn. Hierbij wordt in de primaire besluitvorming en ook bij planvorming gebruik gemaakt van de inzet van mediationvaardigheden om vooraf duidelijkheid te geven over het waarom van een besluit en/of het geven van informatie over projecten in de openbare ruimte. Maar ook na de ontvangst van een bezwaarschrift is het uitgangspunt om eerst de mogelijkheid van een oplossing via het informele traject in te zetten. Dit voorkomt formele procedures. De verwachting is dat het aantal bezwaarschriften stabiel zal blijven. Het effect van regelingen in verband met Covid-19 en mogelijke bezwaren tegen besluiten in dat kader zijn nauwlettend gevolgd. Vrijwel alleen over de TOZO-regelingen zijn in totaal 28 bezwaarschriften ingediend. Dit is in relatie tot alle regelingen in verband met COVID-19 een relatief klein aantal.	Doelstelling is maximaal 400 bezwaarschriften per jaar te ontvangen en 100% binnen 18 weken af te doen, waarbij geldt dat de afdoeningstermijn mede afhankelijk is van ontwikkelingen en maatregelen in verband met COVID-19.

4.7 Verbonden partijen

4.7.1 Inleiding

Gemeenten werken met elkaar in veel samenwerkingsverbanden. De gedachte daarachter is dat taken bij een gezamenlijke uitvoering effectiever en efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Eén van de vormen van samenwerkingsverbanden wordt gevormd door de verbonden partijen. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waar de gemeente bestuurlijke invloed kan uitoefenen en waarmee financiële belangen gemoeid zijn.

Deze paragraaf geeft inzicht in de verbonden partijen van de gemeente en de risico's die hiermee (mogelijk) gelopen worden. Tevens worden de actuele beleidsontwikkelingen genoemd.

De financiële gevolgen van de Corona pandemie voor de verbonden partijen zijn nog niet volledig bekend. In hoofdstuk 4.7.7.1 en 4.7.7.2 van deze paragraaf alsmede in hoofdstuk 4.2.3.2 van de paragraaf weerstandsvermogen wordt nader op ingegaan.

4.7.2 Belangrijkste conclusie

Uit de specifieke aandachtspunten en de nadere informatie die zijn opgenomen in onderstaande hoofdstukken komt de aanwijzing voor de gemeente van het risico dat Zuidplas gebruik gaat maken van de opschortende voorwaarde naar voren. De accountant van de Grondbank heeft aangegeven dat dit risico opgenomen moet worden in de risicoparagraaf.

4.7.3 Belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen

4.7.3.1 Regio Midden Holland

Inhoudelijk is het netwerk binnen de Regio Midden-Holland georganiseerd langs vijf tafels: (1) economie, onderwijs en arbeidsmarkt, (2) ruimte en wonen, (3) verkeer en vervoer, (4) sociaal domein en (5) duurzaamheid. In toenemende mate doen zich echter opgaven voor die de grenzen van elk van de tafels overstijgen en die vragen om een bredere aanpak en een stevigere verbinding tussen de tafels. Daarvoor is de strategische agenda 'De kracht van Midden-Holland: regio van verbinding' opgesteld en is het kernverhaal van Midden-Holland omschreven rond de thema's groeigebied, bereikbaarheid en economische vitaliteit. In 2022 wordt hier verder uitvoering aan gegeven.

Daarnaast wordt met Alphen aan de Rijn en Woerden gewerkt aan het opstellen van een nieuwe meerjarige agenda als basis voor de regionale samenwerking.

4.7.3.2 ODMH

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid staat prominent op de agenda bij gemeenten en provincie als gevolg van het VN-Klimaatakkoord van Parijs en de daaruit volgende Klimaatwet. De ODMH adviseert en ondersteunt gemeenten bij energietransitie, klimaatadaptatie, wettelijke taken energiebesparing bij bedrijven, circulaire economie, duurzame mobiliteit en verduurzaming van de gebouwde omgeving. De bestuurlijke tafel duurzaamheid van Regio Midden-Holland adviseert het bestuur van de ODMH structureel te investeren in de ODMH als kennisinstituut en uitvoeringsorganisatie op het gebied van duurzaamheid.

Omgevingswet

De komst van de Omgevingswet betekent dat er veel verandert. Bij het opstellen van Omgevingsvisies, gemeentelijke Omgevingsplannen en de provinciale Omgevingsverordening is de bij de ODMH aanwezige expertise en informatie over de fysieke leefomgeving benodigd. De wet treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. De ODMH bereidt zich, gezamenlijk met de opdrachtgevers en ketenpartners, voor op de toekomstige ontwikkelingen rondom de Omgevingswet.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gemeenten bevoegd gezag over de bodem. Verschillende taken worden van de provincie overgedragen naar gemeenten. Dat heeft financiële en juridische gevolgen. In 2021 en begin 2022 wordt invulling gegeven aan de overdracht van bodemtaken om deze vanaf 1 juli 2022 uit te voeren. Zorgpunt is de overdracht van middelen naar gemeenten voor deze taken. Duidelijkheid wordt pas eind 2021 verwacht.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen treedt tegelijk in werking met de Omgevingswet. Afsproken is dat de gemeente naast de handhavingsbevoegdheid ook de bevoegdheid tot het uitvoeren van toezicht houdt. Dit omdat de handhavende taak alleen uitvoerbaar is als ook kan worden waargenomen en beoordeeld of tot interveniëren moet worden overgegaan. Verder is afgesproken dat de wet alleen in werking treedt als er voldoende waarborgen zijn dat bouwprojecten onder het nieuwe stelsel doorgang kunnen vinden.

4.7.3.3 Groenalliantie Midden-Holland en omstreken

Het primaire belang van Groenalliantie is de bescherming van de belangen van natuur, recreatie en landschap conform de doelstelling in de Gemeenschappelijke regeling. In alle gebieden van Groenalliantie Midden-Holland zijn in 2021 verbeteringen en aanvullingen in de recreatieve voorzieningen uitgevoerd. Sinds 2017 voert Staatsbosbeheer het beheer

van de gebieden uit en biedt daarnaast andere professionele inbreng zoals de inzet van menskracht, middelen, kennis, ervaring en terreinen. Gezien de positieve ervaringen is een nieuwe horizontale samenwerkingsovereenkomst aangegaan per 1 januari 2019 tot 1 januari 2026.

Groenalliantie wil ook in 2022 blijven investeren in nieuwe projecten die recreatieve meerwaarde bieden. Dit gebeurt binnen de kaders van het Ontwikkel- en beheerplan, voorzien van de bijbehorende (dynamische) investeringsagenda. Het Ontwikkel- en beheerplan geeft de richting en kaders aan voor het strategisch en tactisch handelen ten aanzien van investeringen, meerjarig beheer, omgang met maatschappelijke vraagstukken en samenwerking met andere partijen. Groenalliantie heeft daarvoor de organisatiekracht om samenwerkingen en allianties aan te gaan. Naast gebiedsgerichte investeringen wil Groenalliantie ook positief bijdragen aan maatschappelijke opgaven als bewegen, gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en de energietransitie. De opgaven zoals benoemd in het Ontwikkel- en beheerplan worden opgepakt en samen met gebiedspartners en maatschappelijke partijen uitgewerkt.

Groenalliantie wil ook in 2022 in de regio Midden Holland graag het effect van haar eigen handelen vergroten door de samenwerking te zoeken met andere gebiedspartijen en terreinbeheerders aan “de Landschapstafel”, afhankelijk van hoe dit zich in relatie tot de provincie Zuid-Holland ontwikkelt. In aanvulling op de eigen gebiedsgerichte investeringen kan het hierbij bijvoorbeeld gaan om een gepaste bijdrage van Groenalliantie aan investeringen van derden in (recreatieve) verbindingen en transferia in en tussen de beheergebieden en hun omgeving.

4.7.3.4 Promen

Met Promen is het ‘Hoofdlijnenbesluit 2018-2025’ afgesloten. Hiermee is een financiële en juridische knip ingevoerd tussen de GR Promen (uitvoering Sociale Werkvoorziening) en de onderliggende BV die de Participatiewet (PW) dienstverlening uitvoert. De BV die de PW-dienstverlening uitvoert (re-integratiemodules, diverse arbeidscontracten zoals ‘Beschut Werk’, Garantiebaan en Regulier contract) heet ProWork. Jaarlijks maakt de gemeente Gouda maatwerkafspraken met Prowork.

Voor de WSW, die wordt uitgevoerd door Promen, zal de kostprijs per WSW-fte de komende jaren stijgen. Daarnaast neemt het aantal WSW'ers af. Om te voorkomen dat de exploitatietekorten toenemen, zullen, daar waar mogelijk, optimalisaties in de formatie staf en leiding en de overige bedrijfskosten worden doorgevoerd. Beide onderdelen (Promen en ProWork) zorgen ervoor dat – buiten onverwachte wijzigingen in wet- en regelgeving - er geen grote begrotingstekorten te verwachten zijn.

4.7.3.5 RDOG HM

De coronacrisis laat het belang van een moderne en wendbare gezondheidsdienst zien. De RDOG heeft de afgelopen tijd bewezen in te inspelen op de snel veranderende omstandigheden. De RDOG blijft deze ontwikkeling voortzetten. Om het werk goed te kunnen doen en de bijdrage te kunnen leveren, denkt de RDOG vooruit, werkt samen en maakt plannen. De samenleving beweegt en daarom moet een plan kunnen worden herzien en de samenwerking moet hierin kunnen meebewegen.

Naar verwachting worden de werkzaamheden voor de coronabestrijding in de tweede helft van 2021 afgebouwd. De verwachting is dat in 2022 sprake is van voortgaande werkzaamheden om de negatieve maatschappelijke effecten van de coronacrisis op het gebied van volksgezondheid te bestrijden. Deze worden naar verwachting bekostigd uit aanvullende middelen van het Rijk.

Programma RDOG 2024. De meeste incidentele kosten voor het programma RDOG 2024 zijn gemaakt in 2020-2021, waardoor het incidentele deel van bijdragen in 2022 in mindering wordt gebracht op de BPI bijdragen. De kosten en opbrengsten zoals in deze Business case II zijn opgenomen, zijn in de programmabegroting 2022 verwerkt.

Programma GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Midden.) Het wettelijke takenpakket (schil 1) van de GGD blijft gelijk. Er is in de begroting 2022 voor Gezondheidsbescherming en Toezicht en ook Gezondheidsbevordering en Onderzoek geen sprake van taakuitbreidingen of taakinkrimping. Voor de taken van de jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar geldt dat sprake is van enkele wijzigingen. De bekostiging voor het Rijksvaccinatieprogramma is gewijzigd en ook is de wettelijke opdracht voor de JGZ uitgebreid met een prenataal contactmoment.

Programma GHOR (Geneeskundige Hulpverlening Hollands Midden). Focus in 2022 ligt op introductie van het netcentrisch werken in de acute zorgketen. De gemeentebijdrage blijft, afgezien van de indexatie, gelijk aan de bijdrage in 2021.

Programma ZVH (Zorg- en Veiligheidshuis.) Sinds 1 januari 2021 is het Zorg- en Veiligheidshuis operationeel en gepositioneerd als een Resultaat Verantwoordelijke Eenheid (RVE) binnen de RDOG HM. Voor de taken Veiligheidshuis en meldpunt Zorg en Overlast wordt de financiering per 2022 aangepast. Gemeentelijke subsidies vervallen en in plaats daarvan wordt de financiering directer georganiseerd via de begroting van de RDOG HM. Voor de taken Khonraad en Zorgcoördinatie Mensenhandel is sprake van kleine veranderingen in de omvang van de taakuitvoering.

Programma RAV (Regionale Ambulancevoorziening Hollands Midden.) In 2021 heeft de RAV Hollands Midden op basis van de Wet Ambulancezorgvoorzieningen een vergunning gekregen voor het verlenen van ambulancezorg in de regio Hollands

Midden. Het speerpunt voor de RAV is het bieden van goede zorg op het juiste moment door de juiste hulpverlener op de juiste plaats. Belangrijke ontwikkelingen in 2022 zijn daarbij de verdere implementatie van zorgcoördinatie, zorgdifferentiatie en verdere differentiatie in de urgenties waarmee ambulancezorg wordt ingezet. Intern zijn belangrijke speerpunten: de doorontwikkeling van het bekwaamheidsbeleid, het vinden, binden en boeien van zorgprofessionals en optimalisatie van de beschikbaarheid en spreiding van ambulances in de regio.

4.7.3.6 Grondbank RZG Zuidplas

De Grondbank heeft thans ca. 300 ha aan grond en opstallen in eigendom. Deze zijn voor het overgrote deel gelegen binnen de gemeente Zuidplas. De gemeente Gouda neemt voor 6% deel in de Grondbank. Op 1 juli 2021 is een koopovereenkomst gesloten tussen de Grondbank en de gemeente Zuidplas, waarin de gemeente Zuidplas de gronden van de Grondbank in eigendom overneemt. De koopovereenkomst zorgt ervoor dat de focus van de Grondbank komt te liggen op het beheren van het grondbezit en daarop aanwezige opstallen totdat deze door de gemeente Zuidplas worden overgenomen. Het streven is daarbij dat de Grondbank per 31-12-2024 wordt opgeheven.

4.7.3.7 Veiligheidsregio Hollands Midden

Voor de Veiligheidsregio is voor 2022 een aantal punten van belang.

Meldkamer

De VRHM heeft een sterke meldkamer samen met de Veiligheidsregio Haaglanden en de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). De Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) en de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) willen komen tot een gezamenlijke (en verbeterde) meldkamer voor de brandweer, onder éénhoofdige aansturing waarin ook het werkgeverschap is opgenomen.

Brandweezorg

Voor de nabije toekomst zijn voor de brandweer de volgende zaken van groot belang: het werven van vrijwilligers, het blussen van complexere branden vanwege technologische ontwikkelingen en de Omgevingswet. Het Veiligheidsberaad laat onderzoek uitvoeren naar een passende rechtspositie voor brandweervrijwilligers. Een ander belangrijk punt is de toekomstbestendige bluswatervoorziening. Dit is samen met gemeenten en drinkwaterbedrijven middels een pilot met een combinatie van waterwagens en watertransportsystemen opgepakt

Risico en crisisbeheersing

Vanuit het onderdeel risico- en crisisbeheersing wordt onder meer gewerkt aan het uitvoeren van risicoanalyses over fysieke veiligheid in de openbare ruimte, het opstellen van adviezen voor de vergunningverlening en het voorbereiden van de multidisciplinaire crisisorganisatie bij een grootschalig incident. Ook worden incidenten geëvalueerd. Inmiddels wordt er minder regelgericht en meer risicogericht gewerkt en richt de veiligheidsregio zich meer op risicomanagement van de veiligheidsketen.

GHOR

Samen met haar partners werkt de GHOR aan het vergroten van de zelfredzaamheid van mensen. Daarnaast ligt de aandacht op het versterken van de informatiedeling tussen de zorgketen en de crisisorganisatie. Dit gebeurt onder meer door de introductie van het netcentrisch werken. Verder richt de GHOR zich in 2021 op ziekenhuizen traumacentrum, RAV, GGD, huisartsenposten/kringen en de caresector in de regio.

Bevolkingszorg

De praktijk leert dat andere hulpdiensten steeds meer van gemeenten verwachten dat ze 24/7 inzetbaar zijn. Binnen de mogelijkheden van gemeenten wordt dit opgepakt. Een kwetsbaar punt voor gemeenten is de overgang van gemeentelijke crisisorganisatie naar staande gemeentelijke organisatie en de nafase. De Coronacrisis is voor de gemeente Gouda en andere gemeenten dan ook een testcase. Door nu al te starten met de voorbereiding op de nafase wordt dit door gemeenten opgepakt.

Gevolgen Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) voor de brandweervrijwilligers

Een belangrijk punt voor de toekomst dat voor structurele kosten zal zorgen is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). Doel van deze wet is om de rechtspositie van ambtenaren zoveel mogelijk gelijk te stellen aan die van werknemers in het bedrijfsleven. Dit heeft ook gevolgen voor brandweervrijwilligers. Brandweervrijwilligers worden onder de Wnra als deeltijdwerkers gezien die in aanmerking komen voor een arbeidscontract, pensioen moeten opbouwen enz. Momenteel is de veiligheidsregio bezig met een paar oplossingsrichtingen uit te werken.

Financiële kaderstelling

Het financiële kader betreffende de indexering en de eventuele algemene taakstelling voor 2021 wordt gevormd door de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden (FKGR) voor de begrotingen 2021, opgesteld door het financieel overleg van de gemeenten in Hollands-Midden onder voorzitterschap van de Goudse wethouder Michiel Bunnik. In de systematiek van de FKGR ligt vanaf begroting 2020 besloten dat er geen nacalculatie op de toegekende indexering meer zal plaatsvinden. Wel stelt de FKGR dat als de reële ontwikkeling van de loonkosten of de materiele kosten te zeer afwijken van het indexpercentage dat op basis van de septembercirculaire wordt berekend, de bestuurlijke werkgroep de participanten en de gemeenschappelijke regelingen kan adviseren om af te wijken van het

septembercircular percentage. Daarnaast zal in 2020 de huidige besluitvormingssysteem door de FKGR nader worden gezien.

4.7.3.8 Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland

deelnemersbijdrage

De deelnemers betalen een jaarlijkse bijdrage (deelnemersbijdrage) op basis van de vastgestelde verdeelsleutels zoals aantal objecten, aantal aanslagen en aantal heffingen. De bijdrage voor 2022 is geïndexeerd ten opzichte van 2021. Het percentage is bepaald door de indexatie voor lonen en prijzen op basis van de prijsverhoudingsconsumptie van het CPB. De berekende deelnemersbijdrage is een voorschot. Na afloop van het jaar vindt een afrekening plaats gebaseerd op de doorrekening van de werkelijke cijfers in het kostprijscalculatiemodel (het werkelijk aantal aanslagen, aanslagregels, getaxeerde objecten).

De meerjarenbegroting wordt meer dan voorheen omgeven door onzekerheden van buitenaf. De kosten stijgen onder andere als gevolg van digitalisering en bezwaarafhandeling.

Ontwikkelingen 2022

Kostenstijging als gevolg van digitalisering.

Enkele jaren geleden was de verwachting dat digitaliseren en basisregistraties zouden leiden tot meer efficiency en lagere kosten. Door het stellen van hoge eisen aan beveiliging en privacy lopen de kosten echter alleen maar op. De BSGR denkt na over mogelijkheden om kostenstijging te beperken. Opschaling van het aantal deelnemers kan kostenvoordelen bieden en kan ook voorzien in de steeds hogere eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de medewerkers.

Informatiebeveiliging en privacy bijvoorbeeld vragen om speciale kennis en expertise. Naast opschaling kan het samengaan met een ander belastingkantoor ook wenselijk zijn.

In 2021 is de gemeente Velsen toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling BSGR. Dit levert voor de huidige deelnemers een klein financieel voordeel op. Hoe groot het voordeel voor de gemeente Gouda zal zijn, is nog niet aan te geven. Omdat de definitieve bijdrage achteraf wordt vastgesteld aan de hand van de totale kosten in relatie tot de producten die een deelnemer bij de BSGR heeft afgenomen, is de kostprijscalculatie inclusief de kosten van de gemeente Velsen begin 2023 beschikbaar.

Kostenstijging als gevolg van bezwaarafhandeling.

Uit de jaarcijfers van 2020 bleek dat Gouda meer kosten heeft gemaakt dan inmiddels betaald was via de deelnemersbijdrage. Deze hogere kosten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door de no cure no pay bureaus die namens belastingplichtigen bezwaar maken tegen de belastingaanslag/WOZ-waarde. De bijdrage voor 2022 is daarom naar boven bijgesteld. De bijdrage is overigens nog steeds lager dan de deelnemersbijdrage van 2018, toen deze nog niet werd bepaald door de uitkomsten van het kostprijscalculatiemodel.

De kosten voor bezwaarafhandeling door no cure no pay bureaus nemen mogelijk alleen maar toe. Naar verwachting treedt met ingang van 1 januari 2022 de fiscale Vereenvoudigingswet 2017 in. Dan kan formeel bezwaar worden aangetekend tegen het niet toekennen van een kwijtscheldingsverzoek. De verwachting is dat hiermee een nieuwe doelgroep voor no cure no pay bureaus gaat ontstaan.

Wijziging belastingstelsel van de waterschappen en herziening gemeentelijke belastinggebied

In het rapport dat onderdeel is van het pakket Bouwstenen voor een beter belastingstelsel geeft de werkgroep Herziening gemeentelijk belastinggebied aan dat een verschuiving van 4 of 6 miljard euro aan rijksbelastingen naar het gemeentelijk belastinggebied gemeenten meer autonomie geeft om hun eigen keuzes te maken. Naast de genoemde verschuiving wordt gesproken over een aanpassing van de grondslag voor de OZB en modernisering en uitbreiding van de overige gemeentelijke belastingen. Dit zal consequenties hebben voor de uitvoeringstaken van de BSGR. Het heffen en innen van een breder gemeentelijk belastingsscala zal leiden tot hogere uitvoeringslasten.

4.7.4 Aspecten jaarrekening 2020

4.7.4.1 Algemene aspecten

De gemeente heeft de beschikking over alle vastgestelde jaarrekeningen 2020 van de verbonden partijen inclusief de accountantsverklaringen. In de accountantsverklaringen wordt aandacht besteed aan de continuïteit van de ondernemingen. Per verbonden partij wordt inzicht gegeven in het financieel belang van de gemeente en wordt aandacht besteed aan het financieel risico.

Daarbij is uitgangspunt dat de verbonden partij zelf zorgt voor borging van haar financiële risico's middels een weerstandsvermogen. Dit om te voorkomen dat deelnemende gemeenten in verbonden partijen financiële nadelen moeten bekostigen.

4.7.4.2 Specifieke aspecten

4.7.5 Beleidskader

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en daaruit voortvloeiende richtlijnen geven specifieke voorschriften mee over aspecten inzake verbonden partijen. Voorschrift is dat gemeenten in de paragraaf verbonden partijen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening de visie op en beleid omtrent verbonden partijen opnemen. De visie en het beleid zijn beschreven in de door de raad vastgestelde nota verbonden partijen.

De aansturing van de verbonden partijen zal onderdeel zijn van de verbeteropgave Financiële Functie. Dit onderwerp zal tevens meegenomen worden in de wording van het nieuwe coalitieakkoord, die gepland staat voor 2022. Daarna zal de nota verbonden partijen geactualiseerd kunnen worden en de verwachting is, dat dit in het najaar van 2022 zijn beslag zal krijgen.

4.7.6 Soort verbonden partijen

Er zijn twee soorten verbonden partijen.

- publiekrechtelijke verbonden partijen
- privaatrechtelijke verbonden partijen

4.7.6.1 Publiekrechtelijke verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid: het openbaar lichaam en de bedrijfsvoeringsorganisatie. Geregeld in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr).

Gouda neemt deel aan de volgende gemeenschappelijke regelingen:

1. Regio Midden Holland;
2. Omgevingsdienst Midden-Holland;
3. Groenalliantie Midden-Holland en omstreken;
4. Streekarchief Midden-Holland;
5. Promen;
6. Bedrijvenschap Regio Gouda;
7. Grondbank RZG Zuidplas;
8. Regionale dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden;
9. Veiligheidsregio Hollands Midden;
10. Belasting samenwerking Gouwe Rijnland.

4.7.6.2 Privaatrechtelijke verbonden partijen

Een besloten vennootschap (B.V.) of naamloze vennootschap (N.V.) waarin de gemeente aandelen heeft. Dit is geregeld in het Burgerlijk Wetboek. Ook stichtingen of een (coöperatieve) verenigingen kunnen verbonden partij zijn.

Voor Gouda gaat dit om de volgende partijen:

1. B.V. Sport.Gouda;
2. N.V. BNG;
3. Oasen N.V.;
4. N.V. Cyclus;
5. Coöperatieve Parkeerservice U.A..

4.7.7 Lijst verbonden partijen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is de gemeente verplicht om in de paragraaf Verbonden partijen een overzicht op te nemen, met daarin per verbonden partij:

- doel en openbaar belang;
- wijze van dienen gemeentebelang;
- beleidsvoornemens;
- risico's;
- financiële gegevens.

4.7.7.1 Gemeenschappelijke regelingen

4.7.7.1.1 Regio Midden Holland

Naam verbonden partij	Regio Midden Holland
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.regiomiddenholland.nl
Programma(s)	7. Bestuur en organisatie
Taakveld	0.1 Bestuur
Aard	GR
Deelnemerspercentage	20% (Ieder AB lid heeft 1 stem)
Doel en openbaar belang	Regionale beleidsvorming en strategische belangenbehartiging van de aangesloten gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee collegeleden die door de raad benoemd zijn.
Beleidsvoornemens 2022	Uitvoering van de agenda voor regionale samenwerking "De kracht van Midden-Holland: de regio van verbinding" met 4 thema's: - Op weg naar 2050: regio Midden-Holland energieneutraal; - Vitale regio en bereikbare woon-werklocaties; - Toekomstbestendige economie; - Voldoende passende woningen van goede kwaliteit Alsmede uitvoering geven aan de lobby voor de drie bepaalde kernthema's groeigebied, bereikbaarheid en economische vitaliteit. Met Alphen aan de Rijn, Gouda en Woerden het opstellen van een nieuwe meerjarige agenda als basis voor de regionale samenwerking;
Risico's	De risico's ten aanzien van de GR RMH zijn beperkt. De inwonerbijdrage is en blijft niet geïndexeerd en is al jaren 1,76. Een in het RSO besproken risico is nog wel de bemensing van de projecten welke voortkomen uit de regionale tafels. De personele capaciteit bij de aangesloten gemeenten voor bemensing van regionale projecten is beperkt.
Bijdrage in 2022	€ 129.232

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 628	€ 633	€ 332
Vreemd vermogen	ultimo	€ 400	€ 487	€ 788
Resultaat		€ 133	€ 172	€ -
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.1.2 Omgevingsdienst Midden-Holland

Naam verbonden partij	Omgevingsdienst Midden Holland
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.odmh.nl
Programma(s)	2. Energie en klimaat 3; Wonen en leefomgeving
Taakveld	7.4 Milieubeheer; 8.3 Wonen en bouwen
Aard	GR
Deelnemerspercentage	17,0% (Stemverhouding op basis van budget € 100.000 = 1 stem)
Doel en openbaar belang	Bijdrage leveren aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee collegeleden die door het college zijn aangewezen, waarvan 1 lid zitting heeft in het DB.
Beleidsvoornemens 2022	Ondersteuning gemeenten bij de implementatie van de Omgevingswet, en de realisatie van milieu- en duurzaamheidsdoelstellingen. Verbeteren dienstverlening aan burgers en bedrijven. In 2021 en eerste helft van 2022 wordt invulling gegeven aan de overdracht van de bodemtaken en andere voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In 2022 vindt daarnaast besluitvorming plaats over de nota Bodembeheer en de VTH-nota.
Risico's	De ODMH heeft een risicoanalyse uitgevoerd volgens de systematiek van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR), welke uitwijst dat het ODMH over een adequaat weerstandsvermogen beschikt. Dit betekent dat alle additionele resultaten terugvloeien naar de deelnemers. De risicoanalyse zal jaarlijks worden herhaald, om te kunnen beschikken over een actueel risicobeeld en een richtpunt te hebben bij de weging van de financiële buffer.
Bijdrage in 2022	€ 3.091.270

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 3.179	€ 2.469	€ 2.317
Vreemd vermogen	ultimo	€ 8.009	€ 8.683	€ 8.592

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Resultaat		€ 825	€ 152	€ -
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.1.3 Groenalliantie Midden-Holland en omstreken

Naam verbonden partij	Groenalliantie Midden-Holland en omstreken
Vestigingsplaats	Schiedam
Website	https://www.groenalliantiemiddenholland.nl/
Programma(s)	1.Economie en onderwijs; 2 Energie en klimaat; 5.Cultuur, sport en recreatie;
Taakveld	3.4 Economische promotie; 7.4 Milieubeheer; 5.1 Sportbeleid en activering
Aard	GR
Deelnemerspercentage	20%; 5 deelnemende gemeenten met elk 2 AB-leden; ieder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang	Beheer van recreatieterreinen voor regionale dagrecreatie in Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen, Krimpenerwaard en enkele kleinere gebieden. Daarnaast is men beheerder en ontwikkelaar van routestructuren in het Groene Hart.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee leden die door de raad en het college zijn aangewezen. In de gebiedsadviescommissies zitten 2 raadsleden.
Beleidsvoornemens 2022	Het primaire belang van Groenalliantie is de bescherming van de belangen van natuur, recreatie en landschap conform de doelstelling in de Gemeenschappelijke regeling. Groenalliantie wil ook in 2022 blijven investeren in nieuwe projecten die recreatieve meerwaarde bieden. Dit gebeurt binnen de kaders van het Ontwikkel- en beheerplan, voorzien van de bijbehorende (dynamische) investeringsagenda. Naast gebiedsgerichte investeringen wil Groenalliantie ook positief bijdragen aan maatschappelijke opgaven als bewegen, gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en de energietransitie. Groenalliantie wil ook in 2022 in de regio Midden Holland graag het effect van haar eigen handelen vergroten door de samenwerking te zoeken met andere gebiedspartijen en terreinbeheerders aan "de Landschapstafel.
Risico's	De geprognostiseerde stand van de Algemene Reserve per eind 2021 bedraagt ca. € 2,7 miljoen. De claims op de Algemene reserve zijn € 0 (nihil). Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen uitstekend te noemen. Wel wordt de financiële bijdrage van de provincie Zuid Holland afgebouwd naar 90%; onduidelijk is wat er gebeurt vanaf 2026 met de provinciale bijdrage. De harmonisering van de afspraken over de deelnemersbijdrage (vanuit het "oude" compartiment Krimpenerwaard zal de bijdrage oplopen) zorgt er tot en met 2025 voor dat het voorziene begrotingstekort opgevangen wordt. De periode na 2025 vraagt naar verwachting om meer keuzes en maatregelen. Het risico is vooralsnog hoog ingeschat en de aanname is dat er vanaf 2026 tenminste 25% minder structureel wordt ontvangen.
Bijdrage in 2022	€ 541.500

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 8.202	€ 9.036	€ 6.766
Vreemd vermogen	ultimo	€ 4.633	€ 3.683	€ 2.557
Resultaat		€ 400	€ 179	€ -
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.1.4 Streekarchief Midden-Holland

Naam verbonden partij	Streekarchief Midden-Holland
Vestigingsplaats:	Gouda
Website:	www.samh.nl
Programma(s):	5. Cultuur sport en recreatie
Taalveld(en):	5.5 Cultureel erfgoed
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	20% leder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang:	SAMH bewaart conform de Archiefwet de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en de Omgevingsdienst Midden Holland.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zitten twee collegeleden die door de raad benoemd zijn.
Beleidsvoornemens 2022:	De programmabegroting voor 2022 wordt beïnvloed door twee grote en externe ontwikkelingen. Dit zijn de coronapandemie en de invoering van de Wet open overheid (Woo) en de gemoderniseerde Archiefwet (AW) in 2022. Beide ontwikkelingen maken verdere digitalisering van de dienstverlening urgent. Het belangrijkste effect van de nieuwe Woo en AW zijn de vervroegde overbrenging van digitaal ontstaan archief in 2032. De toezichthouder zal aan het begin van het werkproces de sturing op standaardisering van de archivering ten behoeve van duurzame digitale toegankelijkheid

Naam verbonden partij	Streekarchief Midden-Holland
	versterken. De realisatie van een bijbehorende digitale infrastructuur hiervoor (onder andere het e-depot) gebeurt in samenwerking met de 5 deelnemende gemeentes en het ODMH.
Risico's:	Een verdampt weerstandsvermogen. Door verhoging bijdrage deelnemende gemeenten zou de financiële problematiek tot het verleden moeten behoren.
Bijdrage in 2022	€ 511.950

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 222	€ 289	€ 290
Vreemd vermogen	ultimo	€ 369	€ 284	€ 264
Resultaat		€ -28	€ 77	€ 7
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.1.5 Promen

Naam verbonden partij	Promen
Vestigingsplaats	Capelle aan den IJssel
Website	www.promen.nl
Programma(s)	4. Sociaal domein,
Taakveld	6.4 Begeleide participatie; 6.5 Arbeidsparticipatie
Aard	GR
Deelnemerspercentage	36%
Doel en openbaar belang	Uitvoering geven aan de Wet Sociale Werkvoorziening. Daarnaast het uitvoeren van re-integratieactiviteiten voor werkzoekenden met een Participatiewet-uitkering.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het DB en AB zit een collegelid dat door het college is aangewezen.
Beleidsvoornemens 2022	Volgen in een ondernemingsplan 2022 dat in november naar de raad komt voor een zienswijze.
Risico's	De onderdelen Promen en ProWork zorgen ervoor dat – buiten onverwachte wijzigingen in weten regelgeving - er geen grote begrotingstekorten te verwachten zijn.
Bijdrage in 2022	€ 8.983.000

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 2.451	€ 4.086	€ 2.451
Vreemd vermogen	ultimo	€ 9.822	€ 8.253	€ 6.939
Resultaat		€ 708	€ 774	€ -
Bron		jaarrekening	jaarrekening	Ondernemingsplan

4.7.7.1.6 Bedrijvenschap Regio Gouda

Naam verbonden partij	Bedrijvenschap
Vestigingsplaats	Nieuwerkerk aan den IJssel (gemeente Zuidplas)
Website	www.gouwepark.nl
Programma(s)	1. Economie, werk en onderwijs
Taakveld	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Aard	GR
Deelnemerspercentage	33,3% (Ieder AB-lid heeft 1 stem)
Doel en openbaar belang	Het in een samenwerkingsverband van Gouda, Waddinxveen en Zuidplas ontwikkelen van een bedrijventerrein Gouwe Park.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De leden van het AB worden uit de colleges aangewezen. De gemeente Gouda wijst de plaatsvervangend voorzitter aan.
Beleidsvoornemens 2022	(financiële) afwikkeling van de gemeenschappelijke regeling met als doel de gemeenschappelijke regeling per 31-12-2022 op te heffen.
Risico's	Omdat het bedrijvenschap in de afrondende fase zit en vrijwel alle werkzaamheden zijn uitgevoerd, waartegenover een groot eigenvermogen bestaat, zijn de financiële risico's nihil.
Bijdrage in 2022	0

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 10.369	€ 8.307	€ 5.857
Vreemd vermogen	ultimo	€ 632	€ 428	€ 603
Resultaat		€ 1.329	€ 937	€ -

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.1.7 Grondbank RZG Zuidplas

Naam verbonden partij	Grondbank RZG Zuidplas
Vestigingsplaats:	Den Haag
Website:	www.ontwikkelingzuidplaspolder.nl
Programma(s):	3. Wonen en leefomgeving
Taalveld(en):	8.3 Wonen en bouwen
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	6% Ieder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang:	In 2011 heeft de Grondbank een gewijzigde opdracht gekregen en functioneert primair als beheer- en gronduitgiftebedrijf. Momenteel bezit de Grondbank ca. 300 ha aan gronden en deze zijn bijna allemaal gelegen in de Zuidplaspolder binnen de gemeente Zuidplas. Haar belangrijkste doelstelling is om de in eigendom zijnde gronden te verkopen in het kader van de gewenste en vastgestelde Zuidplaspolderontwikkelingen.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zitten twee collegeleden die door het college zijn aangewezen. Het college van Gouda doet een bindende voordracht voor het DB-lid.
Beleidsvoornemens 2022:	Op 1 juli 2021 is een koopovereenkomst gesloten tussen de Grondbank en de gemeente Zuidplas, waarin de gemeente Zuidplas de gronden van de Grondbank in eigendom overneemt. De koopovereenkomst zorgt ervoor dat de focus van de Grondbank komt te liggen op het beheren van het grondbezit en daarop aanwezige opstallen totdat deze door de gemeente Zuidplas worden overgenomen.
Risico's:	Door de verkoop zijn de risico's beperkt. De koopovereenkomst bevat een opschortende voorwaarde; dat de raad van de gemeente Zuidplas in het kader van haar budgetrecht uiterlijk 1 augustus 2022 met de koopovereenkomst instemt en het omgevingsplan voor de functies 'Wonen en Werken van de Percelen Grond gelegen binnen het Ontwikkelgebied voor 31 december 2026 onherroepelijk zijn geworden. Er is een kans dat de overdracht van de gronden later dan december 2025 plaats vindt en de Grondbank moet worden voortgezet. Gouda draagt daarvan het risico tot maximaal het deelnemerspercentage van 6%.
Bijdrage in 2022	geen

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2022
Eigen vermogen	ultimo	€ -17,876	€ -17,253	€ -
Vreemd vermogen	ultimo	€ 93.132	€ 94.641	€ 93.000
Resultaat		€ 623	€ 416	€ -
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.1.8 Regionale dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden

Naam verbonden partij	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden
Vestigingsplaats	Leiden
Website	www.rdog.nl
Programma(s)	4. Sociaal domein; 6. Leefbaarheid en veiligheid
Taakveld	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; 1.2 Openbare orde en veiligheid
Aard	GR
Deelnemerspercentage	8% Aantal stemmen (4) gebaseerd op inwoneraantal
Doel en openbaar belang	De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners in onze regio. Alles wat de RDOG doet, moet leiden tot verbetering van de kwaliteit van het leven in de regio, tot meer positief ervaren gezondheid, tot meer veiligheid en tot meer kansen. Dit is wat de RDOG bijdraagt aan de regio Hollands Midden. De coronacrisis laat het belang van een moderne en wendbare gezondheidsdienst zien. De organisatie heeft de afgelopen maanden bewezen te kunnen inspelen op snel veranderende omstandigheden. In de RDOG Hollands Midden zijn de gemeentelijke taken op het gebied van openbare gezondheid samengebracht. Dit resulteert in één organisatie met meer dan 1000 medewerkers die vanuit verschillende expertises samen met elkaar en met andere spelers in de keten werken aan gezondheid, veiligheid en kansen voor iedereen.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het algemeen bestuur zit een lid dat door de raad is aangewezen. Het lid maakt deel uit van het college en is lid van het dagelijks bestuur.
Beleidsvoornemens 2022	Programma 2024: continuering versterking informatiemanagement en datagedrevenheid, strategische wendbaarheid.

Naam verbonden partij	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden
	<p>Corona: Voortgaande werkzaamheden om de negatieve maatschappelijke effecten van de coronacrisis op het gebied van volksgezondheid te bestrijden.</p> <p>GGD: De taak voor het Rijksvaccinatieprogramma is uitgebreid met vaccinaties Meningokokken 16-18 jarigen en ook is de wettelijke opdracht voor de JGZ uitgebreid met een prenataal contactmoment.</p> <p>GHOR: Introductie van het netcentrisch werken in de acute zorgketen.</p> <p>ZVH: Voor de taken Khonraad en Zorgcoördinatie Mensenhandel is sprake van kleine veranderingen in de omvang van de taakuitvoering.</p> <p>RAV: Verdere implementatie van zorgcoördinatie, zorgdifferentiatie en verdere differentiatie in de urgenties waarmee ambulancezorg wordt ingezet</p>
Risico's	<p>De uitbraak van het Coronavirus, eind februari 2020, heeft op de RDOG Hollands Midden een grote impact. De organisatie heeft een vitale maatschappelijke en wettelijke functie in de infectieziektebestrijding, waarvoor veel inzet van medewerkers wordt gevraagd. Naar verwachting worden de kosten voor deze werkzaamheden in belangrijke mate vergoed van het Rijk. Daarnaast hebben de Coronamaatregelen impact op het functioneren van de organisatie zelf. Dit betreft in het bijzonder productieverlies in de periode dat de scholen zijn gesloten en juist weer piekmomenten door inhaal van uitgestelde werkzaamheden en mogelijk hoger ziekteverzuim.</p> <p>Veilig Thuis: capaciteit vs taken cq meer meldingen;</p> <p>Mindere opbrengsten Programma RDOG2024;</p> <p>Ontwikkelingen arbeidsmarkt: krapte markt aantrekken medewerkers.</p> <p>Cao-ontwikkelingen; hogere stijging dan indexering FKGR.</p>
Bijdrage in 2022	€ 4.615.000

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 3.948	€ 6.577	€ 6.281
Vreemd vermogen	ultimo	€ 29.237	€ 40.621	€ 40.630
Resultaat		€ 516	€ 2.808	€ -
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.1.9 Veiligheidsregio Hollands Midden

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Hollands Midden
Vestigingsplaats	Leiden
Website	www.vrhm.nl
Programma(s)	6. Leefbaarheid en veiligheid
Taakveld	1.2 Openbare orde en veiligheid
Aard	GR
Deelnemerspercentage	8% Aantal stemmen gebaseerd op inwoneraantal
Doel en openbaar belang	Belangenbehartiging van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en rampenbestrijding. Daarnaast aan het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	Het AB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Beleidsvoornemens 2022	
Risico's	
Bijdrage in 2022	€ 4.818.758

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 6.222	€ 7.519	€ 5.623
Vreemd vermogen	ultimo	€ 35.932	€ 34.497	€ 48.868
Resultaat		€ 546	€ 1.758	€ -
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.1.10 Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland

Naam verbonden partij	Belastingensamenwerking Gouwe Rijnland
Vestigingsplaats:	Leiden
Website:	www.bsgr.nl
Programma(s):	1 economie, werk en onderwijs ; 2.Energie en klimaat; 3 wonen en leefomgeving; 5 cultuur, sport en recreatie; 6 leefbaarheid en veiligheid; 7 bestuur en organisatie 8. Financiering en algemene

Naam verbonden partij	Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland
	Dekkingsmiddelen
Taakveld(en):	3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (marktgeden) 3.4 economische promotie (toeristenbelasting) 7.4 Milieubeheer; (7.2 riolering; 7.3 afval; 8.3 wonen en bouwen (leges bouwvergunningen) 2.3 recreatieve havens (haven- en liggelden) ; 0.2 burgerzaken 1,2 openbare orde en veiligheid (leges bijzondere wetten) 0.61 OZB woningen; 0.62 OZB niet woningen; 0.63 Parkeerbelasting; 0.64 Belastingen overig
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	10,05% Aantal stemmen gerelateerd aan bijdrage in kalenderjaar
Doel en openbaar belang:	Het heffen en invorderen van lokale belastingen voor de deelnemers. Daarnaast het bepalen van de hoogte van de WOZ-waarden voor alle onroerende zaken in deze gemeente.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zit een collegelid die door het college benoemd is.
Beleidsvoornemens 2022:	
Risico's:	
Bijdrage in 2022	1.359.110

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 1.524	€ 909	€ 665
Vreemd vermogen	ultimo	€ 10.873	€ 10.899	€ 5.746
Resultaat		€ 95	€ -144	€ -
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.2 Overige verbonden partijen

4.7.7.2.1 B.V. Sport.Gouda

Naam verbonden partij	B.V. Sport.Gouda
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.sportpuntgouda.nl
Programma(s)	5. Cultuur, Sport en recreatie
Taakveld	5.1 Sportbeleid en activering; 5.2 Sportaccommodaties
Aard	BV
Deelnemerspercentage	100% stemrecht als aandeelhouder
Doel en openbaar belang	Het realiseren, beheren en exploiteren van voorzieningen en accommodaties op het gebied van sport, ontspanning en recreatie, zoals het Groenhovenbad, gymzalen, sporthallen en velden. Daarnaast worden voor derden activiteiten uitgevoerd zoals buitenschoolse activiteiten, organisatie en uitvoering van sportevenementen, arrangementen voor bedrijfssporten en advies & consult.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	DE AVA wordt vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.
Beleidsvoornemens 2021	In 2022 zet Sport.Gouda weer in op haar reguliere activiteiten: onderhoud, verhuur, sportstimulering, verengingsondersteuning. Eind 2022 loopt ook de DVO af. In 2022 worden de voorbereidingen getroffen om te komen tot een verlenging van de DVO met een periode van vijf jaar.
Risico's	De gevolgen van corona zullen in 2022 waarschijnlijk nog te merken zijn, hoewel de verwachting is dat de ontstane tekorten opgevangen kunnen worden dankzij compensatiemaatregelen van het Rijk. De krapte op de arbeidsmarkt voor lesgevend personeel is een risicofactor. Er kan een situatie ontstaan dat Sport.Gouda onvoldoende uitvoering kan geven aan het inzetten van vakleerkrachten bewegingsonderwijs. Ook over de wijze waarop omgegaan wordt met btw, is voor de toekomst een punt van aandacht, aangezien er nog geen duidelijkheid is over de rijksregeling Specifieke Uitkering Stimulering Sport ook na 2023 blijft bestaan
Bijdrage in 2022	€ 5.840.000

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 1.252	€ 1.248	€ 1.229
Vreemd vermogen	ultimo	€ 2.398	€ 3.850	€ 1.706

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Resultaat		€ 24	€ -4	
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.2.2 N.V. BNG

Naam verbonden partij	N.V. BNG
Vestigingsplaats	Den Haag
Website	www.BNG.nl
Programma(s)	8. Dekkingsmiddelen
Taakveld	0.5 Treasury
Aard	NV
Deelnemerspercentage	0,15%. Er is stemrecht via de aandeelhouder.
Doel en openbaar belang	Het uitvoeren van gespecialiseerde financiële dienstverlening voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang tegen zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente Gouda wordt in de AVA vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.
Beleidsvoornemens 2022	BNGBank streeft naar een rendement op het eigen vermogen van 3,5%. Dit wordt gerealiseerd door het optimaal sturen op enerzijds de omvang van de kredietverstrekking en anderzijds de omvang van de solvabiliteit plichtige omzet. De bank streeft verder naar voldoende toegang tot liquiditeit om kredieten te verstrekken.
Risico's	De Coronacrisis, onverwachte kredietverliezen en de ontwikkeling van ongerealiseerde marktwaardeveranderingen kunnen de winstverwachting van BNGBank onder druk zetten. Dit kan gevolgen kunnen hebben voor de dividenduitkering over het boekjaar 2021 en verdere jaren.
Bijdrage in 2022	geen

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 4.887.000	€ 5.097.000	nb
Vreemd vermogen	ultimo	€ 144.802.000	€ 155.262.000	nb
Resultaat		€ 163.000	€ 221.000	nb
Bron		jaarrekening	jaarrekening	Begroting wordt niet opgesteld

4.7.7.2.3 Oasen N.V

Naam verbonden partij	Oasen N.V.
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.oasen.nl
Programma(s)	8. Dekkingsmiddelen
Taakveld	0.8 Overige baten en lasten
Aard	NV
Deelnemerspercentage	9,63% stemrecht als aandeelhouder.
Doel en openbaar belang	Het leveren van drinkwater voor de inwoners van Gouda en een groot aantal andere gemeenten in het Groene Hart.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente Gouda wordt in de AVA vertegenwoordigd door een collegelid.
Beleidsvoornemens 2022	In relatie tot de Coronacrisis werkt Oasen samen met hun crisispartners op landelijk en regionaal niveau om de continuïteit van de drinkwatervoorziening te borgen.
Risico's	
Bijdrage in 2022	geen

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 112.187	€ 116.741	nb
Vreemd vermogen	ultimo	€ 168.537	€ 178.860	nb
Resultaat		€ 3.693	€ 4.554	nb
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.2.4 N.V. Cyclus

Naam verbonden partij	N.V. Cyclus
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.cyclusnv.nl
Programma(s)	3. Wonen en leefomgeving
Taakveld	5.7 Openbaar groen; 8.3 Wonen en bouwen
Aard	NV
Deelnemerspercentage	Stemrecht als aandeelhouder 23,5 %
Doel en openbaar belang	Advisering en uitvoering afvalbeheer (inzameling, verwerking), reiniging en gladheidsbestrijding. Daarnaast wordt ook informatie en advies gegeven over regionaal en lokaal afvalbeleid. Als zodanig levert zij ook een bijdrage aan een schoon, heel en veilig leefmilieu.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	DE AVA wordt vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.
Beleidsvoornemens 2022	Op basis van de DVO's wordt de prestatie gemonitord. Waar nodig worden aanvullende afspraken gemaakt.
Risico's	De recent afgesloten DVO's bieden voor de komende jaren uitvoerings- en financiële zekerheid. De effecten van landelijke nieuwe wet- en regelgeving kunnen consequenties hebben op de DVO-afspraken en daarmee ook voor Gouda een financiële impact hebben.
Bijdrage in 2022	9.612.804

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 9.513	€ 9.858	nb
Vreemd vermogen	ultimo	€ 21.763	€ 26.225	nb
Resultaat		€ 408	€ 345	nb
Bron		jaarrekening	jaarrekening	begroting

4.7.7.2.5 Coöperatieve Parkeerservice U.A.

Naam verbonden partij	Coöperatieve Parkeerservice u.a.
Vestigingsplaats	
Website	www.Parkeerservice.nl
Programma(s)	3. Wonen en leefomgeving
Taakveld	2.2 Parkeren
Aard	Coöperatie
Deelnemerspercentage	6,25%
Doel en openbaar belang	ParkeerService ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering (ALV).
Beleidsvoornemens 2022	
Risico's	
Bijdrage in 2022	€ 457.000

Financiële gegevens (bedragen * € 1.000)		2019	2020	2021
Eigen vermogen	ultimo	€ 1.844	€ 1.983	nb

4.8 Grondbeleid

4.8.1 Inleiding

Deze paragraaf bevat:

- Algemene prijs- en marktontwikkelingen;
- Actuele ontwikkelingen rond grondbeleid;
- Actuele ontwikkelingen binnen projecten.

4.8.2 Algemene prijs- en marktontwikkelingen

Corona bepaalt al ruim anderhalf jaar het dagelijks leven. De gevolgen voor horeca, cultuursector detailhandel en evenementen zijn groot. Door vaccinaties neemt de impact van het virus af, waarmee de weg terug naar een open samenleving is ingezet. De directe invloed op de economie is verkleind door de steunpakketten van de rijksoverheid. De komende tijd zal blijken hoe groot de schade is.

De woningmarkt ondervindt vooralsnog geen hinder van Corona. De woningprijzen stijgen met meer dan 10% per jaar, de verkooptijden zijn kort. Vanwege het geringe aanbod wordt er regelmatig boven de vraagprijs geboden, hetgeen de prijzen nog verder opdrijven. De lage hypotheekrente maakt dit mogelijk. Hierdoor daalt de betaalbaarheid van de woningen. Het geringe aanbod zorgt er ook voor dat er weinig doorstroom is. Dit raakt vooral de starters op de woningmarkt.

De wereldhandel ondervindt hinder vanwege Corona. In 2020 was de handel met bijvoorbeeld China beperkt mogelijk, waardoor er een tekort aan grondstoffen en producten is ontstaan. Daarnaast is er een logistiek probleem ontstaan doordat zeecontainers op verkeerde plekken staan. Dit leidt tot krapte, hetgeen de prijs van bijvoorbeeld staal opdrijft. Bij de bestrijding van COVID was er een grote behoefte aan zeep, gels en beschermingsmiddelen. Hiervoor zijn oliën nodig, waardoor er een tekort aan PVC producten in de Grond- weg en waterbouw is ontstaan. Gecombineerd met een structureel personeelstekort zijn de prijzen hoog.

De invloed op de grondexploitaties Spoorzone en Westergouwe is beperkt. De grondprijzen stijgen waarschijnlijk inflatoir. Dat is het gevolg van residueel rekenen: het effect van de hoge Vrij op Naam (VoN) prijzen wordt afgeremd door de eveneens hoge bouwkosten. De grondexploitaties kennen een korte looptijd, waardoor de invloed van indexen gering is. Voor het eerste kwartaal van 2022 is de volgende actualisatie van de grondexploitaties Spoorzone en Westergouwe gepland.

4.8.3 Actuele ontwikkelingen rond grondbeleid

In Gouda wordt de methode van residueel rekenen toegepast. Deze methode houdt maximaal rekening met de actuele marktomstandigheden. In economisch gunstige tijden stijgt de grondwaarde bij een stijging van de VoN prijzen. Bij een dalende VoN waarde, daalt uiteindelijk de gemiddelde grondwaarde. Deze methode stelt partijen in staat om de productie van woningen op peil te houden en marktconforme waardes te behalen. Wel kan een lagere grondwaarde binnen een project tot lagere projectresultaten (veelal verliezen binnen een project) leiden. Soms kan door het wijzigen van bouwprogramma's, verkleinen van projecten of het slim faseren (uitstellen, versnellen of prioriteiten bijstellen) het resultaat van een project positief worden beïnvloed en/ of de financiële nadelen worden beperkt.

4.8.4 Actuele ontwikkelingen binnen projecten

Bij de jaarrekening worden de grondexploitaties geactualiseerd. Daarbij worden plannings herzien, indexen geactualiseerd en gerealiseerde kosten en opbrengsten verwerkt. Inhoudelijke beleidskeuzes en/of planscope wijzigingen worden voorafgaand aan de actualisatie afzonderlijk ter besluitvorming aangeboden.

De actualisatie van grondexploitaties geeft per project een resultaat op eindwaarde. Vanuit het voorzichtigheidsbeginsel worden voorzieningen getroffen bij projecten die sluiten met een financieel tekort. De gemeente is terughoudend ten aanzien van winstnemingen. In principe wordt pas winst genomen bij het afsluiten van een project.

Per project volgt een overzicht van de stand van zaken en de geplande activiteiten.

Stationsomgeving Spoorzone

De grondexploitatie wordt begrensd door spoorlijn, Burgemeester Jamessingel, Technolution en Rabobank. In dit gebied liggen nog twee bouwrijpe kavels. De gemeente heeft een woningcorporatie gecontracteerd voor het realiseren van ruim 150 sociale huurwoningen. In 2021 is het bestemmingsplan voor de sociale woningbouw vastgesteld. De startbouw van is voorzien in het jaar 2022.

De NS heeft een partij gecontracteerd voor de nieuwbouw van een hotel met woningen. In 2022 zal het bestemmingsplan voor de hotelkavel in procedure worden gebracht. De start van de bouw is voorzien in het jaar 2023.

Westergouwe

In Westergouwe is fase 2 (ca. 500 woningen) vrijwel afgerond en is gestart met de uitvoering van fase 3. In deze fase zullen in totaal circa 900 woningen worden gebouwd, een basisschool met sportvoorzieningen voor de hele wijk en andere maatschappelijke voorzieningen. In 2022 wordt gestart met de planvorming voor Westergouwe fase 4 en wordt een nieuwe versie van het Masterplan opgesteld.

5 Financiële begroting

5.1 Inleiding

In de financiële begroting wordt ingegaan op de exploitatie en de balans. Dit met als doel het inzicht in de gemeentelijke financiën te vergroten.

Allereerst worden de actuele uitgangspunten van het financieel beleid toegelicht. Daarna wordt een uitgebreide toelichting op de financiële positie gepresenteerd, waarbij aandacht wordt besteed aan de totstandkoming van het begrotingssaldo, het meerjarenperspectief, de geprognosticeerde balans en het EMU-saldo. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een aantal specificaties (per programma, incidentele baten en lasten, concerninvesteringsplan, financieringspositie, reserves, voorzieningen en arbeidskosten gerelateerde verplichtingen).

5.2 Financieel beleid en indicatoren

De uitgangspunten voor het financieel kader zijn vastgelegd in het coalitieakkoord 2018-2022.

De sturing van de financiële positie van de gemeente Gouda wordt langs drie invalshoeken vormgegeven:

1. een sluitende meerjarenbegroting (exploitatie);
2. een adequate reservepositie (weerstandsvermogen) en
3. een solide schuldbestand (leningen).

Ten aanzien van de programmabegroting 2022-2025 geldt het volgende:

- In 2022 is sprake van een begrotingstekort. Voor de jaren 2023-2025 is er een sluitende meerjarenraming.
- De weerstandsratio ligt met uitzondering van 2023 (ruim) boven 2,0 en valt daardoor in de klasse 'uitstekend'.
- De leningenportefeuille (kortlopende en langlopende aangetrokken geldleningen) bedraagt eind 2022 naar verwachting € 266 miljoen. Dat is € 29 miljoen onder het kaderstellend schuldenplafond van € 295 miljoen.

5.3 Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

5.3.1 Ontwikkeling van het meerjarenperspectief 2022-2025

De basis voor het meerjarenperspectief 2022-2025 ligt in de 2e begrotingswijziging 2021 die 14 juli 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. Aanvullend is de meicirculaire 2021 verwerkt, waarover de raad al is geïnformeerd met de raadmemo van 29 juni 2021. Op basis van het bijgestelde meerjarenperspectief zijn vervolgens de financiële effecten van diverse ontwikkelingen en inzichten in 2021 verwerkt, wat resulteert in het geactualiseerde meerjarenperspectief 2022-2025. Zie daartoe de volgende tabel. Deze en volgende tabellen in dit hoofdstuk zijn samengesteld vanuit het perspectief van het begrotingssaldo. Een positief bedrag betekent dan een overschot of voordeel. Bij een negatief bedrag geldt het omgekeerde. De in de tabel geschetste ontwikkelingen worden hierna verder uitgewerkt en toegelicht.

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Meerjarenperspectief 2022-2025 na 2e begrotingswijziging 2021	-3.308	-504	1.417	2.988
Aanvullend:				
Meicirculaire 2021	780	-51	-167	-611
Bijgesteld meerjarenperspectief t.b.v. programmabegroting 2022-2025 (na verwerking meicirculaire)	-2.528	-555	1.250	2.377
2e ijkmoment 2021:				
Kadernota 2022-2025	-1.084	-1.068	-1.046	-1.405
College- en raadsbesluiten	-23	-23	0	0
Voortgang 2021	-406	3.329	2.979	3.225
Budgetneutrale wijzigingen	0	0	0	0
sub-totaal	-1.513	2.238	1.934	1.819
Geactualiseerd meerjarenperspectief programmabegroting 2022-2025	-4.041	1.684	3.184	4.196

Sluitende meerjarenraming vanaf jaarschijf 2023

Het perspectief wordt gekenmerkt door een begrotingstekort in 2022 en een sluitende meerjarenraming 2023-2025.

5.3.2 Meicirculaire 2021

Onder verwijzing naar de raadsmemo van 29 juni 2021 worden de effecten van de meicirculaire 2021 met navolgende tabellen in beeld gebracht.

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Meicirculaire - mutatie t.o.v. maartbrief 2021	1.561	883	910	682
Waarvan geormerkte bedragen:				
A. Loon- en prijscompensatie (+ = minder nodig dan eerder geraamd / vrijval)	490	435	286	58
B. Mutaties in de niet-geïntegreerde onderdelen van de voormalige integratie-uitkering sociaal domein (- = om uit te geven)	-1.026	-1.126	-1.108	-1.085
C. Taakmutaties en wijzigingen in gelabelde uitkeringen en/of geïntegreerde onderdelen m.b.t. het sociaal domein (- = om uit te geven)	-84	-64	-55	-46
D. Overige mutaties in taken en gelabelde uitkeringen (- = om uit te geven)	-160	-180	-200	-221
Sub-totaal	-780	-935	-1.077	-1.294
Effect meicirculaire op financieel perspectief	780	-51	-167	-611

De meicirculaire leidt tot hogere bruto-inkomsten. Door het oormerken van bedragen conform bestaande regels en werkwijzen is het netto-effect in 2022 positief en in 2023 en verder oplopend negatief.

Een nadere uitwerking van de geormerkte bedragen staat in de volgende overzichten.

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Mutaties in de niet-geïntegreerde onderdelen voormalige integratie-uitkering sociaal domein (- betekent verhoging bestaand budget)				
Beschermde Wonen	-523	-635	-644	-643
Participatie	-173	-160	-134	-111
Voogdij/18+	-330	-330	-330	-330
Totaal geormerkte bedragen	-1.026	-1.126	-1.108	-1.085

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Overige taakmutaties sociaal domein (+ betekent verlaging van bestaand budget):				
Inburgering (DU)	-46	-25	-16	-6
Armoedebestrijding kinderen (DU)	12	12	12	12
Maatschappelijke opvang (DU)	13	13	13	13
Vrouwenopvang (DU)	-24	-24	-24	-24
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	-17	-17	-18	-18
Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	-29	-29	-29	-29
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	-24	-24	-24	-24
Kinderopvang toezicht en handhaving	-2	-2	-2	-2
Verrekening Voogdij/18+	32	32	32	32
Totaal geormerkte bedragen	-84	-64	-55	-46

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Overige taakmutaties (- betekent nieuw nog in te zetten budget):				
Wet open overheid	-154	-174	-194	-215
Handhaving energielabel C kantoren	-6	-6	-6	-6
Totaal geormerkte bedragen	-160	-180	-200	-221

5.3.3 2e ijkmoment 2021

Bij het 2^e ijkmoment 2021 worden onder andere de financiële gevolgen in beeld gebracht die voortvloeien uit de eerste acht maanden van 2021. Belangrijk onderdeel daarvan vormt de uitwerking van de Kadernota 2022-2025 die 14 juli 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad. Daarnaast worden de financiële gevolgen van de reguliere exploitatie in beeld gebracht. De afwijkingen die betrekking hebben op het jaar 2021 zijn verwerkt in de 3^e begrotingswijziging 2021, die afzonderlijk door de raad wordt vastgesteld. De financiële afwijkingen die betrekking hebben op 2022 en latere jaren komen aan de orde in deze programmabegroting.

5.3.4 Kadernota 2022-2025

De Kadernota 2022-2025 is 14 juli 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Die kadernota bevat een hoofdstuk intensiveringen waarvan de financiële gevolgen reeds bekend zijn. Zie onderstaand overzicht. In de voorliggende programmabegroting zijn deze intensiveringen verwerkt.

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
P1. Gouda 750 (was P5 in Kadernota)	-400	0	0	0
P2: Leegstandsverordening / Wonen boven Winkels	0	-90	-90	-90
P3. Speel(tuin) ondergronden	-26	-26	-26	-25
P3: Verkeerscirculatieplan (VCP)	0	0	0	-360
P4. Financiering structurele taken Jeugd en Wmo	-388	-477	-445	-445
P4. Sociale voorzieningen Westergouwe	-220	-235	-250	-250
P5. Sportpunt (MJOP Zwembad)	0	-200	-200	0
P6. Bijdrage AGW, regiobegroting	-50	-40	-35	-35
P8. Spaaroptie	0	0	0	-200
Totaal	-1.084	-1.068	-1.046	-1.405

5.3.5 College- en raadsbesluiten

In de loop van het jaar nemen het college en de gemeenteraad op grond van hun bevoegdheden besluiten waar financiële consequenties aan zitten. Deze worden dan verwerkt in het eerstvolgende ijkmoment van de PenC-cyclus. De besluiten uit 2021 met financiële gevolgen voor 2022 en verder staan in de volgende tabel.

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
College- en raadsbesluiten:				
P5: Sportimpulsregeling Gouda	-23	-23	0	0
Totaal	-23	-23	0	0

P5: Sportimpulsregeling

Het college heeft met het besluit van 31 augustus 2021 de intentie uitgesproken de sportimpulsregeling van de gemeente Gouda met twee jaar te verlengen. Daarom komt in 2022 en 2023 € 23.000 per jaar ten laste van het meerjarenperspectief.

5.3.6 Voortgang 2021

Over de voortgang 2021 wordt gerapporteerd aan de hand van de onderscheiden categorieën in de onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Voortgang 2021, waarvan:				
A. Voortgang eerste 8 maanden	1.853	3.814	3.109	3.225
B. Verrekeningen met reserves	0	0	0	0
C. Kasschuiven	-2.258	-485	-130	0
Totaal	-406	3.329	2.979	3.225

5.3.6.1 Voortgang eerst acht maanden 2021

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
A. Voortgang eerste 8 maanden:				
P1: Actualisatie budget Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	5	5	5	5
P1: Sloop van gymzaal Hoogenburg	-43	8	8	8
P1: Tijdelijke voorziening Westergouwe voor het plaatsen en uitbreiden van units	-116	-116	-116	-116
P2: Actualisatie taakveld Afval en voorstel dekking tekorten	1.060	1.079	1.095	1.072
P2: Actualisatie taakveld Riool	367	2.196	1.359	1.213
P2: CIP Ondergrondse containers PMD ombouw	-13	-13	-13	-13
P2: CIP Ondergrondse containers PMD ombouw - dekking	13	13	13	13
P2: Prognose inkomsten uit heffingen/belastingen: Afval	-210	-210	-210	-210
P2: Prognose inkomsten uit heffingen/belastingen: Riool	-790	-790	-790	-790
P3: Ontwikkeling driehoek RZG	127	127	129	129
P3: Uitwerkingsverschil Verkeerscirculatieplan eerste deelprojecten	0	0	0	-3
P4: Prognose inkomsten uit heffingen/belastingen: Kwijtscheldingen	35	35	35	35
P5: Sport subsidiedossier	10	10	10	10
P7: CIP Onderhoudsinvesteringen 2021 HvdS	15	15	15	14
P7: Actualisatie kostenverdeelstaat	-221	188	187	188

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
P7: Budget Gehandicaptenkaarten	15	15	15	15
P7: Raming mutatie ROO	141	92	92	92
P8: Actualiseren resultaten treasury	429	131	237	536
P8: Effect gedetacheerde medewerkers	88	30	10	0
P8: Oormerken gemeentefonds	46	46	46	46
P8: Prognose inkomsten uit heffingen/belastingen: OZB en overige	975	975	975	975
P8: Uitwerking loon- en prijsindexatie 2022 en verder	-80	-20	8	6
	1.853	3.814	3.109	3.225

P1: Actualisatie budget Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

Het budget van OAB wordt geactualiseerd op basis van de in 2021 ontvangen beschikking van € 2.958.000. Daarnaast wordt een saldo, als gevolg van mutaties uit het verleden, van € 5.000 structureel weggewerkt ten gunste van het perspectief.

P1: Sloop van gymzaal Hoogenburg

De lasten voor de sloop van de gymzaal Hoogenburg waren verdeeld over de jaren, maar zullen nu in één jaar (2022) vallen.

P1: Tijdelijke voorziening Westergouwe voor het plaatsen en uitbreiden van units

Betreffen de plaatsingskosten van units tijdelijke huisvesting Westergouwe voorzieningen.

P2: Actualisatie taakveld Afval en voorstel dekking tekorten

Voor de jaren 2022 en verder wordt voorgesteld om de tarieven te verhogen met € 38,50. Hiermee wordt het tekort gedekt, blijft het tarief kostendekkend en ontstaat weer ruimte om toekomstige tegenvallers op te vangen met de daarvoor bestemde voorziening.

P2: Actualisatie taakveld Riool

Door de lagere baten uit hoofde van rioolheffing wordt ook de toevoeging aan de voorziening lager geraamd. Daarnaast vallen de jaarlijkse budgetten voor klimaatmaatregelen binnen het taakveld Riool vrij ten gunste van de voorziening, aangezien deze maatregelen op projectbasis uitgevoerd zullen worden. Financiering van deze projecten vindt dan plaats uit de voorziening.

P2: CIP Ondergrondse containers PMD ombouw

CIP wijziging kapitaallasten in verband met de ombouw van de ondergrondse containers PMD (plastic, metaal, drankkartons).

P2: CIP Ondergrondse containers PMD ombouw - dekking

Dekking voor de kapitaallasten van de ombouw van de ondergrondse containers met middelen binnen taakveld 7.3 afval.

P2: Prognose inkomsten uit heffingen/belastingen: Afval

Door de BSGR afgegeven prognoses voor de te ontvangen baten uit hoofde van heffingen/belastingen en kwijtscheldingen geven aanleiding tot het bijstellen van de begroting.

P2: Prognose inkomsten uit heffingen/belastingen: Riool

Door de BSGR afgegeven prognoses voor de te ontvangen baten uit hoofde van heffingen/belastingen en kwijtscheldingen geven aanleiding tot het bijstellen van de begroting.

P3: Ontwikkeling driehoek RZG

De gronden zijn verkocht. Hierdoor is er geen bijdrage meer aan de gemeenschappelijke regeling RZG.

P3: Uitwerkingsverschil Verkeerscirculatieplan eerste deelprojecten

Actualisatie van de eerste berekening van de mogelijke kapitaallasten, gebaseerd op het raadsvoorstel Verkeerscirculatieplan van 11 mei 2021. De berekening gaat ervan uit dat de voorbereidingen in 2022 beginnen voor een totale van investering van € 12 miljoen, waarvan wordt uitgegaan dat voor de eerste deelprojecten voor 2024 € 5 miljoen nodig is (resultierend met kapitaallasten in 2025) en dat de volgende deelprojecten vanaf 2025 € 7 miljoen vragen. De kosten in 2022 voor de voorbereiding van de deelprojecten worden gedekt door een investeringsbudget (voorbereidingskrediet).

P4: Prognose inkomsten uit heffingen/belastingen: Kwijtscheldingen

Door de BSGR afgegeven prognoses voor de te ontvangen baten uit hoofde van heffingen/belastingen en kwijtscheldingen geven aanleiding tot het bijstellen van de begroting.

P5: Sport subsidiedossier

Deze post is structureel te hoog begroot in het verleden en naar de toekomst. Het budget kan worden verlaagd.

P7: CIP Onderhoudsinvesteringen 2021 HvdS

Vanwege in 2020 uitgevoerde en gecombineerde reparatie- en onderhoudswerkzaamheden aan de liften in het Huis van de Stad is het investeringsbudget in 2021 niet noodzakelijk. De geraamde kapitaallasten vanaf 2022 vallen vrij ten gunste van het perspectief.

P7: Actualisatie kostenverdeelstaat

De actualisatie van de kostenverdeelstaat (toerekening loonkosten aan investeringen, projecten, taakvelden en grondexploitaties) heeft tot gevolg dat die kosten in meer of mindere mate uit onder andere investeringsbudgetten en opbrengsten tarieven kunnen worden gefinancierd.

P7: Budget Gehandicaptenkaarten

Op het budget gehandicaptenparkeerkaarten zit een structureel positief saldo van € 14.500. Dit saldo valt vrij ten gunste van het perspectief.

P7: Raming mutatie ROO

De geactualiseerde verwachting voor de onttrekkingen aan de reserve Organisatieontwikkeling op basis van lopende en nieuwe afspraken geeft aanleiding tot wijzigen van de begroting over meerdere jaren.

P8: Actualiseren resultaten treasury

Op basis van de actualisatie van de financieringsbehoefte, renteverwachting, ontwikkeling van de boekwaarden MPG en investeringsplanning zijn meerjarige renteresultaten geprognosticeerd waarop de begroting wordt bijgesteld.

P8: Effect gedetacheerde medewerkers

Ten opzichte van de aanvankelijke begroting worden meer medewerkers gedetacheerd bij voornamelijk buurgemeenten.

P8: Oormerken gemeentefonds

Voor enkele van de taakmutaties binnen de uitkering uit het gemeentefonds, waarvoor de middelen tijdelijk beschikbaar worden gehouden, zijn geen (afzonderlijke) bestedingsvoorstellen gedaan. Deze middelen kunnen nu vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo. Het betreft: rijksvaccinatieprogramma (sept. 2018), voorschoolse voorziening peuters (sept. 2018), Donorwet (sept. 2019).

P8: Prognose inkomsten uit heffingen/belastingen: OZB en overige

Door de BSGR afgegeven prognoses voor de te ontvangen baten uit hoofde van heffingen/belastingen en kwijtscheldingen geven aanleiding tot het bijstellen van de begroting.

P8: Uitwerking loon- en prijsindexatie 2022 en verder

Betreft een voordelig uitwerkingsverschil van de eerder uitgevoerde berekening van de middelen voor loon- en prijsindexatie in 2022 op basis van de meicirculaire 2021 gemeentefonds.

5.3.6.2 Verrekeningen met reserves

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Verrekeningen met reserves:				
P2: Actualisatie taakveld riool		0		
P3: Omgevingswet / omgevingsplan	0			
Totaal	0	0	0	0

P2: Actualisatie taakveld riool

Ten gunste van taakveld 7.2 riool wordt in 2023 de reserve Investerings riool voor € 1.130.000 aangewend om de piek in de rioolinvesteringen te verlagen.

P3: Omgevingswet: omgevingsplan

De kosten voor het omgevingsplan worden voor een bedrag van € 117.500 met de daarvoor bestemde reserve omgevingsplan verrekend.

5.3.6.3 Kasschuiven

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
C. Kasschuiven:				
P1: Budget Campus Gouda	-90	0	0	0
P1: Onderhoudsvoorziening Burg. Martenssingel	-116	0	0	0
P1: Gouda750	-100	0	0	0
P4: Middelen dak- en thuislozen (dec. circ. 2020)	-1.179	-550	0	0
P4: Regionaal: Perspectief op Werk	-500	0	0	0
P4: Regionaal: Versterken arbeidsmarktregio's	-149	0	0	0
P5: Herschikking budgetten Erfgoed en vrijval	-190	0	0	0
P6: Ondernijning	65	65	-130	0
Totaal	-2.258	-485	-130	0

P1: Budget Campus Gouda

In 2021 wordt een saldo van € 90.000 op het budget van Campus Gouda verwacht. Campus Gouda zit vanaf april 2021 in de vervolgfase van de realisatie, die in 2022 zal resulteren in de uitvoering van samenwerkingsovereenkomsten met hogescholen, waar het saldo van € 90.000 voor benodigd zal zijn.

P1: Onderhoudsvoorziening Burg. Martenssingel

Betreft het onderhoudsbudget voor het gebouw aan de Burg. Martenssingel dat gedeeltelijk wordt doorgeschoven naar volgende jaar. Er is nog discussie over de bestemming van het gebouw. Het hoog noodzakelijke onderhoud wordt nu uitgevoerd.

P1: Gouda750

De actualisatie van de werkbegroting 2021-2022 maakt het noodzakelijk om budgetten 2021 beschikbaar te krijgen in het feestjaar 2022.

P4: Middelen dak- en thuislozen (decembercirculaire 2020)

In de decembercirculaire 2020 zat € 2.090.000 aan middelen voor het actieplan Dakloosheid, wat volledig ten gunste van 2021 is geboekt. € 1.179.000 hiervan is echter bestemd voor 2022 en € 550.000 voor 2023.

P4: Regionaal: Perspectief op Werk

De actualisatie van de regionale meerjarenbegroting laat een herverdeling van de uitgaven zien over de jaren 2021 en 2022. Door deze herverdeling zijn deze regionale middelen ook in 2022 beschikbaar ter dekking van kosten die de regio maakt.

P4: Regionaal: Versterken arbeidsmarktregio's

De actualisatie van de meerjarenbegroting laat een herverdeling van de uitgaven zien over de jaren 2021 en 2022. Door deze herverdeling zijn deze regionale middelen ook in 2022 beschikbaar ter dekking van kosten die de regio maakt.

P5: Herschikking budgetten Erfgoed en vrijval

Het berekende overschot op de subsidiebudgetten Gevelherstel Gouda750 in 2021 wordt doorgeschoven naar 2022 zodat deze post in dat jaar beschikbaar is.

P6: Ondernijning

De geactualiseerde begroting met betrekking tot de uitvoeringskosten voor ondernijning leidt tot een voorgestelde aanpassing van de cash-flow over 2022 t/m 2024.

5.3.7 Budgetneutrale wijzigingen

De voorgaande secties van dit hoofdstuk bevatten voorstellen die effect hebben op het (meerjaren)perspectief. Hierna volgen de voorstellen voor de zogenaamde budgetneutrale wijzigingen. Het gaat bijvoorbeeld om aanpassingen van de exploitatiebudgetten aan de lasten- en batenkant voor dezelfde bedragen of het overhevelen van budgetten van het ene programma naar het andere. Ofschoon geen enkele wijzigingen effect heeft op het financieel perspectief, valt de vaststelling onder het budgetrecht van de gemeenteraad.

Programma 1

Actualisatie budget volwasseneneducatie

Het budget van volwasseneneducatie wordt op basis van de ontvangen beschikking van € 688.000 meerjarig geactualiseerd.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Voor de jaren 2021-2023 ontvangt Gouda een specifieke uitkering voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) van in totaal € 2.083.000. Uitbetaling gebeurt in maandelijkse termijnen, te beginnen in december 2021.

VVV-cadeaukaarten

De budgetten voor aan- en verkoop van VVV-kaarten en cadeaukaarten (€ 25.000) worden meerjarig budgetneutraal in de begroting verwerkt.

Programma 2

Energie en Klimaat - Transitievisie Warmte

Een bedrag van € 100.000 (jaarschijf 2022) wordt toegevoegd aan het functionele programma ter dekking van de kosten van wijkuitvoeringsplannen conform collegebesluit 15 december 2020. Het betreft een verrekening met de stelpost taakmutaties uitkering gemeentefonds in 'programma' Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Energie en Klimaat: Regeling Reductie Energiegebruik - Woningen

In 2021 is een bedrag ontvangen op basis van de ontvangen beschikking Regeling Reductie Energiegebruik – Woningen. De uitgavenprognose 2021-2022 geeft aan dat een deel van dit bedrag in 2022 beschikbaar dient te zijn ter dekking van de kosten 2022. Derhalve wordt de meerjarenbegroting aangepast met een baten- en lastenbudget van € 404.000.

Programma 3

Actualiseren beheer openbare ruimte

Budgetneutrale actualisatie van de meerjarenraming voor beheer openbare ruimte - onderdelen Gladheidsbestrijding, Dagelijks onderhoud Groen, Openbare straatverlichting en Kunstwerken - op basis van de voortgang in 2021.

Bouwleges en uitvoeringskosten bouw-gerelateerd

Op basis van de actualisatie van de prognose legesinkomsten bouwleges vindt een budgetneutrale aanpassing plaats van inkomsten WABO-leges, leges welstand en de uitvoeringskosten-gerelateerde posten (Omgevingsdienst, Bouwplanbegeleidingsteam, kosten adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (vroeger genoemd: welstandscmissie)). Ten opzichte van de huidige begroting betreft een aanpassing van baten en lasten met € 796.000.

Herschikking uitvoeringsbudgetten Groen

Het betreft een taakveldoverschrijdende begrotingswijziging met een structureel effect die betrekking heeft op uitvoeringsbudgetten Groen voor een bedrag van € 3.000.

Programma 4

Actualisatie budget Inloop GGZ

Met ingang van 2021 vindt er geen doorbelasting van plm. € 40.000 meer plaats richting de regiogemeenten voor Inloop GGZ. Met ingang van 2021 worden deze kosten uit het regionale budget Maatschappelijke Opvang gedekt. Deze wijziging heeft een structureel effect.

Actualiseren budget RDOG

De budgetten van de bijdrage aan de RDOG worden op basis van de begroting van de RDOG meerjarig herschikt.

Actualisatie budget Jeugdhulp op School (JOS)

De bijdrage van de regiogemeenten aan JOS wordt meerjarig geactualiseerd.

Actualisatie budget Jeugdmatch

De bijdrage van de regiogemeenten aan Jeugdmatch wordt meerjarig geactualiseerd.

Actualisatie budget Zorgvernieuwingsprojecten (ZVP) GGZ

De bijdrage van de regiogemeenten aan ZVP wordt meerjarig geactualiseerd.

Actualiseren Jeugdbeschermingstafel (JB-tafel)

De bijdrage van de regiogemeenten aan JB-tafel wordt meerjarig geactualiseerd.

Bijstand: Personele lasten dekken uit exploitatiemiddelen

Budgetneutrale overheveling exploitatiegelden bijstand (€ 25.000 per jaar) naar het budget afdelingskosten omdat de uitgaven ten laste van het P-budget komen. De wijziging is programmaoverschrijdend.

Capaciteit regisseur Dak- en thuislozen

Vanaf 2021 wordt de regisseur Dak- en thuislozen structureel voor € 89.000 gedekt uit het regionaal budget Maatschappelijke Opvang.

Dekking tekort i.v.m. ombuiging eenmalig niet-indexeren subsidies

Eén van de ombuigingen uit de Kadernota 2021 was het in 2021 eenmalig niet-indexeren van subsidies, waarvan de geschatte opbrengst op € 200.000 is gezet. De daadwerkelijke opbrengst was plm. € 175.000. Het verschil wordt structureel gedekt binnen programma 4 en is per saldo budgetneutraal.

Herschikken budgetten ZIN Jeugd en JBJR

Met de Kadernota 2021 is het budget van ZIN Jeugd en JBJR opgehoogd in het kader van extra kosten als gevolg van toenemende zorgzwaarte en aantallen in de jeugdzorg. Deze extra middelen worden herschikt binnen de ZIN Jeugd- en JBJR-kostenplaatsen.

Oude stelpost Wmo

Door (negatieve) mutaties uit oude circulaires, is er binnen Wmo een stelpost ontstaan. Deze stelpost wordt binnen programma 4 weggewerkt en is per saldo budgetneutraal.

Regionaal: Versterking arbeidsmarktregio's

Gouda ontvangt als centrumgemeente extra middelen uit het gemeentefonds voor de versterking van de arbeidsmarktregio's. De middelen worden in overleg en na afstemming met de partners in de regio besteed. De verantwoording verloopt via programma 4 Sociaal domein. Voorstel is daarom de beschikbare middelen (rond de € 398.500 per jaar) over te hevelen van 'programma' Financiering en algemene dekkingsmiddelen naar het functionele programma.

Subsidie ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers

In de jaren 2022-2024 wordt een extra subsidie van € 23.000 per jaar verstrekt voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Deze extra subsidie wordt gedekt binnen programma 4 en is per saldo budgetneutraal.

Uitvoeringskosten Beschermd Wonen

De uitvoeringskosten van de gemeente Gouda met betrekking tot Beschermd Wonen worden uit dit regionale budget gedekt. Dit wordt meerjarig geactualiseerd.

Verlaging eigen bijdrage Beschermd Wonen

De eigen bijdrage Beschermd Wonen wordt op basis van de rapportages van het CAK meerjarig bijgesteld van € 850.000 naar € 500.000.

Programma 5

SPUK gelden 2022

De baten en lasten in 2022 van € 600.000 die voortvloeien uit de specifieke uitkering (SPUK) sport worden budgetneutraal in de begroting verwerkt.

Programma 6

Actualisatie kosten Slachtofferhulp, Mensenhandel en Seksuele uitbuiting

De personele inzet ten behoeve van Slachtofferhulp (€ 47.000) vindt plaats vanuit programma 7. Budgetneutraal wordt dit budget van programma 6 naar programma 7 overgeheveld. Incidentele middelen ter bestrijding mensenhandel (€ 40.000) en seksuele uitbuiting (€ 40.000) zijn oorspronkelijk aan programma 6 toegevoegd. De inzet hiervoor vindt ook plaats vanuit programma 7. Budgetneutraal wordt deze post overgezet.

Versterken persoonsgerichte aanpak

Een deel van de exploitatiemiddelen van de Stadmarinier (€ 70.000) wordt ingezet ten behoeve van formatie-uitbreiding voor het versterken van persoonsgerichte aanpak. Veel zaken die op straat door onder andere de Stadmarinier worden waargenomen, dienen vertaald te worden naar een integrale (persoonsgerichte) aanpak. Een aanpak die soms louter repressief is en in andere gevallen een wenkend perspectief moet bieden. Intensieve samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein is hierin onontbeerlijk en versterkt de persoonsgerichte aanpak.

Programma 7

Actualisatie burgerzaken

Een onderschrijding op de inzet van personeel als gevolg van gewijzigde bezettingen wordt meerjarig budgetneutraal verwerkt.

Actualisatie financiën

Budgetneutrale actualisatie van de meerjarenraming voor financiën op basis van de voortgang in 2021.

Budgetneutraal herschikken

Binnen het taakveld overhead zijn enkele over- en onderschrijdingen met elkaar verrekend. Per saldo heeft dit geen resultaatseffect.

5.3.8 Financiële gevolgen per programma

In onderstaand overzicht zijn per programma de financiële gevolgen opgenomen:

bedragen * € 1.000	2022	2023	2024	2025
01 Economie, werk en onderwijs				
Bestaand beleid	12.101	13.161	13.474	13.659
Eerste begrotingswijziging	0	0	0	0
Tweede begrotingswijziging	238	-287	131	43
Derde begrotingswijziging	1.117	354	265	263
Saldo programma	13.456	13.228	13.870	13.965
02 Energie en klimaat				
Bestaand beleid	-2.340	-2.543	-2.113	-2.112
Eerste begrotingswijziging	0	0	0	0
Tweede begrotingswijziging	917	912	906	901
Derde begrotingswijziging	-788	-1.703	-2.024	-1.855
Saldo programma	-2.211	-3.334	-3.231	-3.066
03 Wonen en leefomgeving				
Bestaand beleid	26.669	26.046	25.950	26.052
Eerste begrotingswijziging	0	0	0	0
Tweede begrotingswijziging	39	-255	-122	-86
Derde begrotingswijziging	801	852	862	1.226
Saldo programma	27.508	26.643	26.690	27.191
04 Sociaal domein				
Bestaand beleid	97.160	93.728	93.103	92.871
Eerste begrotingswijziging	613	-674	-674	-674
Tweede begrotingswijziging	1.170	910	906	906
Derde begrotingswijziging	5.811	4.692	4.168	4.146
Saldo programma	104.755	98.655	97.503	97.249
05 Cultuur, sport en recreatie				
Bestaand beleid	15.015	15.487	15.434	15.204
Eerste begrotingswijziging	0	0	0	0
Tweede begrotingswijziging	41	62	61	60
Derde begrotingswijziging	357	376	353	153
Saldo programma	15.413	15.925	15.848	15.417
06 Leefbaarheid en veiligheid				
Bestaand beleid	9.802	9.588	9.559	9.554
Eerste begrotingswijziging	0	0	0	0
Tweede begrotingswijziging	196	196	-4	-4
Derde begrotingswijziging	135	133	325	195
Saldo programma	10.133	9.917	9.880	9.745
07 Bestuur en organisatie				
Bestaand beleid	25.271	25.133	25.079	25.055
Eerste begrotingswijziging	1.800	1.800	1.800	1.800
Tweede begrotingswijziging	363	335	335	335
Derde begrotingswijziging	-854	-1.187	-1.178	-1.174
Saldo programma	26.580	26.080	26.035	26.016
08 Financiering en alg. dekkingsmiddelen				
Bestaand beleid	-183.677	-180.599	-180.485	-180.282
Eerste begrotingswijziging	-2.413	-1.126	-1.126	-1.126
Tweede begrotingswijziging	-2.964	-1.874	-2.214	-2.156
Derde begrotingswijziging	-6.578	-3.516	-2.769	-2.953
Saldo programma	-195.633	-187.115	-186.595	-186.518

5.3.9 Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balans geeft inzicht in de meerjarige ontwikkeling van de bezittingen en de schulden van de gemeente.

Activa

bedragen * € 1.000	01-01-2022	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
VASTE ACTIVA					
Materiele vaste activa	344.958	355.918	360.290	361.727	366.434
Immateriele vaste activa	12.665	12.235	11.805	11.375	10.945
Financiële vaste activa	2.953	2.953	2.953	2.953	2.953
TOTAAL VASTE ACTIVA	360.575	371.106	375.048	376.055	380.332
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden/ bouwgrond in expl.	16.153	11.933	7.798	2.717	1.567
Voorzieningen grondexploitaties	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600
Gereed product en handelsgoederen	8	8	8	8	8
Totaal voorraden	13.560	9.341	5.206	124	-1.026
Uitzettingen	63.000	61.000	40.000	19.000	19.000
Liquide middelen	15	15	15	15	15
Overlopende activa	5.713	4.481	4.333	3.918	3.538
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	82.288	74.837	49.554	23.058	21.527
TOTAAL GENERAAL ACTIVA	442.863	445.943	424.602	399.113	401.859

Passiva

bedragen * € 1.000	01-01-2022	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
VASTE PASSIVA					
Algemene reserve	35.636	30.605	32.288	35.472	39.868
Bestemmingsreserves	37.511	37.265	36.960	37.498	38.524
Totaal Eigen Vermogen	73.147	67.870	69.249	72.970	78.392
Voorzieningen	38.943	30.057	22.510	16.934	14.250
Opgenomen langlopende geldleningen	250.999	234.588	240.123	233.054	235.680
Waarborgsommen	162	162	162	162	162
Totaal vreemd vermogen	290.104	264.806	262.796	250.151	250.092
TOTAAL VASTE PASSIVA	363.251	332.676	332.044	323.121	328.484
VLOTTENDE PASSIVA					
Kortlopende schulden:					
Opgenomen kasgeldleningen	33.112	66.767	49.058	32.492	29.876
Banksaldi	4.000	4.000	1.000	1.000	1.000
Overige kortlopende schulden	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal kortlopende schulden	47.112	80.767	60.058	43.492	40.876
Totaal overlopende passiva	32.500	32.500	32.500	32.500	32.500
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	79.612	113.267	92.558	75.992	73.376
TOTAAL GENERAAL PASSIVA	442.863	445.943	424.602	399.113	401.859

5.3.10 EMU-saldo

Het overzicht van het EMU-saldo is een verplicht onderdeel in de begroting. Samen met de geprognosticeerde balans geeft het inzicht in toekomstige ontwikkelingen van de financieringsbehoefte van de gemeente Gouda.

	Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
		Volgens realisatie tot en met sept 2021, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2022	Volgens meerjarenraming in begroting 2023	Volgens meerjarenraming in begroting 2024	Volgens meerjarenraming in begroting 2025
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-4.812	-5.277	1.378	3.722	5.421
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	32.333	51.000	44.400	36.800	36.800
3.	Mutatie voorzieningen	6.908	9.932	9.070	7.290	8.022
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-11.593	-2.049	-3.625	-4.308	934
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa					
	Berekend EMU-saldo	-18.644	-44.296	-30.327	-21.480	-24.291

De begroting van Gouda is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU saldo gaat niet uit vln het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20) is de verplichting vastgelegd dat de gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daar op volgende jaren. Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt dan in een jaar binnenkomt, of dat er geld overgehouden wordt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

In de jaren tot en met 2015 werden er een individuele referentiewaarden van het EMU-tekort vastgesteld. Voor 2019-2022 is het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op 0,4%. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

5.4 Grondslagen

In dit hoofdstuk staan de financiële uitgangspunten die zijn gebruikt bij de totstandkoming van de ramingen in de financiële begroting.

In de ramingen voor 2022 is rekening gehouden een loonindexatie van 1,2% en een prijsindexatie van 1,4% conform de meicirculaire 2021. Voor de jaren erna is de verwachte loonindex 2,0%, 1,8% en 2,1%. De verwachte prijsindex voor alle jaren vanaf 2023 bedraagt 1,5%.

Voor de berekening van de financieringslasten in 2022 wordt uitgegaan van:

- de door de budgethouders aangegeven uitputtingsritmes voor kredieten, reserves en voorzieningen;
- (vastgestelde) grondexploitaties die gefinancierd worden afhankelijk van de mogelijkheid/wenselijkheid tot het fixeren van het renterisico in de respectievelijke projecten en/of afhankelijk van het specifieke cashflowverloop;
- rekenrente aan te trekken kort geld van 0,00% in 2022 oplopend tot 0,50% in 2025;
- rekenrente aan te trekken lang geld van 0,80% in 2023 oplopend tot 1,20% in 2025;
- een omslagrente van 2,25%;
- rekenrente grondexploitaties 2,40%;
- het ten laste brengen van de rente 'tijdens de bouw' aan het krediet;
- concerninvesteringsplan 2022-2025 dat is opgenomen als bijlage bij deze programmabegroting;
- geraamde dotaties en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen die met deze programmabegroting worden vastgesteld, waarbij het kapitaalbeslag als gevolg van de aanwending van reserves en voorzieningen en investeringen uit het concerninvesteringsplan wordt gefinancierd door middel van langlopende en kortlopende geldleningen.

De ramingen in deze financiële begroting zijn gebaseerd op de bedragen voor 2021 inclusief de 2e begrotingswijziging 2021. Deze bedragen zijn aangevuld met de financiële gevolgen van de ontwikkelingen na het vaststellen van die 2e begrotingswijziging. Zie daarvoor elders in het hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting.

5.5 Overzicht van baten en lasten

In het onderstaande overzicht worden meerjarig per programma alle lasten, baten en het saldo weergegeven. Ook de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn gespecificeerd per programma. Onderaan het overzicht staat het totaal resultaat, dat administratief technisch wordt afgewikkeld ten gunste van de algemene reserve.

Bedragen * € 1.000		Rekening 2020	Begroting 2021 t/m 3e wijziging	2022	2023	2024	2025
01 Economie, werk en onderwijs	Lasten	17.960	25.325	22.870	21.353	21.449	21.547
	Baten	-6.757	-12.302	-9.414	-8.125	-7.579	-7.582
	Saldo	11.203	13.023	13.456	13.228	13.870	13.965
02 Energie en klimaat	Lasten	28.931	29.154	29.804	28.682	28.895	28.966
	Baten	-31.296	-31.008	-32.015	-32.016	-32.126	-32.032
	Saldo	-2.365	-1.854	-2.211	-3.334	-3.231	-3.066
03 Wonen en leefomgeving	Lasten	46.904	52.501	44.267	41.176	41.313	34.321
	Baten	-20.910	-24.566	-16.759	-14.533	-14.622	-7.130
	Saldo	25.994	27.935	27.508	26.643	26.690	27.191
04 Sociaal domein	Lasten	140.863	138.536	132.075	127.262	124.823	124.570
	Baten	-39.853	-30.867	-27.320	-28.607	-27.320	-27.320
	Saldo	101.010	107.669	104.755	98.655	97.503	97.249
05 Cultuur, sport en recreatie	Lasten	19.084	19.087	18.726	18.599	18.522	18.091
	Baten	-3.389	-3.352	-3.314	-2.674	-2.674	-2.674
	Saldo	15.695	15.736	15.413	15.925	15.848	15.417
06 Leefbaarheid en veiligheid	Lasten	10.269	10.610	10.259	10.044	10.006	9.871
	Baten	-269	-492	-126	-126	-126	-126
	Saldo	10.000	10.117	10.133	9.917	9.880	9.745
07 Bestuur en organisatie	Lasten	27.785	32.461	31.951	31.452	31.406	31.387
	Baten	-4.655	-5.294	-5.371	-5.371	-5.371	-5.371
	Saldo	23.130	27.166	26.580	26.080	26.035	26.016
08 Financiering en alg. dekkingsmiddelen	Lasten	1.361	10.621	436	2.056	3.814	5.757
	Baten	-192.721	-210.413	-190.793	-190.549	-194.130	-197.697
	Saldo	-191.360	-199.792	-190.357	-188.493	-190.317	-191.939
Totaal van baten en lasten	Lasten	293.156	318.295	290.389	280.623	280.227	274.511
	Baten	-299.850	-318.295	-285.112	-282.001	-283.949	-279.932
	Saldo	-6.694	0	5.276	-1.378	-3.722	-5.421
Toevoegingen aan reserves P 01	Lasten	368					
Toevoegingen aan reserves P 03	Lasten	2.457	4.967	2.333	1.758	1.470	1.221
Toevoegingen aan reserves P 04	Lasten	1.000	0	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves P 05	Lasten	0	31	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves P 07	Lasten	660	557	557	557	557	557
Toevoegingen aan reserves algemene dekkingsmiddelen	Lasten	2.567	4.564	1.800			200
Totaal toevoegingen aan reserves	Totaal	7.052	10.118	4.690	2.314	2.027	1.978
Onttrekking reserve P 01	Baten	-753	-1.091	-48	-49	-49	-47
Onttrekking reserve P 02	Baten	-23	-1.070	0	-1.130	0	0
Onttrekking reserve P 03	Baten	-3.500	-1.431	-2.349	-41	-41	-41
Onttrekking reserve P 04	Baten	-4.246	-7.657	-2.854	-735	-735	0
Onttrekking reserve P 05	Baten	-2.156	-2.967	-8	0	0	0
Onttrekking reserve P 06	Baten	-236	-346	-1	0	1	0
Onttrekking reserve P 07	Baten	-1.008	-700	-664	-664	-664	-664
Onttrekking reserve P 08	Baten	-230	-88				
Totaal onttrekkingen aan reserves	Totaal	-12.152	-15.352	-5.925	-2.619	-1.488	-752
Saldo mutaties reserves	Saldo	-5.100	-5.234	-1.235	-305	538	1.225
Totaal Resultaat	Voordeel	-11.794	-5.234		-1.683	-3.184	-4.196
	Nadeel			4.041			
	Saldo	-11.794	-5.234	4.041	-1.683	-3.184	-4.196

5.6 Incidentele baten en lasten

Artikel 189 van de Gemeentewet schrijft voor dat de raad erop toeziet dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Daarmee wordt bedoeld dat in de begroting de structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Om vast te kunnen stellen dat sprake is van structureel evenwicht is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Daartoe is in de begroting een limitatief overzicht van de incidentele lasten en baten opgenomen en zijn deze per programma inzichtelijk gemaakt. Daarnaast worden toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves vermeld, zowel incidenteel als structureel.

Het overzicht van baten en lasten dient niet alleen voor het horizontale toezicht door de raad, maar is voor de financiële toezichthouder, de provincie Zuid-Holland, een belangrijk overzicht bij de bepaling of de gemeente in aanmerking komt voor het gewenste repressieve toezicht.

In de onderstaande tabel is aangegeven wat het saldo van het totaal van de incidentele baten en de incidentele lasten is in het meerjarenperspectief.

Incidentele lasten

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	Toelichting
Programma 1					
Campus Gouda	200				Incidenteel budget voor de realisatie van Campus Gouda.
Stimuleren ondernemersnetwerken	50	50			Incidenteel, harde, onvoorwaardelijke einddatum
Campus Gouda	90				Campus Gouda zit vanaf april 2021 in de vervolgfase van de realisatie, die in 2022 zal resulteren in de uitvoering van samenwerkingsovereenkomsten met hogescholen.
Gouda750	400				Eenmalige inzet van extra middelen t.b.v. feestjaar Gouda750 in 2022
Onderhoud school Burg Martenssingel	116				Betreft uitgesteld onderhoud uit 2021
Gouda750	100				Niet bestede middelen uit 2021 beschikbaar voor feestjaar in 2022.
Nationaal programma onderwijs	1.083	500			Voor de jaren 2021-2023 ontvangt Gouda een specifieke uitkering voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) van in totaal € 2.083.000. Uitbetaling gebeurt in maandelijkse termijnen, te beginnen in december 2021.
Programma 2					
Dagelijks onderhoud bruin	111	14			In het GRP 2019-2023 is het toerekenen van straatreiniging met een aflopend karakter opgenomen en op basis hiervan in de meerjarenbegroting opgenomen. De gedachte hierachter is verminderde belasting van het rioolnetwerk door straatreiniging en daarmee een preventief onderhoud ervan.
Baggeren - niet nautisch	288	144			In het GRP 2019-2023 is het toerekenen van baggerwerkzaamheden met een aflopend karakter opgenomen en op basis hiervan in de meerjarenbegroting opgenomen. De gedachte hierachter is verminderde belasting van het rioolnetwerk door baggerwerkzaamheden en daarmee een preventief onderhoud ervan.
Energie en klimaat	225				Onvoorwaardelijke einddatum en daarmee incidenteel
Transitiewarmte	100				Incidenteel, 2022 is eindjaar met onvoorwaardelijke einddatum.
Programma 3					
Verduurzamen gemeentelijke objecten	170				Niet-bestede middelen uit 2020 worden in 2022 benut.
Transformatie Goudse Poort	50				Project transformatie en ontwikkeling Goudse Poort is incidenteel van aard.
Programma 4					

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	Toelichting
Regionaal programma Sturen op kosten	500				Dit betreft incidenteel budget voor de jaren 2021+2022 voor de uitvoering van het regionale programma Sturen op Kosten, met als doel het realiseren van extra bezuinigingen.
Gezondheidsbeleid	27				Dit betreft incidenteel budget voor de jaren 2020-2022 uit de Kadernota 2020.
Inclusie, diversiteit en burgerschap	41				Dit betreft incidenteel budget voor de jaren 2020-2022 uit de Kadernota 2020.
Intensivering schuldaanpak	82				Intensivering schuldaanpak en systeem inrichten voor vroegsignalering heeft incidenteel karakter.
Goudse programma Sturen op kosten	100				Dit betreft incidenteel budget voor de jaren 2021+2022 voor de uitvoering van het lokale programma Sturen op Kosten, met als doel het realiseren van extra bezuinigingen.
Middelen dak- thuislozen	1.179	550			Voor de jaren 2021-2022 heeft Gouda € 2.090.000 aan middelen ontvangen voor het actieplan Dakloosheid. € 1.178.860 hiervan is bestemd voor 2022 en € 550.000 voor 2023.
Perspectief op werk	500				Inzet van eerder uit gemeentefonds ontvangen incidentele middelen.
Versterken arbeidsmarktregio's	148				Inzet van eerder uit gemeentefonds ontvangen incidentele middelen.
Subsidie ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers	23	22	24		In de jaren 2022-2024 wordt er een extra subsidie van plm. € 23.000 p.j. verstrekt voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers.
Programma 5					
Convenant binnenstad, centrummanager etc.	100	100	100		Projectmatige aanpak vergroting aantrekkingskracht en ontwikkeling binnenstad.
MJOP Zwembad		500	500		Groot onderhoud van het zwembad.
Spuk sport	600				Betreft een nieuwe regeling voor stimulering van bouw en onderhoud sportaccommodaties.
Programma 6					
1FTE voor mensenhandel en seksuele uitbuiting	80				Incidenteel, 2022 is onvoorwaardelijk eindjaar
Ondermijning en drugs	200	200			Incidenteel, eindjaar is 2024.
Totaal incidentele exploitatielasten (A)	6.563	2.080	624	0	
Totaal toevoegingen aan reserves:	4.690	2.314	2.027	1.978	
Subtotaal structurele toevoegingen aan reserves	2.201	1.757	1.471	1.220	Toevoegingen aan reserve Goudse Poort, reserve parkeren en reserve AVOR
Subtotaal incidentele toevoegingen aan reserves (B)	2.489	557	556	758	Totaal mutatie reserves min structureel deel
Totaal incidentele lasten (A+B)	9.052	2.637	1.180	758	

Incidentele baten

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	Toelichting
Programma 5					
Spuk sport	600				Betreft een nieuwe regeling voor stimulering van bouw en onderhoud sportaccommodaties.
Totaal incidentele exploitatiebaten (A)	600	0	0	0	
Totaal onttrekkingen aan reserves:		-2.620	-1.488	-752	

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	Toelichting
Subtotaal structurele onttrekkingen aan reserves	90	89	88	87	Onttrekkingen reserve Goudse Poort, reserve parkeren en reserve AVOR
Subtotaal incidentele onttrekkingen aan reserves (B)	-90	-2.709	-1.576	-839	Totaal mutatie reserves min structureel deel
Totaal incidentele baten	510	-2.709	-1.576	-839	

Structureel saldo

(bedragen * € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Saldo begroting en jaarstukken				
Totaal baten	-285.112	-282.002	-283.949	-279.932
Totaal lasten	290.389	280.623	280.227	274.511
Saldo (let op: + = nadelig / - = batig)	5.277	-1.378	-3.722	-5.421
Saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-1.235	-305	538	1.225
Resultaat begroting (A) (let op: + = nadelig / - = batig)	-4.041	1.684	3.184	4.196
Incidenteel saldo begroting en jaarstukken (bedragen * € 1.000)				
Totaal incidentele baten	-600	0	0	0
Totaal incidentele lasten	6.563	2.080	624	0
Saldo (let op: + = nadelig / - = batig)	5.963	2.080	624	0
Saldo van incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-3.346	-1.973	-845	92
Incidenteel saldo (B) (let op: + = nadelig / - = batig)	2.617	107	-221	92
Structureel saldo begroting en jaarstukken (bedragen * € 1.000)				
Totaal structurele baten	-284.512	-282.002	-283.949	-279.932
Totaal structurele lasten	283.826	278.543	279.603	274.511
Saldo (let op: + = nadelig / - = batig)	-686	-3.458	-4.346	-5.421
Saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.111	1.668	1.383	1.133
Structureel saldo (A+B) (let op: + = nadelig / - = batig)	1.425	-1.790	-2.963	-4.288

Geconcludeerd kan worden dat in 2022 de structurele lasten niet volledig worden gedekt door de structurele baten en dat in de periode 2023-2025 wel sprake is van structureel evenwicht.

5.7 Concerninvesteringsplan

Investerings hebben als kenmerk dat zij duurzaam zijn. Een investering gaat meerdere jaren mee. Op het moment dat een investering plaatsvindt (aanschaf c.q. bouw van een object) worden de uitgaven gedaan. Deze uitgaven leiden echter niet direct tot lasten in de exploitatiebegroting. Toerekening van de kapitaallasten (afschrijving en rentekosten) vindt voor de eerste keer plaats in het jaar nadat een investering is opgeleverd. Het aantal jaren dat de kapitaallasten worden toegerekend is afhankelijk van het soort investering.

Met het vaststellen van deze programmabegroting autoriseert de raad de investeringen uit de jaarschijf 2022. Zie hiervoor de bijlage Concerninvesteringsplan 2022-2026.

De investeringen, die nu in het concerninvesteringsplan zijn opgenomen, leiden bij gehele realisatie tot de volgende kapitaallasten:

Bedragen * € 1.000	2022	2023	2024	2025
Staat van Activa	23.697	22.424	21.479	20.034
Investerings met jaar gereed 2021	2.516	2.474	2.433	2.392
Investerings met jaar gereed 2022	0	2.175	2.145	2.114
Investerings met jaar gereed 2023	0	0	1.811	1.787
Investerings met jaar gereed 2024	0	0	0	1.655
Totaal	26.213	27.074	27.868	27.981

Op de bovenste regel staan de kapitaallasten van de huidige staat van activa, dus de investeringen die in het verleden gedaan zijn. Daaronder staan de kapitaallasten die voortvloeien uit de jaarschijven (jaar gereed 2021) 2022 t/m 2025.

5.8 Financiering

De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de toekomstige ontwikkeling van de omvang van de leningenportefeuille (het lange vreemd vermogen). Uit de onderstaande investerings- en financieringsstaat blijken de verwachte financieringstekorten voor de jaren 2020 tot en met 2023. Deze verwachte tekorten zijn gefixeerd op de omvang van de kasgeldlimiet.

Gedetailleerde informatie over financiering, treasury, leningenportefeuille etc. is opgenomen in de zogenaamde paragraaf financiering binnen deze programmabegroting.

Bedragen * € 1.000	ultimo 2022	ultimo 2023	ultimo 2024	ultimo 2025
INVESTERINGEN				
(Im) materiele vaste activa	368.153	372.095	3.373.102	377.380
Financiële vaste activa	2.953	2.953	2.053	2.953
Totaal vaste activa	371.106	375.048	376.055	380.332
Onderhanden werk (grexen)	11.933	7.798	2.717	1.567
Totaal vaste activa en OHW	383.039	382.846	378.772	381.899
FINANCIERING				
Eigen vermogen:				
- algemene reserve (*)	30.605	32.288	35.472	39.868
- bestemmingsreserves	37.265	36.960	37.498	38.524
Vreemd vermogen:				
- voorzieningen	32.657	25.110	19.534	16.850
- opgenomen langlopende geldleningen	234.588	240.123	233.054	235.680
- waarborgsommen	162	162	162	162
Totaal financieringsmiddelen	335.277	334.643	325.720	331.084
Financieringstekort (+) of overschot (-)	47.762	48.203	53.052	50.815

5.9 Stand en verloop reserves

Hieronder volgt een overzicht per programma van het geprognosticeerde verloop van de reserves. Hierin zijn de beginstanden, de mutaties en de eindstanden voor de periode 2022-2025 opgenomen. Het begrotingssaldo c.q. het meerjarenperspectief is afgewikkeld ten gunste van de algemene reserve, die gekoppeld is aan Financiering en algemene dekkingsmiddelen. Aanvullend is op grond van wettelijke voorschriften in de bijlagen een overzicht opgenomen met een specificatie per reserve.

Programma 1 Economie, werk en onderwijs

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	3.565	3.515	3.466	3.418
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	50	49	48	47
Stand per 31 december	3.515	3.466	3.418	3.371

Programma 2 Energie en klimaat

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.130	1.130	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	1.130	0	0
Stand per 31 december	1.130	0	0	0

Programma 3 Wonen en leefomgeving

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	23.530	24.683	26.399	27.828
Vermeerderingen	2.333	1.757	1.470	1.221
Verminderingen	1.180	41	41	41
Stand per 31 december	24.683	26.399	27.828	29.008

Programma 4 Sociaal domein

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	8.087	6.852	6.117	5.382
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	1.235	735	735	0
Stand per 31 december	6.852	6.117	5.382	5.382

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	31	24	24	24
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	7	0	0	0
Stand per 31 december	24	24	24	24

Programma 6 Leefbaarheid en veiligheid

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	703	703	703	703
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	703	703	703	703

Programma 7 Bestuur en organisatie

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	466	358	251	143
Vermeerderingen	556	557	556	557
Verminderingen	664	664	664	664
Stand per 31 december	358	251	143	36

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	35.636	30.605	32.288	35.472
Vermeerderingen	1.800	1.683	3.184	4.396

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Verminderingen	6.831	0	0	0
Stand per 31 december	30.605	32.288	35.472	39.868

Totaal programma's

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	73.147	67.870	69.248	72.970
Vermeerderingen	4.689	3.998	5.210	6.174
Verminderingen	9.966	2.620	1.488	752
Stand per 31 december	67.870	69.248	72.970	78.392

5.10 Stand en verloop voorzieningen

Hieronder volgt een overzicht per programma van het geprognosticeerde verloop van de voorzieningen. Hierin zijn de beginstanden, de mutaties en de eindstanden voor de periode 2022-2025 opgenomen. Aanvullend is op grond van wettelijke voorschriften in de bijlagen een overzicht opgenomen met een specificatie per voorziening.

Programma 2 Energie en klimaat

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	22.989	15.569	9.105	3.997
Vermeerderingen	6.180	5.724	6.213	6.488
Verminderingen	13.600	12.188	11.321	8.466
Stand per 31 december	15.569	9.105	3.997	2.019

Programma 3 Wonen en leefomgeving

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	9.353	7.526	6.119	5.251
Vermeerderingen	4.620	4.621	4.621	4.622
Verminderingen	6.447	6.028	5.489	5.719
Stand per 31 december	7.526	6.119	5.251	4.154

Programma 4 Sociaal domein

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	52	52	52	52
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	52	52	52	52

Programma 7 Bestuur en organisatie

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	6.535	6.895	7.221	7.620
Vermeerderingen	579	579	579	579
Verminderingen	219	253	180	188
Stand per 31 december	6.895	7.221	7.620	8.011

Totaal programma's

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	38.930	30.043	22.497	16.921
Vermeerderingen	11.518	11.033	11.464	11.740
Verminderingen	20.405	18.579	17.040	14.424
Stand per 31 december	30.043	22.497	16.921	14.237

5.11 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Overeenkomstig de artikelen 20 en 22 van het BBV dient afzonderlijk aandacht te worden besteed aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Alle bedoelde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die niet jaarlijks terugkeren of niet van vergelijkbaar volume zijn, gebruikt Gouda de voorziening spaarurenverlof (uitsterfconstructie voor een verlofspaarregeling voor medewerkers tot 1 april 2006) en de voorziening APPA voor (voormalig) wethouders.

6 Besluit bij Programmabegroting 2022-2025

(voorgesteld) besluit van
de gemeenteraad

voorstelnummer: 5527

onderwerp: Programmabegroting 2022-2025

De raad van de gemeente Gouda;

gelezen het voorstel van 5 oktober 2021;

gelet op artikel 189 en 191 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De programmabegroting 2022-2025 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 november 2021.

De raad der gemeente voornoemd,

, griffier ,voorzitter

mr. drs. E.J. Karman-Moerman mr. drs. P. Verhoeve

7 Bijlagen

7.1 Concerninvesteringsplan 2022-2026

Programma 1 Economie, werk en onderwijs

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Investerings economisch nut							
1e inrichting 4 extra groep Kesper (2020)	2021	59.224	5.281	5.192	5.103	5.014	4.925
40 jrs renovatie DGW Heemskerkstr (2020)	2022	20.002.601	0	950.124	938.872	927.621	916.369
Individueel Huisvestings Plan Onderwijs 21-24	2024	32.908.268	72.485	137.225	1.088.214	1.547.735	1.529.223
Vernieuwbouw De Ark	2021	5.002.802	362.703	357.075	351.447	345.819	340.190
WesterG: Totaal (opsomming van alle onderdelen)	2028	39.668.298	0	0	24.582	24.291	1.000.475
Totaal investeringen met economisch nut		97.641.193	440.469	1.449.616	2.408.218	2.850.480	3.791.182
Investerings met maatschappelijk nut							
Totaal investeringen met maatschappelijk nut		0	0	0	0	0	0
TOTAAL PROGRAMMA 1		97.641.193	440.469	1.449.616	2.408.218	2.850.480	3.791.182

Programma 2 Energie en klimaat

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Investerings economisch nut met heffing							
Aanvulling ECO park	2021	357.000	31.833	31.297	30.762	30.226	29.691
ECO park	2021	3.645.000	325.013	319.545	314.078	308.610	303.143
Investerings afvalinzamelingen	2021	224.366	20.006	19.670	19.333	18.997	18.660
Ondergrondse containers PMD ombouw	2021	150.000	13.375	13.150	12.925	12.700	12.475
Rioleringskrediet 2021 - 40jr	2021	5.297.696	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2022 - 40jr	2022	13.600.494	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2023 - 40jr	2023	12.188.493	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2024 - 15jr	2024	0	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2024 - 40jr	2024	11.305.391	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2025 - 15jr	2025	0	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2025 - 40jr	2025	8.466.347	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2026 - 15jr	2026	0	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2026 - 40jr	2026	7.793.000	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2027 - 15jr	2027	0	0	0	0	0	0
Rioleringskrediet 2027 - 40jr	2027	7.793.000	0	0	0	0	0
Totaal investeringen met economisch nut met heffing		70.820.787	390.227	383.662	377.098	370.533	363.969
TOTAAL PROGRAMMA 2		70.820.787	390.227	383.662	377.098	370.533	363.969

Programma 3 Wonen en leefomgeving

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Investerings economisch nut							
Onderhoudsinvesteringen 2022 Overig	2022	36.225	0	2.626	2.585	2.545	2.504
Onderhoudsinvesteringen 2023 Schouwv.	2023	759.000	0	0	55.028	54.174	53.320
Onderhoudsinvesteringen 2024 Schouwv.	2024	472.190	0	0	0	34.234	33.703
Onderhoudsinvesteringen 2025 Schouwv.	2025	306.475	0	0	0	0	22.220
Aanleg 4 laadpleinen elektrische auto's	2021	0	0	0	0	0	0

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Doorontwikkeling 2de verdieping Chocoladefabriek	2023	633.165	0	0	45.904	45.192	44.480
Valondergronden (speeltuinen)	2021	250.000	26.458	25.989	25.521	25.052	24.583
Verduurz beg grnd/1e etage Chocoladefabriek	2021	733.000	53.143	52.318	51.493	50.669	49.844
Verduurz. /verb 2e etage Chocoladefabriek	2021	394.750	28.620	28.176	27.732	27.288	26.844
Verduurzaming Vastgoed 2018	2021	860.594	62.393	61.425	60.457	59.489	58.521
Verduurzaming Vastgoed 2019	2021	752.173	54.533	53.687	52.841	51.994	51.148
Verduurzaming Vastgoed 2020	2021	-440.711	-31.952	-31.456	-30.960	-30.465	-29.969
Vervangen computers best.Selectief Toegangssysteem Binnenstad (zakpalen)	2024	350.000	0	0	0	77.875	76.300
Totaal investeringen met economisch nut		5.106.861	193.195	192.765	290.601	398.047	413.498
Investerings met maatschappelijk nut							
Brug Winterdijk 14	2021	247.993	11.780	11.640	11.501	11.361	11.222
Dubbelzijdig fietspad verb. Jamessingel	2023	835.000	0	0	39.663	39.193	38.723
GP: Afrit Goudse Poort - reconstructie	2021	185.000	22.663	22.246	21.830	21.414	20.998
Herinrichting Sportlaan	2022	235.000	0	17.038	16.773	16.509	16.244
Herinrichting Agnietenstraat	2022	400.000	0	29.000	28.550	28.100	27.650
Investerings PP jaarschijf 2023	2023	0	0	0	0	0	0
Investerings PP jaarschijf 2024	2024	0	0	0	0	0	0
Kruising Jamessingel/Rijsselseweg	2022	1.194.000	0	56.715	56.043	55.372	54.700
Parkeerplan Gouda 2020	2021	100.000	22.250	21.800	21.350	20.900	20.450
PP CIP jaarschijf 2020	2021	0	0	0	0	0	0
PP CIP jaarschijf 2021	2021	0	0	0	0	0	0
PP CIP jaarschijf 2022	2022	0	0	0	0	0	0
PP CIP jaarschijf 2023	2023	0	0	0	0	0	0
PP CIP jaarschijf 2024	2024	0	0	0	0	0	0
PP Lange Termijn Investerings (LTI) jaarschijf 2020	2021	0	0	0	0	0	0
PP Lange Termijn Investerings (LTI) jaarschijf 2021	2021	0	0	0	0	0	0
PP Lange Termijn Investerings (LTI) jaarschijf 2022	2022	0	0	0	0	0	0
PP Lange Termijn Investerings (LTI) jaarschijf 2023	2023	0	0	0	0	0	0
PP Lange Termijn Investerings (LTI) jaarschijf 2024	2024	0	0	0	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2021 10jr	2021	592.525	72.585	71.252	69.918	68.585	67.252
Verv.invest. Openbare Ruimte 2021 15jr	2021	1.044.782	93.160	91.592	90.025	88.458	86.891
Verv.invest. Openbare Ruimte 2021 20jr	2021	5.617.471	407.267	400.947	394.628	388.308	381.988
Verv.invest. Openbare Ruimte 2021 40jr	2021	585.085	27.791	27.462	27.133	26.804	26.475
Verv.invest. Openbare Ruimte 2022 10jr	2022	318.733	0	39.044	38.327	37.610	36.893
Verv.invest. Openbare Ruimte 2022 15jr	2022	557.149	0	49.679	48.843	48.007	47.172
Verv.invest. Openbare Ruimte 2022 20jr	2022	6.842.144	0	496.055	488.358	480.660	472.963
Verv.invest. Openbare Ruimte 2022 40jr	2022	1.261.534	0	59.923	59.213	58.503	57.794
Verv.invest. Openbare Ruimte 2023 10jr	2023	278.701	0	0	34.141	33.514	32.887
Verv.invest. Openbare Ruimte 2025 15jr	2025	276.361	0	0	0	0	24.642
Verv.invest. Openbare Ruimte 2025 20jr	2025	3.744.650	0	0	0	0	271.487
Verv.invest. Openbare Ruimte 2025 40jr	2025	2.142.846	0	0	0	0	101.785
Verv.invest. Openbare Ruimte 2026 10jr	2026	2.801.457	0	0	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2026 15jr	2026	479.992	0	0	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2026 20jr	2026	2.539.473	0	0	0	0	0
Verv.invest. Openbare Ruimte 2026 40jr	2026	36.780	0	0	0	0	0
Vervanging VRI Goejanverwelledijk - Fluwelensingel - Haastrechtbrug, nr 24 (2017)	2023	395.000	0	0	35.221	34.628	34.036
Vervanging VRI Graaf Florisweg - Zwarteweg - Steijnpad, nr 40 (2018)	2021	180.750	16.117	15.846	15.575	15.304	15.032
Voetpad door spoorpark	2024	370.000	0	0	0	17.575	17.367

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Voorber. Kruising Jamessingel/Rijsselseweg	2022	500.000	0	23.750	23.469	23.188	22.906
Voorber.dubbelzijdig fietspad Jamessngl	2022	0	0	0	0	0	0
Voorber. Noord-zuid fiets en wandelroutes	2022	0	0	0	0	0	0
Totaal investeringen met maatschappelijk nut		65.124.254	1.196.768	2.112.017	2.663.147	3.563.225	4.119.824
TOTAAL PROGRAMMA 3		70.231.115	1.389.963	2.304.782	2.953.748	3.961.272	4.533.322

Programma 4 Sociaal domein

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Investerings economisch nut							
Aanpassing Lekkenburg: Bouwkundig 20 jr	2021	102.582	7.437	7.322	7.206	7.091	6.975
Aanpassing Lekkenburg: Installaties 15jr	2021	-2.016	-179	-176	-173	-170	-167
Totaal investeringen met economisch nut		100.566	7.258	7.146	7.033	6.921	6.808
TOTAAL PROGRAMMA 4		100.566	7.258	7.146	7.033	6.921	6.808

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Investerings economisch nut							
Brug sportpark Oosterwei (2020)	2021	-649	-31	-30	-30	-30	-29
Renovatie veld 7 sportpark Oosterwei (2021)	2021	107.182	11.344	11.143	10.942	10.741	10.540
Sanitair Waterrecre. Regentessepltsn.	2022	180.000	0	22.050	21.645	21.240	20.835
Sportvelden (2022)	2022	0	0	0	0	0	0
Sportvelden (2023)	2023	305.000	0	0	32.280	31.708	31.136
Sportvelden (2024)	2024	305.000	0	0	0	32.280	31.708
Sportvelden (2025)	2025	305.000	0	0	0	0	32.280
Vervanging hekwerken (2020)	2021	0	0	0	0	0	0
Vervanging hekwerken (2021)	2021	0	0	0	0	0	0
Voorkoming verspreiding rubbergranulaat	2021	318.230	33.679	33.082	32.486	31.889	31.292
Zonnecollectoren (480 m2) Groenhovenbad	2021	-29.019	-2.104	-2.071	-2.039	-2.006	-1.973
Zonnepanelen (325) Mammoet	2021	44.654	3.238	3.187	3.137	3.087	3.037
Zonnepanelen (600) Groenhovenbad	2021	33.386	2.420	2.383	2.345	2.308	2.270
Zonnepanelen (88) Zebra	2021	8.628	625	615	606	596	586
Totaal investeringen met economisch nut		2.489.872	97.282	166.075	195.376	224.107	252.265
Investerings met maatschappelijk nut							
TOTAAL PROGRAMMA 5		2.489.872	97.282	166.075	195.376	224.107	252.265

Programma 6 Leefbaarheid en veiligheid

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Investerings economisch nut							
Vervanging camera toezicht js 2019	2021	20.292	4.515	4.423	4.332	4.241	4.149
Vervanging camera toezicht js 2020	2021	51.000	11.348	11.118	10.889	10.659	10.430
Vervanging camera toezicht js 2021	2021	45.000	10.013	9.810	9.608	9.405	9.203
Vervanging camera toezicht js 2022	2022	42.000	0	9.345	9.156	8.967	8.778
Vervanging camera toezicht js stadtoezicht 2023	2023	42.000	0	0	9.345	9.156	8.967
Vervanging camera toezicht js stadtoezicht 2024	2024	42.000	0	0	0	9.345	9.156
Vervanging camera toezicht js stadtoezicht 2025	2025	44.000	0	0	0	0	9.790

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Vervanging randapparatuur Meldkamer STZ	2022	40.000	0	8.900	8.720	8.540	8.360
Vervanging Video managem syst Stadstoezicht	2021	125.000	27.813	27.250	26.688	26.125	25.563
Totaal investeringen met economisch nut		451.292	53.689	70.846	78.738	86.438	94.396
TOTAAL PROGRAMMA 6		451.292	53.689	70.846	78.738	86.438	94.396

Programma 7 Bestuur en organisatie

Omschrijving	Jaar gereed	Netto krediet	Kapitaal-lasten 2022	Kapitaal-lasten 2023	Kapitaal-lasten 2024	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026
Investerings economisch nut							
Automatisering 2021	2021	480.000	106.800	104.640	102.480	100.320	98.160
Automatisering 2022	2022	600.000	0	133.500	130.800	128.100	125.400
Automatisering 2023	2023	480.000	0	0	106.800	104.640	102.480
Automatisering 2024	2024	387.000	0	0	0	86.108	84.366
Automatisering 2025	2025	707.000	0	0	0	0	157.308
Automatisering 2026	2026	1.420.000	0	0	0	0	0
AV middelen (MIVOP 2025)	2025	450.000	0	0	0	0	100.125
MIVOP 2020	2021	0	0	0	0	0	0
MIVOP 2021	2021	0	0	0	0	0	0
MIVOP 2022	2022	0	0	0	0	0	0
Verv / inrichting archiefruimten 2032	2032	60.000	0	0	0	0	0
Vervanging meubilair HvdS	2021	45.222	4.033	3.965	3.897	3.829	3.761
Vervanging paternosterkasten 2022	2022	0	0	0	0	0	0
Werkplek concept aanpassing HvdS - 15 jr	2021	282.744	25.212	24.788	24.364	23.939	23.515
Zonwering HvdS	2021	9.383	837	823	809	795	781
Totaal investeringen met economisch nut		4.921.349	136.882	267.716	369.150	447.731	695.896
TOTAAL PROGRAMMA 7		4.921.349	136.882	267.716	369.150	447.731	695.896

7.2 Specificatie per reserve en voorziening

7.2.1 Verloop per reserve

Programma 1 Reserve revitalisering Goudse Poort

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	978	928	879	831
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	50	49	48	47
Stand per 31 december	928	879	831	784

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van structurele kapitaallasten voor infrastructuur in Goudse Poort en het mogelijk maken van (co)financiering bij de Versnellingskamer.

Waarom (argumentatie) instellen: De raad heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2016 besloten om de nog beschikbare incidentele middelen voor de revitalisering van de Goudse Poort te storten in een nieuw te vormen reserve. De subsidie die in 2018 in dit kader van de provincie is ontvangen is aan de reserve toegevoegd.

Programma 1 Reserve onderwijshuisvesting

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.928	1.928	1.928	1.928
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.928	1.928	1.928	1.928

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking toekomstige kapitaallasten

Waarom (argumentatie) instellen: Op grond van het raadsbesluit 3 april 2019 is het kader van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld. Vanwege de aard en omvang van het financiële risico is besloten een aparte reserve te creëren voor het dekken van de kapitaallasten die voortvloeien uit IHP. Gedurende de looptijd van het IHP kunnen inkomsten die voortkomen uit de verkoop van vrijvallende schoollocaties ten gunste van deze reserve worden afgewikkeld. In het kader van realistisch begroten worden deze inkomsten pas verwerkt nadat ze gerealiseerd zijn. Eveneens kunnen financiële voordelen vanuit het combinatiegebruik hieraan toegevoegd worden. Intentie is om de reserve in te zetten ter dekking van de kapitaallasten. Dit alles ter beheersing van de omvang van het mogelijke exploitatietekort.

Programma 1 Reserve cofinanciering regionale projecten

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	660	660	660	660
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	660	660	660	660

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Aanpak regionale projecten die gezamenlijk worden gefinancierd

Waarom (argumentatie) instellen: Deze reserve heeft de raad bij de 2e begrotingswijziging 2017 ingesteld met o.a. de volgende uitgangspunten:

- Binnen de algemene reserve wordt rekening gehouden met dit bedrag door een nieuwe reserve te vormen. Deze blijft meetellen in het weerstandsvermogen.
- De middelen zijn alleen in te zetten als bron voor cofinanciering voor regionale projecten.
- Er vindt geen regionale overheveling van middelen plaats.
- Besluitvorming over al dan niet benutting van dit bedrag is voorbehouden aan het college van BenW van Gouda en voor zover het budgetrecht van de raad van toepassing is: de raad van de gemeente Gouda.
- Besluitvorming kan alleen als er tenminste op hoofdlijnen een projectvoorstel is. Er is geen sprake van 'solidariteit'; ieder college / raad beslist zelf over welke bedrag die betreffende gemeente in een regionaal project wil investeren.
- Indien er aan de indiening van projectvoorstellen voor externe financiële middelen een zodanig strakke termijn is verbonden, waardoor de goedkeuring door de raad agenda technisch niet haalbaar is, zullen projectvoorstellen onder voorbehoud van goedkeuring door de raad ingediend worden.
- De beschikbaarheid van dit deel van de algemene reserve zal herzien worden, indien de reserves op een te laag peil dreigen te raken. Op dit moment is daar geen sprake van.

Programma 2 Reserve investeringen afval

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Voorkomen fluctuatie tarieven

Waarom (argumentatie) instellen: Op basis van de nacalculatie van de compensabele btw in boekjaar 2018 bleek het voordeel voor het begrotingsperspectief van kosten-baten afval hoger dan begroot. Bij vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten dit resultaat te doteren aan de reserve, zodat dit bedrag betrokken kan worden in de berekening van de toekomstige afvalstoffenheffing (bestemmingsreserve).

Programma 2 Reserve investeringen riool

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.130	1.130	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	1.130	0	0
Stand per 31 december	1.130	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Voorkomen fluctuatie tarieven

Waarom (argumentatie) instellen: Op basis van de nacalculatie van de compensabele btw in boekjaar 2018 bleek het voordeel voor het begrotingsperspectief van kosten-baten afval hoger dan begroot. Bij vaststelling van de jaarrekening 2018 is besloten dit resultaat te doteren aan de reserve, zodat dit bedrag betrokken kan worden in de berekening van de toekomstige afvalstoffenheffing (bestemmingsreserve).

Programma 3 Reserve wijkontwikkeling

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.166	1.166	1.166	1.166
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.166	1.166	1.166	1.166

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van de kosten van wijkontwikkelingsprojecten

Waarom (argumentatie) instellen: Het doel van de wijkontwikkeling is om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren door het uitvoeren van fysieke projecten in samenspraak met de bewoners. Het gaat daarbij om de herinrichting van de openbare ruimte, maar ook om verbetering van de woningvoorraad. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de twee betrokken woningbouwcorporaties. De kosten en opbrengsten die de gemeente hiervoor maakt worden vanaf 2004 verrekend via de reserve wijkontwikkeling. Jaarlijks wordt aan de hand van het verwachte projectverloop van deze reserve een prognose gemaakt.

Programma 3 Reserve zero-emissie-zone

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	930	930	930	930
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	930	930	930	930

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van kosten van een emissie-vrije stadsdistributie

Waarom (argumentatie) instellen: Uitgangspunt is dat in 2025 de binnenstad van Gouda een Zero Emission Stadslogistiekzone is. Ter dekking van de kosten van onderzoek (samen met ondernemers en andere betrokkenen) en uitvoering is in 2021 deze reserve ingesteld.

Programma 3 Reserve nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	504	504	504	504
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	504	504	504	504

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van de kosten van nog uit te voeren civieltechnische werken en bijbehorende plankosten van de voormalige grondexploitatie Bolwerk

Waarom (argumentatie) instellen: Bij de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening 2012 is de grondexploitatie Bolwerk afgesloten. Voor de nog uit te voeren civieltechnische werken in de openbare ruimte en bijbehorende plankosten is een afzonderlijke voorziening gevormd. Deze voorziening moest, vanwege het ontbreken van concrete verplichtingen, in 2016 boekhoudkundig vrijvallen. De resterende middelen zijn toegevoegd aan de nieuwe gelijknamige reserve (raadsbesluit jaarstukken 2016).

Programma 3 reserve Omgevingswet

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	250	383	383	383
Vermeerderingen	133	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	383	383	383	383

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van kosten gerelateerd aan het opstellen van het Omgevingsplan, onderdeel van de Omgevingswet

Waarom (argumentatie) instellen: De invoering van de Omgevingswet is voorzien per 01-07-2022. Ter dekking van de kosten van het opstellen Omgevingsplan vinden in een tweetal jaren dotaties aan deze reserve plaats.

Programma 3 Reserve versnellen woningbouw en (gebieds)transformatie

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	2.664	2.660	2.659	2.658
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	4	1	1	1
Stand per 31 december	2.660	2.659	2.658	2.657

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Versnellen van de woningbouw

Waarom (argumentatie) instellen: De reserve is in 2018 ingesteld bij de vaststelling van de programmabegroting 2019-2022 en vindt zijn basis in het Coalitieakkoord 2018-2022 waar ingezet wordt op de versnelling van de woningbouw en de transformatie van zakelijke panden en gebieden naar woningen. In totaal wordt daarvoor in 4 jaar € 5.640.000 beschikbaar gesteld en gestort in deze nieuwe reserve.

Programma 3 Reserve parkeren

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	788	830	871	913
Vermeerderingen	82	81	82	81
Verminderingen	40	40	40	40
Stand per 31 december	830	871	913	954

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van kosten voor aanleg van parkeerplaatsen, het treffen van parkeerregulerende maatregelen en andere voorzieningen in het kader van het betaald en/of belanghebbenden parkeren.

Waarom (argumentatie) instellen: De toevoeging die betrekking heeft op het batig saldo van de exploitatie van de Stationsgarage komt voort uit het besluit, dat het nadelig resultaat de eerste jaren ten laste van deze reserve kan worden gebracht.

Programma 3 Reserve Groenfonds

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.320	184	184	184
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	1.136	0	0	0
Stand per 31 december	184	184	184	184

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Realiseren van nieuw groen en water in samenhang met het te realiseren Klimaatadaptatieplan

Waarom (argumentatie) instellen: Met geld uit het Groenfonds kan meer groen komen in de Goudse wijken met het minste groen: Binnenstad, Kadebuurt, Kort Haarlem, Korte Akkeren, Gouda Noord en Goverwelle. Bijvoorbeeld door bestrating of

bebouwing om te zetten in groen. Bewonersinitiatieven uit deze wijken kunnen aanspraak maken op een deel van het geld uit het Groenfonds. Middels de aangepaste subsidieverordening is een deel van het budget beschikbaar als subsidie.

Programma 3 Reserve Zuidelijk Stationsgebied: programma 3

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	3.080	3.080	3.080	3.080
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	3.080	3.080	3.080	3.080

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van de plankosten

Waarom (argumentatie) instellen: Op 22 juni 2016 heeft de raad besloten met de herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied. Hiervoor is een investeringsbudget en deze reserve ter dekking ingesteld. De reserve spoorse doorsnijdingen en de reserve ketenmobiliteit zijn destijds opgeheven en samengevoegd tot deze reserve. De reserve is eveneens gevoed met de subsidies die reeds voor dit project zijn ontvangen.

Programma 3 Reserve nog uit voeren werkzaamheden Middenwillens

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	496	496	496	496
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	496	496	496	496

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van de kosten van nog uit te voeren civieltechnische werken en bijbehorende plankosten van de voormalige grondexploitatie Middenwillens

Waarom (argumentatie) instellen: Bij de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening 2012 is de grondexploitatie Middenwillens afgesloten. Voor de nog uit te voeren civieltechnische werken in de openbare ruimte en bijbehorende plankosten is een afzonderlijke voorziening gevormd. Deze voorziening moest, vanwege het ontbreken van concrete verplichtingen, in 2016 boekhoudkundig vrijvallen. De resterende middelen zijn toegevoegd aan de nieuwe gelijknamige reserve (raadsbesluit jaarstukken 2016).

Programma 3 Reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	12.332	14.451	16.127	17.516
Vermeerderingen	2.119	1.676	1.389	1.139
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	14.451	16.127	17.516	18.655

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Opvangen van de kapitaallasten van investeringen openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Waarom (argumentatie) instellen: "Door een wijziging van het BBV ingaande 1 januari 2017, moeten de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut verplicht worden geactiveerd. Die investeringen werden tot en met 2016 deels direct t.l.v. de Voorziening groot onderhoud openbare ruimte gebracht. De hiermee samenhangende verlaging van de dotatie aan die voorziening wordt toegevoegd aan de Egalisatiereserve openbare ruimte. De egalisatiereserve wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten m.b.t. het activeren van voornoemde investeringen.

Raadsbesluit 25/3/2020

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de Egalisatiereserve openbare ruimte ingezet ter dekking van de afschrijvingskosten inzake het activeren van investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Verrekening van de rentelasten met deze egalisatiereserve vindt dan niet meer plaats. Ten behoeve van de financiering van de boekwaarde van die investeringen moet de waarde van de egalisatiereserve per balansdatum daaraan gelijk zijn. In de begroting en jaarrekening 2020 wordt dit gerealiseerd. Indien het bedrag van de gerealiseerde investeringen afwijkt van het daartoe gevoteerde krediet, wordt de onder- dan wel overschrijding verrekend met de dotatie aan de Voorziening groot onderhoud openbare ruimte.

Voorgesteld wordt de naam van de reserve te wijzigen naar: reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte. De verwerking hiervan vindt plaats bij de eerstvolgende tussenrapportage. Op basis van de begrotingsbrief 2020 van de toezichthouder wordt deze reserve niet meer onder de Algemene Reserve geplaatst, maar met ingang van de jaarrekening 2019 als een bestemmingsreserve beschouwd.

Raadsbesluit 11/11/2020

Op 1 juli 2020 heeft de raad de Nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Administratief dient het effect daarvan voor onder andere de reserve Afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte, hierna: reserve AVOR, nu verwerkt te worden. Bij de verwerking van de nieuwe richtlijnen van de Nota reserves en voorzieningen is gebleken dat het beslispunt bij de Egalisatiereserve openbare ruimte (blz. 12 uit de Nota reserves en voorzieningen) breed interpreteerbaar is, waardoor het risico bestaat dat afgeweken wordt van de bedoeling van deze reserve met de nieuwe naam reserve AVOR. De bedoeling van de reserve AVOR is dat enkel afschrijvingslasten van de reeks Investerings Maatschappelijk Nut Openbare Ruimte 2017-2019 met deze reserve verrekend worden. In de periode 2017-2019 werd voor deze reeks zowel de afschrijvingslasten als de rentelasten onttrokken aan deze reserve. Met ingang van 2020 is een nieuwe reeks investeringen maatschappelijk nut openbare ruimte, gesplitst naar levensduur (10 jaar / 15 jaar / 20 jaar / 40 jaar), opgenomen. In de nota staat: "Ten behoeve van de financiering van de boekwaarde van die investeringen moet de waarde van de egalisatiereserve per balansdatum daaraan gelijk zijn." Dit uitgangspunt had betrekking op de investeringsreeks 2017-2019. Om verwarring te voorkomen wordt aan de raad voorgesteld om bovengenoemde vernieuwde werkwijze omtrent de reserve AVOR vast te stellen en te besluiten dat de relatie tussen boekwaarde investeringen maatschappelijk nut openbare ruimte en de omvang van de reserve (blz. 12 uit de Nota Reserves en Voorzieningen) alleen betrekking had op de investeringsreeks 2017-2019, die in de periode 2017-2019 onderdeel was van de financiële verslaglegging. De koppeling van de boekwaarde met de hoogte van de reserve AVOR wordt voor de reeks investeringen maatschappelijk nut openbare ruimte vanaf 2020 losgelaten en evenals de verrekeringen met de voorziening groot onderhoud openbare ruimte."

Programma 4 Reserve maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	8.087	6.852	6.117	5.382
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	1.235	735	735	0
Stand per 31 december	6.852	6.117	5.382	5.382

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Realisatie maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en maatregelen ter voorkoming van intramurale zorg en versnellen van de uitstroom

Waarom (argumentatie) instellen: De gemeente Gouda krijgt als centrumgemeente via decentralisatie-uitkeringen van het Rijk middelen voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Deze middelen worden regionaal ingezet. Eventuele overschotten worden toegevoegd aan deze bestemmingsreserve op grond van het raadsbesluit van 20 juni 2012 resp. 6 juli 2016 (jaarstukken 2015).

Programma 5 Reserve cultuur- en erfgoedfonds

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	31	24	24	24
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	7	0	0	0
Stand per 31 december	24	24	24	24

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Het meerjarig beschikbaar houden van de middelen uit het cultuur- en erfgoedfonds dat als belangrijk instrument geldt voor het gebruik en behoud van Gouds erfgoed

Waarom (argumentatie) instellen: Deze reserve is gevormd door de bijdragen die in het verleden van het Rijk ontvangen zijn in het kader van het opsporen en ruimen van niet-gesprongen explosieven WO2. De Rijksregeling waarop die bedragen zijn gebaseerd is inmiddels meerdere keren gewijzigd. In 2014 is er voor het Lombok terrein een aanvraag ingediend op basis van een ontvangen raming. Van het Rijk hebben wij 70% van de ingediende raming ontvangen, € 825.041. In 2015 is een gedeelte van het terrein onderzocht op de aanwezigheid van explosieven en heeft een eerste uitbetaling plaatsgevonden. Voor het niet onderzochte gedeelte van het Lombokterrein is in deze reserve nog een bedrag aanwezig van € 703.000,-.

De kans op het aantreffen van explosieven is aanwezig, daarom is de inschatting dat het (resterende) bedrag van € 703.000,- in deze reserve hoort en het niet meer benodigde deel van circa € 1.129.000 kan vrijvallen.

Programma 6 Reserve niet gesprongen explosieven WO2

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	703	703	703	703
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	703	703	703	703

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van de kosten van onderzoek naar en het opruimen van niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog (WO2)

Waarom (argumentatie) instellen: Deze reserve is gevormd door de bijdragen die in het verleden van het Rijk ontvangen zijn in het kader van het opsporen en ruimen van niet-gesprongen explosieven WO2.

Programma 7 Reserve organisatieontwikkeling

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	466	358	251	143
Vermeerderingen	556	557	556	557
Verminderingen	664	664	664	664
Stand per 31 december	358	251	143	36

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Dekking van kosten van reeds in gang gezette en toekomstige organisatieontwikkelingen.

Waarom (argumentatie) instellen: De reserve Organizeontwikkeling is een uitvloeisel van het traject Optima Forma. Voor zover valt na te gaan ligt het besluit Flankerend Beleid uit 2003 hieraan ten grondslag. De huidige werkwijze is, dat in overleg met de directie, jaarlijks de hoogte van de raming van de onttrekking (of toevoeging) bepaald wordt.

Programma 8 Algemene reserve

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	34.428	30.605	32.288	35.472
Vermeerderingen	1.800	1.683	3.184	4.396
Verminderingen	5.623	0	0	0
Stand per 31 december	30.605	32.288	35.472	39.868

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers

Waarom (argumentatie) instellen: De Algemene reserve vormt een vast onderdeel van het weerstandsvermogen en daarmee van de begroting en jaarstukken. Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's.

Programma 8 Reserve sociaal domein

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.207	0	0	0
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	1.207	0	0	0
Stand per 31 december	0	0	0	0

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Voor het opvangen van de gevolgen van onvoorziene risico's binnen het sociaal domein en voor eenmalige investeringen die de structurele financiële houdbaarheid op langere termijn ten goede komen.

Waarom (argumentatie) instellen: De reserve sociaal domein is ingesteld bij de jaarstukken 2015, waarbij is besloten deze onder de Algemene Reserve te plaatsen. Bij het vaststellen van de programmabegroting 2020-2023 is besloten niet langer aan deze reserve te doteren en bij nihil op te heffen.

Totaal programma's

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	73.147	67.870	69.248	72.970
Vermeerderingen	4.689	3.998	5.210	6.174
Verminderingen	9.966	2.620	1.488	752
Stand per 31 december	67.870	69.248	72.970	78.392

7.2.2 Verloop per voorziening

Programma 2 Voorziening riolering

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	22.989	15.546	9.079	3.987
Vermeerderingen	6.157	5.721	6.213	6.481
Verminderingen	13.600	12.188	11.305	8.466
Stand per 31 december	15.546	9.079	3.987	2.002

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Spaarvoorziening vervangingsinvesteringen rioleringen en tariefsegalisatie

Waarom (argumentatie) instellen: Bij de riolering is volledige kostendeckking uitgangspunt. Deze voorziening is een spaarvoorziening vervangingsinvesteringen rioleringen met als nevensdoel een meer gespreide lastenontwikkeling (en daarmee tariefontwikkeling). De kosten die gemaakt worden ten behoeve van riolering worden gedekt door inkomsten rioolrechten.

Programma 2 Voorziening verwerking afvalstoffen

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	0	23	25	9
Vermeerderingen	23	2		8
Verminderingen	0	0	16	0
Stand per 31 december	23	25	9	17

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Voorkomen fluctuatie tarieven

Waarom (argumentatie) instellen: Bij de inzameling en verwerking van afvalstoffen is volledige kostendeckking uitgangspunt. Deze voorziening is een egalisatievoorziening, waarop geen meerjarig onderhoudsplan van toepassing is. Het uiteindelijke jaarlijkse exploitatieresultaat wordt op nabalculatiebasis bepaald en aan deze voorziening toegevoegd of onttrokken. Een nevensdoel van deze voorziening is het bevorderen van een gelijkmatig tariefverloop bij onregelmatige lasten.

Programma 3 Voorziening deelname grondbank Zuidplas

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.260	1.260	1.260	1.260
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	1.260	1.260	1.260	1.260

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Opvangen verschillen waardering gronden

Waarom (argumentatie) instellen: De RZG Grondbank Zuidplas is opgericht om strategische aankopen te doen in de Zuidplaspolder. De gemeente Gouda neemt voor 6% deel in de grondbank.

Programma 3 Voorziening groot onderhoud openbare ruimte

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	5.389	3.623	2.602	2.225
Vermeerderingen	3.241	3.241	3.241	3.241
Verminderingen	5.007	4.262	3.618	4.172
Stand per 31 december	3.623	2.602	2.225	1.294

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Egalisatie meerjarenkosten groot onderhoud openbare ruimte

Waarom (argumentatie) instellen: Deze voorziening is bestemd voor de egalisatie van beschikbare middelen ter dekking van de kosten van groot onderhoud van de openbare ruimte (onder meer wegen, kunstwerken, water en groen) zoals is opgenomen in het Beheerplan GOVO.

Programma 3 Voorziening onderhoud stationsgarage

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	284	296	308	320
Vermeerderingen	46	46	46	45
Verminderingen	34	34	34	34
Stand per 31 december	296	308	320	331

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Nivelleren van uitgaven onderhoud Stationsgarage

Waarom (argumentatie) instellen: Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud aan de Stationsgarage.

Programma 3 Voorziening verhuurdersonderhoud schouwborg

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	543	533	841	720
Vermeerderingen	506	507	508	509
Verminderingen	516	199	629	643
Stand per 31 december	533	841	720	586

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Nivelleren van uitgaven voor groot onderhoud

Waarom (argumentatie) instellen: Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van de uitgaven verhuurdersonderhoud aan het schouwborgcomplex gelegen aan de Boeiekade 67. Het meerjarenonderhoudsplan is vastgesteld door het college op 21 januari 2014.

Programma 3 Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en objecten

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.831	1.768	1.062	681
Vermeerderingen	826	827	826	827
Verminderingen	889	1.533	1.207	870
Stand per 31 december	1.768	1.062	681	638

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud

Waarom (argumentatie) instellen: Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven aan planmatig onderhoud aan gemeentelijk pandenbezit. Op 21 januari 2014 is het meerjarenonderhoudsplan vastgesteld door het college.

Programma 3 Voorziening afkoopsom onderhoud Steinse Groen

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	52	52	52	52
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	52	52	52	52

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Bestemming geven aan projectsubsidie

Waarom (argumentatie) instellen: Op deze voorziening is geen meerjarig onderhoudsplan van toepassing. Deze voorziening heeft betrekking op een projectsubsidie die door de gemeente Gouda is ontvangen voor (de afkoop van) het beheer van de ecologische verbinding Steinse Groen voor 12 jaar (2020 tot en met 2031).

Programma 4 Voorziening pijporgel aula begraafplaats

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	52	52	52	52
Vermeerderingen	0	0	0	0
Verminderingen	0	0	0	0
Stand per 31 december	52	52	52	52

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Bestemming geven aan legaat

Waarom (argumentatie) instellen: Op deze voorziening is geen meerjarig onderhoudsplan van toepassing. Deze voorziening heeft betrekking op een legaat dat door de gemeente Gouda als legataris beheerd wordt. Het legaat dient gebruikt te worden voor de aanschaf en het onderhoud van de pijporgel op de begraafplaats IJsselhof te Gouda. De aanschaf en het onderhoud van dit orgel zal worden uitgevoerd door de beheerder/eigenaar van deze begraafplaats. Op dit moment is niet bekend op welke termijn Yarden deze werkzaamheden gaat uitvoeren. Sinds 2020, maakt Yarden officieel deel uit van Dela, is Dela formeel de beheerder.

Programma 7 Voorziening pensioenaanspraken (voormalig) wethouders

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	6.400	6.722	7.044	7.366
Vermeerderingen	500	500	500	500
Verminderingen	178	178	178	178

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 31 december	6.722	7.044	7.366	7.688

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Treffen van een voorziening voor het uitbetalen van pensioen aan gewezen wethouders

Waarom (argumentatie) instellen: In tegenstelling tot deelnemers aan het ABP, vindt voor de Appa geen premieafdracht plaats van de gemeente aan een pensioenfonds. De pensioenen van de wethouders worden gefinancierd uit de begroting van de gemeente Gouda op het moment dat dit pensioen wordt uitbetaald aan betrokkene. Op grond van artikel 44 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient een voorziening voor de pensioenaanspraken (voormalig) wethouders te worden gevormd. Ter financiering van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op (partner)pensioen van (voormalig) wethouders is de voorziening gevormd.

Programma 7 Voorziening onderhoud Huis van de Stad

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	135	173	176	253
Vermeerderingen	78	78	78	78
Verminderingen	40	75	1	9
Stand per 31 december	173	176	253	322

Wat is het doel (wat willen we bereiken): Nivelleren van uitgaven onderhoud Huis van de Stad

Waarom (argumentatie) instellen: Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud aan het Huis van de Stad. De jaarlijkse dotatie aan deze voorziening wordt elk jaar aangewend voor de onderhoudskosten van dit pand, die gebaseerd zijn op de meerjarige technische onderhoudsplanning.

Totaal programma 's

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	38.928	30.041	22.494	16.918
Vermeerderingen	11.377	10.922	11.412	11.689
Verminderingen	20.264	18.469	16.988	14.372
Stand per 31 december	30.041	22.494	16.918	14.235

7.3 Financiële onderbouwing taakvelden

Gemeenten zijn verplicht om een overzicht op te nemen waarin de lasten en baten van de gemeente verdeeld worden naar (hoofd)taakvelden. Deze (hoofd)taakvelden zijn door het Rijk vastgesteld. Hierdoor kunnen gemeenten makkelijker met elkaar vergeleken worden. De volgende hoofdtaakvelden worden onderscheiden:

Nummer	Omschrijving taakveld
0.	Bestuur en ondersteuning
1.	Veiligheid
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat
3.	Economie
4.	Onderwijs
5.	Sport, cultuur en recreatie
6.	Sociaal domein
7.	Volksgezondheid en milieu
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

De programmabegroting 2022 ingedeeld naar taakvelden ziet er als volgt uit:

Taakvelden: Lasten	Progr.	realisatie 2020	2021 t/m 3e wijziging	2022	2023	2024	2025
0.1 Bestuur	7	3.860	4.418	4.757	4.717	4.710	4.708
0.10 Mutaties reserves	8	7.051	10.118	4.690	2.314	2.027	1.978
0.11 Resultaat vd rekening baten/lasten	8	11.793	422	0	1.684	3.184	4.196
0.2 Burgerzaken	7	1.963	2.271	2.194	2.135	2.151	2.156
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3	5.916	5.261	5.082	4.810	4.878	4.868
0.4 Overhead	7	21.962	25.771	24.999	24.599	24.546	24.524
0.5 Treasury	8	-883	-1.239	-1.994	-2.686	-3.168	-3.663
0.61 OZB woningen	8	727	243	246	246	246	246
0.62 OZB niet-woningen	8	189	229	232	232	232	232
0.63 Parkeerbelasting	8	123	66	67	67	67	67
0.64 Belastingen overig	8	80	81	82	78	78	78
0.8 Overige baten en lasten	8	1.030	598	1.804	4.120	6.359	8.797
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	96	104	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	5.419	5.062	5.275	5.275	5.263	5.263
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	4.850	5.645	5.075	4.860	4.835	4.700
2.1 Verkeer en vervoer	3	17.755	15.259	15.599	16.487	16.385	16.899
2.2 Parkeren	3	1.174	1.226	1.211	1.218	1.207	1.202
2.3 Recreatieve havens	5	260	267	271	275	274	274
2.4 Economische havens en waterwegen	1	921	1.047	1.174	1.335	1.268	1.286
2.5 Openbaar vervoer	3	114	112	111	109	108	107
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	164	1.632	824	114	65	64
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	205	223	227	227	227	227
3.4 Economische promotie	1	2.220	3.211	3.028	2.326	2.359	2.258
4.2 Onderwijshuisvesting	1	6.949	9.636	7.360	8.099	8.819	9.002
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1	7.500	9.577	10.258	9.252	8.710	8.710
5.1 Sportbeleid en activering	5	6.691	6.050	6.784	7.066	7.043	6.843
5.2 Sportaccommodaties	5	2.781	2.771	2.813	2.834	2.836	2.614
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en - part	5	3.922	4.983	3.812	3.559	3.547	3.538
5.4 Musea	5	2.186	2.250	2.287	2.295	2.275	2.275
5.5 Cultureel erfgoed	5	1.326	676	607	417	399	399
5.6 Media	5	1.919	1.992	2.062	2.062	2.056	2.056
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	3	4.998	5.779	6.830	5.439	5.744	5.745
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	8.193	9.150	8.391	8.142	8.137	8.135
6.2 Wijkteams	4	6.454	4.334	4.381	4.385	4.399	4.399
6.3 Inkomensregelingen	4	42.298	35.340	32.125	32.116	32.121	32.121
6.4 Begeleide participatie	4	11.551	10.142	10.157	9.877	9.593	9.220
6.5 Arbeidsparticipatie	4	3.306	5.724	5.469	4.930	5.045	5.167
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	4	2.976	3.035	3.096	3.069	3.046	3.046
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4	15.063	16.231	14.806	14.676	14.664	14.664
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4	22.787	26.774	25.662	22.884	21.365	21.365

Taakvelden: Lasten	Progr.	realisatie 2020	2021 t/m 3e wijziging	2022	2023	2024	2025
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	4	21.037	20.055	20.639	20.122	19.581	19.581
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	4	4.356	4.686	4.391	4.102	3.913	3.913
7.1 Volksgezondheid	4	2.809	3.017	2.924	2.924	2.925	2.925
7.2 Riolering	2	17.275	16.273	17.071	16.266	16.199	16.341
7.3 Afval	2	9.088	9.393	10.284	10.267	10.360	10.289
7.4 Milieubeheer	2	2.568	3.488	2.449	2.149	2.336	2.336
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4	32	49	34	34	34	34
8.1 Ruimtelijke ordening	3	2.597	2.054	1.751	1.686	1.568	1.568
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	3	10.150	17.061	9.973	8.531	8.608	1.116
8.3 Wonen en bouwen	3	4.200	5.747	3.710	2.896	2.815	2.817
Subtotaal lasten		312.001	318.295	295.079	284.621	285.437	280.684

Taakvelden: Baten	Progr.	realisatie 2020	2021 t/m 3e wijziging	2022	2023	2024	2025
0.1 Bestuur	7	-76	-111	-61	-61	-61	-61
0.10 Mutaties reserves	8	-12.151	-15.352	-5.925	-2.620	-1.488	-752
0.11 Resultaat vd rekening baten/lasten	8	0	0	-4.041	0	0	0
0.2 Burgerzaken	7	-836	-912	-1.020	-1.020	-1.020	-1.020
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3	-5.740	-4.051	-4.000	-4.012	-4.024	-4.024
0.4 Overhead	7	-3.743	-4.271	-4.290	-4.290	-4.290	-4.290
0.5 Treasury	8	-277	-321	-301	-174	-170	-169
0.61 OZB woningen	8	-7.485	-8.627	-8.742	-8.871	-9.007	-9.148
0.62 OZB niet-woningen	8	-7.796	-8.298	-8.497	-8.619	-8.748	-8.882
0.63 Parkeerbelasting	8	-3.435	-3.986	-4.036	-4.046	-4.046	-4.046
0.64 Belastingen overig	8	-2.356	-2.398	-489	-497	-506	-515
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	8	-169.587	-169.838	-166.282	-167.854	-171.187	-174.481
0.8 Overige baten en lasten	8	-1.785	-1.593	-2.445	-487	-467	-457
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	-98	-48	-48	-48	-48	-48
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	-171	-444	-78	-78	-78	-78
2.1 Verkeer en vervoer	3	-1.769	-727	-118	-118	-118	-118
2.2 Parkeren	3	-2	-10	-10	-10	-10	-10
2.3 Recreatieve havens	5	-95	-107	-108	-108	-108	-108
2.4 Economische havens en waterwegen	1	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	1						
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	-118	-1.587	-756	-48	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	-126	-130	-153	-153	-153	-153
3.4 Economische promotie	1	-542	-1.160	-770	-773	-775	-778
4.2 Onderwijshuisvesting	1	-340	-2.601	-312	-312	-312	-312
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1	-5.631	-6.825	-7.422	-6.839	-6.339	-6.339
5.1 Sportbeleid en activering	5	-733	-640	-640	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	5	-2.560	-2.530	-2.565	-2.565	-2.565	-2.565
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurparticipatie	5	-1	-75	0	0	0	0
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	3	-257	-135	-100	-100	-100	-100
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	-892	-820	-781	-781	-781	-781
6.2 Wijkteams	4						
6.3 Inkomensregelingen	4	-36.860	-28.752	-25.413	-25.413	-25.413	-25.413
6.5 Arbeidsparticipatie	4	-256	0	0	0	0	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4	-354	-436	-442	-442	-442	-442
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4	-57	0	0	-1.287	0	0
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	4	-1.250	-675	-500	-500	-500	-500
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	4	-184	-184	-184	-184	-184	-184
7.2 Riolering	2	-19.256	-18.171	-18.920	-18.915	-18.909	-18.904
7.3 Afval	2	-11.640	-11.637	-13.095	-13.101	-13.216	-13.128
7.4 Milieubeheer	2	-399	-1.200	0	0	0	0
8.1 Ruimtelijke ordening	3	-143	-98	-82	-82	-82	-82
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	3	-9.845	-17.061	-9.973	-8.531	-8.608	-1.116
8.3 Wonen en bouwen	3	-3.155	-2.484	-2.476	-1.680	-1.680	-1.680
Subtotaal baten		-312.001	-318.295	-295.079	-284.621	-285.437	-280.684

Onderstaande tabel toont de samenhang tussen de programma's en de taakvelden voor de jaarschijf 2022.

Programma's/taakvelden	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Totaal
Lasten										
01 Economie, werk en onderwijs	0	0	1.174	4.078	17.618	0	0	0	0	22.870
02 Energie en klimaat	0	0	0	0	0	0	0	29.804	0	29.804
03 Wonen en leefomgeving	5.082	0	16.921	0	0	6.830	0	0	15.433	44.266
04 Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	129.117	2.958	0	132.075
05 Cultuur, sport en recreatie	0	92	271	0	0	18.364	0	0	0	18.727
06 Leefbaarheid en veiligheid	0	10.259	0	0	0	0	0	0	0	10.259
07 Bestuur en organisatie	31.951	0	0	0	0	0	0	0	0	31.951
08 Financiering en alg. dekkingsmiddelen	5.126	0	0	0	0	0	0	0	0	5.126
Subtotaal lasten	42.159	10.351	18.366	4.078	17.618	25.194	129.117	32.762	15.433	295.079

Programma's/taakvelden	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Totaal
Baten										
01 Economie, werk en onderwijs	0	0	0	-1.680	-7.734	0	0	0	0	-9.414
02 Energie en klimaat	0	0	0	0	0	0	0	-32.015	0	-32.015
03 Wonen en leefomgeving	-4.000	0	-128	0	0	-100	0	0	-12.531	-16.759
04 Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	-27.320	0	0	-27.320
05 Cultuur, sport en recreatie	0	0	-108	0	0	-3.205	0	0	0	-3.313
06 Leefbaarheid en veiligheid	0	-126	0	0	0	0	0	0	0	-126
07 Bestuur en organisatie	-5.371	0	0	0	0	0	0	0	0	-5.371
08 Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-200.759	0	0	0	0	0	0	0	0	-200.759
Subtotaal baten	-210.130	-126	-236	-1.680	-7.734	-3.305	-27.320	-32.015	-12.531	-295.079
Resultaat	-167.971	10.225	18.130	2.398	9.884	21.889	101.797	747	2.902	0

Colofon
uitgave: gemeente Gouda

Foto voorkant © MKHNHT
© gemeente Gouda, oktober 2021